

KÍNAI KORTÁRS SCIENCE
FICTION ANTOLÓGIA

ÖSSZEÁLLÍTOTTA

K E N L I U

LÁTHATATLAN
BOLYGÓK

agave

KEN LIU

LÁTHATATLAN BOLYGÓK
KÍNAI KORTÁRS SCIENCE FICTION
ANTOLÓGIA

IMPRESSZUM

Ken Liu: Invisible Planets: Contemporary Chinese Science Fiction in Translation

Copyright © 2016 by Ken Liu

Hungarian translation © Benkő Ferenc, Bosnyák Edit, Huszár András, Juhász Viktor, Kiskádár Tamás, Molnár Berta Eleonóra, Pék Zoltán, 2018

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:

Ken Liu: Invisible Planets

Tor, Macmillan Publishing Book LLC., New York, 2016

Fordította: **Benkő Ferenc, Bosnyák Edit, Huszár András, Juhász Viktor, Kiskádár Tamás, Molnár Berta Eleonóra, Pék Zoltán**

ISBN: 978-963-419-571-9 (epub)

ISBN: 978-963-419-572-6 (mobi)

Agave Könyvek

Felelős kiadó: A kiadó ügyvezetője

A borítót készítette: Devin Watson

Felelős szerkesztő: Velkei Zoltán

Szerkesztő: Héjja Edit

Korrektor: Bobály Icu

TARTALOM

BEVEZETŐ

Ken Liu: Kína álmodik (fordító: Pék Zoltán)

CSEN CSIU-FAN

A patkány éve (fordító: Benkő Ferenc)

Licsiang halai (fordító: Benkő Ferenc)

Sacuj virága (fordító: Benkő Ferenc)

HSZIA CSIA

Száz szellem esti parádéja (fordító: Huszár András)

Tungtung nyara (fordító: Huszár András)

A sárkányló éji útja (fordító: Huszár András)

MA PO-JUNG

A csend városa (fordító: kiskádár tamás)

HAO CSING-FANG

Láthatatlan bolygók (fordító: Juhász Viktor)

Összecsukható Peking (fordító: Juhász Viktor)

TANG FEJ

Call girl (fordító: Molnár Berta Eleonóra)

CSENG CSING-PO

A szentjánosbogarak sírja (fordító: Bosnyák Edit)

CIXIN LIU

A kör (fordító: Pék Zoltán)

Isteni gondoskodás (fordító: Pék Zoltán)

ESSZÉK

Cixin Liu: A lehetséges világok legrosszabbika és a lehetséges Földek legjobbika: a Háromtest és a kínai science fiction (fordító: Pék Zoltán)

Csen Csiu-fan: A szétszakított nemzedék: kínai tudományos fantasztikum egy átmeneti kultúrában (fordító: Benkő Ferenc)

Hszia Csia: Mitől lesz kínai a kínai science fiction? (fordító:
Huszár András)

BEVEZETŐ

KEN LIU: KÍNA ÁLMODIK

Ez az antológia azokat a kínai tudományos-fantasztikus novellákat gyűjti egybe, amelyeket az évek során angolra fordítottam. Van köztük olyan, amely díjat nyert az Egyesült Államokban; amely szerepelt az adott év legjobbait felvonultató különféle antológiákban; amely jó értékelést kapott kritikusoktól és olvasóktól; és van olyan is, amelyik egyszerűen csak az én kedvencem.

Kína science fiction kultúrája élénk és sokszínű, ám angolra csak kevés művet fordítottak le, így a kínaiul nem tudó olvasók előtt nagyrészt ismeretlen marad. Reményeim szerint ez az antológia amolyan bevezetés lesz az angolul olvasóknak.

A „Kína álmodik” kifejezés Hszi Csin-ping¹ elnök „kínai álom” szlogenjének kifordítása, amelyet Kína fejlődésére használt. A science fiction az álmok irodalma, és az álmokkal foglalkozó szövegek mindig elárulnak valamit az álmodóról, az álmofejtőről és a közönségről is.

Amikor csak szóba kerül a kínai science fiction, az angolul olvasók megkérdezik: „Miben különbözik a kínai science fiction az angolul írt science fictiontól?”

Általában csalódnak a válaszomban, mivel azt felelem, hogy a kérdés rosszul van megfogalmazva, és nincs rá egyértelmű válasz. Minden tág irodalmi meghatározás, amely egy kultúrához kapcsolódik – pláne egy olyan változékony és sokat támadott kultúrához, mint a mai Kínáé –, magában foglalja annak a kultúrának a bonyolultságát és ellentmondásait is, tehát a válasz csakis nagy általánosítás lehet, ami nem sokat ér, vagy sztereotípiá, ami csak megerősíti a már létező előítéleteket.

Kezdjük ott, hogy szerintem az „angolul írt science fiction” nem jó kategória az összehasonlításához (a Szingapúrban, az Egyesült Királyságban és az Egyesült Államokban született írások mind eltérőek, és további lebontás is lehetséges a földrajzi határokon belül, illetve keresztül), vagyis azt sem tudnám, hogy *mihez* kéne mérnem a „kínai science fiction”-t.

Ráadásul képzeljük el, hogy megkérdezzük száz amerikai szerzőt és kritikust, hogyan jellemeznék az „amerikai science fiction”-t: bizonyára száz különböző választ kapnánk. Ugyanez igaz természetesen a kínai kritikusokra és a kínai science fictionre.

Csak ebben az antológiában megtalálható Csen Csiu-fan „science fiction realizmusa”, Hszia Csia „koszos SF”-je, Ma Po-jung nyílt, fanyar politikai metaforái, Tang Fej szürreális képei és metaforalogikája, Cseng Csing-po sűrű és gazdag nyelvképei, Hao Csing-fang fabulái és szocio-logikai spekulációi, valamint Cixin Liu pazar kemény SF világa. Ebből talán sejthető, hogy a Kínában írt science fiction milyen széles spektrumot tesz ki. Ilyen változatosság láttán véleményem szerint sokkal hasznosabb és érdekesebb a szerzőket külön-külön tanulmányozni és a műveiket saját mércéjük szerint megítélni, mint előzetes elvárásokat erőltetni rájuk csak azért, mert történetesen kínaiak.

Mindezzel csak azt akarom mondani, hogy aki azt állítja, meg tudja határozni a „kínai science fiction”-t, az vagy a) kívülálló, aki nem tudja, miről beszél, vagy b) tud valamit, de szándékosan figyelmen kívül hagyja a téma vitatható lényegét, és a véleményét tárja elénk tényként.

Éppen ezért sietek kijelenteni, hogy nem tartom magam a kínai science fiction szakértőjének. Eleget tudok ahhoz, hogy tudjam: nem sokat tudok. Eleget tudok, hogy tudjam, még tanulnom kell... sokat tanulni. És eleget tudok, hogy tudjam, nincsenek egyszerű válaszok.²

Kína hatalmas társadalmi, kulturális és technológiai átalakuláson megy át, amely több mint egymilliárd embert – különböző etnikumú, kultúrájú, társadalmi osztályú és ideológiai meggyőződésű embert –, érint, ennél fogva senki nem állíthatja, hogy az egészzet átlátja, még

azok sem, akik átélik. Ha pedig valaki annyit tud Kínáról, amennyit a nyugati médiában hall, netán turistaként vagy kivándorlóként tapasztalt, akkor annyira „érti” Kínát, mint aki egy szívószálon át néz egy szőrös foltot, és azt mondja, tudja, mi a leopárd. A Kínában született irodalom tükrözi a bonyolult környezetet.

A kínai politika valóságát és a Nyugattal való kapcsolatát tekintve természetes, hogy a kínai science fictiont a nyugati olvasók a kínai politikáról szőtt nyugati álmok, remények és mesék lencséjén át látják. Nyugati értelemben a „felforgatás” lehet egy értelmezési mankó. Például csábító Ma Po-jung *A csend városa* című novelláját a kínai cenzúra elleni nyílt támadásként értelmezni, vagy Csen Csiu-fan *A Patkány éve* című történetében csak Kína oktatási rendszerének és munkaerőpiacának kritikáját látni, vagy akár Hszia Csia *Száz szellem esti parádéja* című írását az állam kisajátításának metaforájává redukálni.

Azonban arra biztatnám az olvasót, hogy álljon ellen az efféle csábításnak. Azt hinni, hogy a kínai írók politikai aggodalmai pontosan megegyeznek azzal, amire a nyugati olvasó számít, a legjobb esetben is arrogáns, a legrosszabban pedig kifejezetten veszélyes. A kínai írók nemcsak Kínáról beszélnek, hanem az egész bolygóról, az emberiségről, és sokkal lényegesebb ebből a perspektívából értelmezni a műveiket.

Való igaz, Kínában régi hagyomány irodalmi metaforát használni az eltérő vélemény és kritika megfogalmazására; ez azonban csak egyik cél a sok közül, amiért az írók írnak és az olvasók olvasnak. Mint a világon mindenhol, az írókat Kínában is sok minden foglalkoztatja: humanizmus; globalizáció; technológiai fejlődés; hagyomány és modernség; a vagyon és előjog egyenlőtlensége; fejlődés és környezetmegóvás; történelem, jogok, szabadság és igazság; család és szeretet; az érzések szavakkal való kifejezésének szépsége; a nyelvi játékok; a tudomány; a felfedezés izgalma; az élet értelme. Méltatlanul bánunk a művekkel, ha ezeket figyelmen kívül hagyjuk, és csak a geopolitikára összpontosítunk.

A módszerek, témák és stílusok változatosságának dacára ez a kötet csak egy keskeny szeletét mutatja be a kínai science fiction

tájképének. Válogatáskor igyekeztem széles spektrumot felölelni, de tudatában vagyok a nézőpontom szűkösségének. A legtöbb szerző a fiatalabb nemzedék tagja, nem befutott, éllovas szerzők, mint Cixin Liu, Han Szung vagy Vang Csin-kang. Legtöbbjük a legkiemelkedőbb főiskolák valamelyikén végzett, és igencsak megbecsült területen dolgozik. Ráadásul csak díjnyertes szerzőkre vagy novellákra koncentráltam, nem az interneten közzétett művekre, és előnyben részesítettem azokat, amelyek fordításban is érthetőek, és nem igénylik a kínai kultúra és történelem mélyebb ismeretét. Ezek a kritériumok szükségesek, bár nem ideálisak; az olvasó ne gondolja, hogy ezek a novellák „reprezentatív” áttekintést adnak. Abban reménykedem, hogy minden történet egy réteggel gazdagítja az olvasó ismeretét egy, az övétől eltérő irodalmi hagyományról.

Hogy a kötet még teljesebb képet adjon a kínai science fictionről, a végére beválogattam három esszét kínai szerzőktől és tudósoktól. Cixin Liu esszéje – *A lehetséges világok legrosszabbika és a lehetséges Földek legjobbika* – áttekintést nyújt a műfaj kínai történetéről, és a szerző ebben az összefüggésben mutatja be a saját karrierjét. Csen Csiu-fan *A szétszakított nemzedék* című esszéje a fiatalabb nemzedéket mutatja be, akik próbálják megemészteni a körülöttük zajló viharos átalakulást. Végül Hszia Csia esszéje, aki először szerzett PhD fokozatot kínai science fiction témában, a *Mitől lesz kínai a kínai science fiction?* alapot nyújt a téma tudományos elemzéséhez.

Az elismert műfordító, William Weaver a fordítást művészeti performanszhoz hasonlította. Nekem tetszik a metafora. Fordításkor kulturális és nyelvi performanszot hajtok végre, egy műalkotást próbálok újrateremteni egy másik médiumban. Izgalmas és alázatra tanító élmény.

Hihetetlen megtiszteltetés, hogy a könyvben szereplő szerzők műveivel dolgozhattam. Sok esetben a szakmai együttműködésből barátság lett. Sokat tanultam tőlük, nemcsak a fordításról, de arról is, hogy mit jelent írni, átlépni kultúrák és nyelvek határát. Hálás vagyok, hogy rám bízták a műveiket.

Remélem, hogy tetszeni fog az eredmény.

Pék Zoltán fordítása

CSEN CSIU-FAN

Csen Csiu-fan (más néven Stanley Chan) fikciós író, forgatókönyvíró, rovatvezető – mindemellett mellékállásban a Baidu nevű kínai webes óriásvállalat marketinges termékmenedzsere – műveit olyan szaklapokban publikálták, mint a *Science Fiction World*, az *Esquire*, a *Chutzpah!* és a *ZUI Found*. Cixin Liu, Kína legelismertebb tudományos-fantasztikus írója úgy méltatta Csen bemutatkozó regényét, a *Waste Tide*-ot (2013), hogy az „a közeljövőt bemutató SF írások zenitje”. Csen számos irodalmi díjat begyűjtött, köztük a tajvani Dragon Fantasy Awardot és a kínai Galaxy- (Jinho) és Nebula-díjat (Hszingjün). Angol fordításban olyan felületeken jelentették meg, mint a *Clarkesworld*, a *Lightspeed*, az *Interzone* és a *The Magazine of Fantasy & Science Fiction*. A *Licsiang halai* 2012-ben elnyerte a Science Fiction és Fantasy Fordítások Díját, *A Patkány éve* pedig szerepelt a Laird Barron válogatásában megjelent *The Best Weird Fiction* első kötetében.

Az itt összegyűjtött három történet, *A Patkány éve*, a *Licsiang halai* és a *Sacuj virága* bemutatja, hogy Csen milyen egyedi stílussal vegyíti a globális, posztcyberpunk érzékenységet Kína szokásaival és bonyolult történelmi örökségével. A cinizmus, a remény, a játékosság és a didaktikusság vetésforgójával Csen megragadja a jelenkor Kínájának korszellemét, aminek kultúrája döbbenetes átmeneten és átváltozáson megy keresztül. Akit bővebben érdekel, hogy a kínai tudományos fantasztikum miként vélekedik a kínai életvitel ezen oldaláról, annak érdemes elolvasnia Csen a kötet végén közölt esszéjét, *A szétszakított nemzedéket*.

Csen a Kuangtung tartománybeli Santou szülötte és a Pekingi Egyetem, Kína egyik legnevesebb felsőoktatási intézményének diplomása, továbbá a santoui tájnyelv mellett beszéli a kantonit, a mandarint és az angolt. Nyelvvirtuózként írt spekulatív fikciót klasszikus kínaiul – ami olyan, mintha egy kortárs angol szerző

Chaucer nyelvén alkotna egy történetet –, továbbá kantoni és modern szabványkínai nyelveken. Szülőföldjének nyelvészeti megosztottsága és változatossága egyszerre nyújt háttérrel és összevont hasonlatot a *Waste Tide* című regényének, amelynek angol fordítását jelenleg végzem (ti. Ken Liu, az angol fordító). A *Sacuj virága* ugyanabban az univerzumban játszódik, mint a *Waste Tide*, és betekintést nyújt annak világába.

A PATKÁNY ÉVE

Megint sötétedik. Már két napja időzünk ebben a pokolfészekben, és még egyetlen szál patkányszórt sem láttunk.

Mocskos törlőrongynak érzem a zoknimat, úgy idegesít, hogy legszívesebben bepancsolnék valakinek. Az éhségtől görcsöl a gyomrom, de haladásra kényszerítem a lábamat. A nedves falevelek nyitott tenyerekként csapnak az arcomba. Fáj.

Legszívesebben Borsó kezébe nyomnám a hátizsákomban cipelt biológia-tankönyvét, és a képébe vágnám, hogy *Ez az átkozott könyv nyolcszázhetvenkét oldalas!* Továbbá szívesen visszaadnám neki a szemüvegét is, noha az nem nehéz, cseppet sem.

Borsó halott.

A kiképzőőrmester szerint a biztosító fizet majd a családjának. Összeget nem említett.

Borsó szülei akarnak majd róla valami emléket. Így kivettem a szemüvegét a zsebéből, és azt az istenverte könyvet a vízálló hátizsákjából. Talán ez majd emlékezteti a szüleit, hogy velünk ellentétben a fiuk jó tanuló volt.

Borsó igazi neve Meng Hszien. De mindnyájan „Borsó”-nak becéztük, mert egyrészt alacsony és vékony volt, akár egy borsótő, másrészt pedig szüntelenül azzal tréfálkozott, hogy a szerzetes, aki borsókkal kísérletezett, Gregor „Meng-De-Er” Mendel az egyik őse.

Állítólag így történt: miközben a szakasz az elhagyatott víztározó gátjának tetején menetelt, Borsó felfigyelt egy ritka növényre, amely a gát pereme sáros betonjának repedéseiből nőtt ki. Kilépett a csatarendből, hogy felszedje.

Talán a rossz látása tette, vagy a súlyos könyv miatt veszítette el az egyensúlyát. Mindazonáltal mindenki azt látta utoljára, hogy Borsó, akárcsak egy igazi zöld borsószem, legurult, több mint száz méteren át pattogott lefelé a gát oldalának ívelt lejtőjén, míg végül váratlanul megtorpant a teste, ahogy felnyársalta egy vízből kiálló, hegyes ág.

A kiképzőőrmester parancsba adta, hogy gyűjtsük be a testét, és tegyük hullazsákba. Utána járt még egy kicsit a szája, de végül abbahagyta. Tudtam, mit akart mondani – mindnyájan elégszer hallottuk tőle –, de visszafogta magát. Ami azt illeti, szívem szerint hallani akartam a szavajárását.

Meg vagyok verve az idióta egyetemista fajtákkal! Még az életben maradás sem megy!

Igaza van.

Meglapogatják a vállamat. Fekete Ágyú az. Sajnálkozva mosolyog rám.

– Ideje enni.

Meglep Fekete Ágyú barátságos viselkedése. Talán, mert Borsó halálakor Fekete Ágyú közvetlenül mögötte haladt. És most sajnálja, hogy nem kapta el időben Borsót.

Mellette foglalok helyet a máglyánál, hogy megszársítsam a zoknimat. A rizs émelyítő íze elkeveredik a lángok mellett fűző zoknik bűzével.

Az istenit. Tényleg bőgök.

*

A tavalyi év legvégén beszéltem először Borsóval, az egyetemi toborzáson. Élénkvrös lobogó függött az előadóterem homlokzatán:

„A hazaszeretet és a sereg támogatása becsületes; a nép védelme és a patkányvadászat dicsőséges!”. A beszédeket tartó egyetemi oktatók végtelen sorban váltották egymást a pódiumnál.

Véletlenül foglaltam helyet Borsó mellett. Kínai irodalmat tanuló hallgató voltam; ő a biológia szak végzőse. Nem volt bennünk semmi közös, csupán az, hogy egyikünknek sem ígérkezett álláslehetőség a diploma után. Az aktáinknak az iskolában kellett maradniuk, amíg mi még egy évet, netán többet időzünk itt.

Jómagam szándékosan zakóztam a klasszikuskínai-vizsgámon, hogy az iskolában maradhassak. A pusztá gondolatától irtóztam, hogy munkát keressek, lakást béreljek, reggel kilencre munkába menjek, hogy ott várhassam a délután ötöt, mindeközben a hivatali ügyekkel bajlódom, satöbbi, satöbbi. Az iskola sokkal jobban megfelelt: ingyen tölthettem le zenét és filmeket; a menza nem került sokba (tíz jüanért garantáltan megtölthettem a hasamat); mindennap délutánig alhattam, utána kosarazhattam. Ráadásul temérdek csinos lány járkált mindenfelé – persze mindent a szemnek, semmit a kéznek.

Őszintén szólva a jelenlegi munkaerőpiacot és szerény gyakorlati készségeimet figyelembe véve az iskolában maradást igazából nem én „választottam”. De ezt nem fogom beismerni a szüleimnek. Borsó pedig a Nyugati Szövetséggel vívott kereskedelmi háború okán nem kaphatott vízumot. Egy olyan biológushallgatónak, aki nem hagyhatja el az országot, esélye sem nyílt belföldi állásra, főleg mivel lerítt róla, hogy inkább könyvmoly, mint zshivány.

A legkevésbé sem csigázott fel, hogy beálljak a Rágcsálóirtó Erőkhöz. Miközben a színpadon egyre folytatódott a propaganda, azt motyogtam a bajsom alatt:

– Miért nem küldik a sereget?

Borsó azonban erre felém fordult, és előadásba kezdett.

– Nem tudod, hogy jelenleg borzasztó feszült a határhelyzet? A sereg az országot védelmezi az idegen nemzetektől, nem a patkányvadászatra van gondja!

Ki beszél így? Eltökéltem, hogy szívatom egy kicsit.

- Akkor miért nem küldik a helyi parasztoakat?
 - Nem tudod, milyen szűkösek jelenleg a gabonakészletek? A parasztságnak az élelmiszer termelése a dolga, nem a patkányvadászat!
 - Miért nem vetnek be patkánymérget? Olcsó és gyors.
 - Ezek nem közönséges patkányok, hanem Neopatkányok™. Minden hétköznapi mérég hasztalan.
 - Akkor gyártsanak genetikai fegyvereket, amik néhány nemzedéken belül kiirtják a patkányokat.
 - Nem tudod, milyen drágák a genetikai fegyverek? A feladatuk stratégiai elrettentés ellenséges idegen nemzetek ellen, nem a patkányvadászat!
- Sóhajtottam. Ez a tag szakasztott olyan volt, mint a telefonos ügyfélszolgálatok menürendszere, csak néhány mondat közül válogathatótt. Nem volt vicces megréfálni.
- Szerinted az egyetemi hallgatók dolga a patkányvadászat? – mondtam rámosolyogva.
- Borsó elfülni látszott, elvörösödött az arca. Majd olyan közhelyeket sorolt, mint hogy „mindenki viselje szíven az ország sorsát”. De végül előállt egy jó érvel.
- A Rágcsálóirtó Erők tagjai élelmet és lakhatást kapnak, ráadásul biztos állást leszerelés után.

*

A szakasz visszatért a városba, hogy feltöltse a készleteket. A dezertálás elkerülése végett a Rágcsálóirtó Erők minden egyes diákját az otthonától távol szolgáló egységekhez osztották be. Még egymás tájszólását sem értjük, így mindenki kénytelen nyelvtörő módon a modern szabványmandarint beszélni.

Elpostázom Borsó könyvét és szemüvegét a szüleinek. Megpróbálok írni nekik egy szívhez szóló levelet, de a szavak

ellenállnak. Végül csupán annyit írok, hogy „Részvétem az önöket ért veszteségért”.

Ugyanakkor a Hsziao-hszianak írt képeslapomat megtöltik a sűrűn rótt, piciny betűk. Felidézem karcsú, végtelenül hosszú lábát. Már legalább a huszonharmadik levelet írom neki.

Keresek egy boltot, ahol feltölthetem a telefonomat, és küldhetek egy üzenetet haza, a szüleimnek. A terepbevetéseken többnyire nincs térerő.

A boltos vigyorogva veszi el az egy jüanomat. Ebben a városban bizonyára még sosem láthattak a népek ennyi egyetemistát (bár így, fülig sárosan nem festhetünk túl fennköltén). Néhány öregember és vénasszony mosolyogva felemeli felfelé tartott hüvelykujját – de talán csak azért, mert szerintük némi plusz pénzt pumpálunk a városka gazdaságába. Borsóra gondolva legszívesebben a középső ujjammal válaszolnék.

Miután a kiképzőőrmester gondoskodik Borsó temetéséről, elvisz minket egy olcsó étterembe. – Még mindig jó huszonnégy százalékkal el vagyunk maradva a kvótánktól – közli.

Senki sem felel. Mindenki azzal van elfoglalva, hogy a lehető leggyorsabban rizst lapátoljon a szájába.

– Dolgozzunk keményen, és próbáljuk megnyerni azt az Arany Macska díjat, jó?

Még mindig hiába vár választ. Mindenki tudja, hogy a díj fejében a kiképzőőrmester bónuszt kap.

A kiképzőőrmester az asztalra csapva felpattan. – Szóval az egész életeteket lusta senkiháziakként akarjátok leélni, mi?

Felkapom a rizses tálam, ha felfordítaná az asztalt.

De nem teszi. Egy szívdobbanásra rá helyet foglal, és folytatja az étkezést.

Suttogás hallatszik.

– Szerintetek elromlott a keresőnk?

Erre mindenki megtalálja a hangját. A legtöbben osztják a véleményt. Valaki előáll egy pletykával, miszerint az egyik szakasznak sikerült ritka földfémekre és gázmezőkre bukkannia a keresőjükkal. Leálltak a patkányvadászattal, és bányászatba fogtak, ezzel huszáros vágással megoldották a szakasz munkanélküliségének gondját.

– Nevetséges – fitymál a kiképzőőrmester. – A kereső a patkányok vérében található nyomjelző elemeket érzékeli. Hogyan találhatna gázmezőket? – Röpke szünet után hozzáteszi: – Ha követjük a vízfolyást, biztosan rájuk bukkanunk.

*

Első pillantásra tudtam a kiképzőőrmesterről, hogy szívesen felpofoznám.

Mikor felsorakoztunk a kiképzőtábor legelső napján, savanyú arccal menetelt előttünk fel és alá, majd megkérdezte: – Ki tudná elmondani, miért vagytok itt?

Idővel Borsó jelentkezett.

– Igen?

– Hogy megvédjük az anyaföldet – felelte Borsó. Mindenki nevetésben tört ki. Csak én tudtam, hogy komolyan beszélt.

A kiképzőőrmester arca rezzenetlen maradt. – Viccesnek hiszed magad? Tíz fekvőtámasz a jutalmad! – Mindenki még hangosabban kacagott.

De ez hamarosan félbeszakadt.

– A többieknek száz jár!

Miközben lihegve küszködtünk a feladat teljesítésével, a kiképzőőrmester ráérősen ballagott közöttünk, és a botjával kiigazította a tartásunkat.

– Azért vagytok itt, mert egytől egyig balekok vagytok! Eléltetek az adófizetők pénzén épült kollégiumokban, zabáltátok a parasztok termelte rizst, élveztetek minden előjogot, amit az ország csak

adhatott! A szüleitek a temetésük árát is az oktatásotokra költötték! De végül még arra sem tellett tőletek, hogy munkát találjatok, és fenntartsátok magatokat! Csak a patkányfogás maradt! Mi több, alávalóbbak vagytok még náluk is! A patkányok legalább exportálhatók némi külföldi tőkéért, de ti? Nézzétek meg a tükörben a ronda pofátokat! Mik a ti úgynevezett készségeitek? Hadd nézzem: lányok fűzése, videojátékok, puskázás. Mondtam, hogy leállhattok? Csak az kap enni, aki teljesít!

Minden fekvőtámasznál a fogamat csikorgattam. *Ha az egyikünk fellázadna, lefogadom, hogy összefogva lecsaphatnánk*, gondoltam.

Mindenkinek ugyanez járt a fejében, így semmi nem történt.

Később, evés közben elhallgattam a tálakhoz koppanó evőpálcikák szüntelen zaját, úgy remegett mindegyikünk keze és karja. Az egyik újonc, aki úgy leégett, hogy a bőre cserzettnek látszott, képtelen volt megtartani a pálcikáit, és a földre ejtett egy falat húst.

A kiképzőőrmester kiszúrta.

– Vedd fel, és edd meg.

De az újonc makacskodott. Rezzentelenül bámulta a kiképzőőrmestert.

– Mit gondolsz, honnan jön az étel? Hadd magyarázzak el valamit: az ételmezészetek költségeit a védelmi költségvetésből faragják le. Így minden egyes rizsszemet és húsdarabot, amelyet megesztek, egy igazi katona szájából veszitek ki.

– Kit érdekel? – motyogta az újonc.

Csatt-bumm! A kiképzőőrmester az orrom előtt fordította fel az asztalt. Mindnyájunkat leves, zöldségek, rizs terített be.

– Akkor egyikőtök sem ehet! – A kiképzőőrmester távozott.

Attól a pillanattól az újonc megkapta a Fekete Ágyú becenevet.

Másnap a nyakunkra küldték a „jó zsarut”, a körzet fő tisztviselőjét. Egy politikai előadással nyitott. A *Dalok könyvének* egy idézetével (Krisztus előtti tizedik század) („kövér patkány, kövér patkány, ne fald fel a kölesünket”³) felidézte a háromezer éves

történetét annak, hogy milyen veszélyekkel járhat a patkányok elszaporodása a közemberekre nézve. Majd a kortárs nemzetközi makropolitikai-közgazdaságtani fejleményekből kiindulva kielemezte a jelenlegi fertőzés jelentette egyedi fenyegetést és a teljes kiirtás szükségességét. Végül megvillantotta előttünk a nép által ránk ruházott remény és hit mottóját: – A hazaszeretet és a sereg támogatása becsületes; a nép védelme és a patkányvadászat dicsőséges.

Aznap jót ettünk. Az előző napi eset emlegetésekor a tisztviselő elmarasztalta a kiképzőőrmestert. Kiemelte, hogy a magunkfajta egyetemisták „a krémek krémje, országunk jövő vezetői”, és hogy a kiképzés legyen „igazságos, udvarias, barátságos”, legyen inkább „módszeres”, semmint hogy teret nyerhessen a „barbár erőszak”.

Zárásként a tisztviselő közös képet akart mindnyájunkkal. Felsorakoztunk egymás mellé, libasorban. A tisztviselő előhúzott egy kötelet, amelyet mindenkinek érintenie kellett a cipője hegyével, ekképp mutatva, milyen rendezetten tudunk menetelni.

*

Követjük a víz folyását. A kiképzőőrmesternek igaza van. Ürüléket és mancsnyomokat látunk.

Egyre hűvösödik. Kész szerencse, hogy délre vagyunk kirendelve. El sem tudnám képzelni, milyen lehet tábort verni északon, a fagypont alatt. Semmi nem törheti le a hivatalos híradások derűlátását: a Rágcsálóirtó Erőket számos körzetben tisztesen leszerelték, és jó állásokat kaptak néhány állami tulajdonban levő vállalatnál. De egyetlen ismerős nevet sem találok a hírlevélben felsorolt szerencsések között. Ahogy a szakasz többi tagja sem.

A kiképzőőrmester felemeli a jobb öklét. *Állj!* Majd széttárja öt ujját. Szétszóródunk a felderítéshez.

– Csatahoz készülj!

Váratlanul szíven üt a jelenet nevetségessége. Ha az efféle mézárulás – akár egy egérrel játszó macska – belefér a „csata” fogalmába, akkor egy magamfajta, becsvágytól mentes, ölebnél is gyávább illető könnyűszerrel elmehet „hős”-nek.

Egy szürkészöld árny botorkál az aljnövényzetben. A neopatkányokat génebeszetileg alakítják a felegyenesedett járásra, így lassabbak a hétköznapi fajtársaiknál. Közszájon forgó tréfa, hogy szerencsére nem Jerryt – a *Tom és Jerry*ből – használták mintának.

De ez a neopatkány négy lábon jár. Duzzad a hasa, ami még jobban korlátozza a mozgását. Csak nem vem... á, dehogy! Kiszúrom a himbálózó hímtagját.

Ezután következik a bohózat. Egy csapat acélfegyveres férfi bekerít egy pohos patkányt. Teljes csöndben araszolunk végig a tisztáson. A patkány váratlanul előreveti magát, legurul a dombon, és eltűnik.

Egy emberként káromkodva sietünk utána.

A domb tövében egy lyuk tátong a földben. Az üregben harminc-negyven dagadt pocakú patkány. A legjava kimúlt. Amelyik az imént ugrott bele, még mindig súlyosan, ziháló mellkassal kapkodja a levegőt.

– Valami pestis? – veti fel a kiképzőőrmester. Nincs felelet. Eszembe jut Borsó. Ha itt lenne, biztosan tudná.

Nyissz. Egy lándzsa hasít a döglődő patkány hasába. Fekete Ágyúhoz tartozik. Vigyorogva húzza vissza a fegyverét, érett dinnye módjára hasítva fel a pocakot.

Mindenki felnyög. A hím patkány hasában legalább egy tucat patkányembrió tekeredik egy tálnyi koktélrákhhoz hasonlóan a zsigerekre. Néhányan levegőért kapkodnak. Az egyre vigyorgó Fekete Ágyú ismét megemeli a lándzsáját.

– Elég – utasítja a kiképzőőrmester. Fekete Ágyú elhúzódik, kuncogva pörgeti a lándzsáját.

A neopatkányok szaporodási képessége eredendően korlátozott: minden nőtényre kilenc hím születik. Az volt a szándék, hogy a populáció felügyelésével felsrófolják a piaci értéket.

De most úgy fest, leomlanak a védvonalak. Ezek az alanti hímek azért pusztultak el, mert a hasüregük képtelen volt a magzatok táplálására. De egyáltalán hogyan lehetek vemhesek? A génjeik nyilván megpróbálják áthágni a tervezett határokat.

Felidézek még egy lehetséges magyarázatot, amit annak idején Hsziao-hszia említett.

*

Bár Li Hsziao-hszia száma már négy éve pihent a maroktelefonomban, sosem hívtam. Valahányszor kikerestem, inamba szállt a bátorságom a HÍVÁS megnyomásához.

Aznap a kiképzőtáborba csomagoltam, mikor váratlanul meghallottam Hsziao-hszia halk hangját, mintha a messzeségből szólt volna. Azt hittem, képzelődök, míg meg nem láttam, hogy zsebhívással tárcsáztam. Fejvesztve ragadtam meg a készüléket.

– Szia – köszönt.

– Öh...

– Hallottam, hogy nemsokára mész patkányt irtani.

– Igen. Nem találok munkát...

– Elvihetlek valahová enni? Sajnálom, hogy négy éven át voltunk osztálytársak, és alig ismerlek. Legyen ez a búcsúvacsorád.

Pletykálták, hogy a szobája alatt folyamatosan a fuvarozására váró limuzinok parkoltak. Pletykálták, hogy úgy strigulázta a férfiakat, mint más lányok a ruhákat.

Aznap este, ahogy egymással szemközt ülve sült rizst ettünk marhahússal, a smink nélküli arcát elnézve végre rádöbbsentem. Tényleg tudta a módját, hogy rabul ejtse a férfiak lelkét.

A kampuszon őgyelegtünk. Miközben elmentünk kóbor macskák, osztálytermek, üres padok mellett, hiányolni kezdtem az iskolát, méghozzá az olyan emlékek miatt, amelyeken vele akartam volna osztozni.

– Az apám patkányokat tenyésztett, te pedig most mész patkányokat irtani – mondta. – A Patkány évében elmész patkányt ölni. Ez tetszik.

– A diploma után apádnak fogsz dolgozni? – érdeklődtem.

Kikérte magának az ötletet. Az ő szemében a patkánytenyésztés egy kalap alá esett a futószalag melletti szerződéses robotolással vagy az ingvarrással. Még mindig akadtak kulcsfontosságú vívmányok, amelyek nem hazai kézben voltak. Az embriókat importálni kellett. Miután a tenyésztők felnevelték őket, hozzáláthattak a minőségellenőrzés szigorú folyamatához, és az ezen átment példányokat exportálták, a tengerentúlon beléjük plántálták az előírt viselkedési mintákat, majd luxuskedvencek gyanánt eladták a felső tízezernek.

Az országunk, a világ gyára csupáncsak olcsó munkát tudott nyújtani a művelet legkevésbé technológiafüggő szakaszában.

– Állítólag belepiszkáltak az elszökött patkányok génjeibe – vélekedett Li Hsziao-hszia.

Ezután elmagyarázta, hogy akárcsak néhány szerződéses gyáros, akik visszamodellezéssel és a program átírásával próbáltak *sancsaj* iPhone-okat gyártani, úgy egyes patkánytenyésztők is igyekeztek visszamodellezni és átszabni a patkányok génállományát. A cél a nőstények arányának növelése és a kölykök túlélési rátájának növelése volt. Máskülönben túlságosan lecsökkent a haszonkulcsuk.

– Beszélük, hogy a patkányok ezúttal nem megszöktek – folytatta –, hanem a tenyésztők engedték őket szabadon. Így akartak nyomást gyakorolni a kormányzat bizonyos ágaira, hogy további engedményeket szerezzenek az iparuknak.

Nem tudtam, mit mondhatnék. Olyan ostobának éreztem magam.

– De ez csak a fele a szóbeszédnek – magyarázta. – Mások szerint a tömeges szökést a Nyugati Szövetség szervezte, hogy ekképp gyakoroljon nyomást az országunkra a kereskedelmi tárgyalások során. Az igazság mindig megfoghatatlan.

Végignézttem az előttem álló ifjú nőt: csodaszép és eszes. Nem az én súlycsoportom.

– Küldj képeslapot – kérte. Könnyed nevetése kizökkentett az áhítatomból.

– He?

– Tudasd, hogy biztonságban vagy. Ne becsüld alá a patkányokat! Olyat is láttam...

A mondata befejezetlen maradt.

*

Időről időre érzem a sötétben rejtőző temérdek ragyogó szempárt, amelyek éjjel-nappal figyelnek és elemeznek minket. Azt hiszem, kissé kezdek megőrülni.

A folyópart mentén tizennyolc fészket fedezünk fel – alacsony, hengeres építmények, nagyjából kétméteres átmérővel. Az egyik körül több fizikushallgató is lekuporodik, hogy kielemezzék az összefont gallyak mechanikai szerkezetét. Tetejét vastag levélréteg borítja, mintha az alkotók a viaszos felülettel akarták volna vízhatlanná tenni.

– A Discovery Channelen már láttam efféle primitív törzsi falvakat – veti fel az egyik bajtárs. Furcsállkodva pillantunk rá.

– Semmi értelme – vélekedek. Leguggolva összevetem a fészkeket egymással, és végigmérem a folyóval összekötő aprócska mancslenyomatok ösvényeinek kibogozhatatlan képét. *Van a patkányoknak gazdaságuk? Vannak településeik? Miért hagyják el őket?*

Fekete Ágyú hűvösen felkacag.

– Nehogy még a végén emberként gondolj rájuk!

Igaza van. A patkányok nem emberek. Még csak nem is igazi patkányok. Csupán gondosan tervezett termékek – amelyek ráadásul megbuktak a minőség-ellenőrzésen.

Különös dologra figyelek fel a mancslenyomatoknál. A legjavuk kisebbnek tűnik a többinél, és csak elfelé vezet a fészkektől. Csakhogy

minden egyes építmény előtt akad egy nagyobb léptű és mélyebb pár, közöttük vonzó csíkjával. A nagyobb talpnyomok csak *befelé* haladnak a fészkekbe, kifelé viszont nem.

– Ezek... – próbálom elejét venni a hangom remegésének – keltetők.

– Uram! – botladozik felénk egy férfi. – Ezt látnia kell.

Követjük egy fához. Alatta sziklák múgonddal emelt tornya áll. Alakjuk és színük arányosságról és szépérzékről tanúskodik. A fáról tizennyolc döglött hímipatkány csüng, hasuk kicipzárzott hátizsákok módjára tátong.

A fa köré egyenletesen vékony fehér homokréteget szórtak, benne tömegtelen apró lábnyom látható, amelyek egyre szélesebb körökben fogják körbe a növényt. Szinte látom a szertartási menetet és a misztikus rituálét. Bizonyára legalább olyan csodás lehetett, mint a Tienanmen téren látható jelenet, mikor a nemzeti ünnepen felhúzzák a zászlót.

*

– Jaj, ne csináld már! A huszonegyedik századot írjuk! Az emberiség eljutott a Holdra! Miért használunk efféle fémhulladékot? – Borsó, aki az immár leborotvált fejének hála még jobban emlékeztetett a névadójára, felállva ekképp tiltakozott.

– Jól mondja – kontráztam. – Mintha a kormány mindig a védelem naprakésszé tételét emlegetné. Kijárna nekünk néhány modern játékszer. – A barakkban többen is csatlakoztak.

– VI-GYÁZZ!

Teljes csönd.

– Modern játékszer? – visszhangozta a kiképzőőrmester. – A ti fajtátoknak? Az efféle egyetemista kölykök még az evőpálcikát sem tudják rendesen tartani! Ha fegyvert adnék a kezetekbe, először a saját tököket durrantanátok szét. Most csomagolni! Öt percen belül sorakozó egy száz kilométeres menethez.

A következőkből állt a kiutalt felszerelés: egy összecsucskható, rövid lándzsa (a feje leszerelve törként használható), egy recés élű katonai kés, egy fegyveröv, egy iránytű, vízálló gyufa, fejadagok és egy kulacs. A kiképzőőrmester nem bízott abban, hogy ennél bonyolultabbal megbirkóznánk.

Mintegy a véleményét alátámasztandó, a gyakorlómenet végére hárman lesérültek. Az egyikük elestében beleült a kése pengéjébe, így ő lett a szakaszunk első leszerelt tagja. Szerintem nem direkt csinálta – túl sok ügyesség kellett volna ahhoz.

Ahogy közeledett a kiképzési időszak vége, idegességet láttam a legtöbb szempárban. Borsó képtelen volt aludni, minden este csak forgolódott, nyikorgatta az ágyat. Addigra megszoktam a tévé, internet és éjjel-nappali boltok nélküli életet, de valahányszor felötlött bennem a gondolat, hogy felnyársaljak egy meleg, hús-vér testet egy szénszálas lándzsára, felkavarodott a gyomrom.

Persze akadtak kivételek.

Valahányszor az egyikünk elment az edzőterem mellett, láthattuk a lándzsájával gyakorló Fekete Ágyú verejtékező alakját. Külön gyakorlatokat jelölt ki magának, és szüntelenül köszörűvel fente a kését. Egy régi iskolai ismerőse szerint ott még csendes gyerek volt, az a fajta, akit egyfolytában gyötörtek a többiek. Mostanra inkább valamiféle vérszomjas mézsárosra emlékeztetett.

Hat hétre rá megvívtuk az első csatánkat, amely mindösszesen hat perc tizennégy másodpercig tartott.

A kiképzőőrmester parancsára körbevettünk egy apró csalitost. Majd támadást vezényelt. Fekete Ágyú vette be magát elsőként. Összenéztünk Borsóval, majd habozva beálltunk hátvédnek. Mire a párosunk a tett helyszínére ért, csupán egy vértócsa és néhány törött végtag maradt. Beszélték, hogy Fekete Ágyú egymaga nyolc áldozattal végzett. Az egyik tetemet végül meg is tartotta.

A későbbi kiértékelésen a kiképzőőrmester Fekete Ágyú ajnározása után megfeddte „a kisebbségben levő lustább egyéneket”.

Fekete Ágyú megnyúzta a trófeáját. De nem készítette ki rendesen, így a bőr hamarosan elkezdett rothadni és bűzleni, aztán ellepték a

kukacok. Végül egy nap a hálótársa elégette a távollétében.

*

Romlik a közhangulat.

Nem világos, mi a szörnyűbb – hogy a patkányok megtalálták a módját, hogyan hágják át a szaporodási készségeik mesterséges korlátait vagy hogy értelem jeleit mutatják: építmények emelése, rangsoron alapuló társadalom, mi több, vallási áhítat.

Egyre rosszabbodik a paranoiám. Az erdő tele szemekkel, a fű pedig suttogással.

Este van. Már nem próbálok aludni, inkább kimászok a sátorból.

Olyan tiszta a kora téli csillagos ég, hogy jóformán egészen a világegyetem széléig elláthatok. Egy magányos rovar zümmögése töri meg a csendet. A szívemet névtelen bánat facsarja.

Huss! Megpördülök a zajra. Jó öt méterre egy patkány felágaskodik a hátsó lábaira, akár egy másik, az otthonától távol került katona.

Lebukok a csizmaszáramban megbújó késért. A patkány is lekuporodik. A pillantásunk még mindig összefonódik. Abban a pillanatban, ahogy a kezem megérinti a kést, az állat sarkon fordulva eliszkol az erődbe. A pengét megragadva követem.

Általában jó harminc másodperc alatt sikerrel kellene járnom. De ma este úgy tűnik, egyszerűen képtelen vagyok leküzdeni a kettőnket elválasztó távolságot. Időről időre még meg is fordul, hogy lássa, tartom-e a tempót. Forr a vérem.

A levegőt édes, erjedő szag tölti meg. Megtorpanok egy apró tisztáson. Szédülök. A körülöttem álló fák tekeregve imbolyognak, különösen ragyogva a csillagfényben.

Borsó sétál ki az erdőből. Rajta van a szemüvege, amelynek több ezer kilométerre kellene lennie a szüleinél. A teste ép, nyoma sincs a faág nyomában támadt lyuknak a mellkasában.

Körbefordulva meglátom a szüleimet. Az apám a régi öltönyét viseli, az anyám az egyberuháját. Mosolyognak. Fiatalabbnak tűnnek, még fekete a hajuk.

Könny csorog az arcomon. Nem kell érvelés. Nem kell értelem.

A kiképzőőrmester rám bukkan, mielőtt belehalnék a kihűlésbe. Azt mondja, annyi könny és takony van a képemen, hogy megtölthetne vele egy kulacsot.

*

Borsó végre mondott valami értelmeset.

– Az élet olyan...

Nem fejezte be a mondatát. Fárasztó? Kellemes? Buta? Mindenki a saját szájíze szerint fejezhetné be. Pontosan ezért tartottam értelmesnek. A régi szavajárásához képest ez az új módi erőteljes volt, céltudatos, és bőven bízott a képzelőerőre is. Elismerem, mégis ragadt rám egy kevés azokon az irodalomelméleti kurzusokon.

Számomra az élet olyan... hihetetlen volt. Fél évvel azelőtt elképzelhetetlennek tartottam volna, hogy hetente csak egyszer fürödjek, a sárba hajtsam álomra a tetves fejemet, és korombeli férfiakkal csatározzak maroknyi állott *votou*⁴ süteményért, és hogy izgatottan reszkessek a vér láttán.

Az ember el sem hinné, milyen alkalmazkodó tud lenni.

Hol lennék, ha nem álltam volna be a Rágcsálóirtó Erőkhöz? Bizonyára egész nap az interneten lopnám a napot, netán otthon lógnék a szüleimnél, ahol megállás nélkül egymás agyára mennénk, netán a társadalom egy csapatnyi söpredékével keverném a bajt.

De ma, mikor a kiképzőőrmester parancsot adott, idekint voltam, vérbeli vadász módjára lóbáltam a lándzsámat, és mindenféle bundaszínű patkányokat hajkurásztam. Az állatok a hátsó lábaikon botorkáltak, amit gyakorlatiasság helyett inkább a bájosság látszata jellemzett, és kétségbeesetten visítotak. Úgy hallottam, hogy az exportálásra jóváhagyott patkányok kiejtését további sebészeti

módosításokkal orvosolták. Elképzeltem, ahogy az állatok angolul visítozzák, hogy „Ne!” vagy „Ne tedd!”, majd lenéznek a hasukba mélyedő lándzsákra.

Végül a szakasz kifejlesztett egy íratlan szokást. Csata után mindenki átadta a kiképzőőrmesternek pontozásra az általa megölt patkányok farkát. Elméletileg a végső szám fog majd dönteni a leszerelés után ránk váró állásánlatról.

Pontosan tudták, mivel nógathatnak minket; egy jottányit sem különbözött a záróvizsgáktól és a ponthatároktól.

Fekete Ágyú kapta a legtöbb ajánlást. Az áldozatai már legalább négy számjegyet tettek ki, messze megelőzve ezzel mindenkiét. A saját pontszámom átlag alatti volt, alig mentem át, nem úgy, mint az egyetemen. Borsó volt a sereghajtó. Ha néhanapján nem segítem ki néhány farokkal a sajátjaim közül, a nullán állna a számlálója.

A kiképzőőrmester félrehúzott.

– Idehallgass, Borsó barátja vagy. Nézz a körmére!

Egy levélhalom mögött bukkantam rá Borsóra. Jókora zajt csapva esélyt adtam neki, hogy eltehesse a szülei képeit, és letörölhesse az arcáról a könny és a takony nyomait.

– Honvágy?

Bólintott, elrejtve előlem a duzzadt szemét.

Előhúztam egy fényképet a belső zsebemből.

– Én is gondolok ám az otthoniakra.

A szemüvegét feltéve megnézte a képet.

– De fiatalok a szüleid!

– Ez egy sokéves darab. – Az apám öltönye és az anyám egyberuhája szemre majdhogynem vadonatújnak tűnt. – Azt hiszem, nem vagyok egy mintagyerek. Annyi éven át csak fejfájást okoztam nekik. Még annyit sem segítettem, hogy készítsünk egy új képet. – Viszketett az orrom.

– Mit tudsz a makákókról? – kérdezte Borsó. Az ő gondolatmenetét képtelenség volt követni. Az elméje kész

drótkerítésnek tetszett, amelyen ugrálva közlekedtek az ötletek. – A tudósok az ő agyukban is találtak tükroneuronokat. Így az emberekhez hasonlóan ők is megértik, miként érez és gondolkodik a többi majom. Együttérzésre való tükrő van az elméjükben. Érted?

Dehogy.

– Együttérzés. Mindig megtalálod a szavakat ahhoz, hogy helyrebillents. Ezért gondolom azt, hogy bővében vagy a tükroneuronoknak. – Könnyedén behúztam neki. – Szóval majomnak neveztél?

Nem nevetett.

– Haza akarok menni.

– Ne butáskodj! A kiképzőőrmester sosem engedélyezné. Ráadásul borzasztóan festene az aktádban. Hogy tudnál úgy elhelyezkedni?

– Egyszerűen nem megy. – A megfontoltan beszélő Borsó rám bámult. – Szerintem a patkányok nem tettek semmi rosszat. Olyanok, akárcsak mi, igyekeznek a lehető legtöbbet kihozni az életből. De nekünk az a dolgunk, hogy üldözzük őket, míg az övék az, hogy meneküljenek. Vajmi keveset számítana, ha a visszájára fordulnának a dolgok.

Erre nem tudtam mit mondani, így csak a vállára tettem a kezemet.

Visszaúton a táborba belefutottam Fekete Ágyúba. Rám vigyorgott.

– Agyturkászt játszol a nyámnyilával?

Bemutattam neki.

– Vigyázz, mert a végén magával ránt! – kiáltott utánam.

A tükroneuronjaimat dolgoztatva igyekeztem megérteni, mit érzett és gondolt Fekete Ágyú. Kudarcot vallottam.

A kiképzőőrmester töprengő ábrázattal mered a térképre és a keresőre.

A műszer szerint egy jókora patkányfalka halad a körzetünk határa felé. A menetelésünk jelenlegi tempójában tizenkét órán belül eléjük vághatunk. Ha az írmagjukat is kiirtjuk, azzal teljesítjük a kvótánkat. Igen, tisztelen leszerelhetünk. Állást kapunk. Újévre otthon lehetünk.

Csak akad egy bökkenő. A szabályzat kimondja, hogy a Rágcsálóirtó Erők egységei nem léphetik át a körzethatárokat a zsákmányért. Abból a megfontolásból, hogy elejét vegyék az erőszakos versengésnek, nehogy az egységek egymás elől vegyék el az áldozatokat.

A kiképzőőrmester Fekete Ágyúhoz fordul.

– Szerinted el tudnánk szigetelni a csatát, hogy a mi körzetünkben maradjon az egész hadművelet?

Fekete Ágyú bólint.

– Gondom lesz rá. Ha végül kénytelenek leszünk átlépni a körzethatárt, a többiek osztozhatnak a farkaimon.

Kacagunk.

– Legyen. Felkészülni a tizennyolc órai indulásra!

Egy vegyesboltban találok egy nyilvános vonalas telefont. Először a mamámat hívom fel. Mikor meghallja, hogy talán hamarosan hazatérhetek, szóhoz sem jut a boldogságtól. Pár mondattal később leteszem, nehogy a végén elsírja magát. Majd mielőtt még észbe kaphatnék, feltárcsázok egy másik számot.

Li Hsziao-hsziáét.

Fogalma sincs, ki vagyok. Merészen felidézem az egész történetünket, míg be nem ugrik neki.

Egy külföldi cég kínai ágánál dolgozik: kilenctől ötig, vaskos fizetésért. Jövőre lehet, hogy a vállalat költségére kiutazik néhány tengerentúli továbbképzésre. Zavartnak hangzik.

– Megkaptad a lapjaimat?

– Igen, persze. – Habozik. – Legalábbis az első párat. Utána elköltöztem.

– Nemsokára leszerелеk – mondom.

– Á, remek. Remek. Majd hívjuk egymást.

Makacsul kitartok.

– Emlékszel, hogy amikor elköszöntünk, figyelmeztetted, hogy vigyázzak a patkányokkal? Azt mondtad, láttad őket. Mit láttál?

Hosszú, kínos hallgatás. Visszatartom a levegőt, míg végül majdnem elájulok.

– Nem emlékszem – feleli végül. – Semmi fontosat.

Bánom a hívásra elpocsékolt pénzt.

Zsibbadtan bámulom a vegyesbolt sarkában felállított, zavaros adású tévé képernyőjének alján tovasuhanó szalagcímeket: „A rágcsálóirtási erőfeszítések jól haladnak.” „A Nyugati Szövetség újabb kereskedelmi tárgyalássorozatba egyezett bele az országunkban növekvő feszültség kapcsán.” „Szaporodnak az egyetemi végzősöknek szánt állásajánlatok.”

Nos, dacára annak, hogy a patkányok mostanára túllépték a szaporodási mértékük korlátait, a mi kvótánkat nem igazították ehhez arányosan. Semmi értelme, de teszek rá. Úgy fest, lesz állásunk, az exportálás pedig ismét fel fog virágozni. Nem úgy fest, mintha bármit is számítana az itteni ténykedésünk.

Hsziao-hszia fején találta a szöveget. „Beszélük, hogy...” „Mások szerint...” Pletykák és találgatások. Ki tudja, igazából mi zajlik a zárt ajtók mögött?

Valójában egyetlen tényező sem számít. Mindennek csak a maga környezetében van értelme. Túl sok a titkos kapcsolat, túl sok a leplezett haszonlesés, túl sok az ellentétes érdek. Ez a világ legbonyolultabb sakkjátszmája, igazi Világbajnokság.

De nekem csak az összetört szívem sajog.

Az utóbbi néhány napban Borsó szokatlanul gyakran járt a mosdóba. Titokban követtem. Láttam, ahogy elővesz egy kicsiny, kilyuggatott tetejű fémdobozt. Óvatosan levette a fedőt, beledobott néhány kekszét, majd halkán belemormogott a dobozba.

Felpattantam és kinyújtottam a kezemet.

– Olyan aranyos! – áradozott. – Nézz csak a szemébe! – Megpróbált hatni a tükörneuronjaimra.

– Ez szembemegy a szabályzattal!

– Csak hadd tartsam meg néhány napig! – könyörgött. – Utána elengedem. – Ugyanúgy csillogott a szeme, mint a patkánykölyöknek.

Olyasvalakinek, aki annyira ideges és óvatlan, mint Borsó, nem megy a titoktartás. Mikor a kiképzőőrmester és Fekete Ágyú elénk álltak, tudtam, hogy nekünk reszeltek.

– Hadifoglyokat rejtegettek! – bömbölte Fekete Ágyú. Nevethetnékem támadt, de Borsó már megelőzött.

– Elég – szólt a kiképzőőrmester. Vigyázzba vágtuk magunkat. – Értelmes magyarázatot várok, és cserébe méltányosan fogok eljárni.

Mivel úgy festett, hogy nincs vesztenivalóm, rögtönöztem egy „magyarázatot”. A hallatán úgy elfutotta a méreg Fekete Ágyút, hogy azt hittem, az orra az idők végezetéig ráncos marad.

Borsó társaságában azzal töltöttük az egész délutánt, hogy jó két méter mély lyukat ástunk a domb oldalába. Kibéleltük vízhatlan ponyvával. Borsónak nem volt ínyére a tervem, de a lelkére kötöttem, hogy csak így úszhatjuk meg a büntetést.

– Igazán okos – mondogatta Borsó. – Még a mozdulataimat is utánozza! – Bemutatót tartott. Tény és való, a kis patkány született pantomimes volt. Igyekeztem rávenni, hogy engem is majmoljon, de arra nem volt hajlandó.

– Remek – vettem oda. – Lassan olyan okos lesz, mint te.

– Próbálok gondosan megtervezett termékként gondolni rá – vélekedett Borsó. – Módosított DNS-csomagként. De érzelmileg ezt képtelen vagyok elfogadni.

A lyuk szélárnyékos oldala felől bújtunk el. Borsó egy zsineget tartott a kezében. A másik vége a gödör aljában levő patkánykölyök lábához volt kötözve. Borsó időnként megrántotta a madzagot, hogy a patkány szánni valóan felvisítson. Remegett a keze. Gyűlölte az egészet, de rákényszeríttem. A jövőnk forgott kockán.

Az egész tervemet találgatásra alapoztam. Ki tudja, érezhetnek-e ezek a mesterséges lények fajtársi kötődést? Lehetnek gyermeknevelési ösztönei a felnőtt példányoknak? Hogyan befolyásolja a fejlődésüket az új szaporodási módszerük – amelynek során egyetlen nőtény számos hímekkel párosodik, majd ezután egytől egyig „vemhesek” lesznek?

Felbukkant egy hím patkány. Úgy szimatolt a lyuk körül, mintha fel akarná ismerni a szagot. Majd belezuhant. Hallottam a ponyvát kaparászó karmai zaját. Felnevettem. A csalipatkányaink száma megduplázódott.

A kifejlett hím jóval hangosabb volt a kölyöknél. Ha tényleg fejlett értelműek, akkor figyelmeztetnie kellene a fajtársait.

Tévedtem. Felbukkant még egy hím példány. A csapda széléhez oldalgott, hogy eltársalogjon a lenti patkányokkal, majd beleesett.

Őt követte a harmadik, a negyedik, az ötödik... Miután a tizenhetedik állat is aláhullt, aggódni kezdtem, nehogy a lyuk túl sekélynek bizonyuljon.

Jelt adtam. Egy pillanaton belül lándzsás férfiak vették körül az üreget.

A patkányok piramist építettek. A legalsó réteg hét, a csapda falának támaszkodó állatból állt. A következő réteget a marjukon álló öt példány alkotta. Majd hárman. Két kifelé mászó egyed cipelte a kölyköt.

– Várjatok! – kiáltotta Borsó. Óvatosan húzni kezdte a zsineget, elválasztva a patkánykölyköt az őt cipelő két felnőttől. Amint a kölyköt elrántotta a kifejlettektől, azok rögvest felvisítottak – és bánatot hallottam a hangjukban. Széthullt a piramis, ahogy a lándzsák lesújtottak, a ponyvára záporozó vércseppek lassacskán csorogtak lefelé.

A patkányok hajlandók voltak feláldozni magukat egy kölyökért, amely nem is a vér szerinti sarjuk. Mi pedig képesek voltunk ezt kihasználni, hogy elkapjuk őket.

Megborzongtam.

Borsó visszahúzta magához a patkánykölyköt. Mikor az állatka már csupán egy hajszállra volt attól, hogy ez a lidérces út véget érjen, egy csizma bukkant elő a semmiből, és széttiporta a földön.

Fekete Ágyú.

Borsó felemelt ököllel vetette rá magát.

Fekete Ágyút ez készületlenül érte, és vérpatak csorgott a szája sarkából. Majd felkacagott, megragadta Borsót, és a feje fölé emelte a vékony testét. Odalépett a vérrel és zsigerekkel teli csapdához, készen arra, hogy beledobja Borsót.

– Szerintem a nyámnyila csatlakozni akar a mocskos kis cimboráihoz!

– Tedd le! – bukkant elő a kiképzőőrmester, hogy véget vessen az örületnek.

Mivel én álltam elő a tervvel, megkaptam az első dicséretemet. A kiképzőőrmester háromszor is felhozta az „egyetemi képzést” a beszédjében, de egyszer sem gúnyból. Még Fekete Ágyút is sikerült lenyűgöznöm. Négyszemközt azt mondta nekem, hogy a csata összes farka nekem járna. Elfogadtam, majd átadtam mindet Borsónak.

Persze tudtam, hogy Borsót semmi sem kárpótolhatja mindazért, amit elvettem tőle.

*

Szántók, fák, dombok, tavak, utak... árnyakként suhanunk az éjszakában.

Egy pihenő alkalmával Fekete Ágyú azt javasolja a kiképzőőrmesternek, hogy osszuk ketté a szakaszt. Kiválasztja a legjobb harcosokat, majd előresiet, a többiek pedig lassan követhetik. Szétnézve jelentőségteljesen hozzáteszi:

– Máskülönben lehet, hogy nem fogjuk tudni befejezni a küldetést.

– Nem – tiltakozok. A kiképzőőrmester és Fekete Ágyú rám merednek. – A hadsereg ereje a tagok együttműködéséből ered. Együtt menetelünk és együtt vonulunk vissza. Egyikünk sem felesleges, és egyikünk sem fontosabb a társainál. – Elhallgatok, farkasszemet nézve a fortyogó Fekete Ágyúval. – Máskülönben nem érünk többet a patkányoknál.

– Helyes. – A kiképzőőrmester elnyomja a cigarettáját. – Együtt maradunk. Indulás!

Fekete Ágyú mellém sétál. Lehalkítja a hangját, hogy csak én halljam.

– A nyámnyila után kellett volna lökjelek a gáton.

Megdermedek.

Fekete Ágyú továbbhaladtában hátranéz, és rám vigyorog. Nem először látok ilyen fintort az ajkán: mikor figyelmeztetett, nehogy Borsó magával rántson, mikor eltaposta a patkánykölyköt és a feje fölé emelte Borsót, mikor felvágta a hím patkányok hasát.

Fekete Ágyú menetelt aznap délután Borsó mellett. Állítólag Borsó egy ritka növény láttán tért le az ösvényről. De a szemüvege nélkül Borsó jóformán vak volt.

Hiba volt hinnem a hazugságaiknak.

Miközben Fekete Ágyú hátát bámulom, sorban bukkannak elő az emlékek. Ez életem legnehezebb utazása.

– Csatahoz készülj! – szól a kiképzőőrmester, kizökentve az alvajárásemból. Már tíz órája menetelünk.

A fejemben csak egyetlen csata számít, amelyet Fekete Ágyúval fogok megvívni.

Ismét hajnalodik. A csatamező egy völgymélyi sűrű erdő. Mindkét oldalon meredek és csupasz sziklák. A kiképzőőrmester terve egyszerű: az egyik osztag megindul előre, hogy a völgyön keresztbe elvágja a patkányfalka útját. A másik osztag követi őket, és az utolsó szálig kiirtják a patkányokat. Vége a játéknak.

A fák közé lopózva csatlakozok Fekete Ágyú osztagához. Nincs tervem, leszámítva azt, hogy nem akarom szem elől téveszteni. Az erdő sűrű, a láthatóság csekély. Halvány, kék köd ül a levegőben. Fekete Ágyú gyors menetelésre áll be, és szellemek módjára kerengünk a fák között.

Váratlanul megtorpan. Az ujját követve kiszúrjuk az alig néhány méterre masírozó patkánycsapatot. Int nekünk, hogy szóródjunk szét, és vegyük körbe őket. De mire a közelükbe érünk, az állatok mind egy szálíg eltűnnek. Megfordulva ismét azt látjuk, hogy a patkányok még mindig alig néhány méterre vonulnak.

Ez megismétlődik párszor. Mindnyájan rettegünk.

A pára egyre sűrűsödik, különös szag járja át. Verejtékezik a homlokom, az izzadság csípi a szememet. Szorosan markolom a lándzsámat, és igyekszem lépést tartani a csapattal. De kiszalad az erő a lábamból. Visszatérnek a tévképzeteim. *Dolgok* figyelnek engem a fűben. Suttogások mindenfelé.

Magamra maradtam. Körülvesz a sűrű köd. Megpördülök. Minden irányból veszély leselkedik rám. Kétségbeesés zakatol a fejemben.

Váratlanul elnyújtott, hangos sikoly hallatszik az egyik irányból. Odasietek, de hiába. Érzem, hogy súlyos test rohan mögém. Újabb fülsiketítő, hosszas visítás. Majd hallom, ahogy fém csattan fémhez, hús hasad, amelyet lihegés követ.

Végül csend, makulátlan csend.

Mögöttem van. Érzem az izzó pillantását.

Megpördülök, mire rám veti magát a ködből. A neopatkány emberméretű, vér csöpög a karmáról, egy szempillantás alatt leteper. Lándzsám a mellkasához szorítja a mancsait, és a földre taszítjuk egymást. Éles agyarakkal teli pofája a fülem mellett kaffan, a szájából áradó bűztől nem kapok levegőt. Legszívesebben azzal a lendülettel lerúgnám magamról, de teljesen a földhöz szögezett.

Tehetetlenül figyelem a mellkasom felé araszoló, véres karmait. Haragvón morgok, de kétségbeesett, fülrepesztő sikolynak hangzik.

A fagyos karom az egyenruhámba mar. Érzem az érintését. Majd bekövetkezik a kín röpke, perzselő pillanata, ahogy átszakítja a bőrömet és az izmaimat. A karom egyre mélyebbre ér, milliméterenként fúr a szívem felé.

Felnézek az arcába. Kacag. Szája kegyetlen vigyorba szalad, amit felettébb ismerősnek találok.

Durr! A patkány megremeg. Abbamarad a karmolászás. Zavartan hátranéz, hogy megtalálja a zaj forrását. Minden morzsányi erőmet összeszedve félrelököm a karmait, majd a koponyájához csapom a lándzsámat.

Fojtott puffanás. A földre zuhan.

Elnézek mellette, és megpillantom a felém tartó nagyobb, magasabb patkányt. Puskát tart a kezében.

Behunyom a szemem.

*

– Ma este mindnyájatoknak kijár egy igazi ital – szól a kiképzőőrmester. A tábortűz melletti néhány rekesz sörre mutatott.

– Mi az alkalom? – kérdezte Borsó derűsen. Felkapott egy csirkecombot, és belesócsált.

– Azt hiszem, valakinek születésnapja van.

Borsó egy pillanatra megdermedt. Utána elmosolyodott, és tovább marcangolta a csirkecombját. A tűz fényében úgy tűnt, könnyek csillantak a szemében.

A kiképzőőrmester derűs hangulatban volt.

– Hé, Borsó – mondta a nevezett kezébe nyomva egy újabb sört –, te Nyilas vagy. Vagyis jó lövésznek kéne lenned. Miért van az, hogy mégsem tudod eltrafálni a patkányokat? Lefogadom, hogy mindig a másik lövegedet fényezed, mi?

Hasfájósra kacarásztuk magunkat. Eddig még sosem mutatkozott meg a kiképzőőrmesternek ez az oldala.

Az ünnepelt megette a születésnap tésztáját, és kívánt egyet.

– Mit kívántál? – kérdezte a kiképzőőrmester.

– Hogy mindnyájan a lehető leghamarabb leszerelhessünk, hogy hazamehessünk, jó állást kaphassunk és törődhessünk a szüleinkkel.

Mindenki elhallgatott, arra számítva, hogy a kiképzőőrmester mindjárt robban. De tapsolt, nevetett, és annyit felelt:

– Helyes. A szüleid nem pazarolták el a beléd fektetett pénzt!

Erre mindenki egyszerre kezdett beszélni. Néhányan sok pénzt akartak keresni és nagy házat venni. Mások minden földrésről meg akartak fektetni egy csinos lányt. Egyikünk elnökké akart válni.

– Ha megválasztanak elnöknek – kontrázott egy társunk –, akkor belőlem lesz a Tejútrendszer főparancsnoka!

Kiszúrtam a kiképzőőrmester kissé különös arckifejezését.

– Ön mire vágyik, uram?

Mindnyájan elhallgattunk.

A kiképzőőrmester a tüzet bökölte egy ággal.

– A szülőfalum nincstelen. Minden ott született ostoba, veletek ellentétben nem megy nekünk a tanulás. Fiatalkoromban nem akartam a földeken robotolni, vagy munkásnak állni a városokban. Hasztalannak tűnt. Erre azt mondták nekem, „Állj be a seregbe! Legalább megvéded az országot. Ha helyt állsz, akkor talán hős lesz belőled, és hazatérve büszkék lehetnek rád az őseid.” Világéletemben imádtam a háborús filmeket, és egyenruhát húzni izgalmas gondolatnak tűnt. Így jelentkeztem.

A magamfajta szegény gyerekek csak a kemény munkához értenek. Nap nap után mindenkinél tovább edzettem és többet gyakoroltam. Önként jelentkeztem az összes veszélyes küldetésre. Ha piszkos munka akadt, bevállaltam. Hogy miért tettem mindezt? Csak lehetőséget akartam, hogy hős lehessenek a csatamezőn. Ez volt az egyetlen esélyem arra, hogy kezdjek valamit az életemmel. Ha meghalok is, legalább ne legyen hiába.

A kiképzőőrmester elhallgatott, felsóhajtott. Tovább szurkálta a tüzet a gallyával. A csend sokáig elhúzódott.

Majd felnézett és elvigyorodott.

– Mi ez a nagy hallgatás? Hiba volt agyoncsapnom a hangulatot. – Eldobta az ágát. – Sajnálom! Bocsánatkérés gyanánt éneklek egy dalt. Régi nóta. Még meg sem születtem, mikor először hallottam.

Nem volt jó énekes, de tiszta szívből dalolt. Könny csillant a szeme sarkában.

– „...*Ma csak a porhüvelyem maradt. Emlékszel a dicső napokra, mikor szabadságra találtunk a viharban? Egész életünkben hittünk, hogy megváltoztathatjuk a jövőt, de sikerült ez bárkinek...?*”

Dalolás közben a tűz villódzó árnyaitól még magasabbnak látszott, igazi emberfeletti hősnek. Tapsviharunk hangosan visszhangzott az üres vadonban.

– Hadd mondjak valamit! – szólt Borsó. Egy üveget szopogatva felém hajolt. – Az élet olyan..., mint egy álom.

*

Fülsértő motorzaj riaszt fel.

Kinyitom a szemem, és a járó ajkú kiképzőőrmestert látom. De a lármában egyetlen szót sem hallok.

Megpróbálok felkelni, de a mellkasomba hasító éles fájdalomtól hátrahanyatlok. A fejem fölött ívelt fémmennyezet. Majd az egész világ remegő rázkódásba kezd, és a nehézkedés ereje a padlóra présel. Helikopterben vagyok.

– Ne moccanj! – kiáltja a kiképzőőrmester a fülemhez hajolva. – Kórházba viszünk!

Emlékezetem nem több a lidércnyomásszerű csata válogatott jeleneteinél. Ekkor eszembe jut a legeslegutolsó látvány. – Az a puska... maga volt?

– Nyugtatólövedék.

Azt hiszem, lassan kezdem érteni.

– Akkor mi történt Fekete Ágyúval?

A kiképzőőrmester egy darabig hallgat.

– Elég komoly a fejsérülése. Valószínűleg vegetálni fog az élete hátralevő részében.

Felidézem az álmatlanul eltöltött éjszakámat. Felidézem Borsót, a szüleimet, és...

– Mit látott? – kérdezem idegesen a kiképzőőrmestert. – Mit látott a csatamezőn?

– Nem tudom – feleli. Majd végigmér. – Valószínűleg jobb, ha te sem tudod.

Ezen elmerengek. Ha a patkányok immár képesek vegyszerekkel befolyásolni az érzékeinket és látomásokat kelteni, hogy egymás ellen forduljunk, akkor ez a háború nagyon-nagyon sokáig elhúzódhat. Felidézem a sikolyokat és a húsba hasító lándzsák hangját.

– Nézd! – A kiképzőőrmester feltámoogat, hogy kinézhessek a helikopter pilótafülkéjének szélvédőjén.

Patkányok, méghozzá milliószám sétálnak elő a mezők, erdők, dombok és falvak mélyéről. Igen, sétálnak. Felegyenesedve, egyenletes tempóban ballagnak, akár a világ legnagyobb turistacsoportjának tagjai. Az állatok szétszórt csermelyei patakokba, folyókba, hullámozó tengerekbe gyűlnek. Sokféle színű bundájuk szemkápráztató mintákat alkot. A látvány arányosságról és szépérzékről tanúskodik.

A patkányok óceánja végighömpölyög a megviselt, fonnyadt téli vidéken és az egyforma, unalmas ember alkotta épületeken, mintha az univerzum új életereje csorogna békésen.

– Vesztettünk – állapítom meg.

– Nem, győztünk – helyesbít a kiképzőőrmester. – Nemsokára meglátod!

Egy katonai kórház tetején szállunk le. Csokrok és egy tolószék üdvözöl engem, a hőst. Egy csinos nővérke betol. Gyorsan sorra

kerülök, és megfürdetnek. Sokszor kell tiszta vizet engedni nekem. Utána eljön az etetésem ideje. Olyan sebesen falok, hogy kiadom magamból az egészet. A nővér gyengéden lapogatja a vállamat, tekintete csupa együttérzés.

Az étkező tévéjét a hírekre kapcsolták.

– Országunk a kereskedelmi vita ügyében előzetes megegyezést kötött a Nyugati Szövetséggel. Mindegyik fél nyertes helyzetnek írta le...

A tévében ugyanazt a tömeges patkányvándorlást mutatják, amelyet a helikopterből láthattam.

– A nemzet tizenhárom hónapnyi folyamatos, hősies erőfeszítése után végül teljes sikert értünk el a rágcsálóveszély semlegesítésében!

A kamera egy óceánparti jelenetre vált. Végtelen, színpompás szőnyeg vándorol lassan a szárazföldről a tengerbe. Amint megérinti a vizet, sok millió részecskévé szakadva feloldódik.

A kamerák közeli képein a neopatkányok vérszemet kapott katonáknak látszanak. Eszeveszetten támadnak meg mindent és mindenkit maguk körül. Megszűnnek az alakzatok, a szervezettség, nyoma sincs stratégiának vagy taktikának. Minden egyes neopatkány csakis magáért küzd, széttépik a fajtársaik testét, kegyetlenül harapják és marcangolják egymás fejét. Mintha egy láthatatlan kéz átfordított volna egy genetikai kapcsolót, hogy a szervezettség felé vezető magabiztos törekvésük helyét egy szempillantás alatt átvegye a legősibb, legkezdetlegesebb ösztön. Összecsapnak, lesújtanak egymásra, vonaglik az egész szőnyeg, és egy tengerbe csorgó vérpatakká válik.

– Látod, megmondtam – szól a kiképzőőrmester.

De nekünk semmi közünk a diadalhoz. Ezt az elejétől kezdve eltervezték. Bárki is szervezte a neopatkányok szökését, meghagyta azt a parancsot is, hogy amint beteljesítik a céljukat, meg kell szabadulni tőlük.

Li Hsziao-hsziának igaza volt. Borsónak igaza volt. A kiképzőőrmesternek is igaza volt. Semmiben nem különbözünk a

patkányoktól, egytől egyig gyalogok, figurák, a Világbajnokság jelentéktelen bábui vagyunk. Csupán a tábla minket körülvevő rácspontjait láthatjuk. Annyit tehetünk csak, hogy a szabályoknak engedelmességgel követjük a rácsvonalakat: Ágyú a nyolcas sorról az ötös sorra; huszár a kettesről a hármásra. A lépések értelmét, illetve azt, hogy a fölöttünk lebegő gigászi kéz mikor fog lesújtani, hogy felkapja az egyikünket, senki nem tudja.

De amint a játszma két résztvevője, a két fél befejezte a dolgát, minden áldozat indokoltá válik – ahogy a neopatkányok oldalán, úgy a miénken. Ismét felidézem az erdei jelenetet Fekete Ágyúval, és megborzongok.

– Ne említsd, mit láttál – szögezi le a kiképzőőrmester. Tudom, hogy a patkányok vallására, Fekete Ágyú vigyorára, Borsó halálára céloz. Ezek nem részei a hivatalos történetnek. Feledésre ítéltetnek.

– A vándorló patkányok át fognak kelni a városon? – kérdem a nővért.

– Úgy fél órán belül. A kórház előtti parkból biztosan láthatja őket.

Megkérem, hogy vigyen oda. El akarok köszönni a sohasevolt ellenségeimtől.

Benkő Ferenc fordítása

LICSIANG HALAI

Két ököl lebeg a szemem előtt, élénk napfény ragyog a kézfejekem.

– Bal vagy jobb?

Látom, ahogy kinyúl a gyerekujjam, habozik, majd a balra mutat. Az ököl megfordul, kitárul. Üres.

Az öklök eltűnnek, majd visszatérnek.

– Utolsó esély! Bal vagy jobb?

A jobb oldalra mutatok.

– Biztos vagy benne? Nem gondolod meg?

Az ujjam a levegőben hezitál, balra int, majd jobbra, úszkáló hal módjára.

– Végső válasz? Három... kettő... egy.

Az ujjam a balon állapotik meg.

Az ököl megfordul, kitérül. A fényes napfényt leszámítva üres.

*

Egy álom?

Kinyitom a szemem. Az élénkfehér nap megfájdítja a szememet. Ki tudja, mióta szendergek már ezen a nahszi-stílusú⁵ udvaron? Időtlen idők óta nem éreztem ilyen kényelmesen magamat. *Az ég olyan kibaszott kék!* Csontropogatóan nyújtózkodok.

Tíz év alatt minden megváltozott itt. Csak egyvalami, az ég színe maradt a régi.

Licsiang⁶, visszatértem. Ezúttal beteg emberként.

*

Huszonnégy órája bővében voltam a személyiségeknek: szigorú időbeosztású irodai alkalmazott, egy szürke Ford gazdája, a város egyik rejtett zugában elrejtett dohos lakás reményteli tulajdonosa, eladósodott élősködő, satöbbi.

Most már csupán egy gyógyulásra váró ápolat vagyok.

Az az átokverte kötelező orvosi vizsgálat tehet mindenről. A jelentés utolsó oldalán az a szó állt, hogy LEIZ II (lelki eredetű idegműködési zavar, kettes típus). A laikusok nyelvén szólva ez annyit jelent, hogy elszaródtam, és kötelező kivennem két hét szabadságot a gyógykezeléshez.

Égő arccal kértem kimenőt a főnökömtől. *Éreztem* az iroda összes dolgozójának a tarkómat perzselő fürkész tekintetét. Káröröm. Élvezettel fogadták, hogy a „főnök kedvence” ugyancsak halandó, gyengeelméjű, megrogy a stressz alatt.

Megborzongtam. Ilyen a hivatali politika.

A főnök lassan, módszeresen szólt.

– Azt hiszi, én akarom ezt? Fizetnünk kell a kötelező nyaralását! Más cégek dolgozói akkor sem kapnak gyógykezelést, ha szükségük van rá. De megköveteli tőlünk az új munkatörvény. A cégünk tisztes világvállalat; példát kell mutatnunk... Különben is, ha rosszabbodik a helyzete, akkor neuroszifilisszé súlyosbodik a kórsága, és mindnyájunkat megfertőz. Jobb, ha még most megy, nemde?

Szégyenkezve távoztam a főnök irodájából, és letakarítottam az asztalom. Nem viszonoztam a bámulást. *Csak tessék, ti neuroszifilisztes seggfejek. Két héten belül visszatérek, és majd meglátjuk, kiből lesz az év végén aligazgató!*

A repülőgépen a környező horkolást hallgattam, nem tudva elaludni. Több mint egy hónapja küszködtem álmatlansággal. Ami azt illeti, sok minden környékezett: gyomorideg, feledékenység, fejfájás, szédülés, depresszió, libidóvesztés... talán tényleg eljött a pihenés ideje.

Átpörgettem a fedélzeti magazinokat. A Licsiang körüli turistalátványosságok képei már-már hamisítványnak tűntek a szépségükkel.

Tíz éve nincstelenül, ugyanakkor gondtalanul éltem. Tíz éve Licsiang azoknak a paradicsoma volt, akik el akartak szakadni a civilizációtól. (Hogy kevésbé nagyképpően fogalmazzak, itt másztak egymásra a fiatalok, akik szívesen tettették „művészek” magukat.) Tíz éve minden vagyonomat a hátamon cipeltem (akkor még akadtak izmaim). Az óváros térképével a zsebemben reggeltől éjfélig barangoltam, szóba elegyedtem minden magányos nővel, majd ének és szesz társaságában tértem nyugovóra.

Most visszatértem. Van kocsim, lakásom – minden, ami egy férfinak kijár, beleértve a merevedési zavart és az álmatlanságot is.

Ha a grafikon két tengelye a boldogság és az idő, akkor attól tartok, hogy az én életem már átbukott a zeniten, és most elkerülhetetlen zuhanásban van a mélypont felé.

*

Mozdulatlan maradok, nem gondolok semmire. A magas falak tetejéről napfény ostromolja a kínaimahagóni-illatú udvart. Fogalmam sincs, mennyi idő telhetett el. A karórámat, a mobilomat, és minden egyéb időmérésre alkalmas kütyümet elvette a rehabilitációs központ személyzete.

Az ősi városban nincsenek se számítógépek, se tévé. De néhány helybéli úgy döntött, hogy kiadja a homloka és a mellkasa üres felületeit. Apró kijelzőket ágyaztak a bőrükbe, amelyeken a nap minden percében hirdetések futnak. Ahogy azt már mondtam, nem ez a Licsiang él az emlékeimben.

Furcsamód a vágyam, hogy mielőbb meggyógyuljak, és visszatérjek az irodába, ugyanúgy illan el a nap fényében, mint a kínai mahagóni aromája.

A gyomrom felmordul, egyszer. Eltökélem, hogy keresek valami ennivalót. A hasam maradt az egyetlen időmérőm – ő, és persze a hólyagom, meg az ég váltakozó fényei.

A palával burkolt utcákon ritka vendég a járókelő – a városnak ezt a fertályát a lábadozó betegeknek tartják fenn. Kóbor kutyából viszont rengeteg *akad*: kövér, sovány, mindenféle.

Ideúton hallottam egy viccet a repülőn. A komoly gazdasági bűnözőket a halál és az életfogytiglani börtön mellett most már egy harmadik büntetésre is ítélik: kísérleti alanyok lesznek a licsiangi tudatátviteli operációkban, és kutyává változtatják őket. Általában, mivel az efféle kísérletek gyakorta kudarcot vallanak, nincsenek önkéntesek. De olyan vonzó a licsiangi élet gondolata – még kutyabőrben is –, hogy rengetegen ugranak a lehetőségre.

Elnézve, hogy az ebek milyen alázatosak a szép lányok előtt, és mennyire tartanak a rendfenntartóktól, már-már ténynek veszem a tréfát.

Eltüntetek egy tál szójas csirkét, keresek egy kávézót, és helyet foglalok egy csésze feketével. Átfutom azt a maroknyi könyvet, amelyet világéletemben el akartam olvasni (és sosem fogok befejezni), és eltöprengek „az élet értelmén”.

Így kell meggyógyulni? Bármiféle fizioterápia, gyógyszerelés, egyéni étrend, jóga, jin-jang kölcsönhatás vagy efféle szakmai gondozás nélkül? Erre utalhat a rehabilitációsközpont-szerte kiplakátolt mottó: „Egészséges elme boldog testben”?

El kell ismernem: javult az étvágyam; jól alszom, ellazultam; jobban érzem magam, mint tíz éve.

Még a hetek óta bedugult orrom is végre képes kivenni az illatpárnák aromáját a kávéházban. *Pillanat. Illatpárnák?*

Felemelem a fejem. Egy sötétzöld ruhás lány ül velem szemben, ínycsiklandozónak tűnő italt szorongat, és széles mosollyal az arcán néz rám. Ez olyan, mint holmi francia film fordulata, gondolom, netán egy álom, egyszerre hívogató és hátborzongató.

*

– Jól értem, marketinges vagy?

A lemenő nap fényében sétálunk a nővel. A kőburkolatos utcák aranyfényű ragyogásban fürdenek. A falatozók felől étvágygerjesztő illatok szállnak.

– Persze. De azt is mondhatnánk, hogy az értékesítésnél dolgozom. Mi a helyzet veled? Hivatalnok vagy? Köztisztviselő? Rendőr? Tanár?
– Végül egy kisebb bókkal húzom alá. – Színésznő?

– Há! Találgass csak. – Látszólag élvezni a viccelődésre tett kísérletemet. – Egy szakklinikán vagyok nővér. Meglep?

– Vagyis még a nővérekkel is megesik, hogy megbetegednek, és gyógyulásra szorulnak.

Vacsora után betérünk egy bárba. Csalódott a licsiangi kiszolgálás minőségének hanyatlása miatt.

– Mi történt az összes jópofa emberrel, akik annak idején vitték a helyet?

Az egyik pincértől megtudjuk, hogy a létesítmény tulajdonosa immár a Licsiang Industries (részvénykódja 203845), számos vagyonos ipartársulás támogatásával. A nő által ismert helyi tulajdonosok engedtek, mivel vagy tudták, hogy képtelenek lennének állni a fenntartási költségeket vagy megújítani az engedélyüket. Minden ár az egekbe szökött. De a Licsiang Industries részvényei egész jól tartják magukat.

Esténként megtölti az ősi várost a fogyasztás szelleme, mégsem találunk semmilyen kedvünkre való helyet. Nem fűlik a foga ahhoz, hogy robotzenekar előadta nahszi népzeneét hallgasson.

– Olyan lehet, mint egy herélt szamár bögése.

Én nem akarok néptánc-előadást nézni egy máglya mellett.

– Akár egy emberi sütöde. – Végül úgy döntünk, hogy hasra fekszünk egymás mellett az utca szélén, és a víziútban fickándo­zó apró halakat figyeljük.

Licsiang víziútjait vörös halak rajai lakják. Legyen akár hajnal, alkony, vagy éjfél, ezek szüntelenül lebegnek a vízben, ugyanarra fordulva sorakoznak, akár a mustrára váró katonák a gyakorlótéren. De alaposabban megnézve rájöhét az ember, hogy nem mozdu­latlanok. Mi több, küszködnek az árral, hogy megőriz­zék a helyüket. Néhanapján egy-két hal belefárad, és a sodrás kiszakítja az alakzatból. De nemsokára csapkodó farokkal visszaküzdik magukat a helyükre.

Tíz éve nem láttam már őket. Legalább *ők* nem változtak.

– Ússz, ússz, ússz! Rövidebb az élet, mint hinnéd. – Ismét­el­getem a tíz évvel ezelőtti mantrámat. – Akárcsak a miénk – teszi hozzá a nő.

– Ez az élet titkos értelme – mondom. – Mi legalább eldönthetjük, hogyan élünk. – Olyan fellengzősnek hangzik, hogy felfordul a gyomrom.

– De az igazság az, hogy nem én választottalak téged, ahogy te sem engem.

Megdobban a szívem. Rápillantok. Igazából meg sem fordult a fejemben, hogy meghívjam a hotelszobámba; még mindig nem érzem, hogy visszatért volna a libidóm. Félreértés az egész.

Kirobban belőle a nevetés.

– Egy dalból idéztem. Nem ismered? Tudod, eléggé kivagyok. Mit szólnál, ha holnap folytatnánk? Bírlak.

– De hogy találjak... – Váratlanul rádöbbszem, hogy nincs nálam a mobilom.

– Itt lakom. – Átadja egy szálló kártyáját. – Ha lusta vagy odáig sétálni, csak küldj egy kutyát.

– Egy kutyát?

– Tényleg nem tudod? Bármelyik kóbor kutya megteszi. Szerezz egy cetlit, írd le rá, hogy hol és mikor akarsz találkozni, aztán dugd a nyakörve alá. Utána húzd végig a hotel kártyáját a nyakörvön.

– Nem tréfálsz?

– El kéne olvasnod a Licsiang-útmutatódat.

*

Gőzöm sincs, meddig aludtam.

Talán a második nap délutánja lehet, de a nap állása alapján reggel van. Kivéve, hogy nincs módom megállapítani, hogy nem a harmadik vagy a negyedik, netán egy élethosszig tartó álom utáni nap pirkadatát írjuk.

Talán ez a teljes gyógyulás trükkje: az ember semmiképp se álmodjon üzleti jelentésekről és a főnöke hájas pofájáról.

Keresek egy kutyát. De az itteni ebeknek jól fog a szimatja. Megérik rajtam a kudarc szagát, és eliszkolnak. Végül kénytelen vagyok venni egy csomag szárított jakhúst. Addig etetek egy kutyát –

egy igazi szukafattyat –, míg pukkadásig nem lakik. Végül ráveszem, hogy vigye el az üzenetem.

Ha a nő netán elfeledkezett volna rólam, úgy írom alá, hogy „A tegnap esti halak”.

Az utcákat járom. Élvezem a napot és a tétlenséget. Itt amúgy sincs senkinek időérzéke, így a nő jöhet, amikor kedve tartja.

Az egyik sarokban kiszúrok egy sólyommal ücsörgő öregembert. Mindketten csurig vannak életerővel. Odalépek hozzájuk a fényképezőmmel.

– Fotó tilos! – kiáltja az öreg.

– Öt jüan! Egy dollár! – rikkantja a sólyom szecsuanai tájszólású mandarin és angol keveréknyelvén.

Picsába! Mindketten robotok. A városban már nem maradt semmi eredeti. Dühösen sarkon fordulok.

– Érdekli, miért olyan kék a licsiangi ég? Szeretné hallani a Jádesárkány-hegység legendáját? – Annak láttán, hogy távozni készülök, az öreg nemhogy a hangnemét, de még az akcentusát is megváltoztatja. Már szucsoui városlakónak hangzik. – Mindent tudok Licsiangról, amit csak lehet! Csak egy jüan történetenként.

Miért is ne? Csak el akarom ütni az időt. Akár végig is hallgathatnám a hazugságait. Előhúzok egy érmét, és a sólyom csőrébe dugom. *Klakk!* A madár begyén kinyílik egy panel, alóla egy rózsaszínben ragyogó billentyűzet bukkan elő.

– Ha az érdekli, miért olyan kék a licsiangi ég, nyomja meg az egyest. A Jádesárkány-hegység legendájának meghallgatásához nyomja meg a kettést...

Megeléjelem. Megnyomom az egyest.

– Korunk Licsiangja párolgásvezérlésen és a szóródási együttható szabványosításán alapszik. A technika képes kilencvenöt egész négyszázhuszonhat ezredes pontossággal fenntartani a napos időjárást. A légköri részecskemennyiség mikrohangolásával lehetséges az ég színének megőrzése a Pantone 2975 C és a 3035 C árnyalatok között. A rendszer tervezője...

A pokolba! Lelombozódok. Még az ég, amely olyan gyönyörű, mint a Teremtés makulátlan égboltja, is hamis.

– Ufót keresel? – kérdi a nő, ahogy hátulról a vállamra teszi a kezét.

– Miért, tudsz mutatni itt valami valódit? – motyogom.

– Persze. Itt vagy te. Itt vagyok én. Valódiak vagyunk.

– Valódi kóresetek – helyesbíték.

*

– Mesélj magadról! Szeretek ismerkedni.

Mostanra visszatértünk a bárba. Az ablakon át látom az alanti víziút halait, úsznak, úsznak, nem jutnak sehová.

– Tudok egy játékot – javasolja. – Felváltva tippelünk valamit a másikról. Ha a tipp helyes, a másik iszik. Ha a tipp helytelen, a találgató iszik.

– Naná. Legalább kiderül, ki bírja jobban a piát.

– Kezdem én. Egy nagy cégnél dolgozol, ugye?

– Há! A főnökömnek az a szavajárása, hogy „A mi cégünk egy tisztos, globális, modern, méretes...” – lehalkítom a hangomat – „...üzem.”

Kuncog.

Nem rémlik, meséltem-e neki korábban a cégemről. De ettől még kortyolok.

– A betegeid – kérdem – mind fontos emberek, ugye? – Iszik.

– Fontos ember vagy a cégednél – közli. Iszom.

– Kérdezek valami érdekesebbet – kontrázok. – Nem egy beteged tett már neked ajánlatot, ugye?

Fülig pirulva kiüríti a poharát.

– Biztosan sok barátnőd van – mondja. Röpke habozás után iszom. *A „volt” csak a „van” múlt ideje, győzködöm magam.*

– Hajadon vagy – mondom.

Mosolyog, nem felel.

Vállat vonva iszok.

Ő csak akkor emeli az ajkához a poharát és iszik, miután végeztem.

– Nem ér! Becsaptál – méltatlankodok. De örülök.

– Ne hibáztass a türelmetlenségédért.

– Legyen, akkor az a tippem, hogy fellépett nálad az álmatlanság, az idegesség, a szívritmuszavar, a rendszertelen menzesz... – Tudom, hogy túl gyorsan ittam. Tudom, hogy később még megbánom, de képtelen vagyok leállni.

Rám mered, majd kortyol. Utána hozzáteszi:

– Nálam nem jelentkeztek a te tüneteid. Nálad pedig az enyémekek nem.

– Mindketten itt vagyunk, nemde?

Megcsóválja a fejét.

– Szerinted semminek nincs értelme.

– Így volt, mielőtt találkoztunk – felelem csábítónak szánt hangsúllyal. De inkább tűnik szégyentelennek.

Semmibe vesz.

– Gyakran idegesség gyötör, mert elegend van az elillanó pillanatok érzéséből. A világ napról napra változik. Te minden nappal öregszel. De még mindig számtalan dolgot szeretnél kipróbálni. Mintha homokot tartanál a markodban. De minél erősebben szorítod, annál sebesebben folyik ki az ujjaid közül, míg végül nem marad semmi...

Bárki mástól talmi pszichológiának, álintellektualizmusnak, olcsó spiritualitásnak venném ezeket a szavakat. De az ő szájából furcsamód igaznak hangzanak. Minden szó a szívembe mar, amitől megütközök.

Némán iszom magamban. A mosolya osztódni kezd: kettő, három, négy lesz belőle... Kérdezni akarok valamit, de már nem engedelmeskedik a nyelvem.

Lerí róla a feszengés.

– Berúgtál – suttogja nekem. – Hazaviszlek.

Így ismét kudarcot vallottam.

*

Sokáig tart rájönnöm, hol is vagyok.

A töprengés ideje alatt a nap hat ablakrészt vándorol. Még hármon végigmasírozik, mire lemosom a testemről az alkoholbűzt és a hányást a fürdőben.

Úgy fest, Nővérke asszony nem viselte alapos gondját *ennek* a betegnek. Hasogató fejfájás kínoz.

Nem akarok kutyát küldeni neki. Mi több, kissé félek találkozni vele. Csak nem telepata? Van ráció abban, hogy egy telepatát alkalmazzanak különleges ellátásra? Főleg, ha a beteg már beszédképtelen.

Az ember semmitől sem fél annyira, mint hogy mások is rájönnék a félelmére.

Belép a szobámba egy shar pei, és rám vakkant. Kihúzom a nyakörve alá gyúrt papírszeletet.

Szeretné, ha elkísérném egy nahszi népzenei játszó robotzenekar előadására, amelyet korábban herélt szamar bögéséhez hasonlított. Az aláírás helyére annyit firkantott, „A nemtelepata”.

Cseszd meg! Te kispolgári kurva! Belerúgok a shar peibe. Szűkül.

Végül a kíváncsiság legyőzi a félelmet. Megmosdok, átöltözök, elmegyek a koncertterembe. Tetőtől talpig sárgát húzott. Biccentek felé.

De semmibe veszi a távolságtartási kísérletemet. Egyenesen hozzám lép, kezébe veszi a kezemet, és berángat.

– Ne színészkedj – suttogja a fülembe. Csak nagy nehezen tudom titokban tartani, hogy mennyire begerjedtem.

Kezdetét veszi a koncert. Tényleg olyan, mint a számárbógés. Táncol az igazi nahszi zene sírján, amit tíz éve hallgattam.

A robotok előre-hátra dülöngélve tesznek úgy, mintha különféle nahszi hangszereken játszanának, miközben felvett zene szól a székekbe épített hangszórókból. Lerí a robotokról, hogy kínai gyártmányok: merev, nevetséges mozdulatok; korlátozott gesztustár; egykedvű arckifejezések. Láthatóan csakis a mesterséges Hszüan Ko⁷ elkészítésénél bajlódtak egy kicsit is a részletekkel. Néha még el is játssza, hogy teljesen beleéli magát az előadásba. Aggaszt, hogy ha ilyen hevesen leng, még a végén leesik a feje.

– Azt hittem, nem kedveled a számárbógést – súgom a nő fülébe. Körbeölel az illatpárnák aromája.

– Ez a rehabilitációnk egyik eleme.

– Na, persze.

Megpróbálom megcsókolni. De kitér az útból, és az ajkam az ujjaival találkozik.

– Odahaza, az irodádban van egy kicsi, szürke vekker az asztalodon. Gombaforma, és gyakran siet.

Higgadt hangsúly ide vagy oda, megbénulok. Azt az órát a cég adta ajándékba „A hónap dolgozója” cím mellé. Honnan tud róla?

Kikaptam az ivójátékon – az talán véletlen volt. De ez...

Tovább bámulom profilból. A számárbógés-zene szökőárként csap át rajtam. Úgy fest, belőlem is robotzenész lett. Küszködve igyekszem előadni a csábításom ostoba dalát, de erőlködés nélkül átlát rajtam. A keblemet csakis egy vasból kovácsolt mesterséges szív tölti ki.

*

Végül egy ágyban kötünk ki.

Úgy tesz, mintha nem lenne ebben semmi rendkívüli. Nem úgy én. A férfi olyan különös állatfaj: ugyanaz a szerv fejezi ki a rettegést és a vágyat. Az előbbi esetben képtelen az uralma alatt tartani, és kiadja

rajta a vizeletét. Az utóbbiban képtelen az uralma alatt tartani, és megtelik vérrel.

Ez is a rehabilitációnk része? El tudom képzelni, hogy ezzel gúnyoljam. De nem teszem, mert félek a válaszától.

– Ki vagy te igazából? – Nem tudom megállni.

Hangja fojtott, érthetetlen.

– Nővér vagyok. A betegem az idő.

Végül mégis elmeséli a történetét.

A munkahelyének a neve „Idővédelmi Osztály”. Csak az üzleti világ legeslegfontosabb emberei juthatnak be oda.

Az öregek olyanok, mint a múmiák, a testüket teledugdosták csövekkel és drótokkal. Napi huszonnégy órában figyelmet és törődést igényelnek. Mindennap rengetegféle látogatót fogadnak, akik steril védőruhában állnak az ágyak körül, és az öregekkel értekezve némán jelentenek és kapják az utasításaikat.

Az öregek sosem mozognak. Mindegyik lélegzetük órákig tart. Néhanapján az egyikük csecsemőmód felnyöszörög, amit feljegyeznek. Az életjeleiket elnézve mindnyájukat halottnak kellene nyilvánítani. A gépeiken kijelzett számok sosem változnak. Mégis az a létesítmény az otthonuk évek, évtizedek óta.

Elárulja, hogy ott részesülnek „időérzék-kitágító terápiában”. Úgy hívja őket, „az élőhalottak”.

A terápia jó húsz éve vette kezdetét. A tudósok akkor fedezték fel, hogy egy organizmus biológiai órájának befolyásolásával lecsökkenthetik a szabad gyökök képződését, és lelassíthatják az öregedést. De az elme hanyatlása és a végső halál visszafordíthatatlan és megállíthatatlan.

Egy másik felfedezés szerint az elme korosodása bensőséges kapcsolatban van az idő menetének érzékelésével. A tobozmirigy bizonyos receptorainak befolyásolásával lehetségessé válik az emberi időérzékelés lelassítása, kiterjesztése. Egy időérzék-kitágító terápiában részesülő illető teste a normál időfolyamban marad,

ugyanakkor az elméje a magunkfajtához képest százszor, sőt, ezerszer lassabban érzékeli az időt.

– De mi köze ennek hozzád? – kérdezem.

– Azt tudod, hogy ha a nők együtt élnek, akkor a bioritmusuk, például a menstruációs ciklusuk egymáshoz igazodik?

Bólintok.

– Ugyanez a helyzet azokkal a nővérekkel, akik nap nap után ellátják az élőhalottakat. Évente egyszer el kell jönnöm Licsiangba gyógykezelésre, hogy megszabaduljak a kitágítás testemre gyakorolt hatásától.

Szédülök. Azért használják az időérzék-kitágítást azokon a vénembereken, mert fenn kell tartaniuk a részvényárakat, vagy késleltetni akarják az örökösök közti hatalmi harcokat. De mi lesz, ha egy hétköznapi illető részesül kitágításban? Megpróbálom elképzelni, milyen egyetlen másodpercen belül leélni száz évet. De a képzelőerőm nem áll készen a feladatra. Ahhoz, hogy az időt a végtelenségig bővítsék, az kell, hogy jóformán a megállásig lassítsák. Az ilyen kitágulásnak kitett elme nem válik halhatatlanná? Mi szüksége egy hús-vér porhüvelyre?

– Emlékszel, mit mondtam? Nem én választottalak téged, ahogy te sem engem – mondja szinte bocsánatkérő mosollyal.

Ismét felhorgad bennem a nyugtalanság, mintha hiábavalón próbálnám megtartani a kezemben egy marék homok szivárgó szeméit.

– Te vagy a másik felem, akit lehasított Zeusz villáma.

Szavai átkozódként csendülnek a fülemben.

*

Indul.

Azt mondja, véget ért a gyógykezelési ideje.

A sötétben ücsörgünk. Előttünk a Jádesárkány-hegység tiszteletet parancsoló tömege magasodik, havas csúcsai visszaverik az ezüstös holdfényt. Egyikünk sem szól.

Újra és újra ismétlődik a fejemben a számárbógés-muzsika.

– Emlékszel arra a vekkerre az asztalodon? – kérdi.

Bár az időérzék-kitágító terápia elképesztően drága, az ellentétes beavatkozás – az időérzék-tömörítés – a legkevésbé sem. Végtelenül olcsó, az üzleti életben is használható folyamat. Számos nagyobb ipartársulás befektetett, és a kínai munkatörvények (valamint a kormány beleegyezésének) kihasználásával titkon kísérleteket folytattak a nemzetközi cégek kínai munkásain.

Az a vekker egy időérzék-tömörítő prototípusa.

– Más szóval mind kísérleti patkányok vagyunk – idézem fel, miként gúnyoltam magam amiatt, hogy leleplezett. Még a főnököm is patkány – neki is ugyanolyan óra áll az asztalán.

– Nem számít, ha tudod az igazságot – mondja a nő. – Az időérzék-tömörítés elméleti alapja nem létezik.

– Nem létezik?

– Az elméleti fizikusok szerint teljes képtelenség, így Henri Bergson filozófiájára kellett alapozniuk. Az egész a megérzésről szól.

– Miről beszélsz?

– Nem tudom. – Nevet. – Talán értelmetlen az egész.

– Azt mondod, hogy a kórságom, ez a LEIZ II vagy hogy is hívják, az időérzék-tömörítés mellékhatása?

Nem szól semmit.

De van értelme. A fejemben gyorsabban telik az idő, mint a való világban. Mindennap kimerült vagyok. Állandóan túlórázok. Mérheterlenül többet elérek huszonnégy óra alatt, mint mások. Nem csoda, hogy a cég mintadolgozónak tart.

Felhők szállnak elő és eltakarják a holdat, kitakarva a havas csúcsokra vetülő pászmákat. Minden elsötétül, mint miután elhúzzák a függönyt a színházban.

Egy élénkvörös lézersugár érinti az 5 600 méteres tengerszint feletti magasságú, havas sziklákat, amelyek óriási képernyővé válnak. A lézer hullámzó mintákat hoz létre, hogy elmeséljen egy viharos történetet a világ keletkezéséről. Egy mítoszt, amelyet már elkoptatott a tömegszórakoztatás. Semmi kedvem a műértéshez. A táncoló fények csak rám hozzák a szívdobogást.

Az időérék-tömörítés kiváló módszer a termelékenység és a GDP növelésére. De sok a mellékhatása. Az érzékelt és a fizikai idő közötti eltérés anyagcsere-problémákat okoz, amelyek súlyos tünetekké állhatnak össze.

A módszerbe befektetett ipartársulások hozták létre a gyógyközpontokat Kína területén, és lobbiztak, hogy a munkatörvények változtatásával intézményesítsék a „rehabilitációt” – ekképp titkolva az igazságot.

Felfedezték, hogy az időérék-kitágítás és az időérék-tömörítés mellékhatásaiban szenvedők segíthetnek egymáson, a másik gyógyszereivé válhatnak.

– Én vagyok a jang a te jinedhez, erről lenne szó? – Más szóval csupáncsak orvostudományi eszközként tanúsít irántam érdeklődést. Ez fáj a középkorú férfiegómnak.

– Persze, ha ragaszkodsz hozzá. – Legalább a hangja együttérző.

– Mi a helyzet a számárbólgés-zenével?

– Összehangolja a bioritmusunkat.

Kívánom, hogy a büszkeségem kényeztetésének kedvéért olyasmikkel traktáljon, hogy a korábbi rehabilitációs bioritmus-partnereihez képest szemrevalóbb, érdekesebb, különlegesebb, satöbbi vagyok. De semmi ilyesfélét nem mond.

– Mi a helyzet a kutyákkal? – Már nem tudok mit felvetni, hogy itt tartsam.

– Eleinte közönséges ebek voltak. De mivel annyi kizökkent időérékű pácienssel érintkeznek, megváltozott az agyszerkezetük.

– Csak egyetlen utolsó kívánságom van. – A sötétben szentjánosbogárként csillogó élénk szemébe bámulok. – Gyere,

nézzük egy kicsit a víziút halait. Talán ők az utolsó lények a világon, akik igazi életet élnek.

Felragyognak a szentjánosbogarak. Gyengéden megérinti az arcomat.

– Tudod...

Az ajkára szorított ujjammal elhallgattatom. Megrázom a fejem. Sikerrel jártam. Felesleges elmondania nekem, amit el akar, a világ három legsúlyosabb szavát.

De gyengéden félretolja a kezemet, és három szót, három egészen más szót szól.

– Csak ne butáskodj.

*

Egyedül vagyok a víziútnál, és a halakat bámulom. Elment, nem hagyta meg az elérhetőségét. Homok szúrja a kezem. Bármilyen keményen is szorítom, szüntelenül elszivárogoz.

Halak, ó, halak, már ti maradtatok az egyetlen társaságom.

Váratlanul izzó féltékenységet érzek a halak iránt. Olyan egyszerű, olyan tiszta az életük. Egyfelé haladnak – szembe az árral. Nem ismerik a habozást, a letaglózóan végtelen számú választást. De jómagam talán akkor is panaszkodnék, ha ilyen életet élnék. Az ember sosem elégedett azzal, amije van.

Váratlanul legszívesebben leköpném magam az önimádatom, az önsajnálatom, az önkínzásom, az ön-önzése miatt. De végül nem teszek semmit.

Csak egyetlen halat vizslatok: az áramlat elszakította a rajától. Egyszer, kétszer, háromszor. Lemarad, veszettül csapkod a farkával, végül visszatér a helyére.

Picsába! Ez kemény.

De várjunk.

Miért mindig ez az egyetlen példány? Miért van az, hogy mindig egyforma az irány és a mozdulatsor?

Meredt szemmel várok.

Két percre rá ugyanaz az apró halacska újfent elsodródik a rajtól, újfent eszeveszetten csapkodja a farkát, újfent visszatér a helyére.

Felemelem a kezemben tartott követ.

A kő átesik a holografikus halakon, és a víziút medrébe süllyed.

Semmi más, még egy homokszem sem marad a kezemben.

*

A rehabilitációm véget ért, a hazavivő repülőjáraton ülök nem túl egészséges elmével és nem túl egészséges testtel. Még fel sem szállt a repülő, de az utasteret máris betölti a horkolás.

Úgy fest, legalább másoknak sikerült a teljes gyógyulás.

Váratlanul émelyítőnek tartom, hogy visszatérjek abba a betondzsungelbe, és hasonszórú időtömörítőkkel küszködjek.

Felszáll a repülő. Városok, utak, hegyek, folyók – minden egy tarkabarka négyzetekből álló, apró sakktáblává töpörödik. Az idő minden négyzetben gyorsabban vagy lassabban folyik. Az alanti emberek egy láthatatlan kéztől vezérelt hangyabolyhoz hasonlóan zsidonganak, csoportokra oszlanak, különféle négyzetekbe tömörülnek: a munkás, a szegény, a „harmadik világ” ideje tovaszáll; a gazdag, a tétlen, a „fejlett világ” ideje vánszorog; a vezetők, a bálványok, az istenek ideje áll...

A semmiből megjelenik előttem egy gyermek két pufók keze, egymás mellett ökölbe szorítva, a kezében tartva a világot.

– Bal vagy jobb?

Elnézek balra, majd jobbra. Rettegek. Képtelen vagyok választani.

Gúnyos nevetés.

Lendületesen megragadom mindkét markot, és kifeszégetem az ujjakat. Mindkettő üres, mindkettő hazugság.

– Uram, uram!

Egy csinos légikisasszony ébreszt. Végre eszembe jut, honnan ered az álom. Az unokatestvérem gyötört gyermekkorunkban. Az volt a kedvenc játéka, hogy találjam ki, melyik kezében rejtette el a tőlem elvett édességet. Előszeretettel csúfolt, mert mindig haboztam, mindig gondot okozott a döntés.

– Uram, kér üdítőt, kávét, teát, netán mást?

– ...téged.

Elpirul.

Rámosolygok.

– Csak kávét kérek, feketén.

Csupán ez az egy szabad választás maradt nekem.

Benkő Ferenc fordítása

SACUJ VIRÁGA

A Sencsen-öbölben tíz hónapon át tart a nyár. Az öblöt alvadt vér módjára veszik körbe a mangrovemocsarak. Évről évre rothadva zsugorodnak, akár a temérdek bünt elrejtő rozsdaszín éj.

A mangrovéktól keletre, a Sencsen és Hongkong közötti Huanggang kikötőtől északra terül el Sacuj falva, ahol jelenleg lakom.

Már fél éve bujkálok itt. Perzselő a szubtrópusi nap, mégis csak sápadtabbá váltam. Az öt kertváros, Sacuj, Satou, Savej, Sangsa és Hsziasa – szó szerinti fordításban „Homokszáj”, „Homokfej”, „Homokfark”, „Felső Homok”, „Alsó Homok” – kiterjedt, sűrű betondzsungelt alkot a Futien-körzet szívében. A kerületek neve gyakorta kelti azt az érzést az emberben, mintha egy „Homok” névre hallgató gigászi legendás szörnyeteg pofájában élne, amely a testtől elválasztva is életben maradt.

Sen nővér szerint ez egykor egy álmos halászfalu volt. De a gazdasági reformok és a Kína felé nyitás mindenfelé építkezést hozott. Miután a kormány élt a kisajátítás jogával, a jóvátétel növeléséért a falusiak igyekeztek magas épületeket emelni a földjeiken, hogy ekképp a végsőig feltornásszák az elérhető lakóterületek méretét. De mire benyújthatták volna a számlát, addigra olyannyira felemelkedtek az ingatlanárak, hogy még a kormány sem engedhette meg magának a jóvátétel kifizetését. Eme sebtében felhúzott toronyházak ősi romokként, a történelem szemtanúiként maradtak fenn.

– A falusiak minden harmadik napra felhúztak egy emeletet – magyarázza. – Ezt nevezem én a Különleges Gazdasági Övezet Sebességének!

Elképzelem, ahogy az épületek rákos daganatokként egyre csak duzzadnak, hogy végül elnyerjék a mai formájukat. A lakásokban mindig sötét van, mert olyan keskeny a hely a tornyok között, hogy a

szomszédos lakók akár kezét is rázhatnak egymással az ablakon át. A sikátorok hajszálérvékonyak, és nem követnek semmilyen épkezláb mintát. Mindent átítat a rothadás és a bomlás bűze, megül a bőr pórusaiban. Mivel a lakbér alacsony, mindenféle bevándorló megfordul errefelé, hogy megküzdjön a sencseni álmaért: meg sem állni a fejlettség, a bérezés, a képminőség, az életvitel és Sencsen csúcsáig.

De nekem megfelel az olcsó változat. Biztonságosabbnak érzem.

Sen nővér jó ember. Eredetileg északkeletről származik. Évekkel ezelőtt vette meg az épületet a tengerentúlra költöző első tulajdonosoktól. Most egy házinéni boldog életét éli. Mivel a lakbér napról napra nő, a nettó értéke lassan tízmilliós nagyságrendű lehet, de ettől még itt lakik. Befogadott, annak dacára, hogy nem voltak igazolványaim, és még egy kis fürkét is adott, ahol végezhetem a munkámat. Sőt, egy hamisított aktát is sikerített nekem arra az esetre, ha felbukkanna a rendőrség. Sosem kérdez a múltamról. Hálás vagyok, és megpróbálom néhány szívességgel kárpótolni.

A kínai orvosságos üzlet ajtaja melletti fürkémből testfóliák és kiterjesztett valóságprogramok feltört változatainak egyvelegét árulom. A testfóliákat a bőrre kell felvinni, ahol a szervezet elektromos áramára adott válaszul szavakat vetítenek. Amerikában vizsgálati eszközként, a betegek fiziológiai jeleinek szemmel tartására alkalmazzák. A helyi utcai kultúra viszont rangjelzésként használja. Munkások, gengszterek és prostik egyaránt előszeretettel visznek fel fóliát a testük feltűnő, esetleg rejtett szegleteire, ahol az izomfeszesség vagy a bőrhőmérséklet változtatásával az anyag különböző jelek felvillantásával jelzi a viselő személyiségét, merészségét, vagy éppen szexuális vonzerejét.

*

Még mindig emlékszem az első beszélgetésekre Hólótusszal. Hólótusz a párás, szubtrópusi Hunanból származik, mégis egy hegyvidéki virág nevét vette fel. Sápadt bőre még este is porcelánként

ragyog. Egyesek szerint ő Sacuj falvának leghíresebb „házi főnix” – saját otthonában dolgozó prostituáltja. Gyakorta látom sétálni különböző férfiakkal kézen fogva, de az arca mindig higgadt, semmi jelét nem adja bármiféle tisztességtelen tevékenységnek. Helyette olyan csáberőt sugároz, hogy egyszerűen képtelenség félrenézni.

Sacuj falva ezernyi prostinak ad otthont, mindenféle árfekvésben. Mindenféle bőséges és olcsó szexuális szolgáltatásokat nyújtanak Sencsen és Hongkong közép- és alsóosztálybeli férfitagjainak egyaránt. Az ő testük a paradicsom, ahol a fáradt, mocskos és törékeny férfilelkek ideiglenes menedéket találhatnak. Esetleg olyanok, mint a placebo, és az általuk nyújtott pillanatnyi öröm oltása után a férfiak visszanyert erővel térhetnek vissza a való életnek nevezett csatatérre.

Hólótusz teljesen más, mint a társai. Sen nővér jó barátja, és gyakorta betér a kínai orvosságos üzletbe. Valahányszor elmegy a fürkém előtt, a szívem kihagy néhány ütemet a parfümjétől. Mindig igyekszem megállni, hogy ne kövessem a szememmel, de sohasem sikerül.

*

Aznap Hólótusz gyengéden a vállamra koppintott hátulról.

– Segítenél megjavítani a testfóliámat? Nem akar kigyulladni – szólított meg.

– Rápillanthatok. – Nehezemre esett eltitkolni a felhorgadó kétségbeesésemet.

– Kövess – suttogta.

A homályos lépcsőház szűkös volt, mint a vékonybél. A lakása közel sem olyan volt, mint képzeltem. Halványsárga alapszínű választott, amelyet számos mézszínű, melengető minta ékített. Még erkélye is volt, ahonnan látni lehetett a nyílt eget. Sacujban ez volt az igazi fényűzés.

Bevezetett a hálójába, és hátat fordítva letolta a farmerét a térdéig, amely alól feltárult vakítóan fehér combja és csipkés fekete bugyija.

Kezem-lábam elhűlt. Küszködve nyeltem egyet, hátha benedvesíthetem a kiszáradt torkomat.

Hólótosz kecses ujjja a bugyijára mutatott. Még mindig nem álltam készen. A szívemet rettegés töltötte meg.

– Nem világít – közölte. Nem vette le a bugyiját. Csupán rámutatott a fóliára, amely egy nyolcszög formájú *pakuát*⁸ ábrázolt a farkcsontja felett.

Igyekeztem leplezni a csalódottságom. Gondosan leellenőriztem a fóliát a vizsgálóeszközeimmal, minden erőmmel igyekeztem kivenni a fejből a sima, selymes bőrét. Állítottam a kapacitásérzékelő hőreakciós görbéjén.

– Most már működnie kellene. Próbáld ki! – Kiengedtem az örökkévalóság óta visszatartott lélegzetemet.

Hólótoszból váratlanul kirobbant a kacagás. A sima bőrű dereka alatti, majdhogynem láthatatlan szőrszálak piciny nádas módjára ágaskodtak.

– Hogyan próbáljam ki? – Megfordulva felém fordult, a hangja incselkedett.

Szentül hiszem, hogy a világ egyetlen heteró férfiere sem tudna ellenállni annak a pillantásnak. De abban a pillanatban sértőnek éreztem. Ugyanúgy bánt velem, mint bármelyik ügyfelével, egy vevővel, aki pénz fejében jogot nyert arra, hogy használja a testét. Netán úgy gondolta, hogy így fog fizetni a szolgálataimért? Nem tudom, honnan jöhetett a gyerekes mérgem, de egyetlen további szó nélkül elővettem egy hőlapot, és a derekához szorítottam. Harminc másodpercre rá a *pakua* közepén díszelgő jin-jang szimbólum kék fényvel felvillantotta a „kelet” írásjelét.

– Kelet? – kérdeztem értetlenkedve.

– Ez a párom neve. – Hólótosz arcára visszatért a higgadtság. Felhúzta a farmerét, megfordult, és meglátta a kérdő arckifejezésem.

– Szerinted egy prostinak nincs joga ahhoz, hogy legyen egy férfi az

életében? – Hátulról szereti. Azért tettem oda a fóliát, hogy minden vendégem tisztában legyen azzal, hogy meghághat, ha akar, de bizonyos dolgok nem eladók. – Cigaretára gyújtott. – Ja, mennyivel tartozom?

Váratlanul eltöltött az érthetetlen megkönnyebbülés.

*

A Kelet nevű fickó egy személyben Hólótusz férje és a stricije is. Abból áll a munkája, hogy Sencsen és Hongkong között utazgatva digitális termékeket csempészik. Állítólag szerencsejáték-függő. Hólótusz keresetének legjavát a kártyaasztalnál veszíti el. Néha még arra is kényszeríti, hogy szolgálja ki néhány idősebb hongkongi vevő... különleges igényeit. Mindennek dacára a lány mégis a derekán viseli a nevét, ekképp hirdetve, hogy őhozzá tartozik.

Ez akkora közhely, hogy temérdek régi hongkongi bűnügyi filmet az eszembe juttat. De ilyen Sacuj mindennapi élete.

Hólótusz boldogtalan. Ezért kéri olyan gyakran Sen nővér segítségét.

Sen nővér mandzsunak vallja magát. Továbbá állítja, hogy néhány őse sámán volt, így örökölte a varázserejüket, ekképp képes a szellemekkel beszélni és megjósolni a jövőt.

Egy alkalommal csevegősre itta magát, és leírta a messzi észak végtelen, üres sivatagait, ahol az ember lehelete jéggé válik, az ősei pedig egykor vad álarcokat öltve, a hóiharban táncolva és pörögve, dobolva és dalolva gyakorolták a mágikus szertartásaikat, azért fohászokodva, hogy szállják meg a testüket a szellemek. Bár forró nap volt, a hőmérséklet negyven Celsius-fok körül mozoghatott, a helyiségben mégis mindenki borzongott a történet hallatán.

Sen nővér sosem enged be abba a szobába, ahol a mágiáját úzi. Állítása szerint azért, mert nem akarok semmit, a szívem nem tiszta, így megrontanám a szellemeknek kialakított légkört.

Ügyfelek végtelen sora keresi a szolgálatait. Beszélük, hogy igazi hatalma van – egyetlen pillantás elég, hogy átlásson a betérőn. Láttam embereket távozni a bűvös szeánszok után: arcukon az elégedettség ábrándos kifejezése ült.

Számtalanszor láttam már ezt az ábrázatot: Louis Vuitton Speedy retikulókat cipelő ifjú nőkn, vagyonos városiakokon, akik a velencei V Bárban vadásznak gyönyörű nőkre, politikusokon, akik minden este feltűnnek a képernyőkön a fél hetes sencerseni hírekben – mindegyikük arcán ugyanez a kifejezés ül, amolyan igazi sencerseni arcjáték.

Akárcsak a kurvapecérek, akik minden áldott nap megjelennek Sacujban. Beugranak a kínai orvosságos üzletbe némi extra erős afrodisziákumért, és elégedett arccal bukkannak elő. Csakhogy én tudom, a szer csupán rostokat tartalmaz, így nincs semmi hatása a rendszeres székelésen kívül.

Ebben a városban mindenkinek jár a placebo.

*

Hólótusz újra és újra felkeresi Sen nővért. Minden alkalommal megvilágosult ábrázattal távozik, de nem sokkal később vegytiszta boldogtalansággal teli arccal tér vissza. El tudom képzelni, miféle nehézségeket kell egy magafajtanak elviselnie, de mégis állandóan többet akarok tudni. A gépek révén számtalan módom van a kíváncsiságom kielégítésére, de ahhoz előbb mindenképp be kellene tennem a lábam Sen nővér termébe. Tudom, hogy annak az az egyetlen módja, ha hívővé válok.

– A szellemek segítségére van szükségem – közlöm Sen nővérrel. Nem hazudok.

– Kerülj beljebb. – Sen nővér seregnyi férfival találkozott már. Kilométerekről kiszúrna egy hazudozót.

A szoba nem méretes, a világítása tompa. A falon sámánista szellemek festménye, az áttekinthetetlen ecsetvonások bizonyára az

agy drogos kábulatának számlájára írhatók. Sen nővér leül egy vörös flanelkendővel leborított, négyszögletes oltár elé. Az oltáron álarc, marhabőr dob, dobverő, bronztükör, bronzcsengő és egyéb szertartási segédeszközök. Egy elektromos imagép szútrákat kezd szavalni. Felteszi az álarcot, és az ocsmány szemnyílások mélyén látom a szemébe kiülő ősi és bizarr fényt.

– A Nagy Szellem figyel – közli. Hangja mély és rekedt, megtölti a méltóság elvitathatatlan érzete.

Képtelen vagyok ellenállni a hatalmának. Az emlékezetem legsötétebb szegletébe zártam egy történetet, amely sosem szűnt meg kínozni engem. A bűn olyan, mint a bor. Minél tovább rejtik el a napfénytől, annál tovább érlelődik, annál mételyezőbbé válik.

Váratlanul felriadok. A tudatalattim becsapott. Nem a Hólótusz miatt érzett kíváncsiság vett rá, hogy belépjek a helyiségbe, hanem a belső vágy az iránt, hogy megszabaduljak az elfojtástól, és megnyugvást keressek.

– A Kerítésen kívülről jöttem. Mérnök vagyok. – Igyekszem lassítani a légzésem, hogy felerősödjön a belső hangom.

*

A Kerítésen kívülről jöttem. Mérnök vagyok.

Még 1983-ban, a születésem előtt épült az a nyolcvannégy egész hattized kilométer hosszú és két egész nyolctized méter magas szögesdrót kerítés, amely kettéválasztotta Sencsent. A Kerítésen belül terül el a 327 és fél négyzetkilométeres Különleges Gazdasági Övezet; körülötte az 1600 négyzetkilométeres vadon. A Kerítésnek állítólag az volt a célja, hogy tehermentesítse a Hongkong és Sencsen közötti határátlépőt. 1997 előtt, mikor Hongkong még Nagy-Britannia uralma alatt állt, ezernyi hullámban keltek át az illegális határátlépők.

A berlini fal igazából sosem omlott le.

A Kerítés és annak kilenc ellenőrzőpontja nem csupán a népeket és a közlekedést, hanem a különböző törvényrendszereket, juttatásokat,

adókedvezményeket, infrastruktúrákat és identitásokat is elválasztotta. A Kerítésen kívüli övezet lett Sencsen „ágyasa”. A Különleges Gazdasági Övezet és annak kiterjedt és kiaknázatlan területének közelsége nagyszámú munkaerő-igényes, de alacsony haszonnal járó ipart vonzott ide. Ám valahányszor szóba került „a Kerítésen kívül”, a sencseniek első gondolata mindig a hollywoodi westernnek sivataga volt: egy szegény, elmaradott vidék, ahol az utakat szüntelenül építették és építették, ahol büntetés nélkül át lehetett menni a piroson, ahol dúlt a bűnözés, a rendőrség pedig tehetetlen volt.

A történelem mégis állandóan meglep minket a hasonlóságokkal. Sencsennek is megvolt a maga nyugati terjeszkedése.

2014-ben példátlan ellenkezésbe ütközött a kormánynak az a döntése, hogy végre ledöntsék a Kerítést. A Kerítésen belül lakó sencseniek úgy hitték, hogy elsöprik őket a másik oldalról érkező bevándorlók, és a növekvő bűnözés áldozataivá válnak. Ugyanakkor a Kerítésen kívül élők még hevesebben tiltakoztak. Úgy érezték, hogy a Kerítésen belüliek cserben hagyták őket a Különleges Gazdasági Övezet növekedésének idején, és most, hogy a fejlődés kiaknázatlan területek híján falba ütközött, kihasználják őket az egyetlen nyersanyagforrásukért: a területért. Tiltakozás híján a növekvő lakbér és az árak miatt az alacsony bevételű néposztály elveszítheti az otthonát. A fiatalok odáig merészkedtek, hogy amerikai őslakosoknak öltözve a Kerítéshez kötözték magukat, ekképp akadályozták meg a bontást.

Akkoriban egy elektromos eszközöket készítő gyárban dolgoztam, amit szintén érintett a változás. Minden évben függünk a kiterjesztett valóságesszközök alkatrészeire Európából, Amerikából és Japánból érkező rendelésektől, amivel valutát kereshettünk. Ugyanakkor a jövedelmünk töpörödött a dollárnak a júnnal szembeni értékcsökkenésétől. Ha e mellett az üzleti bérleti díj és a bérek is növekednek, akkor semmi nem marad a nyereségből. A tulajdonos egy vezetői ülésen kihirdette, hogy mindenkinek fel kell készülnie a leépítésekre.

Öntőformamérnök voltam. Az elbocsátásom előtt annyit akartam keresni, amennyit csak tudtam. Mindenki így volt ezzel.

Az ügyfeleink rendelkezésünkre bocsátották a kiadatlan termékek prototípusait, hogy a tényleges termelés megkezdése előtt elkészíthessük az öntőformákat. A szigorú titoktartási megállapodás és a biztonsági előírások miatt a prototípusokba épített rádiófrekvenciás azonosító csipek 433 Mhz-en sugároztak, és szabadalmaztatott vezeték nélküli protokollon át kommunikáltak a dedikált jelfogókkal. Ha egy prototípus bármikor elhagyná a kijelölt területet, akkor automata riasztó hangzik fel. Amennyiben a prototípus nem tér vissza a kijelölt területre háromszáz másodpercen belül, akkor bekapcsol a gépezet önmegsemmisítője. Természetesen ilyen esetben a gyár elveszítené minden nemzetközi hitelességét, az ügyfelek feketelistára tennék, és bezárhatja a kapuit.

A Gyöngy-folyó deltájának területén tapasztalt és eszes vevők magas áron sefteltek a titkos prototípusokkal. Ha sikerülne szert tenniük egy darabra, amit aztán visszamodellezhetnek, azzal több tízmillióس bevételehez juthatna egy efféle *sancsaj* készülékgyártó. Azokban az időkben a tisztességtelen haszonszerzés egyszerűbb volt a becsületes munkánál.

Mindent előkészítettem: egy készséges vevőt, az áruszállítási módszert, a menekülési útvonalat. De szükségem volt még egyvalakire, egy segédre, aki elterelheti a tömeg figyelmét, és elcsalhatja a biztonsági őreket. Csen Kannál, aki ráadásul a földim volt, keresve sem találhattam volna alkalmasabbat a feladatra.

Megértettem Csen Kant. Szégyellős fiatalember volt. A neje akkor adott életet a második lányuknak, ráadásul aggasztotta, miből fizethetné az idősebb lánya általános iskolai oktatását. Bevándorlóként nem jegyeztethetett be sencseni lakcímet, és felárat kellett fizetnie, hogy a lánya állami iskolába járhasson. E pénz nélkül kénytelen lenne egy másik iskolába íratni a lányát, egy olyan alacsony színvonalú intézménybe, amit a bevándorlók gyermekeinek tartottak fenn. Gyakorta nézegette a kislánya képét, és mondogatta, hogy nem akarja, hogy ő is ugyanazt az utat járja be, mint az apja.

Letétbe helyeztem egy összeget a számláján: nem sokat, de épp eleget ahhoz, hogy fizethesse az iskola felárát.

Egy kínai el sem tudna képzelni sürgetőbb okot „a gyermekem érdekei”-nél.

A megbeszélte időpontban meghallottam az épületem körüli hangosbeszélőket. Tudtam, hogy Csen Kan már játssza is a szerepét. Az udvar kellős közepén leöntötte magát benzinnel, és egy öngyújtót emelt a magasba. Kijelentette, hogy ha a tulaj nem emeli meg a végkielégítését, akkor felgyújtja magát. Miközben a tűzoltó készülékekkel felfegyverzett, ideges biztonsági őrök ellepték az udvart, senki nem figyelt fel arra, hogy az ellopott prototípust szorongatva felmentem a tetőre a tűzlépcsőn.

Egyike voltam a gyár öt emberének, akinek engedélye volt, hogy megérinthesse a prototípust. A kötelességeimmel lehetővé vált lehetőségeket kihasználva számtalanszor ellenőriztem a rádiófrekvenciás azonosító csipeket. Úgy tűnt, hogy a naplók csak a készülék hosszúságát és szélességét rögzítették, a magasságát sosem. Ez a kiskapu tette lehetővé, hogy kieszelhessek egy hatékony módot, hogy leszállíthassuk a vevőnek.

A tetőn hevesen fújt a hideg szél, akár az eső előtti pillanatokban. A gyár jóformán minden munkása az udvaron gyülekezett, hogy végignézze az önégetési dráma végét. Ha a tulaj meghajlik Csen Kan követelése előtt, akkor holnapra százszámra várják majd a benzinnel lelocsolt hasonszőrűek.

De már három éve ismertem a tulajt. Az a fajta volt, aki egyenesen biztatná Csen Kant az önhamvasztásra, aztán cigarettára gyújtana a zsarátnok izzó halmáról.

Szitakötőszerű, távirányított helikopter közeledett a messzeségből, zümmögve landolt a tetőn. Az utasítások szerint a gépezet aljához kötöttem a prototípust. Bizonytalanul emelkedni kezdett. Idegesen figyeltem a törékeny szerkentyűt, amelyen két ember élete, sőt, annál is több múlt.

A rádiófrekvenciás azonosító csip és a jelfogó közti lehető legnagyobb kommunikációs távolság közel húsz méter volt. Már a

tető is feszegette ezt a határt.

A helikopter úgy lebegett a magasban, mintha utasításokat várna. Nem tudtam, hogyan szándékozik a vevő megbirkózni az önmegsemmisítővel, vagy hogy feltöri-e a kommunikációs protokollt, és egy hamis jel besugárzásával tervezi átverni a készüléket. Minderre már nem volt ráhatásom.

Egy pillanatra azt hittem, a helikopter nem is fog elindulni. De végül mégis eltávolodott a tetőtől, majd eltűnt a szürke égen.

Higgadtan lementem a lifttel, és benyomakodtam a szájtáti tömegbe. Ügyeltem arra, hogy Csen Kan meglásson. Szinte észrevétlenül bólintott, felvillantotta a jellegzetes, szégyellős mosolyát, és elejtette az öngyújtót.

A biztonsági őrök azonnal rávetették magukat, és leteperték a földre.

Gondoltam, ideje indulni.

Felszálltam a Tungkuanba tartó távolsági buszra. Csakhogy a telefonom heves rezgésbe kezdett, mielőtt a busz motorja beindulhatott volna. Elég jól ismertem a tulajt ahhoz, hogy tudjam, szorít az idő. De arra nem számítottam, hogy ilyen hamar lebukok.

Talán a biztonsági kamerák, talán Csen Kan buktatott le. De már nem érdekelt. Csak azt akartam, hogy neki ne essen baja, és megérje, hogy látja iskolába menni a lányát.

Eldobtam a telefonom, leszálltam a buszról, és az ellentétes irányba, a Kerítés belsejébe, a Sencsenbe tartó járatra szálltam. Ösztönösen tudtam, hogy arra biztonságosabb.

Így kerültem Sacuj falvába.

A legutóbbi fél évben minden módszerrel megpróbáltam hírt szerezni Csen Kanról, de mindhiába. Azt hittem, kellőképpen közönyössé váltam ahhoz, hogy magam mögött hagyhassam a haszontalan lelkiismeretemet. De esténként gyakorta lihegve riadtam fel. Álmomban Csen Kan, arcán a szégyellős mosolyával, elégett, és egy marék hamuvá lett. Néha még a két lányát is láttam, akik zokogva lánogtak az oldalán, és ugyancsak hamuvá váltak.

Tudtam, hogy képtelen vagyok tovább rejtőzni önmagam előtt.

*

– Kérlek, mondd meg, rendben van-e. – Arcomat könny csíkozta, pedig nem rémlik, hogy elsírtam volna magam.

A fa sámánmaszk rám mered a kerek szemnyílásaival, amelyek felületén narancsszín fény csillan. Egy dühös istennő ábrázata. A nyílásokon át különös csillogást látok a szemében: elképesztő sűrűséggel felragyogó kék villanások szikráit.

Váratlanul megértem. A maszk nem több egy kurva jól álcázott, kiterjesztett valóság szemüvegénél.

Egész idő alatt azt hittem, hogy Sen nővér csupán egy látnokot alakító szélhámos, aki azzal keresi a kenyerét, hogy azt mondja az ügyfeleinek, amit hallani akarnak. De tényleg hatalma van. Óvatos becslésem szerint az információs hozzáférési szintje IIA, ha nem magasabb, így arcfelismerés alapján hozzáférhet bármelyik egyén magánirataihoz.

De akkor is, egy profi analízisszűrő program nélkül hogyan lenne képes ilyen rövid időn belül hasznos adatokat gyűjteni abból az áradatból? Mintha egy tengerbe veszett tűt keresne az ember. Csupán a sámángénjei lehet a dicsőség, mint ahogy Dustin Hoffman az *Esőemberben* egyetlen pillantással képes volt megmondani, hány gyufa van a dobozban.

Sebesebben villognak a szemrések mögötti fények. Sebesebben ver a szívem.

– Jól boldogul.

Remény dobbantja meg a szívem.

– Legalábbis már nem kell aggódnia a pénz miatt. – Sen nővér az ég felé mutat. Majd hozzáteszi: – Őszinte részvétem.

Összeszorított foggal felsóhajtok. Bár számítottam erre, mégis súlyos tehetetlenség gyötört, ahogy a félelmem megerősítést nyert.

Úgy éreztem, a világ nem tart sehová, és semmire nem lehet számítani.

Tudom, hogy ebben a világban csak egyvalamit tehetek bűnbocsánatul, még akkor is, ha az csupán látszatnyugalmat ad a lelkiismeretemnek.

– Egy érvényes bankszámlaszámot kérnék Csen Kan családjának.

Egykor a pénz volt a placebóm. Már nincs rá szükségem.

*

Besötétedik, mire távozok Sen nővér szobájából. Körülnézek Sacujban, ahol lassan kigyúlnak a fények az ablakokban. Mindenfelé népek zsibonganak, reménnyel töltve meg a levegőt. De az én szívem érintetlen víztükör. Kitárom a karom. Üresség.

A tudatalattim ismét megtréfált. Végül mégis elhelyeztem azt a lehallgatót az oltár pereme alatt. Bár Csen Kanért mentem oda, de végül képtelen voltam kiverni a fejemből Hólótuszt.

Elmosolyodok, amolyan sencseniesen.

*

Hólótusz nem fest jól.

Sápadt az arca. Jókora napszemüveget visel, amely eltakarja a szemét és a fél arcát. Senkihez sem szól, meg sem áll Sen nővér szobájáig.

Felteszem a fülesemet, és bekapcsolom a vevőt. Egy zúgó pillanattal később meghallom az elektromos imagépet.

– Megint megvert. – Hólótuszt a sírás kerülgeti. – Megvádolt, hogy nem dobom be magam eléggé. Több pénzre van szüksége.

– A te kezében a döntés. – Sen nővér hangja nyugodt, mintha sokadszorra hallaná ezt.

– El kellene szöknöm azzal a hongkongi üzletemberrel.

- De nem akarod elhagyni.
 - Vele vagyok már tíz éve! Tíz éve! Egykor tudatlan lányka voltam csak, és most... Nem több egy olcsó szajhánál!
 - Még tíz ugyanilyen évre vársz?
 - Nővér... Terhes vagyok.
- Sen nővér hallgat egy pillanatig.
- Az övé?
 - Igen.
 - Akkor mondd meg neki. A gyermekét hordozod. Nem lehetsz többé szajha.
 - Azt mondaná, hogy vetessem el. Nem ez az első eset. Nővér, öregszem. Meg akarom tartani ezt a babát.
 - Hát tartsd meg.
 - Megölne. Tudom.
 - Nem fogja – mondom.

Különös érzés a számból és a fülhallgatóból egyszerre hallani a hangomat. A szoba ajtajában állok, és figyelem a döbbenten felém forduló Hólótuszt. Arca porcelánsima, leszámítva a monoklitól duzzadó jobb szemét. Olyan hevesen szorítom az öklömet, hogy a körmöm a húsomba mélyed.

*

Íme, a tervem. Bár ellentétes az eredeti céloommal, de el kell ismernem, hogy így lesz a legnagyobb esély a sikerre.

A férje szerencsejáték-függő. Ráadásul pontosan olyan, mint minden hasonszórú: babonás. Rá kell vennünk, hogy összefüggést találjon a gyermeke és a jó szerencse között. *A gyermekem érdekei.* Keserűen elfacsarodik a szívem.

Hólótusz minden reggel értelmetlen számsorokat fog motyogni, mintha álmában beszélne.

Megszállott férjének szokása, hogy minden adódó ihletet bevessen a fogadásoknál, legyen az a Teletubbyk színe vagy a reklámújságokban feltüntetett telefonszámok. Ekkor rá fog jönni, hogy a lány az előző napi nyertes lottószámokat darálta.

Hólótusz azt mondja majd neki, hogy különös álmot látott: ebben egy mesés szép szivárványszín felhő lebegett elő kelet felől, és beleszállt a hasába.

Hét nappal ezután elérjük a műsor csúcspontját.

Végre hasznát vehetjük a szakmai tudásomnak. Felfegyverzem Hólótuszt vezeték nélküli fülhallgatóval és kiterjesztett valóságos kontaktlencsével. De egy különleges fekete egyrészes ruhának jut majd a főszerep. Az avatatlan szemnek pontosan olyan, mint bármelyik hosszú alsó, de a különleges tervezésű rostok elektromos töltés hatására átalakulnak és megdermednek, így a sarkalatos helyeken nagy nyomású és nagy erejű, jóformán golyóálló felületek jönnek létre.

Az elektródák hálója és a kommunikációs csip révén távirányítású bábruhává alakíthatom az egyrészeset, így bármilyen testhelyzetet felvetethetek a viselővel.

– Miért akarsz segíteni nekem? – kérdezi Hólótusz. Még mindig azt hiszi, hogy a férfiakat csak a teste érdekli.

– A karma miatt – kacagok. Sen nővér gyakran mondja ezt az ügyfeleinek. A távirányítással különféle vonzó pózokat vetetek fel Hólótusszal.

– Ruha nélkül még jobban menne a pózolás.

Lehorgasztott fejjel úgy teszek, mint aki semmit nem hallott. Tovább babrálok a vezérlőket. Váratlanul az égből leereszkedő meleg felhő módjára két puha, sápadt kar fonódik a mellkasom köré. A hátamba suttogja a szavait, megtöltve a keblemet, a szívemet, a tüdőmet, és a gerincem mentén felcsorog a dobhártyámba. A hangja mintha egyszerre szólna a szívem mélyéből és végtelen messziről.

– Köszönöm – hálálkodik.

Szavakat keresek, de végül inkább hallgatok.

*

Sen nővér és én ugyanazt látjuk, amit Hólótusz.

A homályos lépcsőházat az ismerős halványsárga lakás követi. A Kelet nevű illető a TV előtt ücsörög, és megállás nélkül káromkodva nézi a hongkongi lóversenyt. Hólótusz a konyhába megy, és nekiáll vacsorát főzni.

A kép váratlanul megdermed. Majd a férfi mindkét karral átöleli a mellét, ahogy a lány velem tette.

– Ne! – tiltakozik Hólótusz.

A férfi nem felel. A kép váratlanul megrázkódik, majd a lány arca a csaptelephez hajol, a feje lesüllyed a mosogatóba. Folyik a víz, elárasztva a zöldségeket és a gyümölcsöket, mielőtt kicsiny buborékok kíséretében elérné a túlfolyót. Végül a kép ritmusos rázkódásba kezd. Ezt heves szuszogás, sóhajok, és alkalmankénti nyögés követi.

Lekapcsolhatnám a kép- és a hangadást, mégsem teszem. Majdhogynem komoran nézem végig az egészet, miközben a zsigereimben lassan kavargó harag, féltékenység és undor lassacskán egyetlen érzelemmé olvad össze. Képtelen vagyok elképzelni, mit érezhet Hólótusz, főleg, mivel némán, teljes némasággal túri, hogy két vadidegen végignézze az egész jelenetet.

Végül megnyugvásra talál. Behunyja a szemét.

A félhomályban enyhén reszkető, homályos fényfoltok hatolnak át a szemhéján. Kéz simul a vállamra. Sen nővére. Mindent lát és tud.

*

Éjfélig várunk. Még hallom is a Hólótusz mellől harsogó ritmikus horkolást. Felemelem a balját, jelezve, hogy készen állok. Válaszul megköszörüli a torkát.

Megkezdődik a kamu szeánsz.

A bábruha vezérlésével a magasba emelem mindkét lábát; majd megdermesztem a törzsét, leejtem a lábait, és emelőként használva őket felemelem a felsőtestét az ágyról. Leejtem a törzsét, és még magasabbra lódítom a lábát. A helyzeti és a kinetikus energia váltogatása révén Hólótusz dermedt teste hamarosan egy kemény talajhoz csapódó pénzérmeként viselkedve sebesen pattog, és riasztó hangzavart csap az ágyon.

– Mi a faszom bajod van? Későre jár! – A szendergéséből váratlanul felriadó Kelet nevű férfi az ágy melletti lámpa után nyúl és felkapcsolja. Majd újabb hangos zajjal Kelet lepattan az ágyról a padlóra.

– Baszki! Baszki! Baszki! – Káromkodásában félelemmel vegyes döbbenet csendül.

Látszólag minél tovább pattog, annál kevésbé hat a nehézkedés Hólótusz testére. Akár egy láthatatlan zsinegeken függő báb. Fel, le, megint fel, így szökken a matracon. Egy pillanatra mintha a levegőben lebegne. Közelebb jön a sárga mennyezet, végül eltávolodik, mint holmi légzőmembrán. A szemünk sarkában már látjuk is a hordótorzítás jeleit, ahogy a hártya ellazul.

– Ennyi elég. – Sen nővér véget vet az örületemnek. Nem az a cél, hogy elkergessük a férfit.

Elismerem, könnyen függőségbe sodorna Hólótusz testének vezérlése, mintha tudat alatt ezzel kárpótolnám magamat.

Enyhül a pattogás hevedése. Hólótusz teste újfent némán hever az ágyon. Ellazítom a bábruha rostjait. Immár ernyedtetemként hever.

A tervet követve zokogni kezd. Érthetetlen hebegéssel írja le a rémálmát és a különös híreket.

– Azt... azt mondta, hogy ha gondját viseljük, megjutalmaz minket, ahogy azokkal a lottószámokkal...

– *Ki* mond micsodát?

– A gyermeked.

A férfi felkel a padlóról. Arca merev, mintha letaglózta volna az információáradat. Egy gyümölcskést szorongat, amit ki tudja,

honnan kapott fel. Hólótusz felé közeledtében megcirógatja a hasát, majd a fejét felemelve a neje arcára mered. A szín a lámpa meleg fényében egy szappanopera örömteli jelenetére emlékeztet. Következzék a boldog új élet ígérete, amelyet a szerelem heves csókja követ.

A férfi gyönyörű szemének csillogása váratlanul egy fekete víztócsa sötét érzéketlenségére vált.

– A doktor szerint a spermám nemzőképtelen. – Lassan végighúzza a kés fokát a lány hasán. – Most pedig áruld el, kié ez a fattyú! Utána szabadulj meg tőle!

– A tiéd. – Hólótusz most már kapkodja a levegőt. Hangja remeg, a sírás kerülgeti.

– Kinek hiszed magad, a Szent Szűz Máriának? Te retkes kurva! – Keményen megüti. Megdől a kép. Két alakot látunk a hálószoatükörben. A tompa fény miatt tökéletes az összhatás.

– A tiéd – ismétli erőtlen hangon.

A kés már közvetlenül az arca előtt lebeg, a keskeny, éles penge hideg fényt áraszt. Képtelen vagyok túrni a tétlen ücsörgést. Felemelem Hólótusz kezét, megragadom a férfi csuklóját, utána a kés nyelét, és körbefordítom. Meglepi a lány gyorsasága és ereje, így nem tudja, mit lépjen.

Hólótusz teljes teste előrehajol, a férje mellkasa felé nyomva a kés hegyét.

– Elég! – üvölti Sen nővér. De nem én irányítok. Hanem Hólótusz. Esélyem sincs, hogy visszafogjam.

A kés, Hólótusz teljes súlyával a nyomában a férfi bőrébe mélyed, át az izmokon és a bordákon, egyenesen a szívébe. Bíborszín folyadék szivárog a sebből, és futónövények módjára terjed. Kelet felnéz, el Hólótusz mellett, mintha egy ennél is sötétebb létsíkot látna valahol a messzeségben, míg az élet utolsó szikrája ki nem huny a szemében.

A kép egy darabig nem moccan. Az események váratlan fordulata láttán eltölt minket a tanácstalanság. Hólótusz hirtelen futásnak

ered. Minden hevesen rázkódik előttünk. Az erkély, a nyílt éjszakai ég csekély foltja felé rohan.

Ezúttal nem tétovázok. Mielőtt a semmibe vetné magát, megbéklyózom. Hólótusz fagyott virág módjára torpan meg, és súlyosan a padlóra zuhan. Dühösen visít és vergődik, míg végül már bömböl kétségbeesésében.

A halál a legjobb placebo.

Ebben a pillanatban osztom ezt a nézetet.

*

Szirénázás szaggatja széjjel Sacuj falvának hajnalát. A rendőrség kíséretében Sen nővér és én átvágunk a tömegen, és legörnyedünk a rendőrautóba. Hólótusz egy másik kocsi hátsó ülésén ücsörög megbilincselve. Porcelán arcát profilból világítják meg a váltakozó kék és vörös fények. Nem emeli fel a fejét.

Lesütött szemmel, a fülében dübörgő motorzúgással az árnyképe megremeg, elhomályosul, végül szertefoszlik a messzeségben.

Felidézem az első szóváltásom Hólótusszal, és megindulok a megbánás hosszú ösvényén.

Benkő Ferenc fordítása

HSZIA CSIA

Hszia Csia a Pekingi Egyetemen tanult légkörkutatót. Utána felvették a Kínai Kommunikációs Egyetem filmelmélet szakára, ahol mesterdiplomát szerzett. Diplomamunkájának címe: *Nőalakok a sci-fi filmekben*. Nemrég elvégezte a Pekingi Egyetem összehasonlító irodalomelméleti és világirodalmi doktori programját; doktori disszertációja *Félelem és remény a globalizáció korában: A kortárs kínai sci-fi és kultúrpolitikája (1991–2012)* címet viseli. Jelenleg a hszieni Csiaotung Egyetemen tanít.

Novellái egyetemista kora óta jelennek meg olyan orgánumban, mint a *Science Fiction World* és a *Csincsou Fantasy*. Több novellájával megnyerte Kína legrangosabb sci-fi díjait: a Galaxy-(Jinho) és a Nebula-díjat (Jingjün). Angol fordításban a *Clarkesworld* magazin és az *Upgraded* című kötet közölte novelláit – mindkettőt Neil Clarke szerkesztette. A *Száz szellem esti parádéja* különdíjban részesült a 2013-as Science Fiction és Fantasy fordítói díjátadón, Rich Horton szerkesztő pedig beválogatta az év legjobb novelláit tartalmazó antológiájába.

Hszia Csia a „zabkása SF” címkével jelöli meg a stílusát, szembehelyezkedve a „hard SF” és a „soft SF” megkülönböztetése feletti örökös (és véleményem szerint értelmetlen, ti. Ken Liu, az angol fordító közbeszúrása) vitával. (Ez a két műfajmegjelölés a kínai SF-közösség számára valamelyest mást jelent, mint az angolszász SF-ben. Röviden, a „hard SF” a kínai sci-fi történetekben a technológiai és műszaki alapanyag markánsabb beemelésére utal.) Jelen antológiánkban szereplő novellái – a *Száz szellem esti parádéja*, a *Tungtung nyara* és *A sárkányló éji útja* – remekül szemléltetik stílusbeli változatosságát. Lois Tilton egy recenziójában így fogalmazott a *Száz szellem...-ről*: „szépirodalmi science fiction [...], amelyben a kivételes prózai teljesítmény keveredik az SF és a fantasy toposzaival, rávilágítva, hogy az efféle megkülönböztetés voltaképp okafogyott.”⁹ *A sárkányló éji útja* című novella vadonatúj, nem jelent meg máshol sem angolul, sem magyarul.

Az írás mellett Hszia Csia nagyszerűen fordít angolról kínaira. Fordításai – saját műveihez hasonlóan – plasztikusak, elegánsak, gördülékenyek. Ő fordította le az *Aki lezárta a történelmet* című novellámat is, és a fordítása sok szempontból felülmúlta az eredetit.

2014-ben Hszia Csia kapott először doktori címet Kínában sci-fire szakosodva. Úttörő jelentőségű tudományos kutatásokat végzett a kínai sci-fi területén, s ennek eredményeit nemcsak Kínában, hanem külföldön is elővezette. Kötetünk végén olvasható tanulmánya annak kérdését járja körül, hogy mitől lesz kínai a kínai science fiction. (Tudományos műveinek túlnyomó többségét „Vang Jao” néven publikálja; a „Hszia Csia” elsősorban szépirodalmi írói álnév.)

Hszia Csia ezenfelül filmrendező, színész, festő és énekes is.

SZÁZ SZELLEM ESTI PARÁDÉJA

A HARMADIK ÉVSZAKJELZŐ: A ROVAROK ÉBREDÉSE

A Szellemelek utcája hosszú és keskeny, akár egy indigókék szalag. Tizenegy lépéssel át lehet kelni rajta, ám jó órába telik az egyik végétől a másikig érni.

A nyugati végén a romba dőlt Lanzso-templom áll. A kapui mögött gyümölcsfákban és veteményesekben gazdag, hatalmas kert, bambuszliget és lótusszal borított tó húzódik. A vízben halak úszkálnak, garnélarákok, mandzsucsíkok és sárga csigák laknak. Ennyi élelemmel év végéig vígan elélek.

Este van. A nagyterem küszöbénél üldögélek, és a *Huajnancét*, a Han-dinasztia idején keletkezett esszégyűjteményt olvasom, amikor Jen Cse-hsziát, a hős harcost, a démonok leigázóját és ártó szellemek elpusztítóját látom közeledni. Kosarat hoz a hóna alatt, nadrágszárát térdig feltúrta, vádlijára rászáradt a fekete sár. Önkéntelenül megnevettet a mókás látvány.

Tanítóm, a Szerzetes meghallja a szemtelenségem, csikorgó fogaskerekekkel előjön a nagyterem árnyas zugából, és fültövön legyint nádpálcájával.

Feljajdulok, a fejemhez kapok, mérgesen meredek a Szerzetesre. A vasábrázat kifejezéstelenül néz vissza rám, akár a nagyteremben sorakozó Buddha-szobrok. Dühömben eldobom a könyvet, kiszaladok a templomból; a Szerzetes üldözőbe vesz, ízületeinek illesztései minden lépésnél csengenek-bonganak, meg-megnyikordulnak. Úgy berozsdásodtak, hogy a Szerzetes csak csigalassan tud mozogni.

Lefékezek Jen előtt, és frissen kiásott bambuszrudakat pillantok meg a kosarában.

– Húst akarok enni – jelentem ki, miközben hátravetem a fejem, és felnézek rá. – Nem vadásznál le nekem sármányokat a csúzliddal?

– A sármány ősszel a legfinomabb, addigra meghízna – feleli Jen.
– Ez most a költési időszak. Ha lelőném őket, jövőre nem maradna sármány, amit megehetünk.

– Légy szíveeee! Csak egyet! – A ruhaujját rángatom, és bociszemet meresztek rá. Jen azonban határozottan megrázza a fejét, és felém nyújtja a kosarat. Leveszi kúpos nádkalapját, és megtörli verejtékben úszó arcát.

Megint nevetek, ahogy Jenre nézek. Arca csupasz, akár egy tojás, csak imitt-amott, gyér pamacsokban türemkednek elő göndör fekete szálak, mintha a kertész nem gyomlálta volna ki az összes gazt. Úgy szól a fáma, hogy hajdan sűrű haja és bozontos szakála volt, én viszont időről időre játékból mindig kitepek egy-egy szálát. Annyi év után nem maradt belőlük sok.

– Fogadok, hogy előző életedben éhen haltál – fogja át Jen széles tenyerével a tarkómat. – A kert tele van ennivalóval. Senkivel nem kell harcolnod érte.

A számat húzom, és elveszem az elemózsiás kosarat. Az eső még jóformán el sem állt; rovarok lármáznak a nedves talajon. Néhány hónap múlva zöld szöcskék fognak ugrándozni mindenfelé. Aki elég ügyes, az összefogdoshat néhányat, nyársra tűzheti, és megsütheti a tűz fölött; az édeskés illatú zsír sercegve csöppen a lángokba.

Ahogy magam elé képzelem a mennyei eledelt, üres hasam megkordul, mintha máris degeszre enném magam ciripelő rovarokkal. Futásnak eredek.

*

A lemenő nap aranyló sugarai a kihalt, palakővel burkolt utcára loccsannak, messzire mászó szalaggá nyújtva az árnyékomat.

Hazaszaladok. Otthon Hsziao Csien a sötétben fésülködik. Nincsenek tükrök a házban, ezért Hsziao Csien mindig leveszi a fejét, a térdére helyezi, és úgy fésüli a haját. Hosszú tincsei tintafekete pergamenként göngyölődnek le, és szétterülnek az egész szobában.

Csendben letelepszem mellé, amíg befejezi a fésülködést, félhold alakú kontyba fogja a haját, és vörös korallgyöngyökkel berakott, fekete fából faragott hajtűvel erősíti a helyére. Azután felemeli a fejét, visszailleszti a nyakára, és megkérdezi tőlem, nem áll-e ferdén. Nem fér a fejembe, miért rágódik ezen ennyit Hsziao Csien. Ha egy selyemövvel a derekára kötné a fejét, akkor is gyönyörűnek tartaná mindenki.

Mindenesetre komoly arcot vágok, és bólintok.

– Csodaszép – nyugtatom meg.

Igazság szerint alig tudok kivenni belőle valamit. A szellemekkel ellentétben én nem látok a sötétben.

Hsziao Csien megelégszik a válaszzal. Elveszi a kosaramat, és a konyhába megy, hogy nekiálljon főzni. Leülök mellé, a tüzet fűjtatom, és közben elmesélem, milyen napom volt. Amikor eljutok oda, hogy a Szerzetes rám szózott egyet a nádpálcájával, Hsziao Csien kinyújtja a kezét, és gyengéden megcirógatja az ütés helyét. A tenyere hideg és fehér, mintha jádekőből csiszolták volna.

– Tanulj szorgosan, és tiszteld a mesteredet! – int meg Hsziao Csien. – Egyszer majd távozol innen, és kikerülsz a való világba. Addigra elegendő tudást és megfelelő készségeket kell elsajátítanod.

A hangja puha, mint a vattacukor, és egyszeriben már nem is fáj a fejem az a duzzanat.

*

Hsziao Csientől tudom, hogy Jen Cse-hszia csecsemőkoromban talált rám a templom lépcsőjén. Egyre csak bömböltem az éhségtől. Jen Cse-hsziat már a gutaütés kerülgette, ám végül a számba tömött egy

maréknyi, fürtökben növény kőtörőfüvet. Szopogatni kezdtem a növény nedvét, és abbahagytam a sírást.

Senki nem tudja, kik a valódi szüleim.

A Szellemelek utcája már akkoriban is nehézségekkel küszködött. Egy ideje már nem látogatták a turisták. Ez azóta sem változott. Hsziao Csien szerint az emberek vélhetőleg másfajta szórakozási formát találtak fel, újabb, korszerűbb látványosságot, és megfeledeztek a régiekről. Nem először tapasztal hasonlókat.

Mielőtt kísértet lett belőle, meséli Hsziao Csien, nagyon is teljes életet élt. Kétszer házasodott, hét gyermeket szült, és mindegyikőjüket fel is nevelte.

A gyermekei azonban egymás után megbetegedtek. Valahogy elő kellett teremtenie a pénzt a kórházi számlákra, ezért Hsziao Csien darabonként áruba bocsátotta saját magát: a fogait, a szemét, a mellét, a szívét, a máját, a tüdejét, a csontvelőjét, végezetül pedig a lelkét. Utóbbi a Szellemelek utcája vette meg, és egy női szellem testébe zárták. A gyermekei így is meghaltak.

Most fehér a bőre, sötét a haja. A bőre érzékeny a fényre: ahol közvetlen napfény éri, megég.

Azok után, hogy rám talált, Jen Cse-hszia sokáig fel-alá járkált a Szellemelek utcáján, majd úgy döntött, hogy Hsziao Csien gondjaira bíz.

Találtam egy fényképet, amely még életében készült Hsziao Csienről. Az öltözőasztala egyik fiókjának sarkába volt eldugva. A fotón szereplő asszonynak sűrű szemöldöke volt, tágra nyílt a szeme, arca csupa ránc... sokkal csúfabbnak látszott, mint ahogy Hsziao Csien most kinéz. Mégis gyakran rajtakapom, ahogy sírdogálva nézi a fényképet. Könnyei halványrózsaszínek. Fehér ruhájára hullva a szövetbe ivódnak, szétterülnek, akár a nyíló barackvirág szirmai.

Mindegyik szellem napestig tudna mesélni az életéről. A testüket elhamvasztották, a hamvaikat pedig a földbe forgatták, a történeteik azonban fennmaradnak. Nappal, amíg a Szellemelek utcája az igazak álmát alussza, a mesék álmokká alakulnak, és az ereszcsontrák árnyékában korzóznak, mint megannyi otthontalan, fészek nélküli

fecske. Olyankor csak én lépdelek az utcán, egyes-egyedül, csak én látom az álmaikat, én hallom duruzsoló dalukat.

Én vagyok az egyetlen élő ember a Szellemelek utcáján.

Hsziao Csien azt állítja, nem ide tartozom. Felnőtt koromban távozni fogok.

*

Isteni illatok szűrődnek be a konyhából. A gyomromban tanyázó rovarok egyre hangosabban ciripelnek.

Magányosan költöm el a vacsorámat: disznóhúskonzerv pirított bambuszrüggyel, garnélapasza ízesítésű tojásleves, és snidlinges rizsgombóc, amely még mindig tűzforró, amikor a kezembe veszem. Hsziao Csien helyet foglal, nézi, ahogy eszem. A szellemelek nem táplálkoznak. Soha nem eszik senki a Szellemelek utcájának lakói közül – még Jen Cse-hszia és a Szerzetes sem.

A tálka fölé hajolok, gyorsan belapátolom a vacsorámat. Eltűnődök, vajon fogok-e még ilyen fenséges lakomát enni valaha azután, hogy elmegyek a Szellemelek utcájából.

A TIZENKETTEDIK ÉVSZAKJELZŐ: A NAGY HŐSÉG

Miután leszáll az éj, feléled a világ.

Egyedül sétálok el a hátsó kúthoz vizet meríteni. Megforgatom a kereket: máshogy nyikorog, mint általában. Lenézek a kútba, és észreveszem, hogy hosszú hajú, fehér ruhás szellem ül a vödörben.

Felhúzom, ki a kútból. Nedves haja az arcára tapad, eltakarja vonásait, fél szemmel méreget két tincs közül.

– Ning, ma este van a karnevál. Te nem mész?

– Fürdővizet kell vinnem Hsziao Csiennek – felelem. – Ha lefürdött, utána elmegyek.

A szellemlány lágyan megcirógatja az arcom.

– Balga gyermek!

Nincs lába, ezért kézen kúszva kénytelen távozni. Csúszó-mászó, osonkodó neszek öveznek. Zöld lidércfények szálldosnak, mint megannyi türelmetlen szentjánosbogár. Rothadó virágok szaga ülepedik le a levegőben.

Visszaballagok a sötét hálósobába, és a fából faragott fürdőkádba zuttyantom a vizet. Hsziao Csien levetkőzik. Bíborvörös vonalkód tekereg csupasz hátán, mint egy parányi kígyó. Éles fehér fények lüktetnek a bőre alatt.

– Nincs kedved velem fürdeni? – kérdi.

A fejemet rázom, magam sem tudom, miért. Hsziao Csien felsóhajt.

– Rajta! – nógat, én pedig nem ellenkezem többet.

Együtt beülünk a kádba. A cédrusfa kellemesen illatozik. Hsziao Csien jéghideg tenyerével dörzsöli a hátamat, halkán dudorászik. Gyönyörű hangja van. Azt beszélük, az énekét hallva minden férfi beleszeretett.

Vajon én is szerelmes leszek majd Hsziao Csienbe, ha felnövök? Eltűnődök, kis kezemre nézek. Bőröm, akár a benedvesített csomagolópapír, ráncos lett a fürdővíztől.

A mosakodás után Hsziao Csien megfésüli a hajam, és új ruhába öltöztet, amit nekem varrt. Végül zöld, kopott rézérméssel tömi tele a zsebem.

– Mulass jól! – mondja. – De ne egyél túl sokat!

*

Kint temérdek lampion borítja fénybe az utcát, még a nyári égbolton virító csillagokat is elhomályosítják.

Démonok, szellemek, különféle-fajta jelenések bújnak elő romba dőlt házaikból, a falak repedéseiből, korhadó szekrényekből,

kiszáradt kutakból. Kézen fogva, vállvetve masíroznak fel-alá a Szellemelek utcáján, benépesítik a keskeny gyalogutat.

A tömeg sűrűjébe furakodok, és onnan nézelődök. Az utcát két oldalról szegélyező üzletek és bódék fenséges illatokat árasztanak, amelyek pillangószárnyakként csiklandozzák az orrom. A szellemkofák kiszúrnak a sokaságban, és egyből hívogatni kezdenek – engem, az egyetlen élő embert –, hogy kóstoljam meg a portékájukat.

– Ning! Gyere ide! Friss meleg az édes illatfás, osmanthussütemény!

– Karamellizált gesztenye! Mennyei aroma, mézédés íz!

– Itt a fánk! Itt a legfinomabb fánk!

– Emberhús! Két gombóc egy rézpénzért!

– Ning, kóstold meg ezt a cukorkaembert! Jó játék, és még finom is!

Az „emberhús” valójában persze mezei sertéshúst takart. Az árus csak turistacsalogatásra használta, mintegy borzongató adalékként.

Ám ahogy körülnézek, egyetlen turistát sem látok.

Megkóstolok mindent, ami a kezem ügyébe kerül. Csakhamar degeszre eszem magam, és le kell telepednem az út szélére, hogy kifújjam magam. A túloldalon felállított ideiglenes színpadot hatalmas, szikrázó fehér papírlampionok világítják meg. Szellemelek tartanak előadást a deszkákon: kardnyelők, tűzköpők, csontvázzá változtatott, gyönyörű lányok. Unatkozom, nem kötnek le a bűvészmutatványok. A nagy műsorszám még hátravan.

Sárga bőrű, öreg szellem tol elém egy álarcokkal megrakott talicskát.

– Válassz magadnak egy maszkot, Ning! Van nálam minden, mi szem-szájnak ingere: Ökörfej és Lópofa, a Fekete és Fehér Vucsang, Aszúra, Jaksa, Ráksasza, Pihsziu, még Lej-kung, a mennydörgés istene is.

Hosszan böngészem a kínálatot, majd végül egy vörös hajú, zöld szemű ráksasza-maszkra esik a választásom. A megsárgult bőrű, vén

szellem hálálkodva veszi el tőlem a pénzérmét, olyan mélyre hajtva a fejét, hogy a háta ívbe görbül.

Felöltöm az álarcot, és peckesen elindulok az utcán. Hirtelen lármás karneváli muzsika zeng fel. A szellemek egytől egyig megtorpannak, és félrehúzódnak az utca két oldalára.

Alighogy megfordulok, már közeleg is a parádé az utca közepén. A menet élén húsz zöld varangy menetel két oszlopban, a harminc centi magas állatok gongokat vernek, dobokat püfölnek, *hucsin*¹⁰ hangszeret pengetnek, bambusz-*senget* fújnak. Őket húsz százlábú, feketébe öltözött lidérc követi, tarka lampionokat tartva a kezükben, bonyolult tánclépésekkel. Utánuk húsz kísértetkígyó tekereg sárga ruhában, konfettit szórnak a levegőbe. Mögöttük is masíroznak még mások, de odáig nem látok el.

A menetszlopok két fehér köntöst viselő, emeletes ház nagyságú küklopszot fognak közre. Gyaloghintót cipelnek a vállukon, amelyből Hsziao Csien dala gyűrűzik elő: a csillagfényes hangjegyek egyesével hullanak a fejem búbjára.

Színpompás tűzijáték kezdődik: rikító karmazsin, faközöld, füstöslila, csillámlóarany. Az eget bámulom, és mintha én is könnyűvé válnék, elemelkednék a talajtól, fel a magasba.

A felvonulás nyugatról keletre halad, és útközben becsatlakoznak az utca szélén várakozó szellemek, táncra perdülnek, dalra fakadnak. Az ősi illatfához tartanak a Szellemek utcája keleti végében, amelynek olyan széles a törzse, hogy három széttárt karú ember alig érné át. Varjak tanyáznak a fán, egy egész raj; mind beszél az emberi nyelvet. „Öreg szellemfa” – csak így nevezzük az ősköveget. Állítólag a Szellemek utcája az ő fennhatósága alá tartozik, elejétől a végéig. Aki a kedvében jár, annak jól megy a sora; aki ellenszegül neki, az elbukik.

Azt is tudom viszont, hogy a menet soha nem fog elérkezni az öreg szellemfához.

Félúton járhatnak a felvonulók, amikor földrengés támad, és szétrepednek a palakövek. Óriási fehér csontok másznak elő a tátongó nyílásokból, olyan vastagok, mint a Lanzso-templom

oszlopai. A csontok nehézkesen egybegyűlnek, és a holdfényben porcelánfehéren csillogó, gigászi csontvázzá állnak össze. Ezután fekete agyag görog fel a talpa alól, hogy húsként tapadjon a csontvázra. Végül ott áll előttünk egy kolosszális méretű, fekete jaksa; roppant szarva mintha az éjszakai égbolt alját döfné át.

A két küklopsz még a bokájáig sem ér.

A fekete jaksa jobbra-balra ingatja masszív fejét. A csontváz állandó eleme az összes parádénak. Elméletileg el kellene rabolnia egy turistát. Azokon az estéken, amikor nem jelennek meg idegenből érkezett emberek, kénytelen csalódottan visszabújni a föld alá, és kivárni a következő alkalmat.

Az óriás lassan rám szegezi a tekintetét, kiválaszt a tömegeből. Lekapom az álarcomat, és farkasszemet nézek vele. A szempár éget, vörös, mint a perzselő szén.

Hsziao Csien kihajol a gyaloghintóból. Kiáltása élesen hasítja át a némaságba dermedt éjszakát.

– Fuss, Ning! Menekülj!

A szél meglibbenti a ruhája sarkát, akár ha egy sötétbordó virág bontaná ki szirmát. Hsziao Csien arca halovány, mint a jádekristály, és a felszín alatt narancssárga fények úszkálnak.

Sarkon fordulok, és amilyen gyorsan csak tudok, futásnak eredek. Mögöttem meg-megdobbannak a sötét jaksa súlyos léptei. A dübörgéstől és rázkódástól túlrejt gyümölcsök gyanánt potyognak le a zsindelek az utca két oldalán sorakozó házakról. Szélesebesen rohanok, csupasz talpam alig ér hozzá az úttesthez: *tip-tap, tip-tap*. A szívem hevesen zakatol: *bumm, bumm, bumm*. A Szellemelek utcájának csinnadrattájában egyedül bennem dobog élő szív.

A szellemelek is tudják, én is tudom: nem fenyeget valós veszély. Egy szellem sosem árthat a hús-vér embereknek. Alapszabály.

Nyugati irányba szaladok, a Lanzso-templom felé. Ha eljutok Jen Cse-hsziához, mielőtt a jaksa utolérne, akkor biztonságban leszek. Ez is része az előadásnak. Jen valamennyi karneválon felvérteti magát, és harcra készen kiáll a templom lépcsőjére.

– Segítség! – kiáltom közeledve. – Ments meg! Hős Jen, mentsd meg az életem!

A távolból meghallom Jen elnyújtott harci kiáltását, és látom, hogy a sziluettje átvetődik a templom falán, és az utca közepén ér földet. Bal kezében taoista talizmánt szorongat: vörös írásjel sárga háttér előtt. Jobb kezével a háta mögé nyúl, és előhúzza kardját: a Démonölőt.

Kihúzza magát, és az éjszakába kiált.

– Szemérmetlen démonfajzat! Hogy merészelsz ártatlanokat bántani? Én, Jen Cse-hszia, ma igazságot szolgáltatok!

Ma este elfelejtette a fejébe nyomni nádkalapját. A Szellemelek utcáján kifüggesztett több ezer lampion fénye emiatt szabadon éri tojásdad fejét, amelyen csak hírmondóként kunkorodik egy-egy hajszál, mint kérdőjelek az üres lapon. Kopasz kobakja mulatságos kontrasztot alkot marcona arckifejezésével, el is nevetem magam még futás közben. Félrenyelek, elakad a lélegzetem, elesek az utca hideg palafelszínén.

Ez a pillanat a legszebb emlékem a nyárról.

A TIZENHETEDIK ÉVSZAKJELZŐ: A HIDEG HARMAT

Gyér bárányfelhők takarják a holdat. A lótusz medencénél guggolok a Lanzso-templomban. Más nem mozog, csak a szél legyezgette, méltóságteljesen fodrozódó lótuszlevelek vetette árnyékok.

Az éj hideg, akár a víz. A fűben rejtőző rovarok makacsul ciripelnek.

A kertben termesztett padlizsán és zöldbab már beérett. Isteni az illatuk. Erős a kísértés, alig bírom megállni, hogy meg ne dézsmáljam az éj leple alatt. Jen Cse-hszianak igaza lehet: talán előző életemben éhen haltam.

Türelmesen várakozok, ám nem üti meg a fülem Jen Cse-hszia horkolása. Nesztelen léptek suhannak át a füves ösvényen, majd Jen

Cse-hszia konyhója előtt elhallgatnak. Az ajtó kitárul, befelé haladó lépések. Kisvártatva egy férfi és női hang szűrődik ki a sötét helyiségből: Jen Cse-hszia és Hsziao Csien.

Csien: – Miért hívtál ide?

Jen: – Tudod, miért.

Csien: – Nem mehetek veled.

Jen: – Miért nem?

Csien: – Várjunk még néhány évet. Ning még mindig annyira fiatal!

– Ning, Ning! – emeli fel a hangját Jen. – Azt hiszem, túl sokáig voltál kísértet.

Csien esdeklően beszél.

– Hosszú évekig neveltem Ninget. Nem várhatod el tőlem, hogy csak úgy fogjam magam, és itt hagyjam.

– Mindig azzal jössz, hogy Ning túl fiatal, várjak még egy kicsit. Emlékszel-e, hány éve már?

– Nem.

– Hogyan felejtetted el? Hisz minden évben új ruhát varrsz neki.
– Jen ridegen nevetgél. – Én tisztán emlékszem. A gyümölcs és a zöltség óramű pontossággal, évente egyszer érik be a kertben. Tizenötször voltam ennek szemtanúja. Tizenötször! De mondd csak, változott-e bármit is Ning külső megjelenése azóta, hogy betöltötte a hetedik életévét? Még mindig abban a hitben élsz, hogy élő személy? Hogy valóságos?

Hszia Csien egy pillanatig csendben van, aztán sírni hallom.

Jen felsóhajt.

– Ne áltasd magad tovább! Olyan, mint bármelyikünk: játékszer csupán, semmi több. Miért búslakodsz miatta? Nem ér annyit.

Hszia Csien egyre csak pityereg.

Jen megint fújtat.

– Nem lett volna szabad hagynom, hogy magadhoz vedd.

Hszia Csien elfúló hangon suttogja:

– Ha elhagyjuk a Szellemelek utcáját, hová mehetnénk?

Jen erre nem tud válaszolni.

A zokogó Hsziao Csient hallgatva elszorul a szívem. Némán elosonok, és kimászok az ódon templomból az egyik falon tátongó résen.

A gyér felhőtakaró történetesen épp ebben a pillanatban szakadozik fel. A hold dermesztő sugarai szétszóródnak az utcát borító palaköveken, összegyűlnek a csillogó harmatcseppekben. Mezítelen talpam alatt olyan jéghideg a föld, hogy egész testemben beleborzongok.

Imitt-amott még nyitva tart néhány kereskedés a Szellemelek utcáján. Az árusok lelkesen üdvözölnek, és kérdezzétek, megkóstolom-e a zöldbabos pogácsájukat, az édes illatfás süteményüket. Nem kívánom egyiket sem. Mi értelme? Én is csak egy vagyok közülük, sőt, talán még kevesebb is.

Hajdan a szellemelek életben voltak. Mesterséges, mechanikus testükben valódi lélek lakott. Én bezzeg kívül-belül hamisítvány vagyok. A születésem – gyártásom – napjától fogva: csalás. A szellemelek mind elmesélhetik, mi történt velük az életük során; én nem. A szellemeleknek mind volt apukájuk, anyukájuk, családjuk, szeretetteljes emlékeik; nekem semmi nem adatott meg.

Hsziao Csien egyszer azt mondta, hogy a Szellemelek utcája azért indult hanyatlásnak, mert az emberek – a hús-vér emberek – izgalmasabb, újszerűbb játékokat találtak maguknak. Talán én ezek közé a játékok közé tartozom: fejlettebb, modernebb technológiám révén megszólalásig hasonlítok arra, ami valódi. Sírok, nevetek, eszem, pisilek és kakilok, elesek, fájdalmat érzek, vérem serken, hallom a szívdobogásom, először csak csecsemőutánzat, aztán felcseperedek – egészen hétéves koromig, amikor megállok a fejlődésben. Soha nem lesz belőlem felnőtt.

A Szellemelek utcája a turisták szórakoztatására szolgál, a szellemelek pedig arra valók, hogy ők eljátszozhassanak velük. Velem viszont csak Hsziao Csien játszhat.

Ha valósnak képzeljük azt, ami hamis, akkor a valóság is hamisnak fog tűnni.

Az utca keleti végéig csoszogok, s végül megállok az öreg szellemfa árnyékában. Az osmanthus édes aromája hűsen, idegnyugtatón fűszerezi a ködös esti levegőt. Hirtelen ellenállhatatlan készítés tör rám, hogy felmászok a fára. Odafent senki sem találhat rám.

Az öreg szellemfa ágai segítőkészen lekonyulnak.

Befészkelem magam a sűrű lombok közé, és egyből megnyugszom. Varjak gubbasztanak körülöttem, üvegszemükben mélyvörös fény hunyorog. Egyikük megszólít.

– Milyen szép az éjszaka, Ning! Miért nem a Lanzso-templomnál dézsmálsz a veteményest?

A varjú olyasmit kérdez, amire magától is tudja a választ.

Az öreg szellemfa előtt nincsenek titkok a Szellemelek utcájáról. Mindent lát, mindent hall: a varjak a szeme és a füle.

– Hogyan győződhetnék meg róla, hogy valódi ember vagyok-e? – tudakolom.

– Vágd le a fejed! – hangzik a varjú válasza. – A valódi emberek belehalnak a lefejezésbe, szemben a szellemekkel.

– De mi van, ha levágom a fejem, és meghalok? Megszűnnék létezni.

A varjú kinevet, fülsértő káromlása bántja a fülemet. Két varjú ereszkedik le mellé, csőrükben antik, rézkeretes tükröket hordoznak. A lombosátor hézagain beszüremelő gyér holdfényben végre megpillanthatom a tükörképemet: apró arc, sötét haj, keszeg nyak. Feltúrrom a hajamat a tarkómról, és a tükörképek tükörképeiben bíborvörös vonalkód rajzolódik ki a bőrfelületen, akár egy parányi kígyó.

Eszembe jut, ahogy Hsziao Csien hűvös tenyere végigsimít a gerincemen azon a forró nyári éjszakán. Az agyam csak zakatol és zakatol, míg végül könnyek csordulnak a szememből.

A HUSZONKETTEDIK ÉVSZAKJELZŐ: A TÉLI NAPFORDULÓ

Az idei tél száraz volt és hideg, a messzeségből nemegyszer mégis mennydörgés robajlik. A Dörgővész az, állítja Hsziao Csien, évezredenként csupán egyszer csap le. A Dörgővész a démonokat, szellemeket, elveszett lelkeket bünteti meg. Aki elkerüli a büntetést, az újabb ezer évig élhet. A többiek azonban elevenen elégnek, mindenestül felemészti őket a Dörgővész tüze.

Nagyon jól tudom, hogy a mi világunkban nem létezik semmiféle „Dörgővész”. Hsziao Csien olyan régóta kísért már, hogy kissé megbolondult. Fagyos kézzel átölel, arca hamuszürke, akár a pergamenpapír. Meg van győződve róla, hogy egy szellem csak akkor rejtőzhet el a Dörgővész elől, ha keres egy valódi, jószívű embert, és nem engedi el maga mellől. A Vész így aztán nem fog lesújtani a szellemre, miképp egy értékes váza mellé telepedő egérhez se vágjuk hozzá a cipőnket.

A rettegését látva elnapolom a szökési tervemet. Titokban már összepakoltam az útra: loptam néhány szem krumplit, elcsomagoltam egy-két nyítt ingemet. Úgysem fogom kinőni ezeket a ruhákat, sokáig hordhatom őket. Nem csentem viszont el Hsziao Csien régi réz pénzérméiből. Talán nem is használatosak a külvilágban.

Nagyon szeretnék elmenni a Szellemek utcájából. Mindegy, hogy hová: világot akarok látni. Bárhol máshol szívesebben lennék.

Kíváncsi vagyok, hogyan élnek a valódi emberek.

Mégis vonakodok elindulni.

*

A téli napfordulón havazik. Apró hópelyhek, akár a fehér fűrészpör. Alighogy földet érnek, már el is olvadnak. Délig csak egészen vékony rétegben marad meg a hó.

Egyedül csatangolok az utcán. Unatkozom. Az elmúlt években ilyenkor a Lanzso-templomba siettem Jen Cse-hsziához. Léket ütöttünk a jégpáncélba zárt lótuszok taván, és leeresztettük szedett-vedett, rögtönzött horgászbotunkat. Télen meghízna a törpeharcsák, fokhagymával sütve fenséges a zamatuk.

Csakhogy jó ideje nem láttam már Jen Cse-hsziát. eltűnődök, vajon kiserkent-e azóta a szakálla és a haja, legalább egy kicsit.

Dörög az ég, eleinte a közelben, aztán eltávolodik, végül már csak a visszhangja zúg a fülemben. Elsétálok egészen az öreg szellemfáig, felmászok a koronájára, leülök egy ágra. Nem mozdulok. Szállingózik a hó, de egyik hópehely sem hullik rám. Megszáll a béke, a melegség. Összegömbölyödök, behúrom a nyakam, és elalszom, mint egy kismadár.

Álmomban a Szellemelek utcája hosszú, vékony kígyóvá változik. Az öreg szellemfa a feje, a Lanzso-templom a farka, a palakövek a pikkelyei. Valamennyi pikkelyre egy-egy kis szellemarcot rajzoltak nagy múgonddal, szépségesen.

A kígyó azonban úgy vonaglik, mintha szörnyű kínokat állna ki. Figyelmesen nézem, és egyszer csak észreveszem, hogy természetangyák és pókok hemzsegnek rajta, a farkába harapnak, úgy zszissegnek, mint az eperleveleket rágcsáló selyemhernyók. Éles csáprágóikkal és karmaikkal egyesével tépkedik a kígyó pikkelyeit, le egészen a húsig. A kígyó némán hadakozik, ám apránként, módszeresen felzabálják a rovarok. Alig marad valami a testéből, amikor utoljára, panaszosan felsír, és felém fordítja magára hagyott fejét.

Hsziao Csien arcát viseli.

Felriadok. A hideg szél az öreg szellemfa lombját zörgeti. Túl nagy a csend körülöttem. A varjak szőrükön-szálukon eltűntek, csak a jó ég tudja, hová repültek; egyikük maradt csak hátra hírmondónak, egy vénségesen vén, rusnya szerzet. Előttem gubbaszt, csőre lecsüng, mint egy túlméretezett bajusz csücske.

Szorongva addig rázom, amíg magához tér. Szilánkosra tört üvegszemével rám bámul, gépi, érzelemmentes hangon károg.

- Mit keresel még itt, Ning?
- Miért, hol kellene lennem?
- Bárhol máshol – feleli a gépmadár. – A Szellemelek utcája bevégeztetett. Végünk van.

Kidugom a fejem az öreg szellemfa levelei közül. Az acélszürke égbolt alján, a távolban szüntelenül rikoltozó varjak keringenek a Lanzso-templom fölött. Ilyesmire még nem volt példa.

Leugrok a fáról. Végigszaladok a keskeny utcán, és be-benézek a sötét kapualjakon, ablakokon. A varjúvircsaft rengeteg szellemet felébresztett, ám nappali világosságban nem mernek kimozdulni otthonaikból. Résnyire nyitott ajtók mögül leskelődnek, mint seregnyi tücsök a ház alól, télvíz idején.

A Lanzso-templom ősi, időtlen idők óta felújításra szoruló falait ledöntötték. Óriási, mechanikus acélpókok özönlik el a nagycsarnokot, leszaggatják a mélyvörös üvegcserepeket a tetőről, ízzé-porrá zúzzák a faragott faberakásokat, a havas talajra hajigálják a törmeléket. Lapos a testük, kéken izzik a szemük, pengeélesek a csáprágóik, ennél ocsmányabbak nem is lehetnének. A belsejükből mennydörgésszerű moraj szűrődik ki.

A varjak alábuknak, törött cserepeket és tégladarabokat szedegetnek fel a földről, majd a pókokra ejtik. Nem elég erősek, a pókok rájuk sem hederítenek. A cserépmaradványok halk, tompa koppanásokkal pattannak le a fémpáncélról.

A veteményest feldúlták, a sárban már csak egy-két sápadt gyökér fehérlik. Egy téglarakásból a Szerzetes egyik rozsdás karja meredezik.

Átszaladok a kerten, miközben Jen Cse-hsziát szólongatom. Hall engem, és komótosan kijön a kunyhóból. Megint harci mezben áll: süveges kalap a fején, kardja, a Démonölő a kezében. Rá akarok kiabálni, hogy támadja meg a pókokat, de valamiért egy hangot se tudok kinyögni. A szavak megkeserednek a számban, fanyar, csirizes masszaként tapadnak le a torkomban.

Jen Cse-hszia szomorú szemmel mered rám. Idejön hozzám, megfogja a kezem. Tenyere kihült, akárcsak Hsziao Csiené.

Egymás mellett állva nézzük végig, ahogy a pompás, fenséges nagyterem miszlikekre bomlik, összeroskad, romba dől: cserepek, téglák, gerendák, sárkupacok törmelékévé válik. Semmi se marad egészben.

A pókok mindenestül elbontották a Lanzso-templomot: a falakat, a csarnokot, a kertet, a tavat, a bambuszligetet, Jen Cse-hszia kunyhóját. Sárlepte romok füstölögnek a helyén.

A masinák ezután kezelésbe veszik a Szellemelek utcáját. Felfeszegetik a palaköveket, azután ledózerolják a düledező házakat az utca mindkét oldalán. Az épületekben bujkáló szellemelek kénytelenek kimenekülni a szabadba. Futás közben keservesen ordítanak, mert a bőrük fokozatosan összeég a szűrt napfényben. Nem gyulladnak ki, nem táncolnak lángnyelvek rajtuk, a bőrük azonban szabad szemmel látható foltokban elszenesedik, és elborítja a környéket az égő műanyag orrfacsaró bűze.

A hóba roskadok. A megperzselt szellembőr szagától hányingerem támad, de nincs semmi a gyomromban, amit kiadhatnék magamból. Ehelyett az öklendezés szüneteiben sírva fakadok.

Szóval így néz ki a Dörgővész.

A megégett arcú szellemelek egyre csak jajveszékkelnek, fejvesztve rohángálnak, a hóban vergődnek. Lábnyomaik keresztbe-kasul szelik át a havat, mint egy gyerek kézírása. Egyszeriben eszembe jut Hsziao Csien, és ismét futásnak eredek.

Hsziao Csien változatlanul sötét hálósobájában üldögél. A haját fésüli, közben dúdol. A dallam átsiklik a pókok dübörgő, morajló robajának repedésein: csendes és kristálytisza, akár a holdfényes álomvilág.

A testéből lehetővékony fátyolszövetekként egymásra rétegzett virág- és gyógynövényillatok áradnak. Haja a levegőbe emelkedik, és szüntelenül lobog, akár a láng. Mozdulatlanul állok, könnyáztatta arccal hallgatom az énekét, mígnem megremeg a ház alapzata.

Acélcörömpölés hallatszik a tető felől, tompa tárgyak verődnek egymáshoz, súlyos léptek döngenek, majd felharsan Jen Cse-hszia csatakiáltása.

A tető ekkor hirtelen beomlik. Cserepek záporoznak, és a tátongó nyílás látni engedi a szürke, fényes égbolt előtt kavargó hópelyheket. Árnyas zugba taszítom Hsziao Csient, nehogy rá vetüljön a fény.

Kirohanok a házból. Jen Cse-hszia előreszegezett karddal áll a tetőn. A hideg szél szürke zászlóként feszíti ki a köpönyegét.

Jen egy pók hátára lendül, és a szemébe döfi a kardját. A pók hevesen megrázkódik, és leveti magáról a támadóját, majd két éles karma közé kaparintja, és szúrós, fémes, órló rágóihoz vonja. Beleharap, megcsócsálja, mint az ember a kimcshit, addig szaggatja, amíg Jen Cse-hszia szétmarcangolt testrészei beborítják a tetőcserepeket. Utoljára Jen feje zuhan a tetőre, majd onnan a lábam elé gurul, akár egy keményre főtt tojás.

Felveszem a földről a fejét. Jen üveges szemmel mered rám. Nem csillog könnyesen, csupán düh és bánat tükröződik benne. Végző erőfeszítéssel lehunyja a szemét, mint aki nem bírja tovább nézni a pusztítást.

A pók megrágja-felőröli Jen Cse-hszia testének maradványait. Miután elfogyasztotta, leugrik a tetőről, és dübörögve megindul felém. Szeme feneketlen kék fényel világít.

A következő pillanatban Hsziao Csien mögöttem terem, és derékon kapva hátrafelé vonszol. Lefejtem a kezét, visszalököm a sötét szobába. Felkapom Jen Cse-hszia kardját, és a pók felé iramodok.

Jégkék acélkarom villan az orrom előtt. A fejem fojtott puffanással esik a földre. Ömlik a vér.

A világ megbillent: döntött ég, döntött utca, döntött hópelyhek hullanak átlósan. Maradék erőmmel a pók után nézek. Látom, ahogy a testemen lakmározik. Sötétvörös nedv csöpög a csáprágójából; a habzó, meleg cseppek lomhán terülnek szét a hóban.

A pók falatozás közben fokozatosan lelassul. Végül mozdulatlaná dermed. Kék szeme előbb elhomályosul, majd kihuny a fény.

Sorra leáll az összes többi pók is, mintha valahonnan jeleztek volna nekik. A morajlás abbamarad, némaság borul a világra.

A szél is eláll. A hópelyhek a pókok acéltestére tapadnak.

Nevetnék, de nem tudok. A fejem elkülönült a testemtől, nem szívhatom tehát tele levegővel a tüdőmet, majd rezegtethetem meg vele a hangszálaimat. Jobb híján szétfeszítem a számat, a mosolyom pedig az arcomra fagy.

A pókok hús-vér embernek, élő személynek hittek. A testembe haraptak, megízleltek, látták a véretem. Márpedig nem szabad kárt okozniuk emberi lényben. Ellenkező esetben kötelesek megsemmisíteni önmagukat. Ez is alapszabály. Szellemeik, pókok: ugyanaz vonatkozik rájuk. Mindenkinek be kell tartania a törvényeket.

Soha nem gondoltam volna, hogy a pókok ennyire ostobák tudnak lenni. Még a szellemeknél is könnyebb becsapni őket.

A szemem elé táruló kép elmosódottá válik, mintha fátylat borítanának a fejemre az égből. Felidézem a varjak intelmeit. Hát igazuk volt. Akinek levágják a fejét, az tényleg meghal.

Ezen az utcán nőttem fel; ezen az utcán szaladgáltam. Most pedig végezetül ezen az utcán fogok meghalni. Mint egy hús-vér ember.

Sápadt, hideg kezek közelednek az arcomhoz, megsimogatnak.

A szél megélénkül, és halványrózsaszín barackszirmokkal hinti meg az arcom. De én tudom, ezek nem a barackvirág szirmjai. Hsziao Csien könnyei olvadnak össze a hóval.

Huszár András fordítása

TUNGTUNG NYARA

– Néhány nap múlva nagypapa hozzánk költözik – újságolta anya Tungtungnak.

Nagypapa egyedül élt a nagymama halála óta. Anya elmagyarázta Tungtungnak, hogy nagypapa egész életében a forradalomért dolgozott, ezért nem tud semmiféle jutalmat kapni. Még nyolcvan fölött is ragaszkodott hozzá, hogy mindennap a klinikán fogadja a betegeit.

Pár nappal korábban az esős időjárás miatt nagyapa elcsúszott az utcán hazafelé menet, és megsérült a lába.

Szerencsére hamar bevitték a kórházba, és begipszelték a lábát. Néhány nap lábadozás után, amennyiben visszanyeri az erejét, hazaengedik majd.

– Tungtung, a nagypapád hajlott korú ember – hangsúlyozta anya.
– Nincs mindig vidám hangulatban. Már elég idős vagy ahhoz, hogy erre tekintettel légy. Ne nagyon tetézd a boldogtalanságát, rendben?

Tungtung bólintott. Magában azt gondolta: *De hát én mindig tekintettel voltam rá, nem?*

*

Nagyapa kerekesszéke úgy működött, mint egy miniatűr elektromos autó, amelyet a karfába épített, apró botkormánnyal lehet irányítani. Elég volt enyhén megtolni, mire a kerekesszék zökkenőmentesen a kívánt irányba gurult. Tungtung rendkívül szórakoztatónak találta a dolgot.

Amióta csak az eszét tudta, tartott egy kicsit nagyapától. A férfi szögletes arcán karakán túlevelekként meredezett hosszú, bozontos, ősz szemöldöke. A kislány még soha életében nem látott ennyire hosszú szemöldököt.

Meg aztán, nehezebbre is esett megérteni. Nagyapa mandarin nyelven beszélt, erős akcentussal, a saját nyelvjárásában. Vacsora alatt anya megpróbálta elmagyarázni nagyapának, hogy ápolót kell felvenniük mellé, ő azonban egyre csak rázta a fejét, és nyomatékosan azt hajtogatta: – Nem kell aggódni, no! – *Ennyit* még Tungtung is megértett.

Annak idején, amíg a nagymama betegeskedett, mellé is felfogadtak gondozót, egy vidéki asszonyt. Az asszonyság alacsony és tömzsi létére roppant erősnek bizonyult. Egymaga ki tudta emelni nagymamát az ágyból – pedig felszedett néhány kilót –, megfürdette, ráültette a vécére, és átöltöztette. Tungtung a saját szemével láthatta,

ahogy a gondozónő elvégzi ezeket az erőt próbáló mutatványokat. Aztán a nagymama meghalt, és az asszony nem jött el többször.

Vacsora után Tungtung bekapcsolta a videófalat, mert játszani akart. *A játékban szereplő világ egyáltalán nem is hasonlít arra, ami körülvesz*, gondolta. A játékban csak úgy meghaltak az emberek. Nem betegedtek meg, nem ültek kerekesszékekben. Anya és nagypapa a háta mögött tovább vitatkozott a gondozóról.

Apa átvágott a szobán, és megállt Tungtung mellett.

– Kapcsold ezt most ki, légy szíves! Túl sokat játszottál. Tönkremegy a szemed.

Tungtung a nagyapját utánozva megrázta a fejét.

– Nem kell aggódni, no!

Anya és apa erre nevetésben tört ki. Nagypapa azonban nem nevetett. Rezzenéstelen arccal, a mosoly legcsekélyebb jele nélkül ült a kerekesszékekében.

*

Pár nappal később apa egy idétlen külsejű robotot hozott haza magával. A robotnak gömbölyű volt a feje, hosszú a karja, fehér a keze. Lábak helyett két keréken tudott előre-hátra mozogni és megfordulni.

Apa megnyomott valamit a robot tarkóján. A kifejezéstelen, sima, tojásdad formájú golyóbis kéken felvillant, háromszor egymás után, majd egy fiatalember arca öltött alakot a felszínén, elképesztően élethű felbontásban.

– Azta! – álmétkodott Tungtung. – Te egy robot vagy?

Az arc elmosolyodott.

– Üdvözlét! Az én nevem Ah Fu.

– Megérinthetlek?

– Persze!

Tungtung végigsimított a sima felületen, majd megtapogatta a robot karját és kezét. Ah Fu testét puha szilikonréteg borította, amely tapintásra melegnek érződött, mint a valódi bőr.

Apa ezután kifejtette, hogy Ah Fu a Guokr Technologies cég gyártmánya, méghozzá prototípus. Óriási előnye, hogy észbeli képességei vetekednek az emberekével: meg tud hámozni egy almát, ki tud tölteni egy csésze teát, sőt, még főzni, mosogatni, hímezni, írni, zongorázni is képes, és így tovább. Lényeg, ami lényeg: Ah Fu gondját fogja viselni nagyapának.

Nagyapa ugyanúgy rezzenéstelen arccal, némán ült a helyén.

*

Ebéd után nagyapa kiült az erkélyre elolvasni a napilapot. Kisvártatva elbóbiskolt. Ah Fu nesztelenül odasiklott, erős karjába kapta nagyapát, átvitte a hálósobába, gyengéden az ágyra fektette, betakarta, behúzta a függönyt, és távozáskor becsukta az ajtót. Mindezt hang nélkül.

Tungtung Ah Fu után sündörgött, és árgus szemmel figyelte minden mozdulatát.

Ah Fu kedvesen megpaskolta Tungtung fejét.

– Nem szundítasz egyet te is?

Tungtung félrebiccentette a fejét.

– Te tényleg robot vagy?

Ah Fu elmosolyodott.

– Ó! Netán kételkedsz benne?

Tungtung figyelmesen fürkészte Ah Fut, majd halálos komolysággal válaszolt.

– Biztos, hogy nem vagy az.

– Miért?

– A robotok nem így mosolyognak.

– Még sosem láttál mosolygó robotot?

– Ha egy robot elmosolyodik, az mindig ijesztő. A te mosolyod viszont nem az. Szóval tuti nem vagy robot.

Ah Fu elnevette magát.

– Szeretnéd látni, hogy nézek ki valójában?

Tungtung bólintott, noha a szíve majd' kiugrott a helyéről.

Ah Fu a videófal elé vonult, majd fénysugarat bocsátott ki a feje búbjáról, amely egy képet vetített a falra. Tungtung megnézte a képet: egy rumlis szobában ülő férfit látott rajta. Integetett Tungtungnak. Ah Fu ezzel egyidőben pontosan ugyanazt a mozdulatot tette. Tungtung szemügyre vette a képen szereplő férfit. Vékony, hosszú ujjú, sötét kezeslábast viselt, meg sötét kesztyűt, amelyet apró, világító pontok borítottak. Túlméretezett védőszemüveget viselt, amely sápadt, beesett arcot takart – úgy nézett ki, mint Ah Fu.

Tungtungnak leesett az álla a döbbenettől.

– Á! Szóval te vagy a valódi Ah Fu?

A képen szereplő férfi félszegen megvakarta a fejét, és kissé szégyenkezve válaszolt.

– Csupán mi neveztük el Ah Funak a robotot. Engem valójában Vangnak hívnak. Mivel kicsit idősebb vagyok nálad, mit szólnál hozzá, ha Vang bácsinak szólítanál?

Vang bácsi ezután kifejtette Tungtungnak, hogy negyedéves egyetemi hallgatóként gyakornoki munkát végez a Guokr Technologies fejlesztési részlegén. Az ő csoportja fejlesztette ki Ah Fut.

Az elöregedő népesség komoly társadalmi problémákat szül, magyarázta. Az idős emberek közül sokan nem tudják egyedül ellátni magukat, a gyerekeiknek azonban nincs rá idejük, hogy foglalkozzanak velük. A szeretetotthonokban magányosak lettek, és elszigetelődtek a társadalomtól, ezért jelentősen megnőtt a kereslet a képzett, hivatásos gondozók iránt.

Mindjárt jobb a helyzet, ha egy Ah Fu költözik a házba. Ha nem használják, be lehet ültetni a sarokba, nincs útban. És ha kell,

kérhetnek tőle bármit: a kezelő bejelentkezik, és segít az idős embernek. Időt és pénzt takarítanak meg, mert a gondozónak nem kell házhoz kijárnia, illetve a gondozás hatékonysága és minősége is javul.

A Tungtung előtt álló Ah Fu első generációs prototípus. Mindössze háromezret helyeztek forgalomba belőle az egész országban, háromezer különböző családnál tesztelve őket.

Vang bácsi azzal folytatta, hogy az ő nagymamája is betegeskedett, és hosszú időre kórházba kellett vonulnia, emiatt aztán szerzett némi tapasztalatot az idősgondozás terén. Önként jelentkezett, hogy beköltözzön Tungtungék házába, és gondját viselje a nagyapjának. Tiszta szerencse, hogy arról a vidékről származott, mint nagyapa, úgyhogy értette a nyelvjárást. A hagyományos robotok aligha lettek volna képesek erre.

Vang bácsi mindenféle szakzsargonnal tűzdelte tele a kiselőadását, Tungtung pedig nem volt biztos abban, hogy száz százalékig megértett mindent. Ah Fut mindenesetre csodás találmánynak vélte, mintha egy tudományos-fantasztikus történetből lépett volna elő.

– Nagyapa tudja, ki vagy valójában?

– Anyukád és apukád tudja, nagyapa egyelőre nem. Ne is mondjuk el neki még egy ideig. Várjunk pár napot, amíg megszokja Ah Fut, utána majd beavatjuk őt is.

Tungtung ünnepélyes arcot vágott.

– Nem kell aggódni, no!

Nagyot nevettek Vang bácsival.

*

Nagyapa tényleg nem tudott megmaradni a fenekén. Ragaszkodott hozzá, hogy Ah Fu elvigye sétálni, ám már az első alkalommal panaszkodni kezdett, hogy túl nagy a hőség odakint, és többet nem volt hajlandó kimozdulni.

Ah Fu titokban megsúgta Tungtungnak, miért gondolta meg magát valójában a nagyapja: túlságosan feszélyezte, hogy valaki kerekesszékekben tologatja. Meg volt győződve róla, hogy mindenki őt bámulja az utcán.

Lehet, hogy csak Ah Fut bámulták, gondolta Tungtung.

Így viszont, hogy nagyapa négy fal közé szorult, rengeteget romlott a kedélyállapota. Egyre lehangoltabb kifejezés ült az arcán, és időnként hisztériás rohamot kapott. Több ízben ordított, cirkuszolt anyával és apával. Ilyenkor egyikük se mondott semmit: csendben túrték a kiabálást.

Egyszer azonban Tungtung kiment a konyhába, és rajtakapta az anyját, ahogy az ajtó mögé bújva sír.

Nagyapa egy idő után alig emlékeztetett régi önmagára. Bár sose csúszott volna el, és sérült volna meg! Tungtung utált otthon maradni. Fojtogatta a feszültség. Minden reggel kiszaladt az ajtón, és vacsoráig haza sem tért.

Apának végül támadt egy ötlete. Újabb kütyüt hozott haza a Guokr Technologies laborjából: egy szemüveget. Odaadta Tungtungnak, mondta, hogy vegye fel, és menjen körbe a házban. Mindaz, amit látott és hallott, megjelent a videófalon.

– Szeretnéd, hogy nagyapa azt lássa, amit te, Tungtung?

Beleegyezett. Örült bármilyen újdonságnak.

*

A nyár volt Tungtung kedvenc évszaka. Szoknyát viselhet, görögdinnyét ehet, nyalókázhat, úszhat, megkövesedett kabócákat keresgélhet a fűben, szandálban tapicskolhat az esővíztócsákban, szivárványt kergethet felhőszakadás után, rohangálhat és leizzadhat, majd felfrissülhet a hideg zuhany alatt, füstölt szilvás, jeges üdítőt kortyolhat, ebihalat foghat a tóban, szőlőt és fügét szedhet, esténként kiülhet a hátsó udvarra a csillagokat bámulni, sötétedés után

elemlámpával vadászhat tücskökre... egy szó, mint száz, csupa csoda a nyár.

Tungtung feltette az új szemüvegét, és kiment játszani. A nehéz szemüveg állandóan lecsúszott az orráról. Félt, hogy leesik és összetörik.

A nyári vakáció kezdete óta Tungtung tucatnyi barátjával – fiúkkal és lányokkal vegyesen – minden egyes nap együtt játszott. Az ő korukban még határtalanul sokféle játék kínálkozott. Ha beleuntak az egyikbe, kitaláltak egy másikat. Ha elfáradtak, vagy nagyon melegük volt, a folyó felé vették az irányt, és belecsobbantak, mint gombócok a fazékba. Tűzött a nap az égen, de közben a víz üdén hűsített. Maga a mennyország!

Valaki felvetette, hogy másszanak fára. Gógös pagodafa állt a folyóparton, magas és vastag törzsével az ég kékjéig ágaskodó sárkányra emlékeztetett.

Tungtung ekkor meghallotta nagyapja izgatott szavait.

– Fel ne mássz arra a fára! Nagyon veszélyes!

Nahát, szóval a szemüveg egyben telefonként is működik.
Tungtung vidáman visszakiabált:

– Nagyapa! Nem kell aggódni, no! – Tungtung kiválóan tudott mászni. Még az apja is elismerte, hogy előző életében majom lehetett.

Nagyapa azonban nem hagyta békén. Egyre csak zümmögött a fülében, ő pedig egy szavát se értette. Kezdett az agyára menni, ezért inkább levette a szemüvegét, majd a fűbe ejtette a fa tövébenél. Kibújt a szandáljából, és megindult felfelé, emelkedett, akár báránnyal az égen.

A pagodafa sétatag volt. A sűrűn burjánzó ágak kezek módjára nyúltak felé, húzták fel. Egyre magasabbra hágott, egy idő után elmaradoztak mögötte a barátai. Már majdnem felért a legtetejére. A szél a leveleket zörgette, a napfény tarka foltokat festett a lombkoronára. A világ elcsendesült.

Tungtung egy szusszanásnyi szünetet tartott, és egyszer csak megütötte a fülét a távolból az édesapja hangja.

– Tungtung, gyere... onnan... le...

A nyakát nyújtogatva lenézett. Pinduri, hangyszerű alak látszódott a mélyben. Apa jött érte.

Hazafelé alaposan leszidta Tungtungot.

– Hogy lehattél ennyire meggondolatlan?! Egyes-egyedül felmászni olyan magasra... Felfogtad, mennyire veszélyes?

A lány fogadni mert volna, hogy a nagyapja árulkodott. Senki más nem tudta, mit művel.

Dúlt-fúlt mérgében. *Nagyapa nem mászhat fára, ezért mindenki mást is megakadályoz benne? Micsoda butaság! És micsoda égés, hogy apa leparancsolt a fáról, aztán meg leszidott.*

Másnap reggel megint nagyon korán elment hazulról, de ezúttal nem vette fel a szemüveget.

*

– Nagyapa csupán aggódott érted – mondta Ah Fu. – Gondolj csak bele, mi lett volna, ha lezuhansz, és eltöröd a lábad. Akkor te is kerekesszékbe kényszerültél volna, mint ő, nem?

Tungtung durcásan összeszorította a száját.

Ah Fu elmagyarázta, hogy nagyapa a fa tövébe ejtett szemüvegen keresztül láthatta, milyen szédítő magasságokba mászik fel Tungtung. Annyira megijedt, hogy rekedtre kiabálta magát, és majdnem kibucskázott a kerekesszékből.

Tungtung akkor is haragudott a nagyapjára. Minek aggódott? Mászott ő már ennél magasabb fákra is, és soha nem esett semmi baja.

Apa összecsomagolta a parlagon heverő szemüveget, és visszaküldte a Guokrnak. Nagyapa ismét otthon ragadt, és nem tudott magával mit kezdeni. Valahol aztán talált egy régi kínai sakktáblát, és megparancsolta Ah Funak, hogy játsszon vele.

Tungtung nem ismerte a játékszabályokat, de kíváncsi volt rá, úgyszólván odahúzott egy lócát, és leült a tábla mellé. Élvezettel nézte, ahogy Ah Fu vékony, krétafehér ujjai közé csippenti, felemeli az ősrégi, megfakult, színes fabábukat, és ahogy halkán dobol ujjával az asztalon, miközben a következő lépésen tanakodik. A robot keze meglepően csinos volt, mintha elefántcsontból faragták volna.

Az első néhány játszma után azonban még Tungtung is megállapította, hogy Ah Fu nem jelent kihívást nagyapának. Pár lépéssel később nagyapa újfent kiütötte Ah Fu egyik bábuját, amely nagyot csattant a táblán.

– Maga szörnyen játszik – mormolta nagyapa.

Tungtung a védelmébe vette Ah Fut:

– Te vagy a szörnyű!

– Egy rendes robot ügyesebb lett volna – tette hozzá nagyapa. Rég megtudta már az igazságot Ah Furól és a kezelőjéről.

Nagyapa győzelmet győzelemre halmozott, és mérkőzésről mérkőzésre enyhült meg. Nemcsak az arca derült fel, de ráadásul a fejét is ingatni kezdte, és népdalokat dudorászott. Tungtungnak is jó kedve támadt, és a nagyapjával szemben táplált haragja elpárolgott.

Egyedül Ah Fu kámpicsorodott el.

– Azt hiszem, méltóbb ellenfelet kéne keresni önnek – vélekedett.

*

Tungtung majdnem összezsínálta magát ijedtében, amikor hazaért. Nagyapa átváltozott szörnyeteggé!

Vékony, hosszú ujjú, szürke kezeslábast viselt, meg szürke kesztyűt, amelyen apró pöttyök világítottak. Óriási védőszemüveget húzott a fejére, és a kezével hadonászott-mutogatott a levegőben.

Az előtte húzódó videófalon feltűnt egy másik ember. Nem Vang bácsi volt: egyidős lehetett nagyapával, és dús, ezüstös hajkorona

borította a fejét. Az ismeretlen nem viselt szemüveget. Kínai saktábla állt előtte.

– Gyere ide, Tungtung! – hívta nagyapa. – Köszönj szépen Csao papának!

Csao papa nagyapa régi harcostársa volt a seregből. Nemrég ültettek be neki koszorúértágító sztentet. Unatkozott, akárcsak nagyapa, és az ő családja is használt segítségképpen egy Ah Fut. Nagy kínaisakk-rajongó révén állandóan a saját Ah Fuja gyenge képességeire panaszkodott.

Vang bácsinak támadt egy remek ötlete: telepresence rendszert postázott nagyapának, majd megtanította a használatára. Nagyapa néhány nap leforgása alatt kiművelte magát belőle, és képes lett távolról irányítani Csao papa Ah Fuját, így aztán együtt tudtak sakkozni.

Sőt, ezen felül a két idős férfi a saját nyelvjárásában beszélgetett. Nagyapával madarat lehetett volna fogatni, olyan lelkes volt, mint egy kisgyerek.

– Nézd csak! – mondta nagyapa.

Finoman meglengette a kezét a levegőben, mire a videófalon Csao papa Ah Fuja határozottan felemelte a fa saktáblát, bámulatos kézügyességgel megpörgette a levegőben, majd úgy tette vissza az asztalra, hogy egyik bábu sem mozdult el a helyéről.

Tungtung elkerekedett szemmel figyelte nagyapja kezét. *Ez ugyanaz a remegő, bizonytalan kéz volna, amivel nagyapa csak komoly erőfeszítések árán tudott eddig boldogulni? Varázslatosabb volt, mint bármilyen bűvésztükk.*

– Kipróbálhatom? – kérdezte.

Nagyapa lefejtette a kesztyűt, és segített felhúzni Tungtungnak. A rugalmas kesztyű alig lötyögött Tungtung kis kezén. Tungtung megtornáztatta az ujjait, mire a videófalról közvetített Ah Fu követte a példáját. A kesztyű belső ellenállása megszilárdította és tökéletesítette Tungtung mozdulatait, egyben tehát Ah Fuét is.

– Próbálj meg kezet rázni Csao papával – szorgalmazta nagyapa.

A kivetítőn Csao papa mosolyogva nyújtott kezét. Tungtung óvatosan előrenyúlt, és kezét fogott. Azonnal megérezte az enyhe szorítást a kesztyűben, mintha valóban egy emberrel rázna kezét – még melegnek is érezte! *Ez csúcsszuper!*

A kesztyű segítségével tovább vezérelte Ah Fut: megérintette a saktáblát, a bábukat, majd a mellettük gőzölgő teát. A csésze hirtelen megégette az ujjait, és ijedtében elejtette. A csésze a padlóra esett, és ripityára tört. A saktábla felborult, a bábuk szerteszét gurultak.

– Jáj! Óvatosan, Tungtung!

– Semmi gond! Semmi gond! – Csao papa fel akart kelni, hogy seprűt és lapátot hozzon, nagyapa azonban visszaparancsolta a székébe. – Vigyázz a kezedre! – mondta nagyapa. – Majd én eltakarítom. – Felhúzta a kesztyűt, átvette az irányítást Csao papa Ah Fuja fölött, egyenként összeszedette a sakkfigurákat, majd felsöpörte a padlót. Nagyapa nem volt mérges Tungtungra, és nem fenyegette meg, hogy elmeséli apának, milyen felfordulást okozott.

– Még csak gyerek – mondta Csao papának. – Türelmetlen.

A két öregember felnevetett.

Tungtung megkönnyebbült, bár egy árnyalatnyit bosszantotta, hogy félreértették.

*

Apa és anya sokadszorra veszekedett nagyapával.

Ez a vita most kissé máshogy alakult. Nagyapa megint csak ugyanazt szajkózta:

– Nem kell aggódni, no! – Anya hangja azonban egyre jobban elkomorult.

Minél tovább hallgatta őket, annál kevésbé értette a vita tárgyát. Csak annyit tudott leszűrni, hogy Csao papa sztentjével kapcsolatos.

– Mi az, hogy „nem kell aggódni”? – fakadt ki végül anyja. – És ha megint történik valami baleset? Miért tetézed mindig a bajt?

Nagyapa úgy begurult, hogy bezárkózott a szobájába, és még vacsorára sem volt hajlandó kijönni.

Anyja és apa felhívták Vang bácsit videótelefonon. Tungtung végre megfejtette a rejtélyt.

Csao papa nagyapával sakkozott, és annyira izgalomba jött a játéktól, hogy a szíve felmondta a szolgálatot – a jelek szerint rosszul ültették be a sztentet. Senki más nem tartózkodott akkor éppen otthon. Nagyapának kellett szívmasszázst alkalmaznia Csao papán Ah Fuval, és ő hívta ki a mentőket is.

A mentőszolgálat időben érkezett, és megmentette Csao papa életét.

Arra viszont senki nem számított, hogy nagyapa felajánlja: bemegy a kórházba ápolni Csao papát. Na persze, nem személyesen, hanem odaküldenék Ah Fut, ő pedig otthonról irányítja.

Csak hogy nagyapát is el kellett látni. Ki fog gondoskodni a gondozóról?

Nagyapa ráadásul a fejébe vette, hogy ha Csao papa már felépült, akkor megtanítja őt a telepresence rendszer használatára. A két idős férfi azután gondoskodhat egymásról, nem lesz szükségük más gondozókra.

Csao papának nagyon tetszett az ötlet. Mindkét család nevetségesnek tartotta. Még Vang bácsinak is el kellett gondolkodnia rajta, s végül azt mondta:

– Ööö... tájékoztatnom kell a helyzet állásáról a feletteseimet.

Tungtung alaposan meghányta-vetette magában a dolgot. Sakkozás Ah Fuval – ezt még egyszerű belátni. De hogy a roboton keresztül gondoskodjanak egymásról... Minél többet forgatta a fejében, annál bonyolultabbnak tűnt. Meg tudta érteni Vang bácsi zavarát.

Hajjaj, nagyapa pont olyan, mint egy kisgyerek. Nem hajlandó szót fogadni anyának és apának.

*

Nagyapa újabban egész napját a szobájában töltötte. Tungtung eleinte azt hitte, még mindig a szüleire haragszik. Ám mint kiderült, teljesen megváltozott a helyzet.

Nagyapa szörnyen elfoglalt lett. Újra fogadott betegeket. Nem, nem járt be a klinikára; a telepresence rendszerén keresztül menesztett Ah Fukat az ország legkülönbözőbb pontjain más idős emberek otthonába. Meghallgatta a panaszait, megmérte a vérnyomásukat, megvizsgálta őket, gyógyszereket írt fel. Akupunktúrás kezeléseket is szeretett volna végezni az Ah Fuk segítségével, gyakorlásképpen pedig a saját Ah Fujával szurkálta saját magát!

Vang bácsi azt mondta Tungtungnak, hogy nagyapa újító módszere gyökeresen átalakíthatja a komplett egészségügyi rendszert. A jövőben a pácienseknek talán már nem kell kórházba menniük és órákat várakozniuk. Az orvosok házhoz mehetnek a körzetenként telepített Ah Fukon keresztül.

Vang bácsi azzal folytatta, hogy a Guokr kutatási részlegén külön akciócsoportot szerveztek azzal a céllal, hogy specializált, továbbfejlesztett Ah Fu-modelleket hozzanak létre az efféle alkalmazott orvosi feladatok ellátására, és felkérték nagyapát tanácsadónak. Így aztán még inkább el volt havazva.

Mivel a lába még nem jött rendbe teljesen, Vang bácsi továbbra is ápolta. Elkezdtek viszont kidolgozni egy online rendszert, ahová bárki önként regisztrálhat, ha szabadideje engedi, és szeretne másokon segíteni. Az önkéntesek országszerte bármely tetszőleges otthoni Ah Fuba bejelentkezhetnek, és vigyázhatnak idősekre, gyerekekre, betegekre, háziállatokra, vagy más úton-módon nyújthatnak segítséget.

Ha beválik a terv, akkor egy lépéssel közelebb kerülne az emberiség a Konfuciusz évezredekkel azelőtt megjövendölte aranykorhoz: „És akkor az emberek gondjukat viselnék a véneknek, mintha csak saját szüleik lennének, és sajátjukként szeretnék az

összes gyermeket. Az aggkorúak biztonságban élhetnék le utolsó éveiket; a fiatalok a társadalom hasznos tagjaiként boldogulnának; a gyerekek pedig a felnőttek útmutatása és védőszárnyai alatt nevelkednének. Özvegyek, árvák, rokkantak, betegek – mindenki egyenlő gondoskodásban, szeretetben részesülne.”

A tervnek természetesen akadtak gyenge pontjai: személyiségi jogi és biztonsági kockázat, illegális visszaélések a telepresence rendszerrel, meghibásodások és balesetek, és ez még csak a kezdet. Ám a technológiai forradalom mindenképpen beköszöntött. Jobb szembenézni a következményekkel, és a kívánt irányba terelni őket.

Történtek aztán váratlan fejlemények is, amelyekre senki nem számított.

Vang bácsi rengeteg érdekes videót mutatott Tungtungnak a neten. Az Ah Fuk elvégezték a legkülönbélebb feladatokat: főztek, bébicsőszködtek, vízvezetékot és villanyt szereltek a házban, kertészkedtek, sofőrködtek, teniszeztek, sőt, gyerekeket tanítottak a *go*, a kalligráfia, a pecsétfaragás és az *erhujáték*¹¹ művészetére...

Ezeket az Ah Fukat kivétel nélkül idős emberek vezérelték, akik maguk is ellátásra szorultak. Egyesek alig-alig tudtak mozogni, ám még mindig éles volt a látásuk, hallásuk és elméjük; mások alig emlékeztek valamire, ám még mindig fel tudták eleveníteni a fiatalkorukban elsajátított készségeket; a túlnyomó többségük nem szenvedett fizikai bántalmaktól, csak lehangoznak és magányosnak érezték magukat. Most viszont – az Ah Fuk révén – mind elemükben voltak, *tevékenykedtek*.

Senki nem gondolt bele, hogy az Ah Fuk ennyi mindenre alkalmasak. Senkinek nem jutott eszébe, hogy hetvenes és nyolcvanas éveiket taposó férfiak és nők ilyen kreatív ötletekkel rukkolhatnak elő.

Tungtungot különösen lenyűgözte a tucatnyi Ah Fuból szervezett hagyományos népzenei együttes. Összegyűltek egy tó mellett az egyik parkban, és lelkesen, hangosan zenéltek. A zenekar Vang bácsi elmondása szerint igazi internetes szenzáció. Az Ah Fukat olyan

férfiak és nők vezérlik, akik elvesztették a látásukat, ezért „Vén Vakoknak” nevezik magukat.

– Tungtung – mondta Vang bácsi –, a nagyapád forradalmat robbantott ki.

Tungtung emlékezett, hogy anya gyakran emlegette fel nagyapa forradalmár múltját. „Egész életében a forradalomért dolgozott; ideje, hogy most már végre pihenjen is.” De hát nagyapa orvos volt, nem? Mit jelent egyáltalán az, hogy „a forradalomért dolgozott”? És miért kellett egész életében ezzel foglalkoznia?

Tungtung nem egészen értette, mindazonáltal csodás dolognak tartotta a „forradalmat”. Nagyapa végre megint régi önmagára emlékeztetett.

*

Nagyapában minden egyes nap buzgott az életerő és a lelkesedés. Amikor csak volt néhány szabad perce, mindig egy tradicionális népi operából énekelt néhány sort:

*A táboron túl harmadszor dörögnek fel az ágyúk,
s a Tien-po házából kilép a nő, aki megvédi szülőföldjét.
Aranyos sisakja szilárdan fedi ezüstfehér haját,
vassodrony köpönyege megint a vállán csüng.
Lássátok harci lobogóját, s rajta büszke nevét:
ötvenhárom esztendősen ismét csatába vonulsz, Mu Kuj-jing!*

Tungtung felnevetett.

– De te nyolcvanhárom esztendőös vagy, nagyapa!

Nagyapa kuncogott. Felállt, és hősies pózba vágta magát, mint a csataménje nyergében kardját a magasba emelő, ókori tábornok. Vörös arca sugárzott az örömtől.

Néhány nappal később töltötte be a nyolcvannégyet.

Tungtung otthon játszott magában.

Főtt étel volt a fagyasztóban. Tungtung este kivette, megmelegítette, és egyedül megette. Fülledt és párás idő volt; a kabócák kérlelhetetlenül ciripeltek.

Az időjárásjelentés szerint vihar közelgett.

Kék fény villant háromszor a szoba sarkában. A sziluett némán siklott elő: Ah Fu.

– Anya és apa kórházba vitte nagyapát. Még nem értek haza.

Ah Fu bólintott.

– Édesanyád kért meg, hogy emlékeztesselek: ne felejtsd el becsukni az ablakokat, mielőtt elered az eső.

A robot és a kislány közösen becsukogatták az ablakokat a házban. Amikor leszakadt az ég, az esőcseppek vadul doboltak az ablaktáblákon. A sötét fellegeket fehérés-lilás villámok szeletelték fel, majd csontrepszto mennydörgés rázta meg a környéket. Tungtungnak még a füle is csengett utána.

– Nem félsz a mennydörgéstől? – kérdezte Ah Fu.

– Nem. Hát te?

– Gyerekkoromban félttem. Most már nem.

Fontos kérdés fogalmazódott meg Tungtungban.

– Mondd csak, Ah Fu, szerinted mindenkinek fel kell nőnie?

– Úgy vélem, igen.

– És azután?

– Azután megöregszünk.

– És azután?

Ah Fu nem válaszolt.

Bekapcsolták a videófalat, hogy mesét nézzenek. Tungtung kedvenc sorozata, a *Szivárványos bocsok falva* futott. Akármennyire szakadt is odakint az eső, a kis falubeli bocsok mindig boldogan éldegéltek együtt. Talán a világon semmi sem valódi, csak a bocsok univerzuma.

Tungtung szemhéja apránként elnehezült. Az eső hangja hipnotikus hatást gyakorolt rá. Ah Funak dőlt. Ah Fu a karjaiba vette, átvitte a hálószobába, gyengéden az ágyra fektette, betakarta, és behúzta a függönyt. A keze meleg és puha volt, mint egy valódi emberé.

- Miért nem jött még haza nagyapa? – mormolta Tungtung.
- Aludj csak! Mire felébredsz, már itthon is lesz.

*

Nagyapa nem tért haza.

Anya és apa megjöttek. Szomorúnak és fáradtnak látszottak.

Ám ezután még többet maradtak távol. Nap mint nap elmentek valahová, el a házból. Tungtung otthon maradt egyedül. Néha játszott, máskor mesét nézett. Ah Fu időnként átjött főzni neki.

Néhány nappal később anya Tungtungot szólította.

- Beszélnem kell veled.

Nagyapának daganatot találtak a fejében. Legutóbb azért esett el, mert a daganat egy idegnek nyomódott. Az orvos azonnali műtétet javasolt.

Nagyapa korából adódóan minden ilyen műtét komoly kockázatot jelentett. Az viszont még veszélyesebb lett volna, ha nem műtik meg. Anya, apa és nagyapa végiglátogatott több kórházat, meghallgatott számos szakvéleményt, éjszakákat tanácskoztak át, s végül a sebészi beavatkozás mellett döntöttek.

A műtét egy teljes napot vett igénybe. A daganat akkora volt, mint egy tojás.

Nagyapa kómába esett, és azóta sem tért magához.

Anya megölelte Tungtungot, és sírva fakadt. Egész teste rázkódott, akár egy partra vetett hal.

Tungtung magához szorította az anyját. Felnézett, és arra lett figyelmes, hogy ősz szálak vegyülnek anya fekete hajába. Tótágast állt

a világ.

*

Tungtung elkísérte anyát a kórházba.

Rekkenő hőség volt, perzselően tűzött a nap. Tungtung és anyja megosztottak egy napernyőn. Anya a másik kezében egy hűtőből kivett, élénkvoros gyümölcslével teli termoszt tartott.

Csak egy-két járókelő lézengett az utcán. A kabócák lankadatlanul mondták a magukét. A nyár a végéhez közeledett.

A kórházban magas fokozaton járt a légkondicionáló. Várniuk kellett egy keveset a folyosón, aztán a nővér közölte velük, hogy nagyapa ébren van. Anya előreengedte Tungtungot.

Alig ismert rá nagyapára. Kopaszra borotválták a fejét, az arca pedig felpuffedt. Az egyik szemére géztapaszt ragasztottak, a másik be volt hunyva. Tungtung megfogta nagyapa kezét. Megijedt. Eszébe jutott nagymama. Akkor is, most is csövek és pittyegő gépek vették körül.

A nővér nagyapát a nevéen szólította.

– Eljött látogatóba a kisunokája.

Nagyapa kinyitotta a szemét, és Tungtungra meredt. Tungtung arrébb hajolt; a szem követte. De nagyapa nem szólalt meg, és mozogni sem tudott.

– Beszélj hozzá – suttogta a nővér. – Hall téged.

Tungtungnak fogalma sem volt, mit mondjon. Megszorította nagyapa kezét, és érezte, ahogy nagyapa viszonozza.

Nagyapa! – üzent gondolatban. – *Felismersz engem?*

Nagyapa tekintete ismét megállapodott Tungtungon.

– Nagyapa! – szakadt ki végre a kislányból.

Könnyek potyogtak a fehér lepedőre. A nővér próbálta megvigasztalni.

– Ne sírj! A nagypapád csak elszomorodik tőle.

Tungtungot végül kiterelték a kórteremből, és még sokáig zokogott a folyosón – könnyek peregtek az arcán, mintha kisgyerek lenne, és nem érdekelt, hogy látja-e valaki.

*

Ah Fu távozni készült. Apa összecsomagolja, és visszaküldi a Guokr Technologieshoz.

Vang bácsi azt mondta, szeretett volna személyesen elbúcsúzni Tungtungtól és a családjától. Csakhogy egy messzi-messzi városban lakott. De legalább most már a távolból is tudják tartani a kapcsolatot, videócseten vagy telefonon keresztül beszélgethetnek a jövőben.

Tungtung a szobájában rajzolt. Ah Fu némán siklott mellé. Tungtung sok-sok bocsot rajzolt a papírra, és zsírkrétával mindegyiküket más-más árnyalatúra színezte. Ah Fu a rajzokat nézte. Az egyik legnagyobb medvebocs a szivárvány minden színében pompázott, és csak az egyik szeme látszott, mert fekete szemkötőt viselt.

– Ő kicsoda? – kérdezte Ah Fu.

Tungtung nem válaszolt. Tovább színezett. Feltett szándéka volt a medvének szentelni a földkerekség valamennyi színét.

Ah Fu hátulról átölelte Tungtungot. Remegett. Tungtung ebből tudta, hogy Ah Fu sír.

*

Vang bácsi videóüzenetet küldött Tungtungnak.

Tungtung, megkaptad a csomagot, amit postáztam neked?

A csomagban bolyhos plüssmaci lapult. Szívárványszínű volt, és csak az egyik szeme látszott, mert fekete szemkötőt viselt. Pont úgy nézett ki, ahogy Tungtung lerajzolta.

A maciba telepresence rendszert telepítettek, és összeköttetésben áll a kórházi berendezésekkel: figyel a nagyapád szívverését, légzését, pulzusát, testhőmérsékletét. Ha a maci szeme lecsukódik, akkor a nagyapád elaludt. Amint felébred, a maci kinyitja a szemét.

Amit csak lát és hall a macid, azt mind kivetítik a kórterem mennyezetére. Beszélhatsz hozzá, mesélhetsz neki történeteket... a nagyapád mindent látni és hallani fog belőle.

Mert az biztos, hogy a látása és a hallása sértetlen. A tagjait nem tudja megmozdítani, de odabent ébren van. Szóval beszélj sokat a macihoz, játssz vele, hadd hallja a nevetésed. A nagyapád így nem marad egyedül.

Tungtung a maci mellkasára tapasztotta a fülét. *Bumm-bumm.* Lassú, erőtlen szívdobogás. A maci meleg mellkasa megemelkedett, majd viaszasüllyedt minden lélegzetvételnél. Mélyen aludt.

Tungtungra is rátört az álmoság. Bevitte magával a macit az ágyba, és betakargatta. *Ha majd nagyapa holnap felébred, gondolta, kiviszem a napra, aztán fára mászunk, meg elmegyünk a parkba, és meghallgatjuk a népi operát éneklő nagypapákat és nagymamákat. Még nincs vége a nyárnak. Még annyi móka várhat ránk.*

– Nem kell aggódni, nagyapa, no! – suttogta.

Ha majd felébredsz, minden rendben lesz.

A SZERZŐ JEGYZETE

A nagyapám emlékének szeretném szentelni ezt a novellát. Augusztusban írtam, a halála évfordulóján. Örökké becsben tartom az együtt töltött pillanatokot.

A novellát egyúttal a nagymamáknak és nagypapáknak is ajánlom, akik minden reggel kint időznek a parkban, és tajcsiznak, kardot pörgetnek, operát énekelnek, táncolnak, közszemlére teszik az énekesmadaraikat, festenek, kalligráfiáznak, tangóharmonikáznak. Ti ébresztettek rá, hogy nem kell félni attól, ha a halál közelségének tudatában élünk.

Huszár András fordítása

A SÁRKÁNYLÓ ÉJI ÚTJA

1.

A sárkányló a holdvilágos éjszakán eszmél fel. Hideg harmat csepereg a homlokára, majd onnan elkalandozik acélorra domborulatán.

Putty.

Nagy nehezen kinyitja a szemét: rozsdás szemhéja csikorogva szakítja szét a szempilláit. Ezüstös pöttyök tükröződnek tágra nyílt, sötétvörös szembogarán. Először azt hiszi, belevilágít a hold, ám némi tüzetesebb tanulmányozás után megállapítja, hogy fehér virágfürtök virítanak egy aszfaltrepedésben, az orráról csöpögő harmattal öntözve.

Önkéntelenül mély levegőt vesz, mint aki tele akarja szívni magát a virágok illatával, ám semmit nem tapasztal – elvégre nem egy hús-vér állat, soha nem érzett szagokat. A levegő beáramlik az orrlyukán, élesen szelel a fém alkatrészek közti keskeny réseken. Enyhe vibrálás járja át a tagjait, mintha a több száz fedőlemeze mind-mind más frekvencián rezegne, és tüsszent egyet: fehér gőzoszlop csap ki az orrlyukaiból. A fehér virágok imbolyognak a párában, és harmatcseppek gördülnek le az áttetsző szirmok csücskéről.

A sárkányló lassan teljesen kinyitja a szemét, és felemeli a fejét, hogy szemügre vegye a környezetét.

A világ réges-rég elnéptelenedett, és nagyon más, mint az emlékeiben. Emlékszik, ahogy hajdan egy fényárban úszó csarnokban feszített, a fejét rázta, a farkát csóválta, s körülötte örömittas kiáltásokkal és döbönt szisszenésekkel álmétkodtak a kínai és idegen látogatók. Emlékszik olyan éjszakákra, amikor eloltották a múzeum lámpáit, és a még sokáig elidőző, furcsa nyelveken karattyoló vendégek megzavarták az álmát.

A csarnok most romokban hever: a falakat repedések szabdalják, a résekből és hasadékokból kúszónövények terjeszkednek rézsútosan, levelek susognak a szélben. Indákkal övezett fák törtek kisebb-nagyobb lyukakat a fenti üvegkupolába. A holdfényben ázó padlóra – *csipp-csöpp* – harmatcseppek hullanak, akár gyöngyök a jádetálcára.

A sárkányló szétnéz a múzeum nagycsarnokában – most már csupán málladozó udvarban –, és a többi lakónak hűlt helyét találja: egyes-egyedül ő álmodott hosszú évszázadokon át a romok között. A kupola hézagain kikémlél az éjszakai égboltra: a szférák éjszínkék árnyalatban játszanak, a csillagok ezüstszürke virágokként hunyorognak. Idejét sem tudja, mikor látott utoljára ehhez foghatót.

Felidézi szülőhelyét, egy Nantes nevű kisvárost a békés Loire partján, ahol a víztükörről visszaverődő csillagok szikrázó gombostűfényei olajfestményre kíváncsok. Ebben a metropoliszban – több ezer kilométerre Nantes-tól – nappal mindig sűrű, viaszosszürke membránként borult fölé az ég, éjszaka pedig tarka neonfények köpülték zavarosabbá.

Ma este a kristálytisza hold és a ragyogó csillagok heves nosztalgiát keltenek benne a szülővárosa iránt: visszavágyik a szűkös kis műhelybe a folyó közepén megbúvó szigeten, ahol megszületett, ahol a kézműves mesteremberek hajszálvékony, leheletfinom tollhegygel skiccelték fel a tervrajzát, majd formába öntötték, kicsiszolták, befújták, összeillesztették az egyes részeit, míg végül el

nem készült. Ropant testtömege negyvenhét tonnát nyomott, és több tízezer egyedi alkotóelemből állt össze.

Vérfagyasztó látványt nyújtott, amikor kihúzta magát edzett acél vázával és falemezeivel. A belsejében rejlő fogaskerekek, tengelyek, hajtóművek és vezetékek zökkenőmentes gépi összhangban keltették életre: úgy nyújtotta ki és feszítette meg négy patás lábát, mintha hús-vér teremtmény lenne; a nyaka kitekeredett, majd kiegyenesedett, mint egy rémült vadlúdnak; a gerince meggörbült, mint egy kajla sárkány; a fejét felszegte, majd lehajtotta, mint egy lusta tigris; puhán lépdelt, mint egy vízen táncoló halhatatlan.

A lóforma testén egy sárkány nyaka és feje trónol, hosszú szakállal, szarvasagancssal és sötétvörös üvegszemmel kiegészülve. A testét borító aranylemezekre egy-egy kínai írásjelet róttak: „sárkány”, „ló”, „költemény”, „álom”. Az írásjelek megtestesítik a romantikus fantáziaképet, amelyet élelmes kézműves alkotói egy másik ősi civilizációról alkottak.

Hajdan a Ló évében érkezett ide. „Virgonc, mint a sárkány és a ló” – mondogatták egymásnak az emberek ezen a vidéken, az alkotóinak pedig megtetszett a szólásmondás, és emiatt ruházták fel jelenlegi mitikus alakjával.

Arra is emlékszik, ahogy peckesen felszegett fejjel, nyújtott lábbal átmasírozik egy zsúfolásig megtelt téren. A gyerekek kíváncsi tekintettel üdvözölték, és lelkesen sikongattak, ahogy az orrlyukából felcsapó permet fürösztötte őket. Emlékszik a szép zenére, a nyugati szimfóniák és kínai népdalok túlcsonduló egyvelegére – kimérten és kecsesen ügetett, a zene ritmusára hajladozott és lépdelt. Emlékszik a saktáblaként elterülő utcák és épületek végtelenbe nyúló szövedékére a fátyolos, szürke ég alatt. Emlékszik előadópartnerére, a mechanikus pókra: majdnem akkora volt, mint ő, s nyolc lába vészjóslón hasította a levegőt. Három nap és három éjszaka adták elő közös műsorukat, amelyben elejétől végéig eljátszottak egy mitikus történetet.

Nü-va, a teremtés istennője elküldte a sárkánylovat, hogy térképezze fel a halandók világát. Ott aztán szembetalálkozott a

pókkal, aki megszökött a mennyei udvarból, és szabadon garázdálkodott. Eposzi csatát vívtak, ám egyikük sem tudott felülkerekedni a másikon, ezért végül barátokként békét kötöttek. A négy tenger ezután harmonikus nyugalommal hullámozott tovább, és még az időjárás is megenyhült, kellemes lett.

Az előadás után a pók visszatért szülőhelyére, a sárkánylónak pedig egyedül kellett őriznie e különös vidéket.

Bár, ha jobban belegondol, ez a vidék eleve olyan, mintha a második szülőföldje lenne, nem? Az ő létrehozásával ünnepelték meg két nemzet tartós barátságát, ezért hát kezdettől félvér származású. E vidék álmaiból és mítoszaiból fogantatott. A legendák évezredek át szájról szájra terjedtek, majd – idegen tájak nyelvére lefordítva, óceánok túlsópartján gyökeret verve – az acél és az elektromosság varázserejével testet öltöttek, akár a gyors robotok és űrhajók. Végül pedig több ezer kilométert utazva megérkezett ide, és új legendává nemesült, amely nemzedékről nemzedékre száll. Hagyomány és modernitás, mítosz és technológia, Kelet és Nyugat – melyik lehet az óhazája, és melyik az új?

A sárkánylónak nem tudja kibogozni a rejtélyt, és lehorgasztja súlyos fejét. Túl sokáig szunnyadt. Az egész világ elgazosodott kertté változott. Maradtak-e még szigetek a kertben, ahol emberek élnek? A sárkánylónak a hold hideg fényében óvatosan felemeli lábát, és lépésről lépésre felfedezőútra indul.

Rozsdás tagjainak valamennyi ízülete nyikorog. Egy pókhálószerű repedésekkel borított üvegfalon megpillantja a tükörképét. Az ő teste is leépült. Az idő folyó, mely senki kedvéért nem áll meg. Lemezes páncélja foltokban hiányzik, mint a háborúból hazatérő, kiöregedett veteránnak. Csupán üvegszeme csillog régi, tompa fényében.

A széles sugárúton valaha autók hömpölyögtek acélfolyamként, most buja fák imbolyognak a szélben. Amint elcsitul a levelek susmorgása, madárzaj és rovarneszezés töri meg a csendet, ami tovább fokozza a környék sivár elhagyatottságát. A sárkánylónak körülnéz, nem is tudja, merre vegye az útját.

Édesmindegy. Találomra választ egy irányt, és megindul előre.

A kopogó patadobogás visszhangot ver a kövezeten. Magányos árnyéka megnyúlik a hold fényében.

2.

A sárkányló elveszíti az időérzékét. Fogalma sincs, mióta bandukol. A csillagok némán forognak a magasban, a hold méltóságteljesen vándorol az égbolton, ám órák vagy egyéb időmérő eszközök híján nem lehet érzékelni az idő múlását.

A sugárút egykor a város leghíresebb utcájának számított. Most mély szurdok, amelynek rücskös falaiban összemosódik a téglá, az acél, a beton és a fa, a szerves és a szervetlen, a korhadás és az élet, a valóság és az álom, az acélból és üvegből emelt metropolisz és az ősi mítoszok.

Emlékszik, hogy régen volt egy tér a közelben, ahol egész éjjel ezeréves álomból kölcsönzött fények világítottak. Egyszer azonban ezek a fények is kialudtak, az álom pedig véget ért. Az időt semmi sem élheti túl ezen a világon.

A tér helyén keletkezett völgybe érve elképesztő látvány tárul a sárkányló szeme elé: ezernyi acélroncs tornyosul egymásra, mint holmi szörnyeteg csontváza; a magasba rakott halmok addig terpeszkednek, ameddig a szem ellát. A legkülönbözőbb gyártmányú és méretű néhai automobiloikat szétmarta a rozsda, zömükből már csak a váz maradt meg. Göcsörtös ágak másznak elő a sötét, üres ablakokból, és felnyársalják az eget, mintha ravasz préda után nyúlkálnának. A sárkánylovat megnevezhetetlen bánat és rettegés keríti hatalmába. Lesüti a szemét, és saját rozsdás mellső lábait tanulmányozza. Miben különbözik az élettelen autóktól? Miért ne merüljön mellettük örök álomba?

Senki sem adhat választ a kérdéseire.

Lemez pattogzik le a szügyéről, arrébb gurul az acélroncsok között, és tompa visszhangot ver a nedves holdfényben. A rovarok közel s

távol elhallgatnak egy röpke pillanatra, majd újfent felharsan vidám kórusuk, mintha csak egy jelentéktelen kavics hullott volna a földre.

A sárkányló még jobban megijed, és megszaporázza a lépteit. Folytatja éji útját.

*

Valami megnyikordul a romok szívében. Halovány és gyászos hang, más, mint a madarak rikoltozása és a rovarok ciripelése. A sárkányló követi a zajt a forrásáig, keresgél a sűrű fűben. Hirtelen egy kis barlang árnyékából parányi, sötét szempár néz vissza rá.

– Ki van ott? – kérdi a sárkányló. Olyan rég nem hallotta már a saját hangját, hogy alig ismer rá a jellegzetes zümmögésre.

– Hát nem ismersz fel? – válaszol egy erőtlen hang.

– Nem igazán.

– Denevér vagyok.

– Denevér?

– Félig madár, félig szörny. Nappal alszom, éjszaka előbújok, és átrepülök a hajnal és az álom határán.

A sárkányló figyelmesen szemügyre veszi beszélgetőtársát: hegyes pofa, nagy fülek, selymes szürke bundával borított, puhán redőzött törzs, valamint két vékony bőrszárny csillámik a holdfényben.

– És te ki vagy? – csipog a denevér.

– Én ki vagyok? – ismétli el a kérdést a sárkányló.

– Nem tudod, hogy ki vagy?

– Talán igen, talán nem – hangzik a sárkányló felelete. – A nevem Sárkányló, azaz félig sárkány, félig ló. Kínai mítoszból származom, de Franciaországban születtem. Nem tudom, gép vagyok-e vagy fenevad, élek-e vagy meghaltam... talán soha nem gyúlt bennem életadó szikra. Sejtelmem sincs, valóban itt sétálok-e az éjszakában, vagy álmodom csupán.

- Mint a költők, akik álmokon lovagolnak.¹² – A denevér felsóhajt.
- Tessék?
- Ja, semmi, csak eszembe juttattál egy régi verssort.
- Vers? – A szó ismerősen cseng a sárkánylónak, a jelentését azonban nem tudja behatárolni.
- Aha. Szeretem a verseket – bólogat a denevér. – Most, hogy nincsenek többé költők, még értékesebbek a költeményeik.
- Nincsenek többé költők? – kérdi a sárkányló óvatosan. – Ezzel azt akarod mondani, hogy már senki nem ír verseket?
- Nem látod? Egy ember sem él már ezen a földön.
- A sárkányló nem veszi a fáradságot, hogy körülnézzen. Anélkül is elhiszi a denevérnek.
- De akkor mihez kezdünk? – teszi fel a kérdést hosszas hallgatás után.
- Azt tehetünk, amit csak akarunk – feleli a denevér. – Az emberiség kipusztult, ám az élet megy tovább. Nézd, milyen gyönyörűen világít ma éjjel a hold! Dalra fakadnál? Énekelj. Ha nincs hozzá kedved, fekdj nyugodtan. Énekelj, és a világ meghallgat; maradj csendben, és meghallhatod az élet dalát.
- Nem hallok semmi ilyet – vallja be a sárkányló. – Csak a rovarok neszezését a romokból. Megijesztenek.
- Szegény kicsikém... nem olyan éles a füled, mint nekem – mondja a denevér együtt térezően. – *Engem* viszont meghallottál. Milyen furcsa.
- Tényleg ennyire szokatlan?
- Általában csak a denevérek hallják meg egymást. De hát ebben a nagyvilágban bármi lehetséges. – A denevér vállat von. – Merre tartasz?
- Fogalmam sincs – válaszolja a sárkányló. Ez az igazság.
- Nem tűztél ki magadnak egy úti célt?

– Csak járkálok. Mellesleg, semmit nem tudok csinálni a járkáláson kívül.

– Én elindultam valahova, csak útközben feltartóztattak. – A denevér elszontyolodik. – Három nap és három éjszaka repültem, aztán egy bagoly üldözőbe vett. Kis híján letépte a szárnyam.

– Megsérültél? – aggódik érte a sárkánylő.

– Mondom, „kis híján”. Tán könnyű prédának látszom? – Méltatlankodása köhögőrohamba fullad.

– Rosszul vagy?

– Szomjas vagyok. Repülés közben kiszáradt a torkom, úgy innék valamit. Errefelé viszont rozsdás mellékíze van a víznek. Ki nem állhatom.

– Van nálam víz – ajánlja fel a sárkánylő. – Az előadásom kelléke.

– Megitatnál? Csak egy kortyot kérek.

A sárkánylő lehorgasztja a fejét, és fehér vízpermet spriccel ki az orrlyukából. A nedvesség beteríti a denevér apró kis testét, cseppjei megülnek a selymes bundán. A denevér elégedetten tárja szét szárnyait, és gondosan lenyalogatja a vízcseppeket.

– Kedves tőled – csipogja a denevér. – Most már jobban érzem magam.

– Folytatod is az utad oda, ahová tartottál?

– Igen. Fontos küldetést kell végrehajtanom ma éjjel. Hát te?

– Nem tudom. Gondolom, megyek tovább az orrom után.

– El tudnál vinni egy darabon? Még fáradt vagyok, pihenésre van szükségem, és nem akarok elkésni.

– Nagyon lassan haladok – figyelmezteti a sárkánylő szégyenkezve.

– A testemet arra tervezték, hogy nehézkes léptekkel tudjak csak mozogni, lépésről lépésre.

– Nem baj. – A denevér meglebbenti bőrlebernyegét, és leszáll a sárkánylő jobb füle mögé. Karmaival finoman megkapaszkodik a sárkánylő hosszú agancsának egyik ágán, és fejével lefelé lóg.

– Na, így tudunk beszélgetni útközben. Nincs is annál jobb, mint tereferével elütni az éjszakai utazás monotonitását.

A sárkányló felsóhajt, és figyelmesen megmozdítja a lábát. Alig érzékeli a pillékönnyű denevér jelenlétét. Csak vékony cérnahangját hallja, s a fülébe suttogott verssorokat:

– „A nagy folyó előtt / elborít a szégyen. / Mire volt jó, hogy erőm elapadt...?”

3.

Roncstemetőn haladnak keresztül. Az út errefelé jóval rázósabb, egyenetlenebb, a hold pedig fátyolfelhők mögé rejtőzött, és csupán foltokban vetül a fénye az úttestre.

A sárkányló körültekintően vág át a törmeléken, nehogy véletlenül megbotoljon, és eltörje az egyik lábát. A tagjai minden lépésnél recsegnek-ropognak, nyöszörögnek; fogaskerekek és csavarok válnak le róla, csilingelve esnek a földre, és a romok meg gyomok réseibe vesznek.

– Fáj valamid? – tudakolja a denevér.

– Soha nem éreztem fájdalmat – vallja be a sárkányló.

– Tyúha, az nem semmi. A helyedben én már behaltam volna a fájdalomba.

– A halálról sincsenek fogalmaim. – A sárkányló elhallgat. A megnevezhetetlen bánat és rettegés újult erővel rohanta meg. Ha élőnek tekinthető, vajon az élet esszenciája megoszlik a testét kitevő több tízezer alkotórész között, vagy egy kiemelt pontban összpontosul? És ha az alkotórészeket elpotyogtatja útja során, vajon még utána is életben marad? Hogyan tudja majd érzékelni a környezetét?

Az idő folyó, amely senki kedvéért nem áll meg. Az időt semmi sem élheti túl e világon.

– Dögunalom így sétafikálni – szólal meg a denevér. – Mesélj nekem egy történetet! Olyan rég születted, biztosan sokkal több mesét ismersz nálam.

– Történetet? Nem tudom, mi az a történet, mesélni meg pláne nem tudok.

– Pedig pofonegyszerű! Na jó, ismételd el utánam: „egyszer volt, hol nem volt...”

– Egyszer volt, hol nem volt...

– Mi jut eszedbe erről? Látsz valamit, ami nem létezik?

A sárkányló megpillantja. Az idő kereke mintha a szeme előtt fordulna vissza. Fák zsugorodnak a talajba, égis érő épületek törnek fel a földből, szétválnak, mint a tenger, és egy egyenes, széles sugárút marad középen.

– Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy nyüzsgő metropolisz.

– Élnek emberek a városban? – firtatja a denevér.

– Rengetegen.

– Tisztán látod őket?

A kép kitisztul a sárkányló szeme előtt, akár egy terjedelmes, festett pergamentekercs: minden egyes arckifejezés élénk és élethű. Úgy figyelheti az emberek boldogságát és szomorúságát, elválását és találkozását, mint a fogyó és dagadó hold váltakozását.

– Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy nyüzsgő metropolisz. Élt ebben a városban egy fiatal nő...

És elmeséli az emberek történetét.

A fiatal nő még sosem volt szerelmes, és beleszeretett egy idegenbe, akivel a telefonjára feltett csevegő szolgáltatáson ismerkedett meg, ám később felfedezte, hogy beszélgetőtársa csak egy tökélyre fejlesztett társalgószoftver. A digitális fiú azonban viszonzta a szerelmét, és boldogan éltek le együtt az életüket. A nő halála után archivált életét – grimaszait és nevetését, tetteit és reakcióit – feltöltötték a felhőbe, ahol az emberek és az MI-k közös istennőjeként tisztelték.

A jámbor szerzetes azért látogatott el egy gyárba, hogy imádkozzon és áldást mondjon a rövidzárlattal és sorozatos meghibásodásokkal sújtott robotmunkásokért. A halott robotmunkások szellemei ezután sokáig kísértették. Lassan lezárták a természetfeletti jelenségek ügyében végzett vizsgálatot, amikor a szerzetest holtan találták egy szűkös hotelszobában: csupasz testét egy nő vére borította. A boncolás felfedte az igazságot: a szerzetes is robot volt.

A híres színésznő közismerten sokféle szerepet el tudott játszani. Széles színészi eszköztárából a paparazzók arra következtettek, csakis szoftveres szimuláció lehet. Mire sikerült betörniük komoly biztonsági rendszerrel védett palotájába, már csak egy kihúlt tetem hevert a pompás ágyon. Az egészben az volt a legijesztőbb, hogy akár szabad szemmel, akár fényképezőgép lencséjén keresztül néztek rá, nem volt két ember, aki ugyanazt a nőt látta volna. A színésznő pedig még évekkel később is rendszeresen felbukkant a nagyvászonon.

A vak csodagyerek ötéves korában kezdett go-meccseket játszani a számítógép ellen. Ahogy telt-múlt az idő, egyre ügyesebb lett, és versengés közben gépi vetélytársa is okosodott. Sok-sok évvel később a vak go-játékos a halálos ágyán még egy utolsó partit kezdeményezett régi ellenfelével. Játék közben tudtán kívül felnyitották a koponyáját, rétegenként letapogatták az agyát, és a beszkenelt, digitalizált adatokat olyan számítógépes modulokba táplálták bele, amelyeket gépi ellenfele szabadon tanulmányozhatott. Az utolsó go-parti annyira bonyolulttá vált, hogy végül már senki nem tudta követni.

A sárkányló meséitől megrészegült denevér örömeiben fejjel lefelé himbálózik. Cserébe más történeteket csipog a sárkányló fülébe:

A harang, amely százévente egyszer kondult meg, feledésbe merült egy képzőművészeti múzeum sötét alagsorában, a város szívében. Csakhogy egy csodálatra méltó rezonanciajelenségnek köszönhetően valahányszor megszólalt a harang, a visszhangját az egész város felerősítette, míg végül úgy zengett, akár egy orgonazenekar, az emberek pedig tátott szájjal hallgatták.

Az automata drón hajnalban mindig felrepült az égre, hogy az óramutató járásával egyezően tegyen egy kört a város fölött, s egyúttal feltöltse napelemeit. Ahogy a tavasz nyárba fordult, madárfiókák rajzottak mögé, hogy a drón nyomába eredve repülni tanuljanak, mint holmi káprázatos felhő.

Olvasatlan papírkönyvek tornyosultak az ősi könyvtárban, ahol mindig 17 Celsius-fokos hőmérsékletet tartottak. A könyvtár központi számítógépe képes volt bármilyen nyelven elszavalni az összes verset. Azok a szerencsések, akik véletlenül odakeveredtek, elképzelhetetlenül lelkes fogadtatásban részesültek.

A zenélő szökőkút új muzsikát szerzett, amint valaki bedobott egy pénzérmét. Alkonyatkor a kóbor macskák és kutyák beleejtették a szökőkútba a romok közt összeszedegedett érméket; a szép sorban megmosakodó madarak és egyéb állatok így aztán kellemes zenét hallgathattak tisztálkodás közben, ami egyszer sem ismétlődött.

– Igaz ez? – szegezik egymásnak a kérdést újra meg újra. – És mi történt azután?

Árnyak táncolnak a holdfényben. Minél tovább gyalogolnak, annál hosszabbnak tűnik előttük az út.

*

Lassacskán vízcsobogás hangja üti meg a fülüket, mintha patak csörgedezne a mély szurdokvölgyben. A metropolisz alapítása előtt szurdokok és csermelyek szabdalták a környéket, ahol járnak. A tájat évről évre egyre inkább megszelídítették a gombamód szaporodó emberek: tavakat, árkokat, nyirkos, föld alatti szennyvízcsatornákat csináltak belőlük. A szabadjára engedett patakok most szertelenül kanyarognak a dimbes-dombos terepen, és csacsogva szívják magukba az életet a térségből.

A sárkányló megtorpan. Az előtte húzódó útszakasz lótuszokkal teli tóba torkollik. A tó a látóhatárig terpeszkedik, és vastag rétegekben borítják a lótuszlevelek. Szellő kerekedik, megborzolja a lótuszleveleket, és egyenletes fodrokat vet a sötétzöld-szürkésfehér

víztömegben. Vörös és fehér lótuszvirágok kandikálnak ki a levéltakaróból, mint megannyi csapdába ejtett, földöntúli szépségű, már nyomokban sem evilági holdfényzilánk.

– Milyen csinos! – sóhajt halkán a denevér. – Belesajdul a szívem, annyira gyönyörű.

A sárkánylovat zavarba hozza, hogy ugyanígy érez, holott fogalma sincs, van-e egyáltalán szíve.

– Menjünk tovább? – kérdi.

– Át kell repülnöm a tó fölött – válaszolja a denevér. – Te viszont nem haladhatsz tovább. Fémből gyártottak: a víz alighanem rövidzárlatot okozna benned.

– Talán. – A sárkányló habozik. Még soha nem merült vízbe.

– Vegyünk hát búcsút egymástól! – A denevér szárnycsapásai megcsiklandozzák a sárkányló fülét.

– Itt hagysz?

– Igen. Nem szeretnék elkésni.

– *Bon voyage!*

– Viszont kívánom. Vigyázz magadra! Köszönöm a meséket.

– Én is neked.

A sárkányló a partról figyel, ahogy a denevér sziluettje apró ponttá zsugorodik, majd felszívódik az éjszakában.

Ismét magára maradt. A bágyatag hold lágyan világítja meg a teremtett világot.

4.

A sárkányló a tükörképét tanulmányozza a vízen. Úgy tűnik, mintha jobban lesóványodott volna az utazás kezdete óta. A testét fedő lemezek túlnyomórészt lehámlottak, és az egyik agancsát is elveszítette. A bőrén keletkezett lyukak mögött gubancos drótok és vezetékek kötegei bugyolálják be rozsdamarta acélcsontvázát.

Hová menjek? Forduljak vissza? Oda, ahonnan elindultam?

Vagy akár elindulhatnék az ellenkező irányba is. A Föld gömbölyű. Nem számít, hová tartok, mert ha nem állok meg, előbb-utóbb odaérek.

Noha azon tanakodik, ne forduljon-e vissza, észre sem veszi, és már lépett is egyet előre. A mellső patái elmerülnek a jéghideg hullámokban.

A lótoszlevelek gyengéden karistolják a hasát. Sziporkázó vízcseppek peregnek erezetükön: némelyik el-elbóklászik, majd visszakanyarodik a kiindulópontához; mások higanycseppekként egyesülnek, majd legördülnek a levél pereméről, és a vízbe csobbannak.

A világ gyönyörű szép. Nem akarok meghalni.

A gondolat megijeszti. Miért gondolok az elmúlásra? Lehet, hogy haldoklom?

A határtalan tó kitartóan csalogatja. Megy tovább előre: egyik láb, másik láb. Át akar érní a túlpartra, amit még sosem láthatott.

A vízszint megemelkedik, ellepi a lábait, a hasát, a törzsét, a gerincét, a nyakát.

A patái iszapba süppednek a tó fenekén, és nem bírja kihúzni. A teste megbillen, majdnem eldől. Az utolsó lemez is leválik a testéről.

Az aranylemez a tó tetején lebeg, akár egy lótosz alakú, úszó lámpás. Lassan tovasodródik, elviszik a fodrozódó hullámok.

A sárkányló kimerült, ugyanakkor mintha mázsás súly került volna le róla. Lehunyja a szemét.

Vízubogás támad, mintha visszacsöppent volna a születési helyére. Rég elfeledett emlékek peregnek le ismét a szeme előtt. Úgy érzi, mintha hirtelen az óceánon termett volna, és egy gigantikus hajó fedélzetén Kínába tartana. Talán csak a hosszú út alatt álmodta mindazt, amit az elmúlt években látott és hallott.

Szellő legyinti meg a szakállát, akár egy elhaló sóhaj.

A sárkányló szeme felpattan. A denevér apró alakja az orrához lapul.

– Hát visszajöttél! – Boldogság tölti el a szívét. – Időben odaértél?

– Eltévedtem – sóhajt a denevér. – Túl nagy a tó. Nem találtam el a túlsó partra.

– Milyen kár, hogy beleragadtam az iszapba! Pedig amúgy tovább lovagolhatnál rajtam.

– Bárcsak tudnánk tüzet csiholni.

– Tüzet?

– Ahol tűz lobban, ott fény is gyullad. Szeretném mutatni az utat!

– Kinek?

– A homályban lakó isteneknek, a magányos szellemeknek és elveszett lelkeknek, bárkinek, aki eltévedt... el fogom vezetni őket.

– Tűzre van szükséged?

– Igen. Mégis honnan szerezhetnénk tüzet ebben a hatalmas tóban?

– Nekem van tüzem – mondja a sárkányló. – Nem valami sok, de talán elég lesz.

– Hol?

– Kérek egy kis helyet!

A denevér átrepben egy szomszédos lótuuszlevélre. A sárkányló nagyra tátja a száját, és elődugja fekete nyelvét. Tiszta kerozin csordul ki egy nyelv alatti nyílásból, majd sötétkék elektromos szikra villan fel a nyelve hegyén, és meggyújtja a kerozint. Skarlátvörösen izzó, aranyló tűzcsóva csap fel a magasba.

– Ki hitte volna, hogy ilyen rejtett képességeid vannak! – kurjant fel a denevér elismerően. – Még, még!

A sárkányló eltátja a száját, és lángokat köp. Még az évekig tárolt kerozin is könnyen ég. A sárkányló nem is emlékszik, mikor adta elő utoljára a tűzokádó műsorszámát – elképzelhető, hogy a pókkal vívott csata óta egyszer sem. A tűz meleg és gyönyörű, mint egy istenség, aki állandóan változtatja az alakját.

– Milliók oltanak el a tüzet, ám egyedül én emelem a magasba. – A denevér hangja tisztán cseng a sárkányló fülében, megrezegteti valamennyi alkotórészét:

Fantasztikus tűz, virágba boruló vihar, beborítja a szent szülőföldet.

*Mint a költők, akik álmokon lovagolnak,
a tűznél vészelem át a hosszú, sötét éjszakát.*

Égő gyufának érzi magát. De nem tapasztal fájdalmat.

Körös-körül halovány fények tünedeznek fel a távolban, akár a gyülekező szentjánosbogarak.

Mennyi jelenés és démon! Millió alak és anyag, a legtarkább színek és legfurább sziluettek: kézzel rajzolt kapuőrző istenek és buddhák; absztrakt falfirkák a gyárak homlokzatán; apró, gyűszűnyi, számítógép-tartozékokból álló robotok; teherautók részeiből épített, mechanikus Kuan Jü; ütött-kopott, ősi kőoroszlán őrszemek; épület nagyságú, mesélő kedvű plüssmedvék; egyszerű, kétfalás robotkutyák; babakocsik, amelyek altatódalt énekelnek a csecsemőknek...

Olyanok, mint ő: félvér szerzetek, keveredik bennük a hagyomány és modernitás, a mítosz és technológia, az álom és valóság. Műalkotások, mégis természetesek.

– Itt az idő! – trillázza a denevér boldogan. – Tarts velünk!

– Hová megyünk? – kérdi a sárkányló.

– Mindenütt jó. Ma éjjel öröklétre és szabadságra lelhetsz a költészetben és az álmokban.

A denevér kiereszti egyik apró karmát, és felemeli a sárkánylovat a levegőbe, ahol verdeső pillangóvá változik sötétvörös szemmel, kínai írásjelekben tobzódó aranyszárnyal. Letekint, és megpillantja a sárkányló roppant tömegét, amely még most is magasztos fáklyaként ég a határtalan tóban.

Útitársaival még magasabbra repül. A lankás romvidék apránként a távolba vész. A denevér tovább sutyorog a fülébe.

„Ezer év múlva, ha újjászületek a szülőföldem folyópartján,

ezer év múlva visszاسzerzem a kínai rizsföldeket és Csou király hófödte hegyeit, ahol a pegazusok vágtatnak.”

Ég veled! A sárkányló felsóhajt.

A lángot elnyeli a sötétség.

Sokáig repülnek, mire eléri a világ peremét.

Sűrű homály gomolyog, bármerre is néznek. Csupán egy óriási, szikrázó folyó húzódik a menny és a föld között.

A kék víz felfénylik, akár a tűz, akár a higany, akár a csillagok, akár a gyémántok – hunyorog, remeg, egybeolvad a sötét éjszakával. Senki nem tudja, milyen széles, vagy milyen hosszú.

A szellemek szárnyaikat csapkodva és verdesve kelnek át a túlsó partra. Hidat vernek a két világ közé, mint a köd, mint a felhők, mint a szivárvány.

– Rajta – noszogatja a denevér. – Iparkodj!

– Te nem jössz?

– Még akad néhány befejezetlen ügyem. Napfelkeltekor vissza kell térnem a fészkembe aludni és megvárni a következő éjszakát.

– Tehát megint búcsúzunk?

– Igen. De biztosra veszem, hogy egyszer még viszontlátjuk egymást széles e világon.

Összeölelkeznek, átkarolják egymást vékony szárnyaikkal. A sárkányló szelleme megfordul, és a denevér búcsúzólul verset szaval neki.

Bukásra vagyok ítélve, ahogy megülöm az ötezer éves fönixet és a sárkányt, akit „lónak” hívnak.

De a költészet maga a napot forgatja, s győzni fog.

A sárkányló a túlpart felé veszi az irányt, maga sem tudja, mióta repül. Elhalad a csillagfényes folyó fölött.

A partnál a szülőföldje, Nantes szerény, csendes szigete várja. A gépszörnyek számolatlan éve szunnyadnak odalent: a huszonöt méter magas, óceánban élő körhintaló; az ötven tonnás óriáselefánt; a gigászi, hátborzongató hulló; a nyolc méter szárny szélességű gém,

amely elbírt egy embert; a groteszk mechanikus hangyák, kabócák és húsevő növények...

A sárkányló észreveszi régi partnerét, a pókot: békésen, nyolc lábát maga alá húzva hever a szelíd holdfényben. Óvatosan leszáll a homlokára, és összecsupja szárnyát, akár a mennyből hulló harmatcsepp.

Énekelj, és a világ meghallgat; maradj csendben, és meghallhatod az élet dalát.

Az éjszakai szellő ütközések hangját hordozza, csattogást, fémnek csikorduló és súrlódó fém zaját. A sárkányló orrát megcsapja a gépolaj, a rozsa és az elektromos szikrák szaga. A barátai felébredtek, és minden bizonnyal világraszóló lakomát csapnak az üdvözlésére.

De mindenekelőtt mély álomba merül.

A SZERZŐ JEGYZETE

Aki szeretne többet megtudni a sárkánylóról, nézze meg az alábbi videókat:

<https://www.youtube.com/watch?v=QQxkVKBp6HY>

https://www.youtube.com/watch?v=onjod_ZJQQw

Huszár András fordítása

MA PO-JUNG

Ma Po-jung termékeny és népszerű író, esszéista, publicista, internetkommentátor és blogger. Munkáiban az alternatív történelem, a történelmi regény, a *vu-hszia* (harcművészeti fantasy), a mese, illetve más „alapvető” sci-fi és fantasyelemek keverednek egymással.

Ma metszően éles, humoros és mély művei tele vannak utalásokkal, meglepően és szórakoztatóan ütközteti a kínai kultúra és történelem tradicionális elemeit a jelenkori hivatkozásokkal. Ma könnyedsége, ahogy a kínai hagyományokkal és történelemmel kapcsolatos enciklopédikus műveltségét kamatoztatja, megnehezíti legérdekesebb művei fordítását. Megírta például a kávé képzeletbeli történetét Kínában, amelyben az évezredes kínai teakultúrát kávéra cseréli, vagy vegyük a Szent Johannáról szóló *vu-hsziáját*, amelyben a költői képek és a harcművészeti regények követelményeinek a középkori Európa színpalái közt tesz eleget. Ezek a történetek igen érdekesítőek az olyan olvasónak, aki otthonosan mozog az adott kulturális környezetben, de nehezen értelmezhetők az átlagolvasónak lábjegyzetek nélkül.

A mi választásunk *A csend városára* esett (ti. Ken Liuval, az angol fordítóval), amely eltér Ma legtöbb alkotásától. A szélsőséges cenzúráról szóló disztópia elnyerte a kínai Galaxy-díjat (Jinho) 2005-ben. Az eredeti változatban a történet helyszíne New York volt, de egyéb változtatásokat is eszközölt, hogy kijátssza a cenzúrát. A jelenlegi fordításon Ma és én együtt dolgoztunk, hogy helyreállítsuk a szöveg eredeti formáját, és további módosításokkal próbáltunk segíteni az angolul beszélő olvasóknak a megértésben.

Figyelembe véve a politikai hátteret, nehéz ellenállni az érzésnek, hogy a novella pusztán a kínai kormány szatírája. De szerintem inkább álljunk ellen.

A CSEND VÁROSA

2046-ot írtunk, a helyszín az Állam Fővárosa.
Az Államnak nem kellett név, mert rajta kívül nem léteztek államok. Pontosan úgy volt, ahogy a Propaganda Osztály mindig is hangsúlyozta: az Államon kívül nincsenek államok, az Állam az, ami, mindig volt és mindig lesz.

Amikor megcsörrent a telefon, Arvardan arccal az asztalra dőlve aludt a számítógép előtt. A csengés kitartó volt és éles. Arvardan megdörzsölte száraz szemét, és kelletlenül feltápászkodott. A feje elnehezült, a gondolatai lelassultak.

Az állott levegőjű szoba szűkös volt. Az egyetlen ablak zárva. De ha nyitva lett volna, az se segített volna – odakint mindent elborított a köd. A harminc négyzetméteres szoba sarkában egy régi katonai priccs állt, amelynek egyik lábára fehér festékkel írták fel a leltári számot. A priccs mellett vékony deszkából ácsolt asztalka, rajta a sápadtfehér számítógép.

A telefon nem adta fel, már a hetedik csengésnél tartott. Arvardan ráébredt, hogy muszáj lesz felvennie.

– Az internet-hozzáférési kódját, legyen szíves. – A vonal túlsó végén lévő hang nyugodtan beszélt. Valójában semmiféle érzelmi töltetet nem hordozott, tekintve, hogy számítógép generálta.

– ARVARDAN19842015BNKF.

Arvardan automatikusan sorolta a betűket és a számokat.

Érezte, ahogy ezalatt mellkasába tódul a vér. Nem szerette ezt az üres, elektromos hangot. Néha arra gondolt, *Hát nem lenne csodálatos, ha a hang igazi nőből jönne, búgón és lágyan?* De tudta, hogy ez csak fantáziálás, ami minden alapot nélkülöz. De az ilyen fantáziálások legalább néhány pillanatra ellazították a testét.

– Az október negyedikén beadott a BBS-vitafórumra való jelentkezését feldolgoztuk. A megfelelő hatóságok igazolták, hogy az ön által szolgáltatott információ valós. Kérjük, három napon belül fáradjon be a feldolgozóközpontba a személyi igazolványával, az internet-hozzáférési engedélyével, az internet-hozzáférési kódkártyájával és minden egyéb szükséges dokumentummal. Azután megkaphatja a felhasználónevét és jelszavát.

– Értem. Köszönöm. – Arvardan gondosan megválogatta a szavakat, és kis szünetet tartott köztük.

Ideje volt, hogy dolgozzon egy kicsit. Leült a számítógép elé, és megmozdította az egeret. A képernyő halk pukkanással életre kelt.

– Kérem, írja be az internet-hozzáférési kódját és a nevét.

Arvardan begépelte a kért információt. A komputerházon lévő visszajelző LED-ek azonnal felvillantak, és halkan felzúgtak a ventilátorok.

Minden internetfelhasználó kapott internet-hozzáférési kódot, amely nélkül nem léphetett fel a hálóra. Ez volt a hálóhozzáférés egyetlen módja, nem lehetett megváltoztatni vagy törölni. Az internet-hozzáférési kód és a személyi igazolvány egyfajta homomorfizmust alkotott. Tehát ARVARDAN19842015BNKF volt maga Arvardan, és Arvardan maga volt ARVARDAN19842015BNKF. Arvardan ismert olyan rossz memóriájú embereket, akik az ingük hátára nyomtatták az internet-hozzáférési kódjukat.

A megfelelő hatóságok elmagyarázták, hogy a valós személyi adatokra épülő internet-hozzáférési rendszert azért hozták létre, hogy kényelmesebbé tegyék az internetes adminisztrációt, és hogy megszüntessék az internetes ismeretlenségből eredő súlyos problémákat. Arvardan nem tudta, hogy pontosan mik is ezek a „súlyos problémák”. Ő maga soha nem használta a netet névtelenül, és nem ismert senkit, aki ilyet tett volna – valójában technikai értelemben lehetetlennek bizonyult bárkinek is, hogy álcázza magát a neten. A megfelelő hatóságok erre gondosan ügyeltek.

„A megfelelő hatóságok” jelentéstanilag elég halovány kifejezés, mindazonáltal magában hordozta a hatalom és a megfélemlítés erejét. Egyszerre volt általános és konkrét, és jelentése az utalások széles skáláját fedte le. Időnként az Állami Internetadminisztrációs Bizottságára vonatkozott, ahol Arvardan az internet-hozzáférési kódját kapta. Máskor a szerverre utalt, amely e-mailen értesítette Arvardant a legújabb nethozzáférési közleményekről és szabályokról. Megint máskor a Közbiztonsági Osztály Internetes Nyomozószekcióját jelentette. Vagy az Állami Hírügynökséget. A „megfelelő hatóság” mindenhol jelen volt és minden a hatáskörébe tartozott. Mindig megjelentek a megfelelő időben, hogy segítsenek, felügyeljenek és figyelmeztessenek.

Most, amikor a világháló szinte egyet jelentett a mindennapi élettel, szükségyszerűvé vált az éberség, és hogy a háló még véletlenül se váljon az összeesküvők eszközévé az Állam megdöntésében – mondta a megfelelő hatóság.

A számítógép zümmögött tovább. Arvardan tudta, hogy a művelet időbe telik. A számítógépet a megfelelő hatóság bocsátotta rendelkezésére, és nem volt tisztában a technikai paramétereivel és a hardver konfigurációjával. A házat pecséttel zárták le, és nem lehetett kinyitni.

Miközben várt, Arvardan kibányászott egy műanyag poharat a lábánál tornyosuló szemétkupacból, és a mellette lévő csapból desztillált vizet töltött bele. Egyúttal bekapott egy fájdalomcsillapítót. A desztillált víz végigfolyt a torkán, és megállapodott a gyomrában. Az üres íztől hányingere támadt.

A számítógép hangszórói hirtelen elkezdtek játszani a nemzeti himnuszt. Arvardan letette a poharat, és újra a képernyő felé fordult. Az történt, hogy bejelentkezett a netre. A képernyőn megjelent a megfelelő hatóságok közleménye: fehér háttéren tizennégy pontos fekete betűk. A közlemény kifejtette, mit is jelent a háló használata, valamint tájékoztatott a használattal kapcsolatos legutóbbi szabályozásokról.

Az üzenet gyorsan eltűnt, és helyette megjelent a szlogen a munkaasztal háttére előtt: „Építsünk együtt egészséges és tartós internetet!” Lassan felúszott egy újabb ablak néhány linkkel: munka, szórakozás, e-mail és BBS-vitafórum. A BBS-link még ki volt szürkítve, jelezve, hogy egyelőre nem elérhető Arvardannak.

Az operációs rendszer egyszerű volt és világos. A böngészőn nem tudta hova beírni a webcímet. A nem szerkeszthető könyvjelző eszköztárban néhány internetes oldal címe sorakozott. Az ok egyszerű: ezek számítottak egészséges és pozitív oldalnak. Ha más oldalak tartalma megegyezett ezekkel, akkor logikusan ez a néhány oldal bőven elégnek bizonyult, másfelől pedig az olyan oldalaknak, amelyek mást tartalmaztak, logikusan egészségtelennek és

közönségesnek kellett lenniük, tehát nem volt szükség rá, hogy az internethasználók elérhessék őket.

Néhányan azt állították, hogy az Állam határain kívül léteztek más internetes oldalak is, de ezt csak afféle városi legendaként tartották számon.

Arvardan először a MUNKÁra kattintott. A képernyőn a munkájához kapcsolódó oldalak és szoftverek jelentek meg.

Programozóként Arvardan napi munkája a felettesei utasításai alapján írt programokból állt. Ezt rendkívül unalmasnak találta, viszont biztos megélhetést nyújtott. Fogalma sem volt, mire használják az általa írt forráskódokat. A felettesei erről soha nem tájékoztatták.

Megpróbálta folytatni az előző napról maradt munkát, de pillanatok alatt rájött, hogy képtelen koncentrálni. Gondolta, szórakozik egy kicsit, de a SZÓRAKOZÁS link alatt csak a pasziánsz és az aknakereső állt rendelkezésére. A megfelelő hatóságok szerint ez a két játék egészségesnek mondható: nem tartalmaztak szexet és erőszakot, és nem gerjesztettek bűnös vágyakat a felhasználókban.

Felugrott egy rendszerértesítő: „Új üzenete érkezett”. Arvardan végre talált egy indokot, hogy félbehagyja a munkát. A kurzorral rákattintott az E-MAIL linkre, és új ablak tűnt fel a képernyőn.

To: ARVARDAN19842015BNKF

From: VANGHENG10045687XHDI

Subject: Modul/Végre/Kész, Jelenlegi/Projekt/Indítás?

A VANGHENG10045687XHDI az egyik kolléga kódja volt. Az e-mail szövege különálló szavakból és rögzített kifejezésekből állt törtjelekkel elválasztva. Ezt a formátumot a megfelelő hatóságok javasolták. Bár a nagy teljesítményű, modern számítógépek könnyedén feldolgozták a természetes nyelven írt digitális szövegeket, ha egy polgár jelezni akarta, hogy megfelelő a hozzáállása, inkább a javasolt formátumot használta.

Arvardan sóhajtott. Minden alkalommal, amikor új e-mailt kapott, abban reménykedett, hogy napról napra renyhülő idegrendszere felpezsdül a friss ingertől. Bizonyos fokig tisztában volt vele, hogy mindig újra csalódní fog, de úgy érezte, ha életben tartja a reményt, akkor legalább pár másodpercre átjárhatja az izgalom. Azt a szerepet töltötte be ez is, mint a lágy és bűgő hangú telefonos lányról szóló álmodozás. Arvardan biztos volt benne, hogy ha feladja a reménytelen remény távoli eshetőségét is, akkor előbb-utóbb megőrül.

Rákattintott a VÁLASZ gombra, majd egy új ablakban kinyitotta az „Egészséges szavak listája” nevű szöveges fájlt. Ez tartalmazta a megfelelő hatóságok által az internetfelhasználóknak előírt szavak és rögzített kifejezések listáját. Ha levelet vagy fórumbejegyzést akartak írni, innen kellett kiválasztaniuk a megfelelő szavakat és kifejezéseket. Ha a szűrő szoftver olyan szóra bukkant, amit nem tartalmazott a lista, akkor leárnyékolta, és azt írta a helyére: „Kérjük, használjon egészséges nyelvezetet.”

Az árnyékolás egy terminus technicus volt. A leárnyékoló szó használatát szóban és írásban is letiltották. Ironikus módon maga az árnyékolás is leárnyékoló szónak számított.

A lista folyamatosan frissült. Az újabb és újabb verziókban újabb és újabb szavak tűntek el. Ez arra kényszerítette Arvardant, hogy némi agytornával kitalálja, mivel helyettesíthetné a leárnyékoló szavakat. Például régen a *mozgás* szót engedélyezték, de később a megfelelő hatóságok úgy döntöttek, hogy kényes szó, így Arvardan kénytelen volt a „helyváltoztatással” helyettesíteni.

A lista segítségével gyorsan és megfelelő stílusban válaszolt az e-mailre, amelyet kapott. Az Egészséges szavak listája rákényszerítette az embert, hogy a lehető legtöbb információt közölje a lehető legkevesebb szóval, és hogy kerüljön minden fölösleges cifrázást és szófordulatot. A végeredmény minden esetben olyan lett, mint az a pohár desztillált víz: íztelen. Arvardan időnként arra gondolt, egy napon maga is olyan színtelen lesz, mint a szövegek, amiket írt, és mint a víz, amit ivott.

Elküldte az e-mailt, de magának nem mentette el. A számítógépének ugyanis nem volt merevlemeze, és nyílásokkal sem rendelkezett, ahova bedughatott volna egy hajlékonylemezt, egy CD-t vagy legalább egy USB-t. A szélessávú technológia olyan szintre jutott, hogy a szoftveralkalmazásokat távoli szerverekről hívták le, így az egyéni felhasználóknál nem merült fel semmilyen probléma az internet sebességével kapcsolatban. Tehát a végfelhasználóknak nem volt szükségük merevlemezeire és otthoni mentésekre. Minden program, amit bármely felhasználó írt, sőt minden egérmozdulat vagy billentyűsor is azonnal továbbítódott a megfelelő hatóságokhoz. Ez nagyban megkönnyítette az adminisztrációt.

Miután befejezte az e-mailt, Arvardan visszaesett a rosszkedvű közömbösség állapotába, amit ki sem tudott fejezni, hiszen az olyan negatív töltetű szavak, mit mondjuk a *fáradt* és a *dühös*, mind veszélyesnek számítottak. Ha valaki panaszos e-mailt írt a többieknek, akkor a szöveg gyakorlatilag másból sem állt, mint „Kérjük, használjon egészséges nyelvezetet”.

Így telt Arvardan élete. A mai nap kicsit rosszabbul ment, mint a tegnapi, de kicsit jobban, mint a holnapi. Azonban ez a leírás sem fedte le pontosan azt, amit érzett, mert Arvardan maga sem tudta biztosan, mit jelent az, hogy „kicsit jobb” vagy „kicsit rosszabb”. A *jobb* és a *rosszabb* jelentése változó, de az ő élete az *elfojtás* állandóságában telt.

Félretolta az egeret, hátrahajtotta a fejét, és nagyot sóhajtott. (A sóhajzás még nem volt leárnyékolva.) Dudorászni szeretett volna, de nem jutott eszébe egyetlen dal sem. Így inkább fütyülni kezdett, de úgy hangzott, mint egy tüdőbajos kutya ugatása, ezért abbahagyta. A megfelelő hatóságok betöltötték a szobát, mint valami kísértetek, és Arvardannak nem hagytak helyet. Úgy érezte magát, mint a mocsárba ragadt ember: amint kinyitotta a száját, megtelt iszappal, így még segítségért sem tudott kiáltani.

Néhányszor idegesen megrázta a fejét, és a tekintete a telefonra tévedt. Hirtelen eszébe jutott, hogy még el kell mennie a megfelelő hatóságokhoz, hogy véglegesítse igénylését a BBS-engedélyre. Örült a

lehetőségnek, hogy egy időre leszakadhat a netről, ahol nem látott mást, mint száraz számokat és „egészséges szavak” sorozatát.

Felvette a kabátját, és a szája elé helyezte a szűrőmaszkot. Egy pillanatig habozott, majd a fülére tette a „hallgatót”, és elhagyta a szobát.

A Főváros utcáin csak kevés gyalogos járt. Most, hogy a háló mindenhol elterjedt, az apró-cseprő teendőit mindenki ott intézte. Ellentétben a régi, primitív időkkel, senkinek sem kellett kilépnie az utcára, hogy a mindennapi ügyeit elintézzék. A megfelelő hatóságok nem javasolták a kinti tevékenységeket, hiszen ilyenkor az emberek óhatatlanul fizikai kapcsolatba kerültek egymással, és ebből mindenféle nehezen kontrollálható történések fakadtak.

A hallgató, ez a hordozható nyelvszűrő berendezés éppen arra szolgált, hogy az ilyesmit meggátolja. Ha használója kimondott vagy meghallott egy kényes szót, a hallgató automatikusan figyelmeztette. A polgároknak, ahányszor elmentek hazulról, fel kellett tenniük a berendezést, hogy felügyeljék és helyesbítsék beszélgetéseiket. Az emberek a hallgató láttán gyakran inkább meg sem szólaltak. A megfelelő hatóságok arra törekedtek, hogy az internetes és a valóságos világot egyaránt egészségessé tegyék.

November lévén a jeges szél felhőket sodort az ólomszürke, nyomasztó égbolton. Az utca mindkét oldalán dupla sorban futó közműoszlopok csupasz fákra emlékeztettek. A szürke és fekete kabátjukba burkolózó gyalogosok gyorsan mozgó, sötét pontoknak tűntek. Az egész Fővárost vékony szmogréteg borította. Szűrő nélkül nagy bátorság lett volna belélegezni a levegőt.

Tényleg két hónapja hagytam el utoljára a szobámat? – töprengett Arvardan, ahogy álldogált a buszmegállóban.

Egy magas, kék egyenruhát viselő férfi állt mellette. Gyanakvón méregette Arvardant, aki szinte eltűnt fekete kabátjában. Végül közelebb csusszant, és tettetett lazasággal megkérdezte: – Van – egy – cigarettája?

A férfi minden szót külön hangsúlyozott, és fél másodperces szünetet tartott köztük. A hallgatót még nem sikerült annyira

tökéletesíteni, hogy igazodjon minden egyes ember sajátos beszédritmusához és hanglejtéséhez. Ezért aztán a megfelelő hatóságok elvárták, hogy a polgárok ilyen különös módon beszéljenek, mert így könnyebb volt ellenőrizni, hogy használnak-e nem megengedett szavakat.

Arvardan a férfira sandított, megnyalta kiszáradt ajkát, és válaszolt.

– Nincs.

A férfi csalódottnak tűnt, de nem akarta feladni, és újra megszólalt.

– Van – önnél – valami – ital?

– Nincs.

Rég volt már, amikor Arvardan utoljára ivott vagy dohányzott, talán az általános problémának számító megszorítások miatt. De történt valami rendellenes: Arvardan hallgatója nem adott ki figyelmeztetést. Arvardan tapasztalata szerint, amikor lecsökkentek a cigaretta, az alkohol vagy más alapkészletek, ezek a szavak időszakosan kényes szavakká váltak, amíg helyre nem állt a kereskedelem.

A férfi kimerültnak tűnt. Gyulladt, vörös szeme megszokott látványt jelentett mostanában, egyenesen következett a neten töltött hosszú órákból. A haja kócos, arcán többnapos borosta. Az egyenruhája alatti ingből erős penészszag áradt. Nyilvánvalóan rég lépett ki az otthonából utoljára.

Arvardan csak most vette észre, hogy a férfi füle fedetlen. Ahol az ezüstszürke hallgatónak kellett volna lennie, ott nem volt semmi. Arvardan megdöbbsent, és egy pillanatra nem tudta, hogy felhívja-e rá a férfi figyelmét, vagy inkább tegyen úgy, mintha nem is vette volna észre. Azt gondolta, *Talán az lenne a legjobb, ha jelenteném a megfelelő hatóságoknak.*

A férfi ekkor még közelebb araszolt, szeme csillogott az epekedő vágytól. Arvardan szíve összeszorult, és önkéntelenül hátrált egy lépést. Ki akarja rabolni? Vagy szexmániás, aki túl sokáig fojtotta el a

vágyait? A férfi hirtelen megragadta Arvardan kabátujját, aki ügyetlenül és sikertelenül próbálta lerázni.

A férfi nem mozdult, de hangosan felvonyított, és olyan gyorsan kezdett beszélni, amitől Arvardan már teljesen elszokott.

– Csak néhány mondatot szeretnék elmondani. Már rég nem beszéltem. A nevem Vatanabe Hiroshi¹³. Harminckét éves vagyok. Mondom, harminckettő. Mindig is arról álmodoztam, hogy lesz egy tóparti házam, egy kis csónakom meg egy horgászbotom. Gyűlölöm a netet. Le az internetszabályozással! A feleségemet megmérgezte a háló. Kizárólag a hozzáférési kódmon szólít. Ez az egész város egy bolondok háza, ahol az erősebb ápoltak elnyomják a gyengébbeket, és minden épeszű emberből magukhoz hasonló örülteket csinálnak. Picsába a kényes szavakkal! Kurvára elegendem...

Úgy bugyogtak elő belőle a szavak, mint a felrázott üdítőből a buborékok, miután lecsavarják a kupakját. Arvardan hallgatója folyamatosan sípolt. Döbbsenten meredt maga elé, és fogalma sem volt, mit tegyen. De még ennél is jobban aggasztotta, hogy egyfajta együttérzést fedezett fel magában a férfi iránt, olyasmit, amit azok éreznek, akik találkoznak egy beteggel, aki ugyanattól szenved, mint ők. A férfi már nem panaszkodott, csak folyamatosan káromkodott, a legdurvább és nyersebb kifejezéseket használva, amelyeket már réges-rég leárnyékoltak. Arvardan utoljára öt vagy hat éve káromkodott, és már annak is volt négy éve, hogy utoljára ilyen beszédet hallott.

Ez a férfi viszont most úgy káromkodott nyilvánosan, mintha minden egyes leárnyékolt szót ki akart volna mondani egy levegővel.

Arvardan dobhártyája már lüktetett a fájdalomtól, ahogy a hallgató folyamatosan és egyre hangosabban sípolt.

Ebben a pillanatban megjelent két rendőrségi jármű az utca végén, és folyamatosan villogva robogtak a buszmegálló felé.

A férfi még akkor is káromkodott, amikor öt vagy hat rohamosztagos a földre teperte és gumibottal ütötte. A férfi rugdosott feléjük, és a szavak még gyorsabban ömlöttek belőle, a káromkodásokat pedig egyre jobban cifrázta. Az egyik rendőr elővett

egy tekercs ragasztószalagot, éles zajjal letépett belőle egy darabot, és leragasztotta a férfi száját. Az utolsó pillanatban, mielőtt elnémították volna, a férfi felemelte a hangját, és tiszta szívvel ordította a rendőr arcába:

– A kurva anyádat! – Arvardan észrevette, hogy örült arckifejezése elégedett mosolyra váltott, mintha csak megrészegült volna a káromkodás okozta boldogságtól és megkönnyebbüléstől.

A rendőrök némi küszködés árán betuszkolták egy autóba. Az egyik rendőr Arvardanhoz lépett. – A – barátja – önnek?

– Nem – ismerem – válaszolt Arvardan hasonló hanghordozással.

A rendőr rámeredt. Levette Arvardan hallgatóját, és ellenőrizte a felvételt. Nem volt jele annak, hogy Arvardan kényes szavakat használt volna. A rendőr visszatette a hallgatót Arvardan fülére, és figyelmeztette, hogy minden, amit a férfi mondott szélsőségesen reakciós, és azonnal el kell felejtenie. Ezután megfordult, és a csapat távozott a letartóztatott gyanúsítottal.

Arvardan fellélegzett. Egy pillanatra erős késztetést érzett, hogy tele torokkal ordítsa az üres utcába: „A kurva anyádat!

Az utcára gyorsan visszaült a megszokott nyugalom. Tíz perccel később a busz lassan beállt a megállóba. A rozsdás ajtók hangos csattanással nyíltak ki, és a busz belsejének ürességét elektronikus női hang töltötte ki.

– Felhívjuk az utazóközönség figyelmét, hogy kulturált nyelvet használjanak. Ragaszkodjanak az Egészséges szavak listájához, ha megszólalnak.

Arvardan még szorosabbra húzta magán a kabátot.

Nagyjából egy órával később elérte úti célját. A hideg szél átsüvített a busz törött ablakain, és láthatóvá tette Arvardan lélegzetét. A levegőben szálló por és homok az arcát szurkálta. Felállt, lerázta magáról a port, mint kutya a vizet, és leszállt a buszról.

A megfelelő hatóságokhoz kellett mennie, ez esetben az Internetes Biztonsági Osztályhoz, ahol elbírálták a BBS-engedélyeket. A busz megállóval szemben magasodó ötemeletes, kocka alakú épület

betonból épült. Ha nem lett volna rajta néhány ablak, egyetlen szürke és tömör betontömbnek látszott volna: hidegnek hatott és halottnak. Még a szúnyogok és a denevérek is elkerülték.

Nem volt egyszerű engedélyt szerezni a BBS-fórumok használatához. A jelentkezőknek alig kevesebb mint húsz procedúrán és egy hosszú meghallgatáson kellett keresztülmenniük, mielőtt engedélyt kaptak, hogy böngészhessenek a fórumon. Csak három hónap engedélyezett böngészés után kaphatta meg a felhasználó az engedélyt, hogy posztolhasson is bizonyos fórumokon. Saját BBS elindítása a lehetetlen kategóriába tartozott.

Az akadályok ellenére sokan használták a BBS-fórumokat, mert ez volt az egyetlen hely a hálón, ahol legalább korlátozott beszélgetéseket folytathattak. Arvardan egyre halványuló, de makacs nosztalgiából döntött úgy, hogy engedélyért folyamodik. Nem igazán tudta, miért vesz a nyakába ennyi gondot. Talán csak valami izgalmat szeretett volna csempészni az életébe. Talán a régi időkhöz fűződő kapcsolatát akarta bizonyítani. Vagy talán mindkettő.

Halványan emlékezett rá, hogy gyerekkorában teljesen más volt a világháló. Nem a technológia, sokkal inkább a kultúra. Abban bízott, hogy a BBS-fórumok eszébe juttatják azokat a régi szép napokat.

Belépett az épületbe. Beül ugyanolyan hideg volt, mint kívül, és még sötétebb. A folyosókon nem égtek a lámpák. A kékesfehér falakat az internettel kapcsolatos szabályok, vezérelvek és jelmondatok borították. Arvardan megborzongott, ahogy tüdeje megtelt a hideg levegővel. Csak a folyosó végén lévő ajtó melletti résből szüremlett be egy kis fény. Az ajtón felirat: Internetes Biztonsági Osztály, BBS-szekció.

Arvardan nem időzött el azon, mennyire ironikus, hogy a virtuális háló használatához az embernek fizikai valójában kellett idejőnnie, hogy megkapja az engedélyt.

Ahogy belépett az ajtón, megcsapta a forró levegő. Meglehetősen magasra állították a fűtést idebent, és Arvardan elgémberedett arca, keze és lába bizseregni és viszketni kezdett. Szíve szerint nekiállt volna vakarózni.

Hirtelen elektronikus női hang szólalt meg a plafonon lévő hangszórókból.

– Polgár, kérem, nyugodtan várakozzon a sorban.

Arvardan úgy ejtette le a kezét, mintha áramütés érte volna, és tiszteletteljesen várakozott. Felmérte a szobát: hosszú és keskeny előtérből állt, amit középen kínai nagy falként vágott ketté egy márványpult. Ezüstfehér rudak sora kötötte össze a pultot a plafonnal.

– Kérjük, fáradjon a nyolcas ablakhoz.

A pult olyan magas volt, hogy Arvardan nem is látta, mi lehet a túloldalán. De hallotta, hogy valaki közeledik, majd leül.

– Kérem, helyezze a jelentkezési papírokat a tálcára.

Az utasítás a pult tetején lévő hangszóróból érkezett. Meglepő módon ez a hang máshogy szólt, mint a többi. Bár ugyanolyan szárazon és hidegen csengett, Arvardan észrevette, hogy nem számítógép generálta – ez egy igazi nő hangja volt. Megpróbált nyújtózkodni, de nem látott semmit. Egyszerűen túl magasra építették a pultot.

– Kérem, helyezze a papírokat a tálcára.

A hang megismételte az utasítást. Ezúttal kicsit türelmetlenebbül.

Igen, ez egy igazi nő hangja... – gondolta Arvardan. Az elektronikus hang végig udvarias maradt, és egyszer sem tükrözött érzelmet. A fémtálcára helyezte a személyi igazolványát, az internet-hozzáférési engedélyét, az internet-hozzáférési kódját, a kényes szavak használatáról szóló jelentést és egyéb hasonló iratait, betolta a pult oldalán található nyílásba, majd lehajtotta a tetejét. Halk, csusszanó hangot hallott. Úgy sejtette, hogy a pult másik oldalán ülő ember – talán egy nő – húzta ki a tálcát a túloldalon.

– Milyen célból kér engedélyt a BBS-szolgáltatás használatára?

A hangszóróból szóló női hang hivatalos volt és szakszerű.

– Hogy – növeljem – az – internethez – kapcsolódó – munkák – hatékonyságát; hogy – egészséges – és – stabil – netes – környezetet

– alakíthassak – ki; és – hogy – többet – tehessek – a – szülőföldemért.

A szavak között szüneteket tartott, tudván, hogy ez az egész csak formalitás. Egyszerűen el kellett mondania a szabványválaszt.

A túloldal csendbe burkolózott. Végül úgy két perccel később megszólalt a hangszóró.

– Ezzel a hivatalos eljárás befejeződött. Mostantól engedélyezzük önnek a BBS-fórumok használatát.

– Nagyon – köszönöm.

A tálca egy csattanással ismét megjelent a nyílásban, Arvardan iratai mellett újabb papírokkal.

– A megfelelő hatóságok kiadtak önnek egy felhasználónevet és egy jelszót a BBS szolgáltatásaihoz, egy tartalomjegyzéket az elérhető fórumokról, egy felhasználói kézikönyvet, az alkalmazandó szabályozások másolatát és a legújabb Egészséges szavak listáját. Kérjük, ellenőrizze beérkező e-mailjeit is.

Arvardan közelebb lépett, elvette a papírokat a tálcáról, és szemügyre vette őket. Csalódottan állapította meg, hogy a BBS felhasználóneve megegyezett az internet-hozzáférési kódjával. Emlékezett rá, hogy kiskorában az emberek maguk választhattak nevet a BBS-fórumokon.

A gyerekkori emlékek azonban gyakran keveredtek a mesékkel és ábrándokkal, és nem biztos, hogy kapcsolódtak a valósághoz. A valóság most annyit jelentett, hogy Arvardan csak a megfelelő hatóságok által rendelkezésére bocsátott felhasználónevet és jelszót használhatta. Az ok egyszerű volt: a felhasználónevek és jelszavak is tartalmazhattak kényes szavakat.

A kabátzsebébe tette az iratokat. A papírok valójában semmit nem jelentettek, hiszen az elektronikus másolatokat már elküldték az e-mail fiókjába. A megfelelő hatóságok azonban úgy gondolták, a kinyomtatott dokumentumok segítségével jobban elmélyült a félelem és tisztelet érzése a felhasználókban.

Arvardan reménykedett benne, hogy a hangszóró beszélni fog még egy kicsit. De csalódott, és csak azt hallotta, ahogy valaki feláll a túloldalon és távozik. A lépések ritmusa alapján Arvardan még biztosabb volt benne, hogy az ügyintéző nő.

A plafonról megszólalt az üres, elektronikus női hang:

– Ön befejezte a hivatalos eljárást. Kérjük, hagyja el az Internetes Biztonsági Osztályt, és térjen vissza a munkájához.

Arvardan némi undorral fintorgott, majd megfordult, hogy elhagyja a meleg előcsarnokot, és visszatérjen a dermesztően hideg folyosóra.

A hazafelé vezető úton mozdulatlanul és összegömbölyödve ült a buszon. A BBS-szolgáltatás használatára jogosító engedély sikeres beszerzése az izgalom csalóka érzésével töltötte el. Jobb kezével a zsebében lévő iratokkal babrált, miközben megpróbálta visszaidézni a titokzatos nő hangját. *Olyan jó lenne újra hallani azt a hangot.* A hüvelykujjával a legfelső papírt simogatva elképzelte, hogy az Ő karcsú, kecses, elefántcsontszínű ujjai is ezt tették a dokumentummal. Olyan izgatott lett, hogy kiabálni szeretett volna: „A kurva anyádat!” A káromkodó férfi hangja még mindig ott csengett a fülében, és a csúnya szavak újra meg újra a nyelvére tolultak.

Egyszerre valami oda nem illőt fedezett fel a papír hátoldalán. Körbenézett, megállapította, hogy rajta kívül nincsenek utasok a buszon, majd óvatosan elővette a papírt és megfordította. Szemügyre vette az ablakon beszüremelő fényben.

A papír jobb felső sarkán talált egy benyomódást, mintha valaki belevájta volna a körmét. A bemélyedés annyira finoman látszott csupán, hogy ha Arvardan nem simogatta volna olyan behatóan a papírt a zsebében, talán észre sem veszi. Szokatlan benyomódás volt: egy egyenes vonal, alatta egy kisebb vonallal, amit talán pontnak szántak. Olyannak tűnt, mint egy felkiáltójel, vagy a másik irányból nézve egy i betű.

Átnézte a többi papírt is, és további négy dokumentumon is hasonló jelet talált. Mindegyiknek más volt a formája, de

határozottan jeleknek látszottak. Arvardan visszaidézte, milyen sorrendben mondta el a női hang az iratokat, és eszerint írta fel a jeleket a bepárásodott ablakra:

C-Í-M-E-K

Címek?

A busz megállt, és felszállt néhány utas. Arvardan a testével takarta ki az írást az ablakon, majd úgy tett, mintha ásítana, és a kabátujjával letörölte a betűket.

Amikor hazaért, levette a kabátját, a szűrőmaszkját, és elhajította a hallgatót. Aztán a heverőre zuhant, és a párnába temette az arcát. Ahányszor elment otthonról, mindig elcsigázva ért haza, részben azért, mert legyengült teste elszokott a kinti léttől, részben pedig a hallgató okozta stressz miatt.

Amikor felébredt, megnézte az e-mailjeit. A bejövők között volt két munkával kapcsolatos levél a kollégáitól és öt másik az Internetes Biztonsági Osztálytól a BBS-papírok másolataival.

Arvardan megnyitotta a BBS-fórumok tartalomjegyzékét. Minden fórumot hivatalosan engedélyeztek. A fórumok témái különböztek, de alapvetően mindegyik azzal foglalkozott, hogyan lehetne még inkább az állami rendeletek javát szolgálni és engedelmesebben betartani őket, valamint hogy milyen módon lehetne tovább építeni az egészséges netet. Például az egyik számítástechnikai fórumon a szó a kényes szavak leárnyékolási technológiájának javításáról folyt.

Döbbenetes módon az egyik fórum a játékokkal foglalkozott. A fő téma, amelyről beszélgettek, egy olyan netes játék volt, ami segített az egészséges szavak használatában. A játékos egy fiúcskát irányított, aki az utcán járőrözve ellenőrizte, használnak-e a járókelők kényes szavakat. Ha igen, a fiúcska kérdőre vonhatta az elkövetőt, vagy jelenthette az esetet a rendőrségnek. Minél több elkövetőt fogott el, annál magasabb lett a pontszáma, és annál nagyobb jutalmat kapott.

Arvardan véletlenszerűen megnyitott még néhány fórumot. Mindenki udvariasan viselkedett és nagyon egészséges nyelvet használt, pont, mint odakint az utcán. Nem, ez rosszabb volt, mint az utcán. Ott legalább lehettek az embernek titkos gesztusai, mint

Arvardannak is, amikor felírta a busz ablakára a „címek” szót. A BBS-fórumokon a magánélet utolsó morzsáit is elvették. A megfelelő hatóságok lekövettek minden egérmozgást, minden leütött billentyűt, mindent, ami átment a számítógépen, és nem lehetett hova elbújni előlük.

Arvardant előntötte a csalódás és a veszteség érzése. Lehunyta a szemét és hátradőlt. Mennyire naiv volt, amikor azt hitte, a BBS-fórumok talán nyitottabbak valamivel, de most világosan látta, hogy a virtuális világ még a valóságnál is fojtogatóbb. Egy elektronikus mocsárba süppedt, és nem kapott levegőt.

„A kurva anyádat!” Már megint a nyelve hegyére tolult a káromkodás. Alig tudta visszatartani a sürgető vágyat, hogy ordítson.

Egyszer csak eszébe jutott a titokzatos „címek”. Vajon mit jelenthetett valójában? Öt dokumentum, öt e-mail. Lehet, hogy valamit elrejtettek a levelekben? Valamit, ami a „címek”-hez kapcsolódott?

A képernyő felé fordult, és közelebbről is megvizsgálta az Internetes Biztonsági Osztálytól kapott e-maileket. Kinyitotta őket, és megállapította, hogy mindegyiknek akadt egy nagyobb betűmérettel írt címe. A kinyomtatott leveleken talált benyomódások alapján kialakított „címek” szó betűinek sorrendje szerint rendezte a címeket.

„Navigáljon/körültekintően:/Használja/Felhasználónevét/
És/Jelszavát”

„A/Felhasználóink/Számára:/Az/Elérhető/Fórumok/Tartalomjegyzéke”

„Felhasználói/Alapismeretek:/Ismertető/Az/Új/BBS/Felhasználók/Számára”

„Oktató/Megjegyzések/Az/Egészségről/
És/A/felelősségről:/Alkalmazható/BBS/Szabályozások”

„Fórumra/Alkalmazandó/Etikett:/Az/Egészséges/Internetes/Szavak/Listája”

Az első szavak egybeolvasva mondatot adtak ki: „Navigáljon A Felhasználói Oktató Fórumra.”

Arvardannak eszébe jutott, hogy látott is egy ilyen nevű fórumot. Rákattintott a „Felhasználói oktatófórum” linkre, reménykedve, hogy az egybeesés nem pusztán a véletlen műve.

A Felhasználói oktatófórum egy adminisztratív felület volt. Minden poszt reklamációkat vagy tanácsokat fogalmazott meg a BBS vezetésével kapcsolatban. A moderátor egy bizonyos MICHEAL19387465LLKQ volt. Néhány poszton és válaszon kívül a fórum nem mutatott nagy forgalmat. Arvardan minden posztnak kinyitotta a mellékleteit, de teljesen véletlenszerűnek tűntek, nem talált bennük mintázatot.

Arvardan csalódott. Zsákutcába jutott. De rég érezte már magát ennyire izgatottnak. Makacsul nézte a monitort, hogy még egy kicsit fenntartsa a felfedezés izgalmát, legyen bármennyire is illuzórikus.

Hirtelen észrevett valamit a fórumadminisztrátor nevében. A *Micheal* szokatlan írásmódja volt a *Michael*nek.

Újra végigkattintotta a posztokat, és észrevette, hogy több felhasználó is a megszokottól eltérően írja a nevét.

A korábban bevált módszerrel kikereste a szokatlanul írt felhasználóneveket, a posztjaik címeiből kiemelte az első szavakat, a felhasználók számai alapján sorba rendezte őket, és elolvasta az így kialakított mondatot:

„Minden vasárnap a Simpson-toronynál, ötödik emelet, B lakosztály.”

Arvardan biztos volt benne, hogy ez jelent valamit. Először a hivatalos papírok, aztán az e-mailek, most pedig a fórumbejegyzések: háromszor egymás után sikerült olyan nyomra bukkannia, amely újabb megoldási kulcsokat rejtett. Ez nem lehetett véletlen egybeesés. Ki rejtette el az üzenetet a megfelelő hatóságoknál a hivatalos iratokban? Mi történhet minden vasárnap a Simpson-toronynál az ötödik emeleten, a B lakosztályban?

Arvardan végre izgalomra lelt, ami hosszú ideje hiányzott az életéből. Az ismeretlen újdonság érzése felborzolta régóta eltompult idegeit. De ami ennél is fontosabb volt, a hivatalos iratokba rejtett szavakkal való játék olyan elégedettséggel töltötte el, mintha végre szabadon lélegezne, mintha légzőnyílásokat vágtak volna tömör acél álarcára.

Építsünk egészséges és tartós internetet!

A kurva anyádat!

Arvardan a munkaasztalra meredt, hangtalanul eltátogta a káromkodást, és felmutatta középső ujját a monitornak.

A következő néhány napban Arvardan alig visszafojtott, folyamatos izgalomban élt. Mint egy kisgyerek, aki ártatlan mosollyal palástolja a szájában rejtegetett édességet, hogy aztán, amikor a felnőttek elfordulnak, titkon kiélveze az ízét.

A napok teltek; az Egészséges szavak listája egyre rövidebb lett; az ablakon túl a szmog egyre sűrűbb. Az élet már csak ilyen. Arvardan naptárként használta az Egészséges szavak listáját. Ha töröltek három szót, az annyit jelentett, hogy eltelt három nap. Amikor kitörölték a hetedik szót is, Arvardan tudta, hogy vasárnap van.

Már délben odaért a Simpson-toronyhoz. A megoldási kulcs alapján, amelynek segítségével idetalált, nem talált utalást a kezdésre. Arvardan úgy gondolta, a dél megfelelő időpont lehet. Ahogy megérkezett sötétszürke katonai kabátjában, szájmászójában, fülén a hallgatóval, össze-vissza kalapált a szíve. Mindenféle lehetőséget végiggondolt ezzel a pillanattal kapcsolatban, és most, hogy ennyire közel járt a titok nyitjához, egyre idegesebb lett. *Akármi is történjen, nem lehet rosszabb, mint az eddigi életem,* gondolta.

Az épületbe lépve feltűnt neki, hogy itt is nagyon kevesen járkálnak. Az üres csarnokokban csak a saját léptei visszhangzottak. A régi liftben azt hirdették, hogy „Építsünk egy csodálatos otthont az interneten”, a másik poszteren pedig egy férfi arca ragyogott az igazság és méltányosság fényében. A háttérben zászló lobogott, a férfi pedig kimutatott a nézőre jobb mutatóujjával. A feje fölött ez a jelmondat állt: „Polgár, használj egészséges nyelvezetet!”. Arvardan

megfordult, de a lift másik falán ugyanaz a plakát lógott. Nem volt menekvés.

Szerencsére megérkezett az ötödik emeltre. Az ajtó kinyílt, és a lifttel szemben ott állt a felirat: B lakosztály. Az ajtó zöld festése megkopott, a keretet tintafoltok pöttyözték.

Arvardan vett egy mély levegőt, és megnyomta a csengőt.

Az ajtó mögötti léptek hangja ismerősnek tűnt, mintha már hallotta volna valahol. Az ajtó nyikorogva kinyílt, és a bejáratban egy fiatal nő jelent meg. Kitöltötte a keskeny rést, és kezében a kilincset szorongatva meghajolt Arvardan előtt.

– Kit – keres? – kérdezte gyanakvón.

Az Internetes Biztonsági Osztály BBS-szekciójában, a pult mögött hallotta ezt a hangot. Gyönyörű lány volt: vadászzöld gyapjúpulóvert viselt, a haja tipikus lófarokba kötve, a bőre hófehér, a szája egészségtől csillogó.

Arvardan egyenesen a szemébe nézett, majd némi habozás után felemelte a jobb kezét.

– Címek – mondta.

Feszülten figyelte a nőt. Ha feljelentené a rendőrségen, Arvardant letartóztatnák és kikérdeznék, mit keresett egy ismeretlen otthonánál. A „szándékos ácsorgás” csak kicsivel volt kevésbé súlyos bűn, mint a „kényes szavak használata”.

A lány alig észrevehetően bólintott, és jobb kezével óvatosan intett, hogy lépjen be. Arvardan mondani akart valamit, de a lány rámeresztette a szemét, ezért visszanyelte a szavakat, és engedelmesen belépett a lakásba.

A nő gyorsan becsukta az ajtót, és a bejáratban behúzott egy ólomszürke függönyt. Arvardan aggodalmasan pislogott, és körbenézett. A lakás két hálószobából és egy nappaliból állt. A nappaliban, a kanapé előtti dohányzóasztalon néhány csokor vörös és lila művirág hevert. Az egyik fal mellett íróasztal, rajta számítógép. Közöséges fehér naptár lógott a falon, de tulajdonosa rózsaszínű papírba burkolta a sarkait, hogy kicsit otthonosabb érzést

kölcsönözzön neki. Arvardan észrevette, hogy az ajtó melletti cipősállványon négy pár, különböző méretű cipő sorakozott. Tehát nem ő volt ma az egyetlen vendég.

Még mindig feszengett. A lány hirtelen megérintette a hátát, jelezvén, hogy haladjon beljebb. Átmentek a nappalin, és egy rövid folyosón keresztül megérkeztek az egyik hálóhoz. A szoba ajtaja előtt a kintihez hasonló ólomszürke függöny lógott. A lány félrehúzta, és kinyitotta az ajtót.

Három mosolygó ember ült az igazi, friss virágokkal díszített szobában, amely tele volt az Arvardannak csak az emlékeiben élő régiségekkel: volt ott impresszionista festmény, faszobor Ugandából és egy ezüst gyertyatartó. Számítógép egy szál se.

Míg Arvardan habozott, a lány is belépett. Gondosan visszahúzta a függönyt, és kulcsra zárta az ajtót. Megfordult.

– Isten hozott a beszélgetőklubban.

Beszélgetőklub?

Arvardan megszokásból nem mondta ki hangosan a szavakat. Nem volt benne biztos, hogy egészségesek, ezért csak a szemével kérdezett.

– Nyugodtan beszélj szabadon. Az az átkozott kütyü itt nem működik – mondta a lány a hallgatóra mutatva. Arvardan nem hallott figyelmeztető sípolást. Mintha meg sem hallotta volna a két kényes szót: *szabadon* és *átkozott*.

Arvardannak eszébe jutott a férfi, akivel egy hete találkozott a buszmegállóban. Ha levette volna a hallgatóját, lehet, hogy vele is az történt volna, mint azzal a férfival?

A lány észrevette bizonytalanságát. Az ólomszürke függönyre mutatott.

– Ne aggódj. Ez leárnyékolja a jelet. Senki nem hall minket.

Arvardan levette a hallgatót. Halkan szólalt meg. Nehezeére esett mellőzni a megfelelő hatóságok elvárta beszédstílust.

– Kik – vagytok – ti? Mi – ez – a – hely?

– Ez a beszélgetőklub. Itt kedvedre társaloghatsz – mondta az egyik bent ülő, és felállt. Magas volt és vékony, és nagyon vastag lencsés szemüveget viselt.

Arvardan motyogott valamit, de képtelen volt hangosan beszélni. Zavarba jött, ahogy a többiek nézték, és elvörösödött.

A lány, aki ajtót nyitott együtt tézón fordult felé.

– Jaj, te szegény. Ne legyél ilyen feszült. Mindenki így viselkedik, amikor először jár itt. Idővel hozzászoksz. – Arvardan vállára tette a kezét. – Mi már találkoztunk. Legalábbis én láttalak, bár te nem láthattál engem. – Miközben beszélt, kiengedte a haját. A fekete fürtök a vállára omlottak, és Arvardan arra gondolt, hogy ő a legszebb lány, akit valaha látott.

Végül sikerült kinyögnie egy teljes mondatot, bár még mindig nem folyt belőle igazán a szó.

– Én... emlékszem rád, emlékszem a hangodra.

– Tényleg? – kérdezte a lány mosolyogva. Leültette egy heverőre, és a kezébe adott egy pohár vizet. Arvardan rögtön észrevette, milyen ódivatúnak hat a metszett virágokkal díszített üveg pohár. A víznek volt valami enyhe illata. Arvardan belekortyolt. Az édes íz különösen erős hatást gyakorolt desztillált vízhez szokott ízlelőbimbóira.

– Nem volt könnyű beszerezni. Még mi sem jutunk hozzá minden héten – mondta a lány, majd leült Arvardan mellé, és fekete pillantásával mélyen a szemébe nézett. – Hogy jöttél rá, hogy létezőnk?

Arvardan elmagyarázta, hogy fedezte fel a nyomokat. A többiek elismerően bólogtak.

– Okos. Még nem gyepesedett be az agyad – mondta egy harminc körüli, enyhén túlsúlyos férfi. Nagyon hangosan beszélt.

A középkorú, szemüveges egyetértően zárta össze a kezét.

– Kész őstehetségnek számítasz a beszélgetőklub tagjai között.

– Rendben – mondta kövér ember –, köszöntsük hivatalosan, tapssal a legújabb tagunkat.

Mind a négyen tapsolni kezdtek, és az összeütött tenyerek hangja megtöltötte az apró hálószobát. Arvardan zavartan emelte feléjük a poharát. Ahogy elhalkult a taps, félénken felemelte a fejét, és megszólalt.

– Kérdezhetek valamit? Pontosan mi az a beszélgetőklub?

A lány válaszolt, aki beengedte.

– A beszélgetőklub találkozói olyan összejövetelek, ahol mindenki azt mond, amit akar. Itt nincsenek kényes szavak, sem egészséges net. Ez az a hely, ahol megnyugszik a lélek, és ellazul a test.

– Az alapelvünk ennyi: beszélj – tette hozzá a középkorú férfi, és megigazította a szemüvegét.

– De miről beszéljek?

– Bármiről. Bármiről, ami a szívedet nyomja – mosolygott a középkorú.

Ez egy vakmerő összejövetel, és nyilvánvalóan bűncselekmény, gondolta Arvardan. Ugyanakkor vonzotta a lehetőség, hogy ily módon ő is bűnözővé váljon.

– Természetesen néhány dolgot tisztáznunk kell – mondta a nő. – A beszélgetés veszélyes. Mindannyian azt kockáztatjuk, hogy a megfelelő hatóságok letartóztatnak. Az Állam ügynökei bármikor ránk törhetik az ajtót, és elfoghatnak illegális gyülekezés és törvénytelen nyelvhasználat miatt. Jogodban áll megtagadni, hogy csatlakozol hozzánk, és most rögtön távozhatsz.

Arvardan végiggondolta a figyelmeztetést. Kicsit habozott. Aztán eszébe jutott, hogy ha most elmegy, visszakerül a saját életébe, és tovább fuldoklik a mocsárban. Eddig nem is sejtette, hogy ilyen erősen vágyódik a beszélgetésre.

– Nem megyek el. Csatlakozom hozzátok. Beszélgessünk.

A lány felragyogott.

– Pompás! Nos, akkor kezdjük a bemutatkozással. – Felállt. – Én leszek az első. A nevem Artemisz. Ami az internet-hozzáférési kódomat illeti, a fenébe vele. Kit érdekel? Van saját nevem.

Szavai hallatán mindannyian – Arvardant is beleértve – nevettek. Artemisz folytatta.

– Az Artemisz amúgy álnév. A görög mitológia egyik istennőjét hívták így.

– Álnév?

– Úgy van. Nem egyezik meg azzal, ami a személyi igazolványomban szerepel.

– De miért?

– Neked nincs elegendő abból a névből, amely az aktáikban szerepel? Olyan nevet akartam magamnak, ami tetszik, még akkor is, ha csak egyetlen helyen használhatom. A beszélgetőklubban mindannyian választottunk magunknak egy nevet, és azon szólítjuk egymást.

Arvardan elgondolkodva bólintott. Tudta, mit érezhet Artemisz.

Amikor jelentkezett a BBS-fórumokba, remélte, hogy választhat magának, és nem egy kijelölt felhasználónéven kell belépnie.

Artemisz bemutatkozásából Arvardan megtudhatta, hogy az Internetes Biztonsági Osztály BBS-szekciójánál dolgozik. Betöltötte a huszonháromat, egyedülálló, és utálja a csótányokat meg a pókokat. Szabadidejében varr és kertészkedik, a hálósobában lévő virágokat pedig titokban csempészte be a Főváros környékéről.

A középkorú férfi következett. Lancelotnak hívták. Negyvenegy éves volt, mérnökként dolgozott a Fővárosi Elektromos Műveknél. Az eredeti Lancelot a legendás Artúr király hűséges lovagjaként szolgált. Lancelotnak felesége és két gyereke volt: egy fiú (hároméves) és egy lány (négyéves). Mindennél jobban szerették a citromos cukorkát. Lancelot remélte, hogy a következő klubtalálkozóra el tudja hozni a gyerekeket is. Most tanulnak beszélni, és Lancelot szerette volna, hogy rendes társalgásban legyen részük.

A harmincas éveiben járó, túlsúlyos férfi internetszabályozóként dolgozott az Internetes Biztonsági Osztályon, és Wagnernek hívták. Arvardan meglepődött. Eddig azt hitte, az internetszabályozók hidegek és kifejeztelenek, ezzel szemben, akit látott, testes, kicsit hájas ember volt, kackiásan kunkorodó bajusszal. Szerette a szivart

és az operát, és kihasználta az internetszabályozóknak járó kedvezményeket, hogy hozzájusson ezekhez az élvezetekhez.

– Wagner szerezte a függönyöket, amelyekkel leárnyékoljuk a hallgatót – jegyezte meg Artemisz. Wagner megpöckölte képzeletbeli kalapját, és mélyen meghajolt a lány felé.

A beszélgetőklub negyedik tagja egy fekete egyenruhás nő volt. Épp most töltötte be a harmincat. Durasként mutatkozott be, és a Fővárosi Napi Hírek szerkesztőjeként dolgozott. Még Artemisznél is vékonyabb volt, kiugró arccsontja különösen kihangsúlyozta mélyen ülő szemeit. Keskeny ajkait még beszéd közben is alig nyitotta ki, a fogai egyáltalán nem látszottak. Szerette a kutyákat és a macskákat, bár most nem tartott háziállatot.

– Te jössz – mondta Artemisz Arvardannak.

Arvardan egy percig töprengett, majd sűrűn hebegve bemutatkozott a társaságnak. Amikor a hobbihoz ért, elsőre semmi nem jutott az eszébe. Korábban soha nem kellett gondolkodnia azon, mi a hobija.

Artemisz a vállára tette a kezét, és megpróbált segíteni neki.

– Mi az, amit a legszívesebben csinálnál?

– Akármit mondhatok?

– Bármit. Itt nincsenek megkötések.

Arvardan úgy érezte, végre itt a lehetőség. Megköszöri a torkát, megvakarta a fejét, és éles hangon felkiáltott.

– A kurva anyádat!

A többiek ledermedtek. Wagner tért magához elsőként. Szivarját a foga közé vette, és vadul tapsolni kezdett. Aztán újra az ujjai közé kapta a szivart, és hangosan így szólt:

– Ez fantasztikus! Legyen ez a tagok hivatalos esküszövege.

Artemisz és Duras vihogtak. Arvardant a klubtagokkal való beszélgetés szabadságán túl mérhetetlen öröm töltötte el, hogy a káromkodással kifejezheti a megfelelő hatóságok iránti megvetését.

Artemisz félrehajtotta a fejét.

– Hogy szólítsunk? – kérdezte.

– Ööö... Vang Er¹⁴ – felelt Arvardan. Ez egy kínai név. Régen volt egy kínai barátja, aki sokat mesélt, és a főszereplőt minden történetben Vang Ernek hívták.

A hangulat baráti lett és laza, a beszélgetés természetesebbé vált. Mindenki kényelmesen elhelyezkedett, Artemisz időről időre újratöltötte a poharakat a kannából. Arvardan végül elengedte magát, és érezte, ahogy az idegei is kisimulnak.

Artemisz neki is töltött az édesvízből.

– A hétköznapiakon nem beszélhetünk szabadon. Szükségünk van erre a kis térre. De nem hirdethetjük meg a klubot nyilvánosan, testi kontaktus révén pedig nagyon kockázatos lenne toborozni. Lancelot ezért dolgozta ki az utalások és értelmezési kulcsok rendszerét, Wagner és én pedig kihasználjuk, hogy hozzáférhetünk a rendszerhez, és nyomokat hagyunk. Csak azok találják meg a klubot, akik felfedezik és megoldják a rejtvényt.

– A rendszer nem csak a biztonságot szolgálja – mondta Lancelot. Levette a szemüvegét, és gondosan megtörölgette. – Egyfajta minőségi vizsga is a lehetséges új tagoknak. A beszélgetőklub tagjai legyenek intelligensek és bölcsék, éljen bennük a szenvedély és az olthatatlan szabadságvágy.

Wagner két uja közé csippentette a szivarját, lepöckölte a hamut egy hamutartóba, és hangosan így szólt:

– Tapasztalatom szerint azok, akik engedélyért folyamodnak a BBS használatához, nosztalgikusan gondolnak a múltra, és nagyon vágnak valami újra és érdekesre az életben. Azt remélik, hogy a BBS-fórumokban kiléphetnek a hétköznapi életükből – persze a valóság egészen más, hiszen az Állam még az e-maileknél is szigorúbban ellenőrzi a BBS-t –, de már a vágyakozásuk is azt mutatja, hogy szabadok akarnak lenni. Ezért rejtünk értelmezési kulcsokat a BBS-dokumentumokba, hogy a jelentkezők megtalálhassák őket. És csak az okosak és jó megfigyelők fejtik meg az összes rejtvényt, és találják meg az utat a klubhoz.

– Te vagy a második, aki idetalált. Az első Duras kisasszony – jegyezte meg Artemisz. Arvardan elragadtatottan pillantott Durasra.

– Nem volt olyan nehéz – mondta Duras szerényen. – Az a munkám, hogy játszom a szavakkal.

Arvardannak eszébe jutott az őrült, akivel egy hete találkozott a buszmegállóban. Elmesélte a történetet a többieknek. Amikor befejezte, Lancelot megrázta a fejét, és felsóhajtott.

– Én is láttam már ilyen. Egy kollégámmal történt. Ebből is látszik, mennyire fontos, hogy legyen egy ilyen hely, mint a beszélgetőklub, ahol ki lehet engedni a fáradt gőzt. Ha az ember folyamatosan a kényes szavak tiltásának nyomása alatt él, előbb-utóbb becsavarodik, mert képtelen lesz gondolkozni vagy kifejezni magát.

Wagner nehézkesen feléjük fordult méreletes testével.

– A megfelelő hatóságok pontosan ezt akarják elérni. Mert így csak a hülyék maradnak életben. És egy hülyékből álló társadalom meglehetősen stabil.

– De hát ön is a megfelelő hatóság része, Mr. Wagner – mondta pajkosan Artemisz, miközben újratöltötte Wagner csészéjét.

– Artemisz kisasszony, én pontosan olyan átlagos vagyok, mint a többiek, azzal az apró különbséggel, hogy valamivel több kényes szót használhatok.

Mindenki nevetett. Arvardan még soha látott olyat, hogy ennyi ember ilyen sokat beszéljen. Maga is meglepődött rajta, hogy ennyire rövid idő alatt milyen otthonosan érezte magát a társaságban. Pillanatok alatt eltűnt az ismeretlenség és a távolságtartás. Ráadásul a szédülés és a mellkasi nyomás, élete állandó velejárói sem kínozták tovább.

A beszélgetés hamar a klubnál szélesebb érdeklődésre számot tartó témák felé fordult. Artemisz elénekelt egy dalt; Lancelot elmondott néhány viccet; Duras mesélt az Állam déli tartományainak szokásairól; Wagner pedig még egy áriát is előadott egy operából. Bár Arvardan az utóbbiból nem sokat értett, ez nem tartotta vissza attól, hogy lelkesen tapsoljon. A Főváros egyik leánykolt szegletében öt

ember, akik nem voltak hajlandók hallgatásba merülni, a legdrágább luxusnak hódolt – beszélgettek.

– Vang Er, ismered az 1984-et? – kérdezte Artemisz, és leült mellé. Arvardan megrázta a fejét.

– Csak azt tudom, hogy az 1984 része az internet-hozzáférési kódomnak.

– Az egy könyv.

– Könyv?

Ez igen régi szó volt. Most, amikor a számítógépes technológia olyan szintre jutott, hogy a neten minden információ elérhetővé vált, bárki beléphetett az online könyvtárakba, hogy elolvassa a kiadott művek digitális változatait. A megfelelő hatóságok fölösleges hulladéknak tekintették a könyveket, így azok idővel el is tűntek.

– Érthető, hogy a megfelelő hatóságok jobban szeretik az elektronikus könyveket – mondta Wagner. – Azoknál elég a KERESÉS és BEHELYETTESÍTÉS funkciók használata ahhoz, hogy kigyomlálják az egészségtelen szavakat, és megtisztítják a szöveget. Az igazi könyvek kijavítása és szerkesztése egy örökkévalóságig tartana.

– Az 1984 nagyszerű könyv. Egy filozófus valamikor régen megjósolta, milyen lesz a jövő – folytatta Artemisz lelkesen. – A régmúltban a könyvek mutatták meg az elnyomás és a szabadság küzdelmét testben és lélekben egyaránt. Erre az alapra épül a beszélgetőklub.

– Hogy lehetne elolvasni ezt a könyvet? – kérdezte Arvardan Artemisz sötét szemébe nézve.

– Nincs belőle nyomtatott példány, és az elektronikus könyvtárban sem fellelhető – rázta a fejét Lancelot, majd újra elmosolyodott. Bal kezével Durasra mutatott. – A mi Duras kisasszonyunk méltán lehet büszke a memóriájára. Fiatal korában volt szerencséje olvasni az említett könyvet, és a nagy részére még most is emlékszik.

– Csodás! És le is írta?

– Az túl veszélyes lenne. Az igazi könyvek birtoklása manapság súlyos bűncselekmény, és könnyen leleplezné a beszélgetőklubot. Ehelyett minden találkozónkon megkérjük Duras kisasszonyt, hogy idézzon belőle.

Mindenki elcsendesedett. Duras felállt, és a szoba közepére sétált. Arvardan mintegy véletlenül átkarolta Artemiszt, aki a vállára hajtotta a fejét, csak hosszú haja választotta el őket egymástól. A finom női illat utat talált Arvardan orrához, melynek hatására szíve kihagyott egy-két ütemet.

Duras nem beszélt hangosan, de hangja tiszta volt és átható. A memóriája tényleg lenyűgözte Arvardant: nemcsak a cselekményre, hanem a részletekre is emlékezett, ráadásul teljes bekezdéseket idézett fejből. Ahhoz a részhez ért, amikor Julia úgy tesz, mintha elesne, és átad egy cetlit Winstonnak, amelyen ez áll: „Szeretlek.” Duras olyan átéléssel mesélt, hogy mindenkit magával ragadott. Artemiszt különösen beszippantotta a történet, így észre sem vette, hogy Arvardan le sem veszi róla a szemét.

Amikor Duras szünetet tartott, hogy igyon egy kortyot, Wagner kifejtette a véleményét.

– Az 1984 szerzője tökéletesen megjósolta a totalitarizmus kibontakozását, de nem látta előre a technológiai fejlődést.

Arvardan arra gondolt, Wagner gyorsasága rácáfolt a kinézetére: technokratának igen éles szemű volt.

– Óceániában az emberek még eljuttathattak egymásnak titkos üzeneteket, és megoszthatták titkos gondolataikat. Ma már egész más a helyzet. A megfelelő hatóságok mindannyiunkat felkényszerítettek a világhálóra, ahol ha megpróbálnánk is titkos üzeneteket küldeni egymásnak, a netszabályozók mindent látnának. Nincs hova elbújni. És a való életben? Ott meg küszködhetünk a hallgatóval. – Wagner megkocogtatta a combját a szivarjával. – Leegyszerűsítve: a technológia semleges. De a technológiai fejlődés egy szabad világot még szabadabbá tesz, egy totalitárius világot viszont még elnyomóbbá.

– Ez úgy hangzik, mint egy filozófus kinyilatkoztatása – mondta Artemisz Arvardanra kacszintva. Az egyik fiókból kekszet vett elő, és körbekínálta.

– Ez nem ugyanolyan, mint a bitek, amelyek csak egyesek és nullák, az egyik ember mégis hasznos eszközöket kreál belőlük, míg valaki más kártékony vírusokat? – kérdezte Arvardan.

Wagner elégedetten csettintett az ujjával.

– Nagyszerű, Vang Er. Pontosan erről van szó. A programozók büszkék lehetnek rád.

Duras a falon lévő órára pillantott, és emlékeztette a többieket, hogy lejárt az idő. A beszélgetőklub egy-egy összejövetele nem tarthatott túl sokáig. Minél tovább voltak a hálózaton kívül és leárnyékolva a hallgatóik, annál nagyobbra nőtt a lebukás veszélye.

– Rendben. Akkor az utolsó félórát szánjuk a megmaradt teendőkre.

Artemisz leszedte az asztról az üres csészéket, Lancelot és Wagner pedig felálltak, hogy kinyújtóztassák a sok üléstől elgémberedett hátukat és vállukat. Csak Duras ült a helyén mozdulatlanul.

– Teendők? Miféle teendők? – kérdezte Arvardan. *Mi más dolga lehet egy beszélgetőklubnak, mint hogy az emberek beszélgessenek?*

– Nos, igen. Vannak más foglalatosságaink is – felelte Artemisz. Félresöpörte a frufuját, és csábosan mosolygott Arvardanra. – Még hátravan az őszinte eszmecsere.

– Őszinte eszmecsere?

– Igen, vagy pontosabban baszás.

Arvardan elsápadt, a légzése felgyorsult. Olyan érzése támadt, mintha mínusz 30 fokos levegőt injekciótak volna a gyomrába. Nem akart hinni a fülének.

A megfelelő hatóságok engedélyezték ugyan a szexuális együttlétet, de csak házastársak között. És akadt egy sereg algoritmus az aktusok gyakoriságára és hosszára, a felek kora, egészségi állapota, jövedelme, foglalkozása, környezete, szabályszegési kartonja és az

időjárás alapján. Ami az Arvardanhoz hasonlóan nem házasságokat illette, mindenféle szexuális tevékenység törvénytelennek számított (beleértve az önkielégítést is), és nem is olvashattak szexszel kapcsolatos tartalmakat – az Egészséges szavak listája minden erkölcsstelen szót törölt minden esetben.

– A beszélgetőklubban nemcsak a szabad beszédnek, a szabad szerelemnek is hódolunk – mondta Artemisz minden szégyenkezés nélkül. – Beszélgetünk egymással, aztán kiválasztjuk, kivel szeretnénk ágyba bújni, pontosan úgy, ahogy megválasztjuk a szavainkat.

Lancelotnak feltűnt Arvardan feszélyezettsége. Odalépett hozzá, és kedvesen megveregette a vállát.

– Természetesen semmit nem erőltetünk senkire. Ez az egész a kölcsönös beleegyezésen alapul. De nekem most el kell mennem a gyerekekért. Nélkülem pont megfelelő lesz a létszám.

Arvardan a feje búbjáig elvörösödött. Forró volt, mint a számítógépének a processzora nyáron. Még a tekintetét sem merte Artemiszre emelni. Nagyon régóta vágyott már női társaságra, de ez volt az első eset, amikor tényleg közel került a célhoz.

Lancelot mindenkitől elköszönt. Artemisz átengedte a hálósobát Wagnernek és Durasnak, kézen fogta Arvardant, aki a pánikroham határán járt, és átvezette a másik szobába. Ez láthatóan Artemisz saját hálója volt, tiszta, rendes és takaros.

Artemisz magához ragadta a kezdeményezést, és az ő csábos segédletével Arvardan fokozatosan ellazult, és felszínre engedte a mélyen benne lüktető elemi vágyakat. Annyiszor próbált már kiszabadulni száraz, dobozba zárt életéből, amikor kedves és bűgő, igazi női hangokról ábrándozott, és most végre valóra vált az álom. Arvardan nem tudta eldönteni, hogy Artemiszre vágyik-e jobban vagy arra, hogy kimondja „A kurva anyádat”, de most nem is jutott idő kielemezni.

Amikor felébredt, Artemisz ott feküdt mellette, fehér teste akár egy fehér jádeszobor. Még álmában is tökéletes volt a testtartása. Arvardan felült és ásított egyet, majd Artemisz is kinyitotta a szemét.

– Ugye milyen jó érzés? – kérdezte.

– Igen... – nyögte ki Arvardan, majd elhallgatott, végül habozva megkérdezte: – Korábban Lancelottal és Wagnerrel is... izé, akarom mondani, ágyba bújtál, ahogy most velem?

– Igen – mondta Artemisz kedvesen. Felült, hosszú haja eltakarta a mellét. Arvardan zavarba jött egyszerű őszinteségétől.

Kényelmetlen csend lett a szobában, amit Artemisz tört meg.

– Emlékszel a mai történetre? A nő odaadott a férfinak egy cetlit, amelyen ez állt: „Szeretlek”.

– Igen – mondta Arvardan.

– A *szeretni* szó nem szerepel az érvényben lévő Egészséges szavak listáján. – Artemisz szeme megtelt szomorúsággal és a veszteség érzésével.

– Szeretlek – mondta Arvardan gondolkozás nélkül. Tudta, hogy ebben a szobában azt mondhat, amit akar.

– Köszönöm – felelte Artemisz, és könnyedén rámosolygott. Felöltözött, és Arvardant is erre biztatta. A férfi kicsit csalódott. A lány nem azzal a lelkesedéssel reagált, amit remélt, inkább úgy tűnt, mintha semmit nem jelentettek volna neki Arvardan szavai.

Duras és Wagner már elmentek. Artemisz kikísérte Arvardant az ajtóig, kezébe adta a hallgatót, és emlékeztette:

– Odakinn senkinek se tegyél említést rólunk és a beszélgetőklubról. A klubon kívül nem ismerjük egymást.

– Értem – mondta erre Arvardan, és megfordult, hogy távozzon.

– Vang Er.

Arvardan visszafordult a név hallatán. Mielőtt felfogta volna, hogy mi történik egy puha száj tapadt az övére, majd egy lágy hang suttogott a fülébe.

– Köszönöm. Én is szeretlek.

Arvardan érezte, ahogy a szemét elfutják a könnyek. Felvette a hallgatót, kinyitotta az ajtót, és visszament a fojtogató világba. De egész más hangulatban volt, mint mikor jött.

Ettől kezdve Arvardan lelkiállapota látványosan megjavult. Gondosan őrizte magában a titkos klubhoz tartozás örömét. Az öt tag hetente, kéthetente találkozott. Beszélgettek, énekeltek vagy hallgatták Durast, aki az 1984-et mesélte. Arvardan többször is élvezte az őszinte eszmecserét Artemisszel, és néha ugyanezt tette Durasszal is. Két személyisége lett: az egyik a való világban és a neten élő Arvardan, a másik Vang Er, a beszélgetőklub tagja.

Az egyik találkozón megkérdezte:

– Csak mi találkozunk, hogy titokban beszélgethessünk az egész Államban?

– Azt beszéljük, hogy vannak helyek az Államban, a Fővárostól távol, mélyen a hegyek között, ahol az igazán radikálisok nemcsak beszélgetnek, hanem szervezik az ellenállást. Kiabálva rohannak neki az állami ügynököknek, és még a kivégzőosztaggal is káromkodnak, mielőtt végeznek velük – felelte Wagner.

– Nem csatlakozhatnánk hozzájuk? – kérdezte Arvardan.

– Csak akkor, ha készen állsz, hogy feladd a biztonságos és még mindig kényelmes életed. A radikálisok olyan elhagyatott helyeken élnek, ahol a szabad beszéden kívül nincs semmi, még tiszta víz sem – mondta Wagner kissé hidegen.

Arvardan visszahőkölt, és többé nem hozta fel a témát. Kétségtelenül szeretett beszélgetni, de nem annyira, hogy feladja, amiye van, bármilyen kevés is az. A desztillált víz még mindig jobb, mint a semmilyen. A beszélgetőklub elegendő táplálékot adott ahhoz, hogy fenntartsa lelke kiszáradt burkát. Végeredményben kevéssel is beírta.

Egy másik találkozón a téma a kényes szavakra terelődött. Arvardan emlékezett rá – még ha ködösen is –, hogy a megfelelő hatóságok egyszer kiadták a Kényes szavak listáját. A különböző weboldalakat futtató embereknek titokban erre kellett támaszkodniuk az oldalak adminisztrálásakor. Az már nem jutott eszébe, hogyan alakult át az a rendszer a jelenlegivé. Erre a beszélgetésre Wagner hozott egy üveg bort, amitől emelkedett hangulatba került. Elmesélte nekik az „árnyékoló”-rendszer

történetét. Netszabályozóként hozzáfért az ezzel kapcsolatos archív jelentésekhez.

Kezdetben az Állam csak bizonyos kényes szavakat árnyékolt le, de hamar rájöttek, hogy ennek semmi értelme. Sok felhasználó egyszerűen különleges írásjeleket vagy számokat kevert a kényes szavakba, vagy egyszerűen rossz helyesírással használta őket, így kikerülte a szűrőt. A különleges hatóságok megpróbálták az összes variációt leárnyékolni. De mindenki tudja, hogy a különböző írásjelek segítségével létrehozott, az eredetire utaló vagy emlékeztető szavak száma virtuálisan végtelen. Kis képzelőerővel bárki könnyedén létrehozhatott egy új variációt, amit a többiek megértettek. Például a politika szót leírhatjuk úgy, hogy polit/ka, politik\$ és így tovább.

Ahogy a megfelelő hatóságok végül felismerték a problémát, taktikát váltottak. Mivel képtelenség lett volna egy szó összes lehetséges variációját leárnyékolni, kizárólag a szótári szavak használatát engedélyezték. Ez a módszer kezdetben bevált. A szabályszegések száma látványosan csökkent. De az emberek gyorsan rájöttek, hogy szójátékok, rokon értelmű szavak vagy rímelő szleng kifejezések segítségével továbbra is közvetíthetik a veszélyes gondolatokat. A megfelelő hatóságok hiába szűrték volna ki az összes kényes szót szójátékostul és homonimásként, semmit sem értek volna el. A nagy képzelőerővel megáldott polgárok szabadjára engedték a fantáziájukat, és áttértek a metaforákra, metonímiára, analógiára, etimológiára, rímelő szavakra és más retorikai trükkökre, hogy nemkényes szavakkal helyettesítsék a kényeseket. Az emberi elme kreativitása messze meghaladta a számítógépekét. A gép leárnyékolhatott egy módozatot, de az emberek találtak ezer másikat.

A verseny fű alatt az emberek javára kezdett eldőlni. De akkor jött valaki, aki ki tudott lépni a megszokott gondolkodásmódból. Nem lehetett biztosan tudni, ki volt ő valójában: néhányan azt mondták, a megfelelő hatóságok főadminisztrátora, mások szerint egy veszélyes ember, akit letartóztattak, mert túl sok kényes szót használt. Mindenesetre ez az ember fordította meg az Állam és az emberek közt zajló csata állását.

Azt javasolta a megfelelő hatóságoknak, hogy a szabályzat többé ne azt írja elő, hogy mi tilos, hanem hogy mit és hogyan lehet mondani. A megfelelő hatóságok elfogadták a tanácsot, és azonnal kiadták az új szabályzatot. A Kényes szavak listáját leváltotta az Egészséges szavak listája.

Ezúttal az emberek álltak vesztesre. Azelőtt élvezték a macska-egér játékot a megfelelő hatóságokkal a neten és a hétköznapiakban. De a megfelelő hatóságok most felülkerekedtek, mert a nyelv teljes keretrendszerét és az építőköveit is az ellenőrzésük alá vonták.

Az emberek azonban nem adták fel. Fogták az Egészséges szavak listáját, és úgy kombinálták össze a szavakat, hogy azok új és illegális jelentést nyertek. Például, ha kétszer írták le azt, hogy *megszilárdít*, az azt jelentette „felborít”, a *megszilárdít* a *jóléttel* kombinálva pedig azt, hogy „árnyékol”. A megfelelő hatóságoknak rajta kellett tartaniuk a szemüket ezen az új trenden, és nap mint nap újabb és újabb szavakat kellett törölniük az Egészséges szavak listájáról, hogy meggátolják az új jelentésváltozatok megjelenését.

– Ha csak két szó vagy akár csak két betű marad a világon, az emberek akkor is képesek lesznek szabadon cserélni a gondolataikat – ismeritek a morzekódot?

Wagner elhallgatott, kiitta a poharát, és elégedetten böffentett.

– De a háború ára a nyelv hanyatlása volt. Egyre szegényesebben fejezzük ki magunkat; ráadásul egyre szárazabban és közhelyesebben. Egyre többen választják a csendet. De a megfelelő hatóságok szempontjából ez jó – mondta Lancelot aggódalmas arckifejezéssel, miközben ritmikus kopogott az íróasztalon. – Ha belegondoltok, nem éppen az emberek szabadság iránti vágya sodorja a nyelvet a kipusztulás szélére? Ironikus, nem? A megfelelő hatóságok nevetnek a végén.

– Nem, nem. Ők nem ismerik a nevetés mögötti érzéseket – jegyezte meg Wagner.

– Azt hiszem, a megfelelő hatóságok működése mindig is a félelemre épült. Rettegnek attól, hogy az emberek túl sok szót használnak, túl sok gondolatot közvetítenek, és megnehezítik az

ellenőrzést. – Artemisz magára öltötte a munkahelyén használt merev és hideg arckifejezést, és a hivatalos beszédmódot utánozva hozzátette: – Építsünk egészséges és tartós internetet!

Duras, Lancelot és Wagner nevetésben tört ki. Csak Arvardan nem kacagott. Leragadt annál, amit Lancelot mondott, hogy az emberek és a megfelelő hatóságok háborújában végül elpusztul a nyelv. És akkor a beszélgetőklub nem lesz más, mint az utolsó csendes pillanat élvezete a behúzott függöny mögött, egy szakadék felé száguldó vonaton.

Duras nem maradhatott az őszinte eszmecsere ezen a héten, mert ő volt a felelős szerkesztő, ezért korábban el kellett mennie. Artemisz elmosogatta a poharakat, és mosolyogva megkérdezte:

– Próbálkozzunk egy három plusz egyes felállással?

Lancelot megveregette Arvardan vállát.

– Nekünk még meg kell beszélnünk valamit Vang Errel. Itt maradunk kicsit.

Artemisz átment Wagnerrel a másik hálóba. Arvardan össze volt zavarodva, nem tudta, mit akarhat Lancelot.

Lancelot visszaült a heverőre. A mérnök arckifejezése komolynak tűnt.

– Wagner mesélt a radikális szervezetekről? – Arvardan bólintott.
– Mit gondolsz róluk?

– Rajongok értük. De nem vagyok benne biztos, hogy érdemes ilyen messzire elmenni. Az ember nem élhet csak a szavakban. – Bár Arvardan még soha nem járt a hegyekben, sokat hallott róla, mennyire elhagyatott az a vidék.

Lancelot keserűen felnevetett, és megitta a kávéját.

– Valamikor a radikálisok közé tartoztam. De ma már dezertőr vagyok.

Arvardan rámeredt.

– Kezdetben idealista voltam. Fölmentem a hegyekbe, és csatlakoztam hozzájuk. De ahogy csökkent a szabadságlázam, csak a

nélkülözés és a szenvedés maradt. Meginogtam, és végül elhagytam a barátaimat. Visszakullogtam a Fővárosba, és most egy lány hálósobájában bujkálok, beszélgetek, dugok és kávézok, és azt mondom, elégedett vagyok az életemmel.

– Megbántad, hogy visszajöttél?

– Lényegtelen, hogy megbántam-e. – Lancelot egy papírlapot nyomott Arvardan kezébe. A cetli vékony volt, könnyű, és egyetlen cím állt rajta.

– Jegyezd meg, és nyeld le a papírt – mondta Lancelot. – Ennek segítségével eljuthatsz a hegyekbe, és kapcsolatba léphetsz velük. Ha változtatni akarsz az életeden, bármikor odamehetsz.

– A többieknek is adtál ilyen papírt?

– Nem. Nekünk elég a beszélgetőklub. De te más vagy. Emlékeztetsz a fiatalkori önmagadra. Bár csendesnek tűnsz, ott izzik benned a veszélyes szikra. Én már elvesztettem a vágyat és a lelkesedést, hogy megváltoztassam a világot, de nem akarom, hogy mindenki olyanná váljon, mint én.

– De én...

– Semmit sem kell megígérned. Ez csak egy lehetőség, nem több.

Miután hazaért a beszélgetőklubból, Arvardan lefeküdt a priccsre, a feje alá tette a kezét, és elmerült a gondolataiban. Belebolondult Artemiszbe, és semmit sem tehetett ellene. Arvardan irigyelte Winstont Duras meséjéből. Az 1984-ben Winstonnak és Juliának jutott egy saját szoba, ami csak az övék volt.

(Arvardan azon is elgondolkozott, amit Lancelot mondott neki a radikálisokról, de hamar kiverte a fejéből – egyszerűen a hegyek között bujkáló radikálisok gondolata jóval kevésbé vonzotta, mint Artemisz teste.)

Egyszer az egyik „őszinte eszmecseréjük” közben megosztotta a lánnyal a gondolatait. Artemisz nem válaszolt egyenesen, de annyit elárult, hogy a kapcsolatuk nem nőhet túl a jelenlegi kereteken – a lehetőségek korlátain. A megfelelő hatóságok is felébredhetnek egyszer.

– Az érzelmi életünket bele kell sűríteniünk a heti beszélgetőklubos találkozókba. Már ez is hatalmas luxus – mondta, és gyengéden megsimogatta Arvardan mellkasát. – A beszélgetőklubban Artemisz és Vang Er vagyunk. De mindenhol máshol te ARVARDAN19842015BNKF, én pedig ALICE19387465BJHD.

Arvardan csak sóhajtott válaszul. Tényleg nem vágyhatott többre.

Az érzéseivel párhuzamosan a világháló is megváltozott. Mióta csatlakozott a beszélgetőklubhoz, Arvardan elkezdte felfedezni a net rejtett mélységeit. Ahogy Wagner mondta, az emberek és a megfelelő hatóságok közt zajló háború soha nem érhetett véget. Mindig rést ütöttek a rendszeren a gondolatok és a szavak.

Arvardan felfedezte, hogy a sablonos e-mailek és BBS-fórumbejegyzések tele vannak figyelemre méltó részletekkel, mint az ő „címek” szava annak idején. Különböző kódokra és rejtett jelentésekre bukkant. Ezek a rejtvények különböző emberektől származtak, és mindegyiknek eltért a formátuma és a dekódolási technikája. Arvardan nem mindig tudta, mi rejtőzik a kódok mögött, de egyvalamiben biztos volt: nem a beszélgetőklub volt az egyetlen illegális találkozóhely. Wagner jól látta: az emberek mindig megpróbálták „egészségtelen” gondolatokat kifejezni „egészséges” szavakkal.

Régebben Arvardan csak halványan érezte, hogy valamit rákényszerítenek, de most tisztán látta a rendszer lüktető vénáit és artériáit – és a megfelelő hatóságok trükkjeit, hogy szórakozzanak vele. A beszélgetőklubban átélt szabadság hatására csak még jobban érezte, mennyire hiányzik a szabadság élete minden más területén.

– A kurva anyádat!

A három férfi minden találkozón ezt kiáltotta. Tudták, hogy nem árthatnak vele a megfelelő hatóságoknak, de egyszerűen imádták az érzést, amelyet a káromkodás hozott ki belőlük.

Az egyik héten Arvardan a szokásosnál is elfoglaltabb volt. A kollégáját ismeretlen okból leárnyékolták, így a teljes projekt a nyakába hullott. A projekt részeként szoftverfejlesztést végzett a megfelelő hatóságoknak, ami az új, nagy teljesítményű, aktív hallgató

energiaelosztását vonta ellenőrzése alá. (Arvardan általában nem tudott ilyen sokat, de most, hogy a kollégája eltűnt, a felettesei kénytelenek voltak beavatni.) A szoftver meglehetősen összetettnek bizonyult, így Arvardan tizenkét órát dolgozott a számítógép előtt, és csak azért hagyta abba a munkát, hogy egyen, igyon egy kis desztillált vizet vagy hogy szundítson egyet a priccsen, amikor a teste nem bírta tovább a gyűrődést. A szoba megtelt a bűdös zoknik és átizzadt ingek szagával.

Mindeközben tönkrement a fűtés. A szürke radiátorok jéghideggé váltak, és a víz nem cirkulált bennük. Arvardan megnézte, mi lehet velük, és tudta, hogy nem a csövekben van a hiba. Mivel a szomszédai ugyanígy jártak, a teljes rendszer omolhatott össze. A helyzet egyetlen előnye az volt, hogy kevésbé lehetett érezni a bűzt. Hátránya viszont az, hogy a szoba jégveremmé változott. Az alacsony hőmérséklet hatására az amúgy is kényelmetlen szobában mindent elborított a dér. A számítógép maradt az egyetlen hőforrás. Arvardan felvette az összes téli ruháját, bebújt az ágyba, és maga felé fordította számítógép kifúvó ventilátorait.

A megfelelő hatóságok ideiglenesen kényesnek ítélték a *meleg*, a *kazán* és a hasonló jelentésű szavakat, ezért Arvardan nem tudott panaszlevelet írni a fűtésszolgáltató vállalatnak. Nem tehetett mást, csak várt csendben. A billentyűzetet verő ujjain kívül semmilyen testrészét nem mozgatta, hogy tartalékolja a testmelegét.

Négy nappal a rendszer leállása után a fűtőtestek végre csattogni és zörögni kezdtek, jelezve, hogy megindult bennük a meleg víz. A szoba felmelegedett, a *meleg*, a *kazán* és a hasonló jelentésű szavak visszakerültek az Egészséges szavak listájára. Az e-mailek és a BBS-fórumbejegyzések ilyen lelkes mondatokkal teltek meg: „Gratulálunk a megfelelő hatóságoknak, amiért ilyen gyorsan megjavították a fűtést, és a szükségben meleget adnak az embereknek!” vagy „A nép-kormányja szereti a népet!” stb.

De Arvardannak már késő volt. Megbetegedett, borzalmasan megfázott. A feje annyira fájt, mintha meglőtték volna egy dumdum golyóval. Csak feküdt az ágyon, és várta az orvost.

Az orvos meg is érkezett, adott egy injekciót és néhány névtelen pirulát, és azt mondta, pihenjen. A betegség eltartott néhány napig, és Arvardan kénytelen volt lemondani a heti beszélgetőklubról. A teste nem állt készen, és Arvardan azt hitte, meg fog halni.

Csak feküdt az ágyban tele önsajnálattal. A beszélgetőklub jelentette az egyetlen örömet az életében, és most még oda sem mehetett el. A fejére húzta a takarót, és arra gondolt, *vajon visz-e valami különlegeset Wagner a mai alkalomra? Elviszi-e Lancelot a két gyerekét? És Artemisz...* Ha ő nincs ott, vajon kivel fog őszintén eszmét cserélni? Wagnerrel vagy Lancelottal?

Duras is eszébe jutott. Az utolsó találkozáson ahhoz a részhez ért a történetben, amikor Winston azt mondja Juliának a titkos találkahelyükön, „Halottak vagyunk.” Julia azt válaszolja: „Halottak vagyunk.” Mire egy harmadik hang is megszólal: „Halottak vagytok.”

Duras ennél a pontnál elhallgatott. Arvardan mindenáron tudni szeretete volna, mi történt ezután. Ki volt a harmadik hang? A párt? Winstont és Juliát letartóztatják? Mi lesz velük?

– Ez most maradjon a levegőben – vágott közbe Artemisz. – Akkor az egész jövő hét az örömteli várakozás jegyében telik. – Ezután visszatértek az őszinte eszmecsere élvezetéhez.

Arvardan tíz napig betegeskedett. Amikor már elég jól érezte magát, az első dolga az volt, hogy felkeljen, és megnézze a naptárt a falon. Vasárnap volt, a beszélgetőklub napja. Arvardan kihagyott egy találkozót, és úgy érezte magát, mint aki mindjárt éhen hal. Még álmában is a beszélgetőklubban beszélgetett.

Megmosta az arcát, és gondosan leszedte a borostát egy rozsdás pengével. Fogat mosott, lesimította elfeküdt haját némi langyos víz és egy törülköző segítségével. A betegségére való tekintettel a megfelelő hatóságok extra készleteket utaltak ki a számára; két croissant-t, két gyömbérsört, és egy csomag finomított cukrot. Ezt mind gondosan becsomagolta egy nejlonszatyorba, és betette kabátja belső zsebébe, hogy megossza a többiekkel a beszélgetőklubban.

Arvardan leszállt a buszról, megtapogatta a zsebében lévő csomagot, és a Simpson-torony felé sétált. Félúton felnézett, és

mintha jeges kéz markolt volna a szívébe, szinte megdermedt.

Valami nagyon nem volt rendben.

Fölnézett az ötödik emeletre. Azelőtt Artemisz lakásának az utcára néző ablakait rózsaszín függöny borította, most viszont félrehúzták, és az ablak tárva-nyitva állt. Ha lenne ma találkozó, Artemisz nem hagyta volna széthúzva az árnyékolófüggönyöket. A nyitott ablak már önmagában is nagyon különösnek tűnt. A főváros levegője erősen szmogos volt, senki sem nyitott volna ablakot, hogy beengedje a „friss levegőt”.

Tehát ma nem lehetett beszélgetőklub. Valami más zajlott itt. Arvardan az ablakot nézte, miközben szíve vadul kalapálni kezdett. Kivette a kezét a zsebéből, cigarettát tett a szájába, nekidőlt az egyik közműoszlopnak, és nyugalmat erőltetett magára, hogy fel ne keltse az arra járók gyanúját. Hirtelen meglátott valamit, amitől kis híján elájult.

Egyetlen gondolat visszhangzott a fejében.

– Ezen a héten nem lesz beszélgetőklub. Soha többé nem találkozunk – motyogta maga elé hamuszürke arccal.

Azon az oldalon, ahol állt, valamivel arrébb észrevett egy szerkezetet, amely úgy nézett ki, mint egy parabolaantenna. Pontosan tudta, mi az. A berendezés, amelyhez a szoftvert fejlesztette: a vadonatúj, nagy teljesítményű, aktív hallgató. A berendezés elektromágneses hullámokat bocsátott ki, amelyekkel elcsípte a hangok keltette, a falakon és ablakokon visszaverődő rezgéseket, és a távolból is ki tudta szűrni a kényes szavakat.

Ha elhelyeztek egy ilyen berendezést Artemisz otthonának a közelében, akkor a megfelelő hatóságok leleplezték a beszélgetőklubot. A működő hallgató hullámai könnyedén átjutottak az ólomfüggönyökön, és szóról szóra eljuttatták a klubtagok szavait a megfelelő hatóságokhoz.

Ez a találmány új korszakot nyitott. A megfelelő hatóságoknak nem kellett többé tétlenül várniuk a jelzésekre. Ehelyett bárkit bármikor ellenőrizhettek, és kihallgathatták, miket beszél. Arvardan el tudta képzelni, mi történhetett. A megfelelő hatóságok mindent

rögzítettek, amit Artemisz és a többiek mondtak. Ezután a rendőrség lecsapott rájuk, és minden jelen lévő klubtagot letartóztattak. A házkutatás után pedig nem maradt más, csak az üres szobák, és a függöny nélküli ablakok.

Arvardan úgy érezte, mintha kést forgatnának a szívében. Egyáltalán nem gondolt arra, mekkora szerencséje van, hogy megúsza a letartóztatást. Felkavarodott a gyomra, és a hányinger elindult felfelé. Hánygni akart, de képtelen volt rá – a *hányni* szó maga is kényesnek minősült. A teste épp csak rendbejött, és nem bírta el a megpróbáltatást. Arvardan reszketni kezdett, mint aki mindjárt megfagy.

Nem mert továbbmenni. Megfordult, és összeszorított szájjal felszállt egy visszafelé menő buszra. Ahogy a lakása felé tartott, látta, hogy a közelben éppen felszerelnek egy másik működő hallgatót. A sötét antenna kinyúlt az ég felé, és a többi antennával együtt hatalmas, láthatatlan hálót vont a Főváros fölé, ami mindent lefedett.

Arvardan nem mert megállni, hogy alaposabban megnézzé magának. Lehajtott fejjel lépdelt el az üzembe helyezett hallgató mellett, és megállás nélkül hazasietett. Aztán a párnájába temette az arcát, de nem mert hangosan sírni. Még annyit sem mondott, „A kurva anyádat!”

Arvardan élete ezután visszatért a normális kerékvágásba – olyan lett, mint azelőtt: langyos, elfojtott, szenvedélymentes, egészséges, és nem hódolt vulgáris örömöknek. Lancelot azt mondta, a háborúnak az lesz a vége, hogy az emberek szabadságvágya a pusztulásba viszi a nyelvet. A beszélgetőklub megszűnésével a *beszélgetés*, *opera*, *őszinte* és *eszmecsere* szavak is lekerültek az Egészséges szavak listájáról.

Bár számokat lehetett használni, az 1984-et leárnyékkolták. Egy reggel, minden előzetes figyelmeztetés nélkül Arvardan új internet-hozzáférési kódot kapott, amelyben már nem szerepelt ez a számsor. Ez azt is jelentette, hogy a programozóknak – tehát Arvardannak is – folyamatosan figyelniük kellett, nehogy illegális számokat

használjanak munkájuk során. Ez tovább növelte a munkamennyiséget, és Arvardan még kimerültebbé vált, mint régen.

És soha nem tudta meg, hogyan folytatódott az 1984. Duras, az egyetlen, aki tudta, teljesen eltűnt. Tehát az, hogy mi történt Winstonnal és Juliával, ugyanúgy a köd homályába veszett, mint Lancelot, Wagner, Duras és Artemisz sorsa.

Arvardan leginkább Artemisz miatt aggódott. Ahányszor eszébe jutott a neve, végtelenül elkeseredett. Mi lett vele? Teljesen leárnyékolták? Ha így történt, az egyetlen, ami utána maradt, egy álnév egy programozó fejében.

Három héttel a beszélgetőklub megszűnése után minden háborítatlanul folyt tovább. Senki nem kereste Arvardant. Arra gondolt, talán a többiek nem voltak hajlandóak elárulni róla semmit. Vagy talán nem is ismerték igazán – ők egy Vang Er nevű programozót ismertek. A Fővárosban több ezer programozó dolgozott, a Vang Er pedig csak álnév volt.

Az élet békésen ment tovább. Pontosabban akadt egy apró különbség. És ez az Egészséges szavak listáját érintette: a szavak egyre gyorsabb ütemben tűntek el róla. Óránként, percenként tűntek el a szavak. Ahogy gyorsult a lista változása, úgy váltak az e-mailek és a BBS-fórumbejegyzések egyre laposabbá és közhelyesebbé. Mivel az embereknek elképesztően kevés szó állt a rendelkezésére, hogy elmondhatatlanul sok gondolatot fejezzenek ki, mindenki inkább a csendet választotta. Még a titkos kódok és rejtett értelmezési kulcsok is megritkultak.

Egy napon Arvardan kinézett a számítógép mögül. A szürke, ködös eget szemlélte az ablakon túl, és görcsbe rándult a mellkasa. A fájdalomtól rátört a köhögés, és kiitta a desztillált vizet a poharából. Behajította az eldobható műanyag poharat a szintén műanyag szemetesbe. Ahogy a műanyag tompán a műanyagnak koppant, arra gondolt, az ő feje is tele van szeméttel. Ököllel verte a halántékát. És tényleg, ugyanolyan tompán koppant, mint a pohár az imént.

Felvette a kabátját és a szűrőmaszkját, és az ajtóhoz ment. Nem viselt hordozható hallgatót, mert már nem volt rá szükség. A

Fővárost beüzemelt hallgatókkal telepítették be, amelyek folyamatosan figyeltek a kényes szavak felbukkanására. Olyan lett a Főváros, mint a net, egészséges és tartós.

Arvardannak engedélyezett indoka volt rá, hogy elhagyja a lakást. Úgy döntött, visszaadja a BBS-szolgáltatásra kapott engedélyt. Már nem volt rá szüksége. Az e-mailek, a BBS-fórumok és az internetes oldalak tökéletesen egyformák lettek.

A naptár tavaszt mutatott, de odakint nagyon hideg járt. A magas, szürke épületek úgy sorakoztak, mint valami köerdő az abszolút nulla fokban. A szél sárga homokot és mérgező kipufogógázt sodort a házak közé, kitöltve minden rést, senki nem menekülhetett a fojtogató szmog elől. Arvardan zsebre vágta a kezét, mélyen a kabátjába bújt és folytatta útját az Internetes Biztonsági Osztály épülete felé.

Hirtelen megtorpant, gyökeret vert a lába, és képtelen volt továbbmenni. Artemisz állt előtte a lámpafényben fekete egyenruhában. De teljesen megváltozott! Profilból legalább tíz évvel öregebbnek látszott, mint mikor utoljára látta, arca csupa ránc. Fiatalos életvidámságából semmi sem maradt.

Artemisz meghallotta a lépteket a háta mögött, megfordult, és sötét tekintete tökéletesen üresnek tűnt. Átnézett Arvardanon a messzeségbe.

Arvardannak eszébe sem jutott, hogy itt és most összefuthat a lánnyal. Régóta szunnyadó szívében szikrák éledtek. De eltompult és kimerült idegei képtelenek voltak felismerni az izgatottság egyszerű érzését.

Egy ideig csak bámulták egymást. Artemisz végül közelebb lépett, és tétován kinyitotta a száját, mintha mondani akarna valamit. De amikor Arvardan még otthon belenézett az Egészséges szavak listájába, üres volt – az utolsó szót is leárnyékolták a megfelelő hatóságok.

Eszébe jutott egy cím – a technológia szerencsére még nem fejlődött eleget ahhoz, hogy a gondolatokat is leárnyékolják. Talán itt az ideje, hogy kiránduljon a hegyekbe. Nem maradt vesztenivalója.

Valakinek meg kell tennie.

Így hát Arvardan nem szólalt meg. Némán elhaladt a kifejezéstelen tekintetű Artemisz mellett, és folytatta útját. A sziluettje lassan beleolvadt a hasonlóan szürke emberek tömegébe.

A város ma különösen csendesnek tűnt.

kiskádár tamás fordítása

HAO CSING-FANG

Hao Csing-fang író több regény szerzője, de írt már útikönyvet és számtalan novellát is különböző magazinoknak (*Science Fiction World, Mengya, New Science Fiction, ZUI Found*). Írásaival elnyerte a Galaxis- (Jinho)- és a Nebula-díjat (Hszingjün). A Csinghua Egyetemen diplomázott fizikából, majd az Asztrofizikai Központban folytatta tanulmányait. A közelmúltban végezte el a közgazdaságtan és menedzsment PhD-képzést, szintén a Csinghua Egyetemen, jelenleg pedig egy válogatott szakemberekből álló kutatócsoport tagja.

Hao nem kizárólag zsánerirodalommal foglalkozik. Legutolsó regénye, az *1984-ben született* például szépirodalmi mű. Precízen konstruált, fantáziadús történeteit több különböző szinten is gondosan megtervezi. Az antológiába választott két műve kiválóan tükrözi sokrétű érdeklődését és irodalmi hatásait: az első novella Italo Calvino szellemében íródott fabula, a második pedig egy közeljövőben játszódó, közgazdasági alapokra helyezett disztópia. Mindkét történet számos értelmezési lehetőséget kínál. Az *Összecsukható Pekinget* beválogatták a *The Year's Best Science Fiction & Fantasy* 2015-ös kiadásába (szerkesztette: Rich Horton) és a *The Best Science Fiction of the Year* című gyűjteménybe is (szerkesztette: Neil Clarke).

LÁTHATATLAN BOLYGÓK

– Mesélj nekem arról a rengeteg bámulatos világról, ahol megfordultál! – mondod. – De nem akarok kegyetlen vagy gyomorforgató történeteket hallani!

Rendben. Mosolyogva bólintok. Természetesen. Nem gond.

CHICHI RAHA

Chichi Raha csodálatos bolygó. Aki egyszer is ellátogat ide, sohasem felejtí el az itteni virágokat és tavakat. A talajból zsebkendőnyi sáv sem marad csupaszon, mindent elborít a burjánzó növényzet: a selyemfonálszerűen vékony *anuafű*, az égig nyújtózó *kuginfa*, nem is beszélve a csábító illatú, leírhatatlan külsejű, felfoghatatlanul különleges gyümölcsök rengeteg fajtájáról.

Chichi Raha lakóinak sohasem kellett aggódniuk az életkörülményeik miatt. Várható életkoruk magas, anyagcseréjük lassú, és nincsenek természetes ellenségeik. Gyümölcsökön élnek, nem is rosszul, otthonaikat nagyméretű, üreges fák belsejében alakítják ki. Egy ilyen csőszerű zug átmérője éppen akkora, hogy egy felnőtt Chichi Raha-i kényelmesen elheverhet odabent. Jó időben az ágak ernyedten csüngenek, de ha elered az eső, felemelkednek és ernyőt formálnak a levelekből. Azok, akik először járnak Chichi Rahán, nem is értik, hogyan alakulhatott ki élet ezen a bolygón. A látogatók szemszögéből nézve egy minden verseny- és vészhelyzetet nélkülöző világon kifejlődő életnek nem feltétlenül kellene intelligensnek lennie ahhoz, hogy túléljen, ezzel ellentétben itt nemcsak kialakult egy civilizáció, hanem rendkívül csodálatos, étellel és kreativitással teli kultúra lett belőle.

Számos látogatóban támad fel a vágy, hogy ezen a világon élje le nyugdíjas éveit, bár a legtöbben attól tartanak, komoly problémáik

lennének az étkezéssel, ezért óvatosan – és kicsit aggodalmasan – végigkóstolnak minden helyi gyümölcsöt. Ha viszont már sikerült eltölteniük némi időt a bolygón, és elég sok helyi vacsorán vettek részt, egyszer csak észreveszik – nem kis meglepetésükre –, hogy bár magát a helyi gasztronómiát kifejezetten élvezik, képtelenek elviselni az itteni életet, különösen akkor, ha már élemedettebb korban járnak.

Idővel mindenki rájön, hogy Chichi Raha lakói születésüktől fogva tanulnak hazudni, sőt mi több, a hazudozás a legfontosabb elfoglaltságuk. Létezésük során mást sem tesznek, mint koholt történeteket gyártanak megtörtént és sohasem létezett eseményekről. Ezeket lejegyzik, megfestik, dalba öntik, később azonban sohasem emlékeznek semmire. Nem érdekli őket, van-e bármilyen kapcsolat a fikció és a tények között, az egyetlen kritérium, hogy mennyire érdekes a történet. Ha bárki Chichi Raha történelméről kérdezi őket, száz különböző variációt kap válaszul. Senki sem fog megcáfolni senkit, hiszen amúgy is minden pillanatban folyamatos önellentmondásba keverednek.

Ezen a világon mindenki folyamatosan azt hajtogatja, hogy „Igen, úgy lesz”, majd sohasem történik semmi. Senki sem veszi komolyan az ígéreteket, bár az ígéretés nyilván izgalmasabbá teszi az életet. A bolygó lakói kizárólag a lehető legritkább esetben váltják be azt, amit mondanak, és ezeket a neves alkalmat meg is ünneplik. Ha például ketten megbeszélnek egy találkozót és azt be is tartják, akkor nagy valószínűséggel egy pár lesz belőlük, és onnantól kezdve együtt is élnek majd. Persze ez kifejezetten ritkán fordul elő, Chichi Raha lakói többnyire magányosan élik le az életüket, és ettől nincsen hiányérzetük. Sőt mi több, amikor a más bolygókat sújtó túlnépesedési problémákról hallanak, úgy gondolják, az ő világuk az egyetlen, ahol ismerik a kellemes élet titkát.

Így hát Chichi Raha világa ragyogó irodalommal, művészettel és történelemmel büszkélkedhet, ezért a bolygóközi kultúra egyik híres központja. Sokan érkeznek ide csak azért, hátha személyesen egy bennszülött meséli el nekik családja színes történeteit a ház-fa koronája alatt.

Hajdanában akadtak olyanok, akik feltették a kérdést, vajon egy ilyen világon kifejlődhet-e egyáltalán bármilyen szilárd társadalom, és Chichi Rahát kaotikus bolygónak képzelték, ahol se közigazgatás, se kereskedelem nem létezhet. De tévedtek. A bolygónak fejlett politikai kultúrája van, a gyümölcsexport pedig évszázadok óta zavartalan. A helyiek krónikus hazudozása semmilyen fennakadást nem okozott a fejlődésben, sőt talán még hozzá is járult valamennyire. Chichi Rahán egyetlen dolog nem létezik csak – tudomány. A bolygó minden intelligens lakója tud valamennyit az univerzum titkairól, de ezeket az apró részleteket sohasem illesztik össze egyetlen nagy egésszé.

PIMACEH

Ez is egy olyan bolygó, ahol nem lehet készpénznek venni a helyi történelmet. Minden múzeumban, étteremben és szállodában a múlt számtalan különböző változatával szembesülünk, míg végül egyetlen hatalmas, zavaros massa válik belőle, hiszen minden egyes beszélgetőtársunk olyan komolyan adja elő a tényeket, hogy képtelenség nem hinni neki. Viszont ez a rengeteg különböző történet egyáltalán nem hozható összhangba.

A bolygó külseje legendás. Szigorúan véve nem is gömb alakú, mert a déli félgömb sokkal alacsonyabban fekszik, mint az északi, ezért az egyenlítőn egy majdnem függőleges fal fut végig és osztja a bolygót két teljesen eltérő részre. A perem felett mindent hó és jég borít, alatta, a mélyben pedig végtelen óceán hullámzik. Pimaceh városa a bolygó közepén végigfutó sziklafalra épült. Az ég és a víz közé zsúfolódnak az enyhén falba mélyesztett házak és a szabályos, nyílegyenes sugárutak, mintha egy gigászi festmény mozaikdarabjait alkotnák.

Senki sem tudja, hogyan keletkezett ez a város, a helybéliek pedig a lehető legváltozatosabb mesékkel szolgálnak az eredetéről. Mindegyik történet rendkívül izgalmas: akad köztük hőseposz és tragikus, komor legenda is, vagy elátkozott szeretőket szerepeltető

románc. Az mindig a mesemondón múlik, milyen hatással van az adott történet a hallgatóságra, de olyan változat nem létezik, amelyet mindenki elfogadna. Így aztán Pimaceh minden továbbadott mesével egyre titokzatosabb és elbűvölőbb helyé válik.

Sok látogatót annyira elvarázsol a káprázatos környezet és a rengeteg színpompás történet, hogy egyáltalán nem akarnak távozni. Ez egy nyitott, vendégszerető bolygó, ahol mindenkit tárt karokkal fogadnak. A látogatók, akik így telepesekké válnak, házat építenek a sziklafalon, és idővel már az újabb vendégeket szórakoztatják a korábban hallott történetekkel. Elégedetten éldegélnek és szépen lassan tősgyökeres helybéliekké válnak.

A boldogságuk addig tart, amíg egyszer csak rá nem jönnek az igazságra önmagukkal kapcsolatban. Hirtelen szakad rájuk a felismerés Pimaceh múltjával kapcsolatban, amire pedig számtalan apró jel utalt korábban: ezen a világon mindenki látogató. Nincsenek bennszülöttek.

Való igaz, Pimaceh valaha dicsőséges történelemmel büszkélkedhetett, de a lakói ismeretlen okból elhagyták. Az eredeti bennszülöttek után nem maradt más, csak egy szépséges kísértetváros, amely minden csillagközi vándort elbűvölt, aki rátalált. Az egykori alapítók nemcsak a várost hagyták hátra, hanem egy megfejthetetlen nyelv töredékeit is az épületek közötti hézagokban, amelyek gyökeret eresztettek a később érkezők elméjében, és a lehető legpompásabb és legbujább képzelte múlttá sarjadtak.

Senki sem tudja, ki fedezte fel elsőként a lakatlan világot. Akár tudatosan, akár nem, de a látogatók legendája is minden egyes nemzedékváltással egyre tovább fakult. Minden letelepedett látogató Pimaceh lakójaként gondol magára. Megvédik a bolygót és kitartóan alakítják a vendéglátók szerepét, míg egy nap ők maguk is elkezdenek hinni abban, hogy ez a szülőföldjük, és itt is térnek majd örök nyugalomra.

Néhány igazi vándort leszámítva, akik az univerzum minden szegletében jártak már, szinte senkinek sincsen esélye rájönni Pimaceh titkára. Ezek a kóbor lelkek érzik, hogy a helybéliek

túlságosan gyakran bizonygatják, *mennyire Pimaceh lakói*. Azokon a bolygókon, ahol továbbra is a valódi bennszülöttek élnek, sokkal kevésbé foglalkoznak ilyesmivel.

BINGWAUGH

Ha úgy teszünk, mintha Pimaceh nem létezne a csillagtengerben, akkor valószínűleg egészen Bingwaugh bolygójáig kell mennünk, hogy ennyire sokféle, különböző civilizáció kavalkádját láthassuk, egymásnak feszülő, szikrázva összecsattanó kultúrákat.

Bingwaugh nem túl kicsi és nem túl nagy. Az évszakok jellegtelenek, az éghajlat enyhe. A bolygó felszínét nagyrészt sík földek alkotják, és csak néha töri meg egy-egy hegy vagy bármilyen magaslat. A látóhatár lágyan görbülő, zavartalan ív. Minden megtalálható itt, aminek egy átlagos bolygón helye van, de semmi több: jó minőségű talaj, átlagos ásványkészletek, változatos növény- és állatvilág, még azok az alacsony bokrokkal körülvelt, kör alakú rétek sem hiányoznak, ahova a turisták járnak énekelni és táncolni. Tényleg semmi különleges nincsen benne.

Bingwaugh lakói hasonlóan átlagosak. Emlősök, nem túl természetesek és nem túl kicsik – megbízhatóak, jólelkűek, és könnyű a kedvükre tenni. Lazán szervezett társadalomban élnek, teljes harmóniában egymással. Ha *mindenképpen* ki kellene emelni valami egyedit velük kapcsolatban, az a nyájasságuk. Ritkán vitatkoznak, akár egymással, akár a csillagközi utazókkal. Remek hallgatóságnak számítanak. Lehetnek felnőttek vagy gyerekek, bárkit elkerekedett szemmel hallgatnak: ilyenkor szaporán bólogatnak, és arckifejezésük alapján teljesen megrészegeti őket a sok-sok bölcs gondolat.

Miután híre ment annak, milyen népek lakják Bingwaugh világát, az univerzum összes nagyravágyó kalandora azonnal rohant kihasználni ezt a lehetőséget. Ki ne szeretne ilyen alattvalók és ilyen világ felett uralkodni? Rengeteg kiaknázzható erőforrás akad, kellemes a környezet, és a bolygó a kereskedelmi útvonalak csomópontjában található.

Így hát sorban érkeztek a tanítók, a hittérítők, a politikusok, a forradalmárok és a riporterek. Részletesen elmagyarázták a helyieknek a saját hitük szerinti mennyország koncepcióját, kioktatták őket az eszméikről, és Bingwaugh lakói lelkesen bólogattak, újra meg újra meg újra, őszinte bámulattal sóhajtoztak és minden új filozófiát befogadtak. Néhány bolygó még saját „felügyelőket” is küldött hozzájuk, akik az újonnan megtérített hívek felett uralkodtak. A helyiek soha, egyetlen mukkanással sem tiltakoztak.

Viszont az efféle győzedelmes fejleményeket mindig a csillagközi vendégek csalódása követte. És minél több időt töltöttek a bolygón, annál csalódottabbá váltak. Mint kiderült, a helybeliek igazából sohasem fogadtak be semmilyen idegen propagandát. Attól még, hogy utat engedtek egy új vallás tanításainak, valójában sohasem követtek belőle semmit. Amilyen lelkesen csodálták a megismert új törvényeket, ugyanolyan lelkesen rá sem hederítettek egyik előírásra sem.

A nagyravágyó hódítók pedig hiába szembesülnek a helyi mentalitással, teljesen tehetetlenek, ugyanis ezen a ponton rá kell jönniük, hogy nem egy mindent behálózó összeesküvés miatt mondanak és tesznek a bennszülöttek teljesen mást, hanem azért, mert egész egyszerűen itt ez a szokás. Ha egyenesen rákérdeznek valakitől, miért van mindez, akkor a következő, őszintén értetlenkedő választ kapják: „Igen, amiről beszéltek, az úgy hangzik, mint az Igazság. De a világ tele van különböző Igazságokkal. Szóval mit számít, ha a ti birtokotokban is van egy?”

Akadtak bolygók, amelyek annyira nem bírták elviselni ezt a hozzáállást, hogy fegyveres erővel próbálták meghódítani Bingwaugh világát, ilyenkor azonban más csillagközi hatalmak mindig közbeavatkoztak. A helyi erőegyensúly kényes jellegéből adódóan minden konfliktushelyzetet Bingwaugh légkörén kívül oldanak meg.

Így történt, hogy míg Bingwaugh a külhoniak imádott találkozóhelye, egyúttal mégis sikerült teljesen megőriznie hagyományos kultúráját.

Tetszenek a történetek?

– Igen is... és nem is. Miért van tele minden bolygó a csillagokból érkezett látogatókkal? Ez nem tetszik. Olyan, mintha csupa állatkertről lenne szó.

Igazad van. Én sem örülök neki. Olyan folyamat ez, ami idővel minden világot megfoszt az egyediségétől, mintha szépen lassan ledörzsölnék valakinek az ujjlenyomatát. Rendben, következzen hát néhány történet valódi bennszülöttekről!

AMIYACHI ÉS AIHUOWU

Szeretnék két olyan bolygóról beszélni, amelyet továbbra is eredeti lakói uralnak. Mindegyiken két nagyon különböző értelmes faj él, és mindegyik meg van győződve arról, hogy ők az adott világ urai. Amiyachi egy kettőscsillag körül kering: az egyik egy kék óriás, a másik egy halovány fehér törpe. Tömegükben hasonlóak, de méretükben és a kibocsátott sugárzásban már hatalmas az eltérés. Így aztán Amiyachi röppályája szabálytalan formájú sütőtökre emlékeztet, mivel kusza táncot ír le a két csillag gravitációs mezőjének hiperbolikus paraboloid vonalfelületete mentén.

Amikor Amiyachi a kék óriás közelébe ér, a bolygón megkezdődik a hosszú nyár. Amikor a fehér törpéhez érkezik, beköszönt az ugyanolyan hosszú tél. Nyáron kezd vad terjeszkedésbe a világ örülten burjánzó indájú flórája. Télen a legtöbb növényfajta nyugovóra tér, csak néhány szívós gyomféle virágzik csendesen a kihalt bolygón.

Amiyachit télen és nyáron két különböző faj uralja: az egyik a zöldellő nyári erdőkben táncol, a másik magányosan masírozik az üres téli pusztaságokon. A nyári amiyachiak indákból szótt kunyhókban élnek: amint beköszönt a hideg, és elsorvadnak az indák, a házak is eltűnnek. A téli amiyachiak a gigászi hegyoldalakba vájt barlangokban laknak, és amikor mindent elönt a forróság, a bejáratokat sűrű fűcsomók és páfrányok nőnek be, ettől pedig teljesen láthatatlanná válnak a barlangok.

A téli hibernációra készülő nyári amiyachiak egész testüket beborító folyadékot választanak ki, amely megvédi őket a föld mélyén. A folyadéktól a *wususu* nevű rovarfajta párzani kezd. Az elszaporodó *wususuk* miatt megjelenik az *aludon* nevű hidegtűrő cserjeféle, a külsejében teljesen jellegtelen növényféle virágzásának kezdete pedig beindítja azt a lassú és hosszú folyamatot, amelynek a végén a téli amiyachiak felébrednek.

Amikor a téli amiyachiak lassan az évszak végéhez érnek, megszülik utódaikat. Az újszülöttek a földben fejlődnek ki, egy kemény membrán védelmében. Növekedésük ionos reakciót okoz, ettől megváltozik a talaj pH-értéke, amitől pedig kicsírázik, majd növekedésnek indul az összes többi növény, vagyis kezdetét veszi a bolygó nyara és a nyári amiyachiak uralma.

Mindez azt jelenti, hogy Amiyachi két értelmes életformája egyáltalán nem tud egymásról. Egyik sem sejti, hogy civilizációjuk létezése a másiktól függ – egymást szülik kölcsönösen. Mindkét faj számos műalkotásban magasztalja az istenek mennyei bölcsességét, akik megajándékozták őket a hosszú álom utáni újjászületés adományával. De az sohasem jutott eszükbe, hogy ők maguk egyszerre az istenek előszólította gyermekek és az istenek maguk is.

Aihuowuval teljesen más a helyzet. A bolygó felszínén élő két intelligens faj és az általuk alapított civilizációk nagyon is tudatában vannak egymásnak, azt viszont egyikük sem tudja, hogy a másik hozzájuk hasonlóan érzelemmel, logikával és erkölccsel rendelkezik. A helyzet oka kifejezetten egyszerű: a két faj két különböző idősávban létezik.

Aihuowu bolygója igencsak különös pályán kering. Nagyon szűk az a szög, amelyet a tengelye és a keringési síkja bezár, és a forgástengely precessziója lassú. Következésképpen a bolygó felszínét négy részre lehet osztani: az egyenlítőközeli keskeny részen a nappalok és az éjszakák a bolygó forgásához igazodnak, a sarkokon viszont a forgástengely precessziójához, ezért a sarki régióknak külön nappali és éjszakai időszakai vannak. A sarok közelében egy nap százszor lassabban telik, mint az egyenlítőnél, ezért a különböző

régiókban született teremtmények több százszoros eltéréssel érzékelik az idő múlását.

Az egyenlítő közelében élő aihuowuiak számára a titokzatos pólusokon roppant hosszúak a nappalok és az éjszakák. A sarkvidékiek viszont azt látják, hogy az egyenlítői régióban villámgyorsan váltakozik a sötétség és a fény – tulajdonképpen villanások. Az egyenlítőiek kecsesek és mozgékonyak, akik több százezres, népes kolóniákban élnek. Velük ellentétben a sarkvidékiek lassú anyagcseréje a hosszú nappalokhoz és éjszakákhoz igazodik, a testük pedig ezzel arányosan hatalmasra nő.

Az egyenlítői aihuowuiak időnként kalandot keresve elmerészkednek felfedezni a pólusokat. Mindig eltévednek a gigászi fákkal benőtt erdők labirintusában, és ha időnként rábukkannak egy épületre, azt megmászhatatlan hegynek látják. Amikor pedig a sarkvidék lakói merészkednek az egyenlítő közelébe, ők a parányi részleteket nem veszik észre, és figyelmetlenségből elpusztítják a helybeliek házeit és mezőit. A két nép ugyanazon a bolygón lakik, de két teljesen külön világban él.

Az egyenlítőiekben néha felmerül a gondolat, hogy a sarkvidéki óriáslények talán intelligensek, de a szívük mélyén tudják, hogy az olyan lassú mozgású teremtményeknek, akik száz év alatt alig egy-két méter távolságot tesznek meg, legfeljebb primitív és fejletlen értelemük lehet. A pólusokon élők hasonló gyanút táplálnak az egyenlítőnél élő fajjal kapcsolatban, de végül csak hangos sóhajjal, lemondóan ingatják a fejüket, hiszen nyilvánvaló, hogy az olyan parányi lények, akik egyetlen nap leforgása alatt megszületnek és meghalnak, nem képesek valódi civilizációt alkotni.

Aihuowu bolygóján tehát két intelligens faj osztozik, akik egyformán tapasztalják meg a tanulást, a munkát, a szerelmet és a háborút. A két történelem két külön idősíkon játszódik le, egyúttal egymás halovány tükörképeként. Azonban nem igazán tudnak egymásról, és nem is sejtik, hogy az idő a rejtély kulcsa, az idő, amelyet mindkét faj saját élettartamához viszonyítva mér.

*

– Álljunk csak meg egy pillanatra! – vágsz közbe hirtelen. – Honnan tudsz ezekről a kultúrákról? Mikor jártál Amiyachin? És melyik idősávban ismerkedtél meg Aihuowuval?

Egyszerűen tudom. Teljesen nyilvánvaló. Te is így lennél vele, ha jártál volna ott. Van különbség a bennszülöttek és a látogatók között. Ez az utazás lényege.

– Tényleg? Akkor ezért utazol?

Igen és nem. Ha arra vagy kíváncsi, miért utazom, akkor hadd meséljek arról a bolygóról, ahol mindent az utazásnak szenteltek.

LUNAJI

Lunaji lakói készítik a galaxis legpompásabb autóit, csónakjait, léghajóit és személyi katapultjait. Járműveik összetettsége és kifinomultsága messzemenően túlmutat a külvilági látogatók legvadabb elképzelésein is, illetve magasan felülmúlják a bolygó összes többi iparának fejlettségi szintjét.

Intuitívabb elmék azonnal levonják a következtetést, miszerint a lunajiaknak különösen fontos az utazás, azt viszont sohasem képesek megérteni, mi lehet a jelenség komolyabb oka. Elképzelni sem tudják, mi készíthet ennyi értelmes élőlényt arra, hogy az egész életüket az utazásra, illetve az utazásra való felkészülésre szánják más, jóval hasznosabb tevékenységek helyett. Csak azok értik valamelyest a látszólag ésszerűtlen nyughatatlanság okát, akik tisztában vannak a lunajiak életciklusával.

Lunaji bolygóján található egy medenceterület, ahol sokkal nagyobb az oxigén koncentrációja, mint bárhol máshol. A talaj termékeny és porhanyós, fentről vízesések zubognak alá a kristálytiszta, érintetlen tóba, minden évszakban nyílik a rengeteg virág, és a terméstől roskadozó, gömb alakú gyümölcsfák alatt a szivárvány minden színében pompázó gombák pettyezik a puha

gyepet. Lunaji összes lakója itt tölti a gyerekkorát. Egyikük sem tudja, hogyan érkezett erre a világra: attól a pillanattól fogva, hogy kinyitják a szemüket, kizárólag ezt a medencét ismerik.

Időről időre néhányukban feltámad a vágy, hogy felfedezzék az életük titkos eredetét vagy felkutassák az istenek otthonát. Elkezdenek nőni, amíg akkorák nem lesznek, hogy képesek átmászni a medence lankás lejtőit lezáró sziklákon. A sziklák mögött sűrű fák útvesztőjébe jutnak, és folytatják az utat felfelé a lejtőn, a medencén túli világba. Bárki kérdezi őket, nem tudják megmondani, hány évesek, hiszen mindegyiküknek teljesen más korban kezdődik az érés folyamata.

Miután elhagyták a medencét, folytatják a vándorlást, a gyaloglást, a kutatást – de nem találnak semmit. Találkoznak másokkal, aki előttük hagyták el a medencét, de ők is keresnek, ők is vándorolnak és továbbra sem ismerik a létezésük titkát. Tehát minden lunajiai élete egy véget nem érő vándorút. Örökösen egyik helyről tartanak a másikra és sehol sem telepsznek le. Csónakokat, autókat, repülőgépeket építenek, de kizárólag azért, hogy még gyorsabban juthassanak tovább és minél hamarabb felderíthessék a bolygó minden négyzetcentiméterét, egészen addig, amíg el nem érik az égbolt peremét.

Néha, teljesen véletlenül néhányan rátalálnak egy rejtett ösvényre, ami egy tisztásra vezet, valahol a vadon közepén. Itt szépséges, ezüstszerű virágok nyílnak és bódító illattal terítik be a tisztást. Az illatba minden közelben tartózkodó lunajiai belekábul, és korábban egyáltalán nem jellemző, gyengéd érzelmek támadnak bennük. Életükben először vonzalmat éreznek egymás iránt, szoros ölelésbe forrnak, egymásba markolnak, adnak és kapnak is. Aztán egy kis csermely mellett megszületik a gyermekük, a csermely habjai pedig a közeli vízesés alatt elterülő medence tavába sodorják az újszülöttet.

És mi történik a szülőkkel? Ott és akkor el is pusztulnak, testüket pedig elnyeli a sáros talaj.

Így hát ez az egyszerű körforgás ad választ arra a kérdésre, amiért a lunajiaiak szüntelenül csak vándorolnak.

YANYANNI

Ha már az érésnél tartunk, szeretnék megosztani veled még néhány történetet. Az első Yanyanniról szól. Egy yanyanniai életkorát első pillantásra meg lehet mondani. Olyanok, akár a fák, és egész életükben folyamatosan nőnek. Egy felnőtt magassága sokszorosa egy gyermekének, és egy fiatal helybéli bő méterrel alacsonyabb egy idősebbnél. A tömegben mindig könnyű megtalálni a legidősebbet, mert magányos toronyként emelkedik a többiek feje fölé.

Így hát Yanyanni világán nem létezik olyan barátság, amely képes lenne áthidalni a korkülönbséget. Egy helybélinek már beszélgetni is rendkívül fárasztó egy másik korú fajtársával. Egy terjedelmesebb diskurzus végére mindkét résztvevőnek megfájdul a nyaka és a válla, hiszen az idősebb folyamatosan lefelé néz, míg a fiatalabb állandóan felfelé kénytelen meredni. Igazság szerint nem is túl sok minden akad, amiről a különböző életkorúak társalogni tudnának. Eltérő méretű házakban élnek és teljesen más polcokról vásárolnak a boltokban. Az egyikük kizárólag a másik övét bámulja, és senki sem látja beszélgetőtársa arckifejezését.

Az viszont nem igaz, hogy a yanyanniaiak a végtelenségig csak nőnek. Eljön az a nap, amikor nem nőnek tovább, és ebből tudják, hogy meg fognak halni, ez azonban nem tölti el őket szomorúsággal. A folyamatos növekedés valójában rendkívül fárasztó folyamat. Sokakat teljességgel kimerít, és idővel egyszerűen találnak valami kifogást, hogy abbahagyhassák. Egy yanyanniai halála hosszú ideig tart, de nem tudni, pontosan meddig – soha, senki nem mérte még le. Az egyszerűség kedvéért úgy számolnak, hogy az illető halála abban a pillanatban állt be, amikor a növekedés megszakadt. Az idő múlása a változás mértéke számukra, és amint a növekedésnek vége, megáll az idő.

Yanyanni legmagasabb házát több mint száz évvel ezelőtt építették. Élt akkoriban egy öregember, aki csak nőtt és nőtt tovább minden évben, míg a végén már az akkori legmagasabb épület mennyezetét súrolta a feje. Így aztán emeltek neki egy tornyot, ahol pont elfért az

egyetlen magányos lakó. A torony alapja olyan szélesre nyúlt, hogy egy egész park helyét elfoglalta. Az öregember halála után soha, senkinek nem sikerült megismételnie ezt a rekordhosszú életet, így aztán a tornyot végül két szintre osztották és múzeummá alakították.

A legenda szerint az öreg egykoron minden ablak párkányán hagyott egy naplót, amelyben azoknak az éveknek a gondolatait jegyezte le, amikor éppen addig az ablakig ért. A halála után sokan másztak létrákkal a magasba a feljegyzéseiért, de a naplóknak idővel nyoma veszett. Manapság üres ablakpárkányok mellett sétálnak el a látogatók, és azon tűnődnek, hogy az a férfi, aki egyetlen lépéssel átlépett egy folyót, vajon miképpen mosott fogat vagy ebédelt.

TISU ATI ÉS LUTIKAWULU

Tisu Ati és Lutikawulu egymás teljes ellentéte. A két bolygót százezer fényév választja el egymástól, és mintha egy dipólusmolekula két ellentétes pólusai lennének: egyszerre meghatározzák és érvénytelenítik egymást.

Tisu Ati lakói sokkal kisebbek más bolygók lakóihoz képest. Bőrük rendkívül puha, és villámgyorsan különböző alakokat tudnak öltetni. Ezen a lamarcki alapokon működő világon a génkifejeződés elérte a csúcstól – sőt túl is lépett rajta. Itt az evolúció egész folyamata belefér egy egyén rövid életébe.

Tisu Ati lakói képesek a vágyaikkal és igényeikkel összhangban változtatni a testüket. Azoknak, akik rendszeresen hegyet másznak, egyre hosszabbra nyúlik a karjuk, míg a végén a testüknél is hosszabb lesz. Azoknak, akik gépeket kezelnek, idővel öt-hat karjuk nő, és hamarosan már számtalan szelepet tudnak működtetni egyszerre. Az utcákon sétáló helybéliek között nem akad két egyforma. Emitt egy hatalmas száj, de akkora, hogy az arc felét elfoglalja, amott egy pálcikavékony derék vagy egy páncélszerű pikkelyekkel borított gömbforma. Minden változás egyedi, és ránézésre senkiről sem lehet megmondani, kik a felmenőik, idővel még maguk a szülők is nehezen ismernék fel a gyerekeiket.

Az a kijelentés, hogy a bolygó lakói a vágyaikkal együtt formálódnak, nem teljesen fedi a valóságot. Nem igaz, hogy a Tisu Ati-iek bármilyen alakot képesek felvenni, ami eszükbe jut. Az esetek nagy részében nagyon megfoghatatlan az önképük. Ezért sokszor csak váratlan helyzetekben – ha esetleg valaki különösen nagyot lép vagy beleütközik valamibe – tudatosul bennük a változás, mondjuk, hogy a lábuk harminc százalékkal hosszabb lett, vagy apró tüskék sarjadtak a hátukon. Természetesen pár éven belül az egyik illetőnek olyan nyurga lábai lesznek, hogy akár egyetlen lépéssel egy egész lépcsősort át tud ugrani, a másik pedig acélkemény tüskével borított harcossá válik.

Mindezek miatt Tisu Ati legtöbb lakója sokkal elővigyázatosabb, mint más bolygók lakói. Gondosan megválogatják a szavaikat és óvatosan dolgoznak. Szörnyen megrémiszti őket a lehetőség, hogy elég egy óvatlan pillanat, és az idióta arckifejezés, amelyet elalvás előtt vágtak, maradandóvá válik, majd egy napon kiműthetetlen daganattá alakul.

Lutikawulu nyüzsgő utcáin egyetlen pillantással meg lehet állapítani bárkiről, mi a foglalkozása, vagy miképpen éli mindennapi életét. Talán ez az egyetlen közös pont Lutikawulu és Tisu Ati között.

A lutikawuluiak külseje szintén rendkívül eltérő – lehetnek atléták, énekesek, szobrászok, gondolkodók, hogy csak néhány példát említsünk. A különbségek izomzatban, alakformában, méretben és arcvonásokban teljesen szembetűnők, akárcsak Tisu Atin.

Lutikawulun azonban a születéstől a halálig vezető út teljesen ellentétes a Tisu Atin megszokott folyamattal. Ez egy darwini bolygó, ahol mindenki egyetért azzal, hogy minden olyan erőfeszítés teljességgel felesleges, amely az evolúció irányát hivatott módosítani. Lutikawulu lakói stabil genomokkal rendelkeznek, amelyek lassan fejlődnek, a különféle véletlen változókhoz és a természetes kiválasztódáshoz igazodva. Mivel azonban a helybeliek aszexuálisan szaporodnak, a sejtjeik genetikai változásai is öröklődnek. Az osztódó és változó sejtek zavartalanul adják tovább a módosulásokat a következő generációnak, így az utódok megöröklik a szüleikben végbement változásokat is. Következésképpen egy kovács fia

erősebbnek születik a többi gyereknél, míg egy órás mester lánya élesebb szemekkel és fürgébb ujjakkal jön a világra. Ezek a különbségek több ezer év alatt annyira összeadódnak, hogy megindítják a fajképződés folyamatát. Minden foglalkozásból kialakul egy független alfaj, és ha közben ki is hal egy szakma, az ezekhez kapcsolódó jellegzetességek attól még öröklődnek és fejlődnek tovább.

Az összes különböző fajt a nyelvük fogja egységbe. Lutikawulu lakói csak a közös nyelv és az azonos kromoszómaszám miatt képesek megmondani egymásról, hogy azonos ősöktől származnak. Ezeket leszámítva semmi közös nincsen bennük. Senki sem irigykedik mások munkájára, ahogyan egy majom sem féltékeny egy dinoszauruszra. Mint a mondás is tartja, *a madaraknak ott az ég, a halaknak pedig a tenger*. Ugyanabban a városban élnek, de hiába néznek egymásra, nem látják egymást.

Habár Tisu Atin százmillió alkalommal lezajlott az evolúció, a lakói következetesen ellenálltak a *valódi* evolúciónak. Függetlenül attól, mennyire változtatják meg a külsejüket, az utódaik mindig eredeti, elsődleges alakjukban születnek. A lutikawuluiak a tökéletes ellentétek. Az egyének nem tapasztalják meg a változást, de ha eónok távlatából nézzük, akkor mindannyian pontok a különböző, egymástól elkanyarodó görbéken.

*

– Hazudsz! – mondod duzzogó hangon. – Hogyan létezhet ugyanabban az univerzumban két egymással teljesen ellentétes törvényszerűség?

Miért ne? Drágám, a lehetetlen nem létezik. Az önmagukban értelmetlen lépések összessége egyszer csak szabállyá, elvvé áll össze. Talán ebben a pillanatban éppen nevelsz vagy a homlokodat ráncolod, a jövő pedig ettől függően két külön ösvényre ágazik szét, ahol két különböző törvény érvényesül. De ebben a pillanatban ezt honnan is tudhatnád?

– Ez igaz? – kérdezed félrebiccentett fejjel. És egy időre el is hallgatsz.

Feléd pillantok és halkán felnevetek. A hinta, amelyen ülsz, finoman leng előre és hátra, a szellő beletúr a füled mellé simított hajtincsekbe. A kérdésedre a válasz természetesen abban rejlik, hogyan terjednek maguk a történetek, de ez túlságosan száraz így, és nem is szeretném, ha ezt hallanád tőlem.

Tudod mit? A valódi magyarázat nem abban áll, vajon igaz-e, amit mondok, hanem abban, vajon te elhiszed-e. A történet irányát kezdettől fogva a füled szabja meg, nem a nyelv.

CHINCATO

Chincatón a nyelv és a fül a két legfontosabb szerv, ugyanis ezen a bolygón a beszéd nem egyszerű időkitöltés, hanem a túlélés létfontosságú eszköze.

Chincatóban semmi különleges nincsen, leszámítva a légkörét, az viszont olyan sűrű, hogy egyáltalán nem hatol át rajta a fény, így a bolygó felszínét teljes sötétség borítja. Chincatón a meleg, sűrű mélytengeri áramlatokból fejlődött ki az élet, a szerves anyagokkal teli, bugyborgó lávával hevített mélységben, amely a bolygómag hőjéből nyeri az energiáját. A chincatóiak számára a víz alatti vulkán fortyogó krátere felel meg annak, ami más világokon a napkorong, az istenek otthona, a bölcsesség és az erő forrása. Táplálékuk a kráteren kívül fellelhető különféle szerves cukrokból áll, amely egyben az itteni élet alapja is.

Chincato lakóinak nincsen szeme vagy bármilyen fényérzékelésre alkalmas szerve. Kizárólag hangok alapján találják meg egymást. Fülük egyszerre észlel és hall. Pontosítsunk – valójában nincsen fülük. Az egész testük egyetlen hallószerv: felsőtestüket trapézforma diafragmák fedik, ezeket pedig több ezer, különböző hosszúságú szőrszál borítja, amelyek mindegyike adott frekvencián rezeg. Amikor a különböző diafragmák sorban hangot észlelnek és

megállapítják, hogy honnan érkezett, az apró időkülönbségek alapján az agyuk meg tudja határozni a hang forrásának helyét, távolságát, sőt még a pontos formáját is. Ennélfogva a chincatóiak egész nap megállás nélkül beszélnek és hallgatnak. Hangokat adnak ki, hogy érezzék a többiek jelenlétét, egyúttal jelezzék a saját létezésüket. Nem maradhatnak csendben. A csend veszélyes, ezért pánikba esnek tőle. Csak folyamatos beszéddel győződhetnek meg saját helyzetükről és csak így tudhatják, hogy még élnek. Versengenek egymással, ki tud hangosabban beszélni, mert csak így tűnnek ragyogóbbnak, jóval észrevehetőbbnek. Vannak, akik sérült hangszervekkel születnek, és ők szinte sosem maradnak életben. Örökös veszélyben élnek, hiszen a nagyobbak és a gyorsabbak bármikor eltaposhatják őket, ráadásul sohasem fogja tudni senki, hogy valaha léteztek egyáltalán.

*

– Ez nagyon szomorú! A történeteid egyre rövidülnek, de miért kell egyre szomorúbbaknak is lenniük?

Szomorú? Melyik történet szomorú? Amelyiket mesélem vagy amelyiket hallod?

– Mi a különbség?

Hatalmas a különbség. Jártam olyan bolygón, ahol a helybéliek tízezer különböző frekvencián képesek hangokat kibocsátani, de a frekvenciáknak csak elenyésző részét hallják. A fülük érzékenysége közelébe nem ér a hangszálaik kifinomultságának, ezért sohasem hallanak annyit, mint amennyit mondanak. A legérdekesebb azonban az, hogy annak a rengeteg frekvenciának mindegyikük más tartományát érzékeli. Amikor azt hiszik, ugyanazt a dalt hallják, valójában ezer különböző dalt hallanak, de ezt egyikük sem tudja.

– Ezt megint csak kitaláltad! Ilyen bolygó nem is létezhet! – Az ajkadba harapsz és elkerekedik a szemed. – Gyanús vagy nekem.

Lehet, hogy soha egyik bolygón sem jártál, amiről eddig meséltél? Az egészret csak kitaláltad, hogy szórakoztass?

Drágám, az Odüsszeia óta minden kóbor lovag távoli helyekről sző románcokat, ha meg akarja hódítani a szíve hölgyét. Képes lennél megkülönböztetni az igazi és a kitalált történeteket? Úgy vándorlok a planéták között, mint Marco Polo a távoli Kelet városai között, vagy a lóra pattanó Kubiláj kán saját végtelen birodalmában: minden egyetlen szempillantás alatt történik. Mondhatod, hogy valóban jártam ezeken a helyeken, de azt is, hogy sohasem mentem sehova. A történeteimben szereplő bolygók az univerzum különböző sarkaiban találhatóak, de néha egyetlen helyre gyűlnek, mintha mindig is összetartoztak volna.

– Most már értem! – mondod kuncogva. – A történeteid miatt a bolygók mind egy helyre kerültek, és most, hogy mindezt nekem is elmesélted, az én fejemben is itt vannak együtt. Így van?

Boldogságtól sugárzó arcodra nézek és felsóhajtok, de olyan halkán, hogy semmi különöset nem látsz a mosolyomban. Miképpen magyarázhatnám el neked? A történetek semmit sem forraszthatnak egybe, amit a sors szét akar választani.

Igen – felelem halkán. – Az egész délutánt történetmeséléssel töltöttük, ezért közösen kaparintottunk meg egy egész univerzumot. Viszont nem arról van szó, hogy vagyok én, aki elmesél neked egy történetet. Ma délután mindketten mesemondók és hallgatóság vagyunk egyszerre.

JINJIALIN

Ez lesz az utolsó történetem. Nem lesz hosszú. Mindjárt végzek. Jinjialin lakóinak testfelépítése teljesen egyedi az egész univerzumban. Puha léggömbökre emlékeztetnek, de hasonlíthatnánk őket a levegőben sodródó, áttetsző, lebegő medúzákhoz is. A jinjialiniak testfelülete membránszerű, mint egy sejt külső rétege. Ha két membrán összeér, a testek egyé tudnak válni.

Amikor két jinjialini találkozik, a testrészeik kis időre egymásba olvadnak és ilyenkor összekeverednek a testükben tárolt ásványok. Amikor szétválnak, teljesen újszerű ásványi összetétellel folytatják az útjukat. Éppen ezért a helyieket nem különösebben foglalkoztatja a testük. Ők maguk sem képesek megmondani, aktuális testösszetételük mekkora hányadban származik azoktól az idegenektől, akikkel menet közben találkoztak. Szerintük ettől továbbra is azok maradtak, akik voltak, és nem kell nagy ügyet csinálni némi ásványi anyag kicseréléséből.

Viszont nem tudatosul bennük, hogy az, amit „önmaguknak” tartanak, csak illúzió. Abban a pillanatban, amint összeolvadnak valaki mással, a két eredeti jinjialini megszűnik létezni. Közös személyiség lesz belőlük, és amint szétválnak, két teljesen új egyén folytatja az útját, akiknek fogalmuk sincsen arról, mi történt velük korábban, és mindketten változatlanul önmagukként gondolnak magukra.

*

Érted? Amikor befejezem a mesét, amikor már nem hallgatod a történetet, nem leszek többé önmagam, és te sem vagy többé az, aki voltál. Ma délután kis időre összeolvadtunk. Ezután mindig is lesz benned valami belőlem, én pedig örökké magammal viszek valamit belőled, még akkor is, ha elfelejtjük, hogy ez a beszélgetés valaha megtörtént.

– Azt akarod mondani, hogy Jinjialin a mi világunk?

A mi világunk? Melyik? Vajon volt bármelyik bolygó a miénk? Lehattunk bármelyik világ lakói valaha?

Ne kérdezd, pontosan hol, milyen koordinátákon találhatóak ezek a planéták. Azok a számok az univerzum legöregebb misztikus igazságai. Azok a számok olyanok, akár a levegő az ujjaid között, próbálsz megragadni, de amikor kinyitod a markodat, nincs ott semmi. Találkoztunk egy kurta pillanatra, és a sors úgy diktálja, hogy ismét elváljanak az útjaink. Egyszerű vándorok vagyunk

csupán, akik az éjfélete égen kóborolnak, és mi sem értjük, mit jelent a dal, amelyet éneklünk közben. Ennyi az egész. A vándorok dalát elragadja a szél, egy távoli szülőbolygó szele.

Juhász Viktor fordítása

ÖSSZECSUKHATÓ PEKING

1.

Hajnali öt előtt tíz perccel Lao Tao átvágott a járókelők között a forgalmas utcán. Peng Li lakásához igyekezett.

Miután leadta a műszakot a hulladékfeldolgozó-telepen, először hazament, lezuhanyozott és átöltözött. Fehér inget és barna nadrágot viselt, az egyetlen tisztességes öltözéket, ami volt neki. Az ing mandzsettarésze kibolyhosodott, ezért könyéig feltúrta az ujját. Lao Tao negyvennyolc éves volt, egyedülálló, és már rég elmúltak azok az idők, amikor odafigyelt az öltözködésére. Mivel senki sem nyaggatta efféle hétköznapi dolgokkal, évek óta nem cserélte le ezt a két ruhadarabot. Ha esetleg kiöltözve ment el valahova, amint hazaért, azonnal levette az inget meg a nadrágot és gondosan összehajtogatva visszatett mindent a szekrénybe. Mivel az idő nagy részét egy hulladékfeldolgozóban töltötte, kifejezetten ritkán kényszerült ilyesmire, legfeljebb ha valamelyik közeli barátjának a fia vagy a lánya megházasodott.

Ma azonban idegenekkel készült találkozni, és ehhez többé-kevésbé elfogadhatóan akart kinézni. Nem voltak különösebb kétélyei, milyen szaga lehet a telepen eltöltött öt óra után.

Az utcán nyüzsögtek a munkából hazafelé igyekvő járókelők. Férfiak és nők tolakodtak az utcai árusok előtt és lármásan alkudozva válogattak a kistermelők áruai között. A sütőolaj szagában úszó kifőzdék előtt alig lehetett leülni a műanyag asztalokhoz. A vendégek

jóízűen falták a csípős-savanyú tésztát, a gömbölyű tálkákból felszálló gőz teljesen eltakarta az arcukat. A standokon halmokban állt a rengeteg dió és jujubagyümölcs, máshol füstölt húsok tömbjei lógtak a kampókról. Ez volt a nap legforgalmasabb órája. A munkaidő véget ért, és mindenki harsánynak, de leginkább éhesnek tűnt.

Lao Tao lassú léptekkel nyomakodott át a tömegen. Egy tányérokkaal egyensúlyozó pincér kiabálva tört magának utat. Lao Tao gyorsan a nyomába szegődött.

Peng Li a közelben lakott, ugyanebben az utcában. Lao Tao felballagott az emeletre, de a férfi még nem volt otthon. Az egyik szomszédától megtudta, hogy Peng Li általában nem sokkal a piac zárása előtt szokott hazaérni, azt azonban a szomszéd nem tudta megmondani, pontosan mikor.

Lao Tao-t elfogta a nyugtalanság. Az órájára pillantott: majdnem reggel ötre járt.

Leballagott, és inkább az épület bejáratánál várakozott, egy csapatnyi éhes fiú között, akik a lépcsőn kuporogva falták az ételt. Kettőt közülük felismert, mert már néhányszor találkoztak Peng Li lakásán. Pirított tésztát és zöldséges marhát ettek, és folyamatosan csereberélték a tálakat, hogy mindenkinek mindkettőből jusson. A tálak ragadtak a szósztól, az evőpálcikák folyamatosan kutattak a zöldségek között megbúvó húsdarabok után. Lao Tao gyorsan megszaglásztta a karját, hátha mégsem sikerült teljesen megszabadulnia a szemétszagtól. Az utcán nyüzsgő zajos, hétköznapi káosz megszokott látványa kicsit megnyugtatta.

– Van fogalmad róla, mennyit kérnek odaát az illatos-omlós sertésfalatokért? – kérdezte a Li nevű fiú.

– Bassza meg, ebben homok van! – szitkozódott a nagydarab srác, akit Tingnek hívtak, és gyászkeretes körmű kezével eltakarta a száját.
– Vissza kellene kérni a pénzünket.

Li rá se hederített.

– Háromszáznegyven jüant! – folytatta. – Érted? Háromszáznegyvenet! Az illatos-omlós sertésért! És tudod, mennyi a

párolt marha? Négyszázhusz!

– Hogyan lehet minden ennyire drága? – motyogta az arcát tapogató Ting. – Mit tesznek bele?

A többieket láthatóan nem érdekelte a téma, csak a szájukba lapátolt étellel foglalkoztak. Li szótlanul méregette őket. Sóvárgó pillantása olyan átható volt, hogy szinte felnyársalta a két fiút.

Lao Tao gyomra hangosan megkordult. Gyorsan elkapta a tekintetét, de már késő volt. Az éhség szabályos örvényként fogta marokra, akkora erővel, hogy egész teste beleremegett. Már egy hónapja kihagyta a reggelit. Erre régebben naponta egy százast költött, vagyis havonta háromezret takaríthatott meg így. Ha képes tartani magát az elhatározásához, megspórolhat annyit, amibe Tangtang óvodájának kéthavi tandíja kerül.

A távolba nézett, ahol lassan közeledtek a köztisztasági vállalat kukásautói.

Lélekben kezdett felkészülni a legrosszabbra. Ha Peng Li nem érkezik meg időben, akkor kénytelen lesz úgy elindulni, hogy nem kérhette ki a véleményét. Ettől sokkal nehezebb és veszélyesebb lesz az út, de az idő szorított, és Lao Taónak mennie kellett.

A jujubagyümölcsöt árusító kofák váratlan, hangos rikácsolása felrezzentette a merengéséből, és még a feje is megfájdult tőlük. Az út túloldalán szedelődzködni kezdtek a házalók, és hirtelen a tömeg is szétrebbent, mint halraj a bottal felkavart vízben. Senki sem akart konfliktusba keveredni a köztisztasági vállalat embereivel. A távozó árusok nyomában türelmesen nyomakodtak előre a teherautók. Általánosságban a sétálóutcákból minden jármű ki volt tiltva, de a takarítógépekre ez nem vonatkozott. Aki a kelleténél tovább piszmogott, azt erővel távolították el az útból.

Végre felbukkant Peng Li. Kényelmesen, kigombolt ingben, fogszikkalót rágszálva, nagyokat böffentve ballagott hazafelé. Peng a hatvanas éveire tohonya és slampos lett. Kövér arcán megereszkedett a bőr, amitől egy shar pei kutyára emlékeztetett és állandóan mogorvának tűnt. Első pillantásra született semmirekellőnek látszott, akinek nincs más célja az életben, mint a rendszeres zabálás.

Lao Tao azonban gyerekkorában rengeteg történetet hallott az apjától az akkor még ifjú Peng Li kalandjairól.

Lao Tao fürge léptekkel Peng Li elé sietett, és még mielőtt a férfi megszólalhatott volna, hadarni kezdett.

– Nincs időm részletes magyarázatra, de el kell jutnom az Első Térbe. El tudod mondani, mit tegyek?

Peng Li megrökönyödve bámult rá. Jó tíz éve beszélt utoljára bárkivel az Első Térről. Az ujjai között szorongatott fél fogpiszkálóra pillantott – észre sem vette, hogy kettéharapta a kis fadarabot. Néhány másodpercig csak hallgatott, de amikor Lao Tao szorongó arcába nézett, végül bólintott. Megragadta a férfi karját és az épület felé vonszolta.

– Gyere fel hozzám és beszéljünk. Amúgy is onnan kell indulnod... függetlenül attól, hova akarsz menni.

A takarítók már majdnem utolérték őket. A tömeg teljesen szétrebbent, mint a szélfúttá avar.

– Eredjetek haza! Indulás! Mindjárt kezdődik az Átalakulás! – harsogta valaki az egyik teherautó tetejéről.

Peng Li felkísérte Lao Taót a lakásába. Átlagos, egyszemélyes lakásmódul volt, majdhogynem bútorozatlan: a hat négyzetméternyi területen egy mosdó, egy főzősarok, egy asztal, egy szék és egy gubóágy fért el, utóbbi aljában kaptak helyett a tárolórekeszek a ruháknak és minden másnak. A falakon beázások és talpnyomok éktelenkedtek az ügyetlenül felhelyezett kampók körül, amelyeken kabátok, nadrágok és vászonneműk lógtak. Peng első dolga volt lekapkodni az akasztókról az összes ruhát és törülközőt, aztán mindent betömködött az egyik rekeszbe. Az Átalakulás alatt semmi sem maradhatott szabadon.

Lao Tao egy időben pontosan ugyanilyen egyszemélyes lakásban élt. Amint belépett az ajtón, rögtön megcsapta a múlt szaga.

Peng Li mogorván végigmérte a vendégét.

– Addig nem mutatom meg az utat, amíg nem árulod, miért kell – közölte.

Már fél hatra járt. Lao Taónak egy órája maradt csak.

Nagyon vázlatosan összefoglalta Peng Linek az eddig történeteket: hogyan találta meg a szemétben a palackot, benne a levéllel, hogyan rejtőzött el a hulladékledobóban, miként bízták meg a küldetéssel a Második Térben, amit el is vállalt, és miért van szüksége tanácsra. Többször kihangsúlyozta, mennyire szorítja az idő.

– Egész éjjel a szemétledobóban bujkáltál, hogy besurranhass a Második Térbe? – kérdezte Peng Li a homlokát ráncolva. – Akkor huszonnégy órát kellett várnod!

– Kétszázezer jüanért? – kérdezett vissza Lao Tao. – Annyiért akár egy hetet is bujkálok!

– Nem tudtam, hogy ennyire le vagy égve.

Lao Tao egy pillanatig tétovázott.

– Tangtang jövőre már óvodába mehet – felelte végül. – Szóval kifutottam az időből.

Lao Tao már utánanézett, mennyibe kerülne a kislánya taníttatása, de majdnem szélütést kapott az összegektől. A normálisabb intézményeknél a szülők a beiratkozás előtti napokban mindvégig hálósákokkal táboroztak az épület kapujában, és egymást váltották a sorban, miközben az egyikük elment tisztálkodni vagy enni. És negyvenvalahány óras várakozás ide vagy oda, még így sem veheti biztosra senki, hogy a gyerek bejut. Akiknek volt elég pénzük, jó előre felvásárolták a szabad helyeket, a szegények pedig nem tehettek mást, csak ácsorogtak ott a sorban, hátha lecsaphatnak a maradék helyek egyikére. És ezek voltak az átlagosabb iskolák. Az igazán jó nevű intézményekben már a sorban állással sem kellett vesződni, mert a pénzes szülők minden üres helyet előre lefoglaltak.

Lao Tao nem táplált hiú reményeket a terveivel kapcsolatban, de mindenképpen figyelembe akarta venni, hogy Tangtang tizennyolc hónapos kora óta imádta a zenét. Ha az utcán sétálva muzsikaszót hallott, azonnal felragyogott az arca, és nagyokat ugrándozva, csapkodva bemutatott valami táncféleséget. Ilyenkor még a szokásosnál is aranyosabb volt, Lao Tao pedig olyan megbabonázva figyelte, mintha fényesen megvilágított színpadon táncolna.

Megesküdüött magának, hogy nem számít, mennyibe kerül, de Tangtangot olyan óvodába íratja be, ahol zenét és táncot is tanítanak.

Peng Li mindeközben levette az ingét és megmosakodott, ami jelen esetben abból állt, hogy pár csepp vizet fröcskölt az arcára – már elzárták a csapokat, és éppen csak csordogált valami a csövekből. Lekapott egy koszos törülközőt a falról, és megtörölte az arcát, majd a törülközőt is behajította az egyik fiókba. Nedves haja olajosan csillogott.

– Miért gályázol ennyire keményen? – kérdezte. – Nem is a vér szerinti lányod.

– Nincs nekem erre időm – mondta Lao Tao. – Mutasd az utat, kérlek.

Peng Li nagyot sóhajtott.

– Tudatában vagy annak, hogy ha elfognak, akkor nem úszod meg pénzbüntetéssel, ugye? Hónapokra börtönbe kerülsz.

– Azt hittem, többször jártál már odaát.

– Csak négyszer. Az ötödik alkalommal elkaptak.

– Ez nekem bőven elég. Ha négyszer megcsinálnám, nem érdekelne, hogy ötödikre lebukom.

Lao Tao feladata úgy szólt, hogy vigyen el egy üzenetet az Első Térbe – ha sikerrel jár, százezer jüan üti a markát, vagy kétszázezer, ha válasszal tér vissza. Ezzel természetesen törvényt sértett, de senkinek sem okozott vele kárt, és amíg a megfelelő útvonalat választja és odafigyel arra, mit csinál, a lebukás esélye kifejezetten kicsi. A pénz pedig kézzelfogható motiváció. Egyetlen érv sem jutott eszébe, ami a megbízatás ellen szólt volna. Tudta, hogy Peng Li ifjúkorában többször besurrant az Első Térbe és rengeteg pénzt keresett csempészéssel. Meg lehetett oldani.

Háromnegyed hat volt. Mindjárt indulnia kellett.

Peng Li ismét felsóhajtott. Látta, hogy feleslegesen próbálja lebeszélni Lao Taót. Éppen elég idős volt már ahhoz, hogy mindent cinikusan szemléljen, de még nem felejtette el, mit jelentett fiatalnak lenni, és pontosan ugyanúgy döntött volna, mint most Lao Tao.

Akkoriban egyáltalán nem aggasztotta, hogy börtönbe kerülhet. Mintha az olyan nagy ügy lenne! Pár hónapot elveszít az életéből és néha megverik, de a pénzért megéri. Ha végig következetesen nem hajlandó elárulni, honnan származik a pénz, bármennyi szenvedést túl lehet élni. A Biztonsági Hivatal idézése pedig mindössze rutinszerű szankció.

Peng Li a hátsó ablakhoz intette Lao Taót, és a kinti árnyékok között megbúvó, keskeny ösvényre mutatott.

– Először is le kell másznod innen az ereszcsonnán. A filcanyag alatt megtalálod a rejtett kapaszkodókat. Ezeket még én vágtam a falba valaha régen. Ha hozzátapsz a falhoz, a kamerák sem látnak. Ha leértél, húzódj be az árnyékba és menj tovább egyenesen, amíg eléred a peremet. Inkább érezni, mint látni fogod a hasadékat. Kövesd a hasadékat és tarts észak felé. Ne feledd, mindig észak felé!

Aztán Peng Li elmagyarázta a pontos technikát, hogyan kell bejutni az Első Térbe, miközben Átalakulás közben megváltozik a környező világ. Először is meg kell várni, amíg meghasad és emelkedni kezd a talaj. Aztán az újonnan létrejött peremről át kell ugrani a túloldalra, nagyjából ötven métert négykézláb megtenni a metszeten, amíg el nem éri a forgó talaj másik felét, aztán már csak oda kell felmászni, és indulhat is kelet felé. Ott majd lesz egy bokor, amibe belekapaszkodhat, amíg a talaj leereszkedik és összezárul.

Lao Tao meg sem várta, hogy Peng Li befejezze a magyarázatot, máris az ablakban termett és indult volna lefelé. Az idősebb férfi megragadta a vállát, és szorosan fogta, amíg megtalálta a lábával az első kapaszkodót.

– Olyasmit fogok most mondani, amit nem akarsz hallani – szólalt meg hosszas csend után. – Szerintem ne menj sehova. Odaát... nem olyan jó. Ha átmész, a végén úgy fogod érezni, hogy az egész életed szar és céltalan.

Lao Tao éppen az ablakpárkánynak támaszkodva próbálta a másik lábával megtalálni a következő mélyedést.

– Nem számít – felelte levegőért kapkodva. – Még sosem jártam odaát, de azt anélkül is tudom, hogy az életem szar.

– Vigyázz magadra! – mondta Peng Li.

Lao Tao követte az utasításokat, és olyan szaporán igyekezett lefelé, amennyire csak mert – a falba vájt mélyedések nem tűntek túlságosan biztonságosnak. Egyszer felnézett, és látta az ablakban dohányzó Peng Lit, aki mélyeket szívott a cigarettájából. Az idősebb férfi elnyomta a csikket, kihajolt a párkányon, mintha még mondani akart volna valamit, de inkább visszahúzódott a lakásmodulba. A becsukott ablak mögül lágy fény derengett. Lao Tao szinte látta maga előtt Peng Lit, amint az Átalakulás előtti utolsó pillanatban bemászik a gubóágyba, amely a városban található sok millió pontosan ugyanilyen egységhez hasonlóan altatógázzal küldi mélyálomba a használóját. Peng Li semmit sem fog érezni abból, amikor az átforduló világ elragadja a testét. Legközelebb holnap este, negyven óra múlva nyitja ki a szemét. Peng Li nem volt már fiatal, és most már semmiben sem különbözött a Harmadik Térben élő ötvenmillió másik embertől.

Lao Tao még gyorsabban mászott lefelé, még a kapaszkodókat is alig érintette. Amikor már eléggé közel járt a talajhoz, egyszerűen leugrott a magasból és négykézlábra érkezett. Peng Li szerencsére a negyediket lakott. Felpattant és átrohant a tó mellett magasodó épület melletti árnyékos részen. Megpillantotta a hasadékat a fűben, ahol majd fel fog emelkedni a talaj.

Mielőtt azonban odaérhetett volna, tompa dübörgést hallott a háta mögül, pár fülsértő fémes csattanással kiegészülve. Lao Tao megpördült, így éppen szemtanúja lehetett annak, hogy a Peng Li lakásának otthont adó épület kettétört. A ház felső része lecsuklott és lassan, de feltartóztathatatlanul ereszkedett a férfi felé.

Lao Tao a döbbenettől elképedve meredt a látványra, és eltartott pár pillanatig, mire erőt vett magán. Aztán sarkon fordult, lélekszakadva a hasadékhoz rohant és mozdulatlanul elhevert mellette.

Megkezdődött az Átalakulás huszonnégy óránként újra meg újra megismétlődő folyamata. Az egész világ megmozdult és elfordult a tengelye körül. Mindent betöltött az összecsukló, egymáshoz súrlódó,

összecsapódó acélgerendák és kövek lármája. Mintha egy gigászi szerelőszalag állt volna le csikorogva. A város égbe nyúló toronyházai egymás mellé csúsztak és tömör tömbökké álltak össze, a neonreklámok, bolti védőtetők, erkélyek és egyéb kiálló elemek visszahúzódtak az épületekbe vagy rásimultak a falakra. A folyamat minden centimétert kihasználta, hogy a házak a lehető legkisebb helyet foglalják el.

Emelkedni kezdett a talaj. Lao Tao megvárta, amíg a hasadék kellően szélesre nyílik. A gyep márvánnyal szegélyezett pereméhez kúszott, és rámarkolt a talajból kiálló fémcsonkokra. Egyre szélesedett a hasadék, és lassan emelkedtek a magasba a földdarabok, ő pedig csak mászott tovább. Kézzelel-lábbal kúszott előre. Eleinte lefelé haladt és minden lépésnél a talpával kereste a támpontokat, de nem sokkal később az egész talajrész elfordult alatta, és Lao Tao a levegőbe repült.

*

Lao Tao előtt leperregtek az előző éjszaka eseményei.

Még mindig nem felejtette el, milyen érzés volt óvatosan kikandikálni a szemétkupacból és éberren fülelni, vajon hall-e bármilyen neszt a kapu túloldaláról. A rothadó, erjedő hulladéknak orrfacsaró szaga volt, zsíros, halszerű, kicsit talán még édeskés is. Nekidőlt a vaskapunak. Odakint lassan ébredezett a világ.

Amint az utcalámpák sárga fénye kezdett átszivárogni a felhúzható fémroló alatti résen, négykézláb kimászott az egyre szélesedő nyíláson. Az utcák üresek voltak. A toronyházakban fokozatosan, emeletenként gyúltak ki a fények, az épületek oldalából szerelvények csúsztak kifelé vagy álltak össze elemekké. Erkélyek bukkantak elő a falakból, forgó ereszek simultak fokozatosan a megfelelő állásba, lépcsők ereszkedtek le a járdáig. Az utca mindkét oldalán egymás után repedtek meg a hatalmas, fekete kockák, és tárultak fel a belsejükben rejtőző polcok meg tárolórekeszek. A kockák tetején cégérek pattantak fel és kapcsolódtak össze, miközben az utca

mindkét oldalán egymás után emelkedtek fel a műanyag védőtetők, hogy középen összeérve kialakuljon az üzletekkel szegélyezett bevásárlóutca. A környék teljesen kihalt volt, mintha Lao Tao csak álmodta volna az egészet. Életre keltek a neonfeliratok. A boltok tetején villogó apró LED-ek írásjelekké formálódtak, és máris hszincsiangi jujubagyümölcsöt reklámoztak, Északkelet-Kínából érkezett lapítésztát, sanghaji korpalepényt és hunani füstölt húst.

Lao Tao a nap hátralevő részében sem tudta kiverni a fejéből ezt a látványt. Negyvennyolc éve élt ebben a városban, de még sohasem látott ehhez foghatót. Minden napját a gubóagyban kezdte és ott is fejezte be, a kettő közötti órákat pedig vagy a munkahelyén, vagy az utcai árusok standjai előtt, a koszos asztalok között és a lármásan alkudozó tömegben kóborolva töltötte. Most először látta csupaszon a világot.

*

Ha valaki kellő távolságból szemlélte a várost minden reggel – mint például a kamionsofőrök, akik a sztrádán várták, hogy beengedjék őket Pekingbe –, végignézhetette, hogyan bomlik ki és záródik össze az egész metropolisz.

A kamionsofőrök általában reggel hatkor kászálódtak elő a járműveikből. Kiballagtak az út szélére és a szemüket dörgölve próbálták magukhoz térni a kényelmetlen vezetőfülkében eltöltött éjszaka után. Ásítózva üdvözölték egymást és a távoli városközpontot bámulták. Az autópálya a hetes körgyűrűnél szakadt meg, a talaj pedig a hatoson belül kezdett átalakulni, és ebből a távolságból tökéletesen be lehetett látni az egész várost, mintha a tengerből kiemelkedő sziget lett volna.

A város kora hajnalban összezsugorodott. A felhőkarcolók egészen a földig hajoltak, mint az alázatos szolgák, majd újra megtörtek, összehajlottak és átrendeződtek, míg az összes kitüremkedésük el nem tűnt a különböző hézagokban. Az egykori felhőkarcolókból lett

tömbök egymásra és egymás mellé csúsztak, míg a végén gigászi Rubik-kockákká váltak és mélyálomba merültek.

Ezután a talaj kezdett átalakulni. A föld szabályos négyzetekre vágott részei száznyolcvan fokban elforogtak, és felbukkantak a túloldalukon álló épületek. Az újonnan érkezett házak szétnyíltak, felegyenesedtek, szörnycsordaként ébredtek a szürkés-kék ég alatt. A szigetként felmagasodó város elfoglalta a helyét a narancsszín fényben és mozdulatlanul tűrte a szürke ködfelhők kavargását a tornyai között.

Az éhes és fáradt kamionsofőrök szótlánul csodálták az urbánus megújulás végtelen ciklusát.

2.

Az összehajtható metropolisz három régióból állt. A talajsík egyik felén terült el az Első Tér a maga ötmillió lakosával. A neki kijelölt időszáv reggel hattól másnap reggel hatig tartott. Ekkor az egész városrész álomba merült és száznyolcvan fokban elfordult velük a föld.

A túloldalon a Második és a Harmadik Tér osztozott. A Második Térben huszonötmillióan éltek a második nap reggel hat órájától este tízig. A Harmadik Tér ötvenmillió lakosa este tíztől másnap reggel hatig volt ébren, amikor aztán visszatért az Első Tér. A három különböző populációra jutó időmennyiséget gondosan kiszámolták és kipurciózták: ötmillióan élvezhették a huszonnégy óra adományát, hetvenötmillióan pedig a következő huszonnégy órán osztoztak.

A talaj két oldalán nem egyezett meg az épületek súlya. A kiegyensúlyozatlanság problémáját úgy oldották meg, hogy az Első Térben vastagabbra vették a földréteget, és a hiányzó házak meg emberek tömegét a földbe rejtett ballasztal pótolták. Az Első Tér lakói a vastagabb talajt helyzetük természetes jelképének tekintették, amely gazdagabb és tartalmasabb örökségüket szimbolizálta.

Lao Tao születése óta a Harmadik Térben élt. Tökéletesen tisztában volt helyzete realitásával, nem szorult rá Peng Li meglátásaira. Hulladéktelepen dolgozott, huszonnyolc éve szemetet dolgozott fel, és ez a belátható jövőben sem fog változni. Nem talált rá az élet értelmére és a cinizmus védőbástyái mögött sem lelt menedéket, helyette sikerült tartósan megmaradnia az élettől kapott szerény pozícióban.

Lao Tao Pekingben született. Apja szintén hulladékfeldolgozó munkásként dolgozott, és egyszer elmesélte a fiának, hogy aznap kapta meg az állást, amikor Lao Tao megszületett, a család pedig három egész napon át ünnepelt. Eredetileg építómunkás volt, egyike azoknak a millióknak, akik Kína minden sarkából özönlöttek Pekingbe. Negyedről negyedre haladva formálták át a régi várost, és mint az ódon faházat ellepő természetek, nyomtalanul elemésztették a múlt romjait. Felforgatták a talajt és teljesen új világot építettek. Kalapácsokat és ácsbárdokat lengetve, lehajtott fejjel dolgoztak, téglánként emelték maguk köré a falakat, amelyek végül kitakarták előlük az eget. A kavargó porban ők maguk sem látták, micsoda grandiózus munkát végeznek. A legvégén, amikor a befejezett épületek tövéből néztek fel a magasba, iszonyodva menekültek, mint akik szörnyetegeket teremtettek.

Miután azonban a munkások megnyugodtak, ők is rájöttek, micsoda megtiszteltetés, ha valaki a jövő városában élhet, és engedelmesen, békésen robotoltak tovább, hátha megfelelő alázattal szerezhetnek maguknak lakóhelyet a városban. Állítólag az építkezések végén nyolcvanmillió építómunkás akart itt maradni. Végül csak húszmilliónak engedélyezték a letelepedést.

Nem volt egyszerű állást szerezni a hulladékfeldolgozó-telepen. Habár a munka valóban a szemétkupacok szortírozásából állt, így is olyan sokan jelentkeztek ide, hogy szigorú előszűrést kellett bevezetni: az ideális jelölt erős volt, értelmes, módszeres, szorgalmas, és sem a bűz, sem a veszélyes munkakörülmények nem zavarták. Lao Tao erős akaratú apja makacsul addig kapaszkodott a lehetőség vékony szalmaszálába, amíg körülötte felcsapott, majd elapadt az

emberek árhulláma, és a végén egyedüli túlélőként maradt a száraz fövényen.

Lao Tao apja innentől fogva leszegett fejjel húzta az igát a rothadó szemét orrfacsaró bűzében jó húsz éven át. Egyike volt azoknak, akik felépítették ezt a várost – egyúttal lakójának és lebontójának is tarthatta magát.

Az összecsukható város építése két évvel Lao Tao születése előtt fejeződött be. A férfi sohasem hagyta el Pekinget, és nem is érzett késztetést, hogy elmenjen innen. Kijárta az általános iskolát, elvégezte a középiskolát és háromszor is megpróbálkozott az évente egyszer esedékes egyetemi felvétellel, de sohasem sikerült bekerülnie a felsőoktatásba. A végén belőle is hulladékfeldolgozó vált. A telepen ötórás műszakokban dolgozott, éjjel tizenegy-től hajnali négyig. Több tízezer munkatársával együtt fürgén és gépiesen szortírozta a szemetet – az Első meg a Második Tér kihajított holmijai közül válogatta ki az újrahasznosítható darabokat, amelyeket a feldolgozóházba hajított. Minden egyes nap lecövekelt a futószalag mellett, amely folyóként sodorta el előtte mások szemetét, és nekilátott a munkának: kikotorta a műanyag tálakból az ételmaradékot, kigyűjtötte a törött üvegeket, letépte a véres tisztasági betétek tisztán maradt részét, és mindezt sorban a zöldre festett szelektív kukába dobta. Ez a sors jutott neki és sorstársainak – az agyzsibbasztó, monoton munkával valahogy szűkösen összekaparták a megélhetésre valót, hosszú órákon át robotoltak pillesúlyú ellenszolgáltatásért.

A Harmadik Térben húszmillió hulladékfeldolgozó munkás élt, ők voltak az éjszaka urai. A másik harmincmillió ruhákat, ennivalót, üzemanyagot vagy biztosítást árult, de a legtöbben megértették, hogy a Harmadik Tér boldogulását legnagyobb részben a szemétválogatóknak köszönhetik. Ha Lao Tao végigsétált a neonfeliratoktól hemzsegő éjszakai utcákon, állandóan úgy érezte, mintha ételmaradékokból alkotott szivárványok alatt járna. De senkivel sem beszélhetett az érzéseiről. A fiatalabb generáció tagjai lenézték a hulladékfeldolgozó szakmáját, és inkább a klubok táncparkettjén próbáltak kitűnni a tömegből, hátha DJ-k vagy színpadi táncosok lehetnek. Még egy

ruházati boltban is csábítóbbnak tűnt a munka, hiszen ott legalább szöveteket kellett tapogatni műanyag- vagy fémszemét, sőt rothadó szerves anyag helyett. A fiatalabbak már nem rettegtek a puszta túléléstől, sokkal jobban izgatta őket az, milyen képet mutatnak magukról másoknak.

Lao Tao nem vetette meg a munkáját. Amikor azonban átment a Második Térbe, attól rettegett, hogy őt fogják lenézni.

*

Előző reggel tehát Lao Tao óvatosan kisurrant a szemétdobóból, és egy papírfecnit szorongatva megpróbálta megkeresni a fecni íróját a feltüntetett cím alapján.

A Második Tér nem volt messze a Harmadik Tértől. A két régió a talaj ugyanazon felén létezett, csak eltérő időzónában. Az Átalakulás során az egyik Tér épületei összecsukódtak és a talajba süllyedtek, miközben a másik régió szegmensekként emelkedett elő a másik Tér épületeinek a tetejéről. Az egyetlen különbség a kettő között az épületek sűrűségében mutatkozott meg. Lao Tao egy egész nappalt és éjszakát volt kénytelen a szemétdobóban tölteni, míg a Második Tér teljesen kibontakozott körülötte. Habár most először járt ideát, nem félt – egyedül attól tartott, hogy esetleg túlságosan átható szemétszagot áraszt.

Szerencsére Csin Tien elnéző fiatalember volt. Vagy talán már akkor sejtette, ki fog felbukkanni nála, amikor a palackba csúsztatta az üzenetét.

Első pillantásra tudta, Lao Tao mi járatban van. Rögtön behívta a lakásába, felajánlotta, hogy használhatja a fürdőszobáját és még az egyik fürdőköntösét is kölcsönadta.

– Csak rád számíthatok – közölte a vendégével.

Csin Tien egyetemista volt, és az egyetem egyik diáklakásán élt. Három másik lakótárssal osztozott az albérleten, és a négy külön szobához egy konyha és két fürdő tartozott. Lao Tao még sohasem

fürdött ilyen tágas fürdőszobában, és semmi másra nem vágyott, mint alaposan kiáztatni magát, hogy lemossa a szagot magáról. Viszont nem mert összekoszolni a kádat, és a törülközővel is éppen csak végigsimított a testén. A kád falából feltörő buborékmasszázsztól megijedt, attól pedig kifejezetten kényelmetlenül érezte magát, hogy tűzforró légsugár szárította meg a testét.

A tisztálkodás után megfogta a kölcsönköntöst, de csak hosszas tétovázás után vette fel. A mosdókagylóban kimosta a ruháit, és akkor már a szanaszét heverő ingeket is melléjük csapta. Az üzlet az üzlet, és nem szerette, ha bárki szívességet tett neki.

Csin Tien ajándékot akart küldeni egy lánynak. Munkaügyben ismerték meg egymást, amikor Csin Tien gyakornoki helyet kapott az ENSZ Gazdasági Tanácsánál az Első Térben, ahol a lány is dolgozott. Csin Tien gyakornoksága csak egy hónapig tartott. Mint Lao Taónak elmesélte, a lány az Első Térben született és nőtt fel, ráadásul nagyon szigorú szülei voltak. Az apja sohasem engedte volna meg neki, hogy a Második Térből származó fiúval randevúzzon. Csin ettől függetlenül derűlátóan tekintett a jövőbe. Amint lediplomázik, rögtön beadja a jelentkezését az ENSZ Új Ifjúsági Programjához, és ha bekerül, akkor munkát vállalhat az Első Térben. A diplomáig még egy éve volt hátra, de majdnem beleőrült a lány utáni vágyakozásba. Még egy rózsaszirmot formáló medált is készített neki, amely világított a sötétben – ezzel az ajándékkal tervezte megkérni a kezét.

– Éppen az egyik szimpóziumon ültem, ahol az ENSZ adósságainak a helyzete volt a téma, tudja... biztosan hallott róla... nem? Na mindegy, szóval ott pillantottam meg a lányt, és rögtön megéreztem azt az áramütésre hasonlító bizsergést. Azonnal oda is mentem hozzá. Éppen az egyik fontos vendéget kísérte a helyére, meg amúgy sem tudtam mit mondani neki, ezért csak némán követtem. Végül úgy tettem, mintha tolmácsra lett volna szükségem, és tőle kértem segítséget. Rendkívül kedvesen beszélt hozzám, és csodálatos, kellemes hangja volt... Később, amikor randizni kezdtünk... Most miért nevet? Igen, randiztunk... Nem, azt hiszem, igazán mély kapcsolat még nem alakult ki, de... szóval már csókolóztunk. – Csin Tien zavartan kuncogott. – Esküszöm, így volt!

Nem hisz nekem? Na jó, néha még én magam sem hiszem el, hogy megtörtént. Maga szerint kedvel engem az a lány?

– Fogalmam sincsen – válaszolta Lao Tao. – Nem ismerem az illetőt.

Ekkor bukkant fel az ajtóban Csin Tien egyik lakótársa.

– Bácsikám, nem kell ezt ilyen komolyan venni! – jegyezte meg mosolyogva. – Ez nem valódi kérdés. Csin csak azt szeretné hallani, hogy „Hát persze, fülig szerelmes beléd! Nem csoda, hiszen rendkívül jóképű vagy!”

– Biztosan gyönyörű lány lehet.

Csin Tien idegesen sétált fel-alá a szobában.

– Nevezzen ki, nem érdekel. Ha majd meglátja, rögtön megérti, mit jelent valójában az, hogy valaki páratlan szépség!

Csin Tien hirtelen elhallgatott, mert elragadta a képzelete. Ji Jen szájára gondolt. A lányból talán az apró, puha szája tetszett neki a legjobban, az egészségesen rózsaszín, telt alsó ajka, amelybe legszívesebben szeretetteljesen beleharapott volna. Szépen ívelt nyakától is egészen izgalomba jött, ami néha olyan törékenynek tűnt, hogy minden mozdulatára kecsesen megfeszültek a nyakizmai, világos, makulátlan bőre pedig olyan átható erővel vezette a férfi tekintetét a blúz gallérja felé, hogy Csin Tien le sem tudta venni a szemét felülről a második gombról.

Amikor legelőször megpróbálta megcsókolni Ji Jent, a lány szégyenlősen elhúzódtott. Csin Tien nem nyugodott, míg végül Ji Jen beadta a derekát és lehunyt szemmel viszonzta a csókot. A lány ajka puha volt és meleg, Csin Tien pedig finoman cirógatta a hátát és a csípőjét. Attól a naptól kezdve az állandó vágy világában élt. A lányról álmodott minden éjszaka, ő volt a fellobbanó fény, amikor remegő kézzel magához nyúlt.

Csin Tien lakótársát Csang Hsziennek hívták, és láthatóan megörült a lehetőségnek, hogy Lao Taóval beszélgethet. Arról faggatta, milyen az élet a Harmadik Térben, és mint mellékesen kiderült, szívesen át is költözött volna oda. Állítólag azt a tanácsot

kapta, hogy ha az állami hivatalok számlétráján akar felkapaszkodni, akkor nem árthat, ha szerez némi vezetői tapasztalatot a Harmadik Térben. Számos komoly beosztású tisztségviselő kezdte a karrierjét adminisztrátorként a Harmadik Térben, mielőtt előléptették és áthelyezték volna őket az Első Térbe. Ha a Második Térben maradnak, egész életükben alacsony beosztású bürokrata káderekként dolgoznak tovább. Csang Hszien azt a célt tűzte ki maga elé, hogy bekerüljön valamelyik kormányhivatalba, és meggyőződéssel hitte, jó utat talált. Ennek ellenére úgy tervezte, az első pár évben egy bankban fog dolgozni és gyorsan rengeteg pénzt keres. Mivel Lao Tao végig semmitmondóan hümmögött, Csang Hszien azt hitte, elítéli karrierista célkitűzéseit.

– A jelenlegi kormány túlságosan a régi módszerek rabja és egyáltalán nem hatékony – tette hozzá gyorsan –, mert túlságosan lassan reagál mindenre, én meg nem igazán hiszek a rendszerszintű reformok realitásában. Ha majd lehetőségem nyílik rá, mindenképpen a gyorsan végrehajtott reformokért fogok harcolni, és akkor majd mindenkinek mennie kell, aki alkalmatlan a feladatára. – Mivel Lao Tao még erre sem mondott semmit, kicsit hevesebben folytatta: – Egyúttal azon fogok dolgozni, hogy még nagyobb legyen azoknak a száma, akik előtt megnyílhatnak a kormányzati pozíciók és az előrelépési lehetőségek, többek között a Harmadik Tér lakói számára is.

Lao Tao még erre sem szólt semmit. Nem azért, mert ellenére lett volna, amit hallott, hanem azért, mert nem igazán hitt Csang Hsziennek. A fiatalember a szónoklata közben megkötötte a nyakkendőjét a tükör előtt és megigazította a haját. Világoskék, hajszálcsíkos inget viselt és búzavirágkék nyakkendőt vett fel hozzá. Lehunyt szemmel, fütyörészve hajlakkot fújt a frizurájára, és fintorogva tűrte, amikor a finom szemcséjű felhő az arcára hullott.

Csang Hszien aktatáskáját szorongatva távozott a bankba, ahol gyakornokként dolgozott. Csin Tiennek is készülődnie kellett, mert hamarosan kezdődtek a délután négyig tartó előadások. Indulás előtt még a netbankján keresztül átutalt ötvenezer jüant Lao Taónak – aki

végignézte a műveletet –, és elmagyarázta, hogy a többit azután küldi majd, ha sikeresen teljesítette a küldetést.

– Régóta gyűjtögetsz? – kérdezte Lao Tao. – Egyetemistaként valószínűleg nem vet fel a pénz. Ha szükséges, kevesebért is megoldom.

– Ne aggódjon. Fizetett gyakornoki állásom van egy üzleti tanácsadó cégnél. Havonta nagyjából százezret kapok tőlük, szóval a felajánlott összeg durván kéthavi fizetésem. Megengedhetem magamnak.

Lao Tao, aki az átlagos havi tízezres fizetést kapta, erre nem szólt semmit.

– Nagyon szeretném, ha válasszal térne vissza.

– Mindent megteszek, ami tőlem telik.

– Ha éhes, ott a hűtő. Csak el ne induljon, amíg el nem kezdődik az Átalakulás.

Lao Tao kinézett az ablakon. Egyszerűen nem tudta megszokni a fehéren ragyogó napsütést, amely teljesen másnak tűnt, mint az otthon megszokott sárga derengés. A lenti utca is kétszer olyan szélesnek látszott a napsütésben, mint emlékei szerint a Harmadik Tér közterületei, és egyáltalán nem volt biztos benne, hogy ez optikai csalódás. Az itteni épületek jóval alacsonyabbra épültek, mint az otthoniak. A járdákon nyüzsgött a tömeg. Mindenki rendkívül szaporán szedte a lábát, sőt akadtak páran, akik szinte futva, lökdösődve törtek utat maguknak a tömegben, mire az előttük haladók is meggyorsították a lépteiket. Mintha mindenki csak futva mert volna átkelni az útkereszteződéseken. A férfiak főleg nyugati szabású öltönyöket viseltek, a nők pedig blúzt és rövid szoknyát, nyakukban sálát, a kezükben szorongatott szigorú retikülök pedig a hatékonyság és hozzáértés látszatát kölcsönözték nekik. Az utat zsúfolási megtöltötték a járművek, és a lámpáknál várakozó sofőrök az ablakon kihajolva, aggodalmasan pislogtak a sor elejére. Lao Tao még sohasem látott ennyi autót. A mágnesvasút halkan suhanó, zsúfolt szerelvényeihez szokott.

Dél körül zajokat hallott a kinti folyosóról és kikukkantott a kémlelőnyíláson. A lépcsőház padlója futószalaggá alakult, és lassan szállította a lakások előtt hagyott szemeteszsákokat a folyosó végén található hulladékledobó felé. Aztán mindent elöntött a nyirkos köd, amelyről kiderült, hogy szálldosó szappanbuborékokból áll, majd víz öntötte el a padlót és forró gőz csapott fel.

Lao Tao zajt hallott a háta mögül, mire riadtan megpördült, de csak Csin Tien újabb lakótársa bukkant elő a szobájából. A fiatalembernek arcizma sem rezzenet Lao Tao láttán. Egyszerűen tudomást sem vett róla. Az erkély mellett álló, ismeretlen rendeltetésű géphez lépett, megnyomott rajta pár gombot, mire a masina kattogva, zörögve, csikorogva életre kelt. Amikor végre elhallgatott a lárma, ínycsiklandó illatok terjengtek a lakásban. A fiatalember kiemelt a gépből egy forrón gőzölgő étellel megrakott tányért és visszaballagott a szobájába. A félig nyitott ajtón keresztül Lao Tao látta, amint letelepszik a padlóra, egy kupac takaró és halom koszos zokni közé, és vagy ételt lapátol a szájába vagy nevet, miközben mereven bámulja a falat és néha felemeli az orráról a szemüvegét. Miután végzett, letette a földre a tányért, felpattant, szembefordult a fallal és láthatatlan ellenféllel kezdett verekedni. Láthatóan nem volt könnyű dolga, és egyre hangosabban zihált.

Lao Tao utolsó emléke a Második Térből a megszárt levegő illata volt, amellyel mindenki jól feltöltekezett az Átalakulás előtt. Az ablakból minden olyan takarosnak tűnt odakint, hogy önkéntelenül is elfogta az irigység. Negyed tízkor az üzletekben sorban kihunytak a fények, italtól kipirult arcú baráti társaságok búcsúzkodtak az éttermek előtt. Ifjú párok csókolóztak a taxik mellett. Aztán mindenki hazatért, és a világ álomba merült.

Este tíz volt. Lao Tao visszatért a saját világába, hogy elinduljon dolgozni.

Az Első és a Harmadik teret nem kapcsolták össze közvetlen szemétdobó aknák. Az Első Térből érkező szemétnek több fémkapun kellett áthaladnia, mire a Harmadik Térbe jutott, és a kapuk azonnal bezáródtak, amint átzúdult rajtuk a sok hulladék. Lao Tao nem volt különösebben boldog, amikor rájött, hogy a folyamatosan változó talajon kell átvágnia, ha el akarja érni a célját, de nem maradt más választása.

Így hát végül a vadul dühöngő szélben kúszott-mászott felfelé a lassan elforduló földdarabon az Első Tér felé. A talajból kiálló fém rögzítőelemekbe kapaszkodva próbálta megtartani az egyensúlyát, közben pedig igyekezett lassítani a szívverését, de végül sikerült átkecmeregnie az eddig elérhetetlennek tűnő világ peremén. A kimerítő mászástól a végén már émelygett és szédelgett, és egy ideig mozdulatlanul hevert a földön és erővel küzdötte le a hányingerét.

Mire feltápáskodott onnan, a nap is felkelt.

Lao Taónak még sohasem volt része ehhez fogható látványban. A kristálytisza, mélykék égen vékonyka felhőpamacskok úsztak, a látóhatárt narancssárgára festette a fény. A szomszédos épületek eltakarták a napkorongot, ezért ereszeik íve szurokfeketének tűnt a vakító háttér előtt. Miközben a nap lassan araszolt felfelé, az ég kékje enyhén fakulni kezdett, de ettől talán még tisztábbnak és békésebbnek látszott. Lao Tao felegyenesedett és futásnak eredt, egyenesen a napfelkelte felé, hátha sikerül még elcsípnie a halványuló, aranyló derengés utolsó szikráit. Az eget ringó faágak sziluettjei tördelték szilánkokra. Vadul dörömbölt a szíve. Sohasem képzelte volna, hogy a napfelkelte ennyire megkapó is lehet.

Idővel lassítani kezdett, és kicsit sikerült lehiggadnia. Körülnézett. Az utcát sudár fák és széles gyepfelületek szegélyezték, de egyetlen épületet sem látott. Zavarában már az is eszébe jutott, mi van akkor, ha nem is jutott át az Első Térbe. A zömök páfrányfenyők sorait méregette.

Hátrált pár lépést, majd megfordult és megnézte, honnan jött. Az út mellett megpillantott egy utcablát. Elővette a telefonját és előhívta a térképet – az Első Térben ugyan nem volt jogosultsága térképet letölteni, éppen ezért még indulás előtt leszedett és eltárolt

néhányat. Hamar megtalálta, hol van éppen, és azt is látta, hova kellene mennie: egy hatalmas park mellett állt, a hasadék pedig, ahol előmászott, a park egyik tavacskája mellett húzódott.

Lao Tao nagyjából egy kilométert futott a kihalt utcákon át, mire megérkezett az úti céljának otthont adó kertvárosba. Elbújt a bokrok mögé és biztos távolból figyelte a gyönyörű házat.

*

Ji Jen fél kilenckor lépett ki az ajtón.

Valóban olyan elegáns volt, ahogyan Csin Tien beszámolójából sejteni lehetett, habár annyira talán nem szép. Nem mintha ezt meglepte volna Lao Taót. Olyan gyönyörű nő, aki felérhetett volna a fiatalember élőszóban megfestett portréjához, egyszerűen nem létezhetett. Egyúttal azt is megértette, miért áradozott Csin Tien olyan bőbeszédűen a lány ajkáról. A szeme és az orra már inkább átlagosnak tűnt. Jó alakú, magas és finom csontozatú teremtés volt. Tejfehér blúzt viselt, hosszú szoknyát, gyöngyberakásos övet és fekete magassarkút.

Lao Tao a lányhoz sétált. Nem akarta megijeszteni, ezért jól láthatóan közelített hozzá és már kellő távolságból mély meghajlással üdvözölte.

Ji Jen megtorpant és meglepetten végigmérte.

Lao Tao odament hozzá és elmagyarázta, milyen céllal érkezett. A zsebéből előhúzta a borítékot, amelyben a medál és Csin Tien levele lapult.

A lány riadtan nézett rá,

– Távozzon, kérem! – suttogta. – Most nem beszélgethetünk.

– Ööö... valójában nem beszélgetni akarok – mondta Lao Tao. – Csak ezt a levelet kell átadnom.

A lány azonban nem volt hajlandó átvenni a borítékot. Még a kezét is összekulcsolta.

– Most ezt sem fogadhatom el. Távozzon, legyen szíves! Könyörögve kérem, hagyjon magamra. Rendben? – A retiküljéből előhúzott egy névjegykártyát és a férfi kezébe nyomta. – Keressen meg ezen a címen délben.

Lao Tao a papírlapra pillantott. A névjegyen egy bank neve állt.

– Délben – ismételte meg a lány. – A föld alatti szupermarketben várjon rám.

Nem is tudta leplezni, mennyire ideges. Lao Tao bólintott, eltette a névjegyet és visszatért a bokrok mögötti rejtekhelyére. Nem sokkal később egy férfi lépett ki a házból és megállt Ji Jen mellett. Körülbelül annyi idős lehetett, mint Lao Tao, legfeljebb pár évvel fiatalabb. Jól szabott, sötétszürke öltönye kiemelte széles vállát és sudár termetét. Inkább természetesnek tűnt, mint kövérnek. Jellegtelen vonású, kerekded arca volt, szemüveget viselt és oldalra fésülte a haját.

A férfi átölelte Ji Jen derekát és szájon csókolta. A lány mintha kissé kényszeredetten viszonzta volna a csókot.

Lao Tao előtt kezdett megvilágosodni a helyzet.

Hamarosan megállt a ház előtt egy egyszemélyes kocsis. A feketére festett járműnek két kereke és vászonteteje volt, és a filmekben látott ezeréves riksákra emlékeztetett, csak nem ló vagy kuli vontatta. Ji Jen beszállt, leült és gondosan eligazgatta a szoknyáját a térdén. A kordé felegyenesedett, és lassan, egyenletes tempóban megindult előre, mintha láthatatlan ló húzná. Nem sokkal később megérkezett egy önvezető autó és a férfi is távozott.

*

Lao Tao egy ideig csak egy helyben topogott. Valami mintha elszorította volna a torkát, de nem tudta megfogalmazni, mi lehet az. Megállt a napfényben, lehunyta a szemét és nagyokat lélegzett. A tiszta, friss levegő megtöltötte a tüdejét és valamennyire megnyugtatta.

A következő pillanatban útnak indult. A lánytól kapott cím keletre volt, kicsivel több mint három kilométerre. A járda szinte végig teljesen kihalt maradt, alig látott más járókelőt. Járműből sem sokat, és azok is elmosódott csíkként suhantak végig a nyolcsávós sugárúton. Időnként elegáns hölgyek hajtottak el mellette újabb kétkerekű kordéokban. Olyan kecses pozitúrákban ültek a járműveken, mintha divatbemutatón vettek volna részt. Lao Taóval senki sem törődött. A fákat lágyan ringatta a szellő, a lombok árnyékában pedig olyan tömény illatfelhő terjengett, mintha az elegáns hölgyek parfümjét érezte volna.

Ji Jen munkahelye a Hszitan üzleti negyedben volt, ahol nem magasodtak felhőkarcolók, csak alacsony épületek álltak elszórva egy tágas parkban. Első pillantásra különálló létesítményeknek tűntek, de valójában mindegyik egyetlen intézményhez tartozott, és földalatti folyosókkal kapcsolódtak egymáshoz.

Lao Tao könnyedén megtalálta a szupermarketet. Korán érkezett. Attól a pillanattól kezdve, hogy belépett a bejáraton, azonnal a nyomába szegődött egy kis bevásárlókocsi. Ha megállt valamelyik polc előtt, a kocsira erősített kijelzőn azonnal felvillant a különböző árucikkek neve, részletes leírásuk, a vásárlók értékelései, sőt még a többi azonos kategóriájú termék jellemzője is. A címkék és a nevek alapján mintha az összes áru külföldről érkezett volna. Az ételeket rafinált csomagolásban árulták, a gyümölcsöket és a kicsiny tortákat ínycsiklandó elrendezésben pakolták tálcákra. Lao Tao egyetlen biztonsági őrt vagy eladót sem látott, de még így sem mert semmit sem megérinteni, és olyan biztonságos távolságot tartott a polcoktól, mintha az összes áru veszedelmes, egzotikus fenevad lett volna.

Nem sokkal dél előtt lassan megsaporodtak a vásárlók. Öltönyös férfiak érkeztek, felmarkoltak pár szendvicset, meglengették az ajtó melletti leolvasó előtt, és már el is tűntek. Lao Taóval, aki talált magának egy eldugott zugot a bejárat közelében, most sem foglalkozott senki.

Amikor felbukkant Ji Jen, Lao Tao azonnal odasietett hozzá. A lány körülpillantott, majd egyetlen szó nélkül az áruházzal szomszédos parányi étterembe kísérte. Két kisméretű, kockás

szoknyát viselő robot köszöntötte őket. Elvették Ji Jen retiküljét, az egyik asztalhoz kísérték őket és átnyújtották az étlapokat. A lány az étlap megfelelő pontjaira bökve kiválasztotta az ételeket, majd visszaadott mindent a robotnak, amely megpördült és hangtalanul az étterem hátsó részébe gurult.

Ji Jen és Lao Tao egy darabig néma csendben ült egymással szemben. A férfi előhúzza ugyan a borítékot, de a lány még mindig nem volt hajlandó átvenni.

– Megengedi, hogy elmagyarázzam? – kérdezte Ji Jen.

Lao Tao a lány elé csúsztatta a borítékot.

– Először vegye el, kérem.

A lány azonban visszalökte a borítékot.

– Először hadd magyarázzam el a helyzetet.

– Nekem semmit sem kell megmagyaráznia – mondta Lao Tao. – Nem én írtam a levelet. Én csak a küldönc vagyok.

– De amikor visszatér, valamit mondania kell majd. – Ji Jen lenézett az asztal mellé, ahol felbukkant a kis robot, ezúttal két tányérral. Mindegyiken virágszirmokként elrendezett nyers halszeletek voltak. Egyikük sem nyúlt az evőpálcikákért. A boríték a két tányér között hevert, de senki sem ért hozzá.

– Nem vertem át Csin Tient – szólalt meg végül Ji Jen. – Amikor tavaly találkoztunk, már menyasszony voltam. Nem hazudtam neki, nem titkoltam el semmit szándékosan... Jó, talán mégis elhallgattam az igazságot, de igazából ő talált ki és feltételezett mindenfélét rólam. Egyszer tanúja volt, hogy Vu Ven eljött értem, és megkérdezte, az apám-e... Most... erre meg mit mondhattam volna, nem igaz? Olyan kínos volt az egész helyzet, és... – Hirtelen elfúlt a hangja, és elhallgatott.

Lao Tao várt egy kicsit, mielőtt megszólalt volna.

– Nem érdekel, mi történt kettőjük között. Nekem csak az számít, hogy kézbesítem az üzenetet.

Ji Jen lehorgasztott fejjel ült ott egy darabig, majd végül felnézett.

– Ha visszaért... segítené majd nekem? Megtenné, hogy nem mond el neki mindent?

– Miért?

– Nem szeretném, ha Csin Tien azt hinné, hogy csak játszottam az érzéseivel. Tényleg kedvelem. Nem tudom, mit tegyek.

– Ez nem az én dolgom.

– Könyörögve kérem... Nagyon fontos nekem az a fiú.

Lao Tao hallgatott.

– Mégis megházasodott? – kérdezte végül.

– Vu Ven igazán jó volt hozzám. Évek óta együtt vagyunk. Ismerte a szüleimet, és sokáig jegyben jártunk. Ráadásul... Csin Tien három évvel fiatalabb nálam, és attól tartottam, hogy ezt zokon veszi majd. Ő azt hitte, én is gyakornokként dolgozom, mint ő, és elismerem, hibáztam, amikor nem árultam el neki az igazat. Nem is tudom, miért hazudtam magamat gyakornoknak az elején. Utána viszont egyre bonyolultabb lett volna előállni az igazsággal. Eszembe sem jutott, hogy ennyire komolyan veszi az egészet.

Ji Jen szépen lassan elmesélte az egész történetet. Amikor Csin Tiennel találkozott, valójában már két éve a bankigazgató asszisztense volt. Az ENSZ-hez eredetileg továbbképzésre érkezett, de végül a szimpózium szervezésébe is besegített. Igazság szerint a férje jövedelme mellett egyáltalán nem is kellett volna dolgoznia, de nem akart otthon üldögelni egész nap. Félállásban dolgozott, fél fizetésért. A nap második felében azzal foglalkozott, amit akart, ő pedig szeretett újat tanulni és szívesen ismerkedett. Roppantul élvezte az ENSZ-nél töltött hónapokat. Mint Lao Taónak is kifejtette, nagyon sok hasonló státuszú asszony vállalt félállást, olyannyira, hogy amikor délben végzett a munkahelyén, délután egy másik gazdag feleség dolgozott az elnök asszisztenseként. Azt is hozzátette, hogy bár nem árulta el Csin Tiennnek a teljes igazságot, mindvégig becsületes szándékok vezérelték.

– Ezért szeretném – mondta, miközben a felszolgált, gőzölgő ételt porciózta a férfi tányérjára –, ha nem szólna neki, legalábbis egy

ideig. Kérem... szeretném egyszer személyesen elmagyarázni neki a helyzetet.

Lao Tao nem nyúlt az evőpálcikájáért. Éhes volt, de attól tartott, hogy egy falatot sem bír majd leeróltetni a torkán.

– Akkor én is hazudnék neki – mondta.

Ji Jen a retiküljébe nyúlt, előhúzta a tárcáját és leszámolt öt darab tízezer jüanos bankjegyet, majd az összeset Lao Tao elé csúsztatta.

– Kérem, fogadja el ezt hálám jeléül.

Lao Tao szóhoz sem jutott. Sohasem látott még ekkora címletet, de még csak olyan helyzet sem fordult elő az életében, ahol ilyen bankjegyeket kellett volna használnia. Félig-meddig ösztönösen felpattant az asztaltól. Elöntötte a düh. Ji Jen olyan magától értetődően vette elő a pénzt, mint aki kezdettől fogva arra számított, hogy az idegen meg fogja zsarolni. Ezt nem tűrhette. *Szóval ezt gondolják a Harmadik Tér lakóiról!*

Ha elfogadja a pénzt, azzal elárulja Csin Tient. Nem voltak barátok, de attól még árulásnak érezte a helyzetet. Legszívesebben felmarkolta volna a bankókat, hogy az összeset a földre szórja és dacosan kísétálgjon innen. De képtelen volt megtenni. Visszanézett a pénzre: az asztalon kiterített öt vékony bankjegy úgy hevert ott, akár egy törött legyező. Érezte a belőlük áradó erőt. Púderkék színükkel élénken elütöttek az ezerjüanosok megszokott barnájától és a vörös százasoktól. Sokkal valószínűtlenebbnek, csábítóbbnak tündek. Többször megpróbálta elszakítani róluk a tekintetét, de nem sikerült.

Ji Jen közben tovább kersegélt a retiküljében, és sorban rakosgatta ki az asztalra a különböző holmikat, míg végül az egyik oldalsó zsebben talált még egy ötvenezer jüanos bankjegyet, amelyet a többi mellé csúsztatott.

– Ez az összes pénzem. Fogadja el és segítsen rajtam. Kérem! – Egy pillanatra elhallgatott, majd lassan folytatta. – Nézze... azért nem szeretném, ha Csin Tien megtudná az igazat, mert még egyáltalán nem vagyok biztos benne, mit hoz a jövő. Egyszer talán eljön az a nap, amikor végre összeszedem a bátorságomat és úgy döntök, mégis vele akarok élni.

Lao Tao az asztalon heverő pénzre pillantott, majd a nőre emelte a tekintetét. Biztosra vette, hogy Ji Jen maga sem hiszi el, amit mond. Szavai magabiztosságát elárulta tétovázó, bizonytalankodó hanglegjtése. Csak próbálta meghatározatlan időre elnapolni a kínos döntéskényszert. Nyilván teljesen valószínűtlennek tartotta ő is, hogy valaha elszökik innen Csin Tienhez, de egyúttal a férfi megvetését sem akarta kivívni, szóval szerette volna fenntartani legalább a *lehetőséget*, mert akkor nem kell gyűlölnie magát.

Lao Tao azonban bármennyire is tisztán látta a helyzetet, szintén hasonló elszántsággal próbálta átverni saját magát. *Semmivel sem tartozom Csin Tiennek, győzködte magát. Csak annyit kért, hogy adjam át az üzenetét, ezt pedig megtettem. Az asztalon heverő pénzt egy új megbízatásért kapom: ez a titoktartás ellenértéke.* Ezen egy pillanatra eltűnődött. *Talán valamikor a jövőben Ji Jen és Csin Tien valóban egy pár lehet, akkor pedig pont nekik segítek azzal, ha befogom a számat. És Tangtangra is gondolnom kell. Miért mások miatt aggódom, ha közben Tangtang boldogulása a tét?*

A gondolatmenet egészen megnyugtatta a lelkét. Most tudatosult csak benne, hogy közben már a bankjegyeket tapogatja.

– Ez... túl sok – szólalt meg. Valamivel muszáj volt megnyugtattania a lelkiismeretét. – Nem fogadhatok el ennyi pénzt.

– Emiatt ne aggódjon. – Ji Jen a férfi kezébe nyomta a bankókat. – Ez egyheti keresetem. Nem nagy ügy.

– És mit... mit mondjak neki?

– Mondja azt, hogy jelenleg nem lehetek vele, de nagyon fontos nekem. Mindjárt írok neki egy üzenetet. – A nő némi keresgélés után előhúzott egy noteszt a retikülijéből. A borítója egy pávát ábrázolt, az oldalak szegélyét pedig arany színűre festették. Kitépett egy lapot és kusza, ferde kézírással körmölni kezdett valamit.

Lao Tao távozóban még visszanézett az ajtóból. Ji Jen az asztalnál ült és a falon lógó festményt bámulta. Elegánsnak és kifinomultnak tűnt, mintha sohasem akarna távozni innen. Lao Tao rámarkolt a zsebébe tömött bankókra. Bármennyire is gyűlölte magát érte, a pénztől nem akart megválni.

4.

Lao Tao ugyanazon az útvonalon hagyta el Hszitant, amelyen érkezett. Szörnyen kimerültnak érezte magát. A járdát egyik oldalon fűzfásor szegélyezte, a másikon napernyőfák magasodtak. A késő tavasznak köszönhetően minden harsogó zöldben pompázott. A délutáni napfény lágyan cirógatta komor arcát és felvidította érzéketlen szívét.

Megérkezett a park elé, ahonnan reggel elindult. A fák között most egészen sokan jártak, a két sorba ültetett páfrányfenyők fenségesen és buján zöldelltek. Egymás után érkeztek a fekete autók. A látogatók vagy drága anyagból készült, nyugati szabású öltönyöket és kosztümöket vagy elegáns, sötét színű kínai ruhákat viseltek, de mindenki rendkívül beképzeltnek tűnt. Akadt köztük néhány külföldi is. Páran kis csoportokba verődve beszélgettek, mások messziről integettek egymásnak, majd miután bevárták egymást, nevetve kezét fogtak és együtt sétáltak tovább.

Lao Tao tétován megpróbálta kitalálni, mihez kezdjen magával. Annyira sokan azért nem voltak itt, hogy ne keltsen feltűnést, ha sokáig egy helyben ácsorog. De itt bármelyik közterületről rettenetesen kilógott volna. Legszívesebben besétált volna a parkba, és lepihent volna egy védett zugban a hasadék közelében. Nagyon álmos volt, de nem mert az utcán aludni.

Azt már megfigyelte, hogy a parkba behajtó autókat nem állítja meg senki, ezért úgy döntött, ő is besétál a kapun. Azt viszont csak akkor vette észre, hogy két robot őrzi a területet, amikor már a közelükbe ért. A masinák a járműveket és a többi gyalogost gond nélkül beengedték, amikor azonban Lao Tao felbukkant, azonnal megpördültek a kerekeiken és hangos, fémes hangon szirénázni kezdtek. A lárma fülsértően hasított a békés délutáni nyugalomba. A környéken minden tekintet feléjük fordult.

Lao Taót előntötte a pánik. Vajon szegényes öltözéke keltette fel a robotok gyanakvását? Suttogva megpróbálta elmagyarázni a masináknak, hogy csak a parkban felejtette az öltönyét, de azok rá se

hederítettek, hanem folytatták a szirénázást, de most már vörös lámpákat is villogtattak. A park látogatói megtorpantak és úgy bámulták Lao Taót, mintha tolvaj vagy hóbortos különc lenne. Nem sokkal később az egyik közeli épületből kiment három férfi és megindultak felé. Lao Tao szíve a torkában dobogott. Legszívesebben futásnak eredt volna, de ezzel már elkésett.

– Mi folyik itt? – kérdezte hangosan az elsőnek érkező férfi.

Lao Tao erre nem tudott mit mondani. Válasz helyett csak kényszeresen törölgette a tenyerét a nadrágjába.

Az elöl álló férfi a harmincas éveiben járhatott. Lao Taóhoz lépett, és egy gombméretű ezüstkorongot lengetve alaposan letapogatta az egész testét. Amikor befejezte a műveletet, olyan gyanakodva mérte végig, mintha szúrós pillantással felfeszíthetné az idegen külső burkát.

– Ez az ember nem szerepel a nyilvántartásban! – jelentette ki, és intett a mögötte álló, idősebb férfinak. – Vigyük be.

Lao Tao erre azonnal futni kezdett, kifelé a parkból.

A két robot hangtalanul utána eredt és elkapták a lábát. Bilincsfomára alakított kezük könnyedén csattant a bokáján. Lao Tao felbukott, de nem vágódott el a földön, mert a robotok megtartották a levegőben. Kétségbeesetten kapálózott.

– Miért akart elszaladni? – A fiatalember komoran végigmérte Lao Taót. A hangja is sokkal kimértebbnek hatott most.

– Én csak... – Lao Tao fejében mintha egy egész méhraj zsongott volna. Az égvilágon semmi értelmes nem jutott eszébe.

A két robot a lábánál fogva felemelte, a kerekeik mellé szerelt kis peremekre helyezték, majd egymás mellé húzódva megindultak vele a legközelebbi épület felé. Olyan összehangoltan, stabilan és finoman mozogtak, hogy távolról nézve Lao Tao valószínűleg úgy festett, mintha görkorcsolyán siklana előre.

Lao Tao szörnyen tehetetlennek érezte magát, és rettenetesen dühös volt magára, amiért ennyire óvatlanul viselkedett. Miért is nem jutott eszébe, hogy egy ilyen frekventált helyen biztosan lesznek

biztonsági örök? Gondolatban alaposan lehordta magát, amiért bávatag állapotában ilyen ostoba hibát követett el. *Most már mindegy, gondolta. Nemcsak a pénzemnek mondhatok búcsút, hanem még börtönbe is kerülök.*

A robotok megérkeztek az épület hátsó bejáratához és végre megálltak. A három férfi kissé lemaradva követte őket. A fiatal férfi mintha az idősebbel vitatkozott volna, talán éppen a fogoly sorsáról, de olyan halkán beszéltek, hogy Lao Tao semmit sem hallott a szavaikból. Kis idő múlva az idősebb férfi odalépett hozzá és kioldotta a robotok bilincskezét, majd megmarkolta Lao Tao karját és felvonszolta az emeletre.

Lao Tao erre már csak sóhajtani tudott. Már megadta magát a sorsának.

A férfi egy szobába kísérte. Első pillantásra akár szállodai lakosztály is lehetett volna, mert rendkívül tágas volt, még Csin Tien lakásánál is nagyobb, kétszer akkora, mint Lao Tao bérelt lakásmodulja. A falakat sötét árnyalatú aranybarnára festették, középen hatalmas franciaágy trónolt. Az ágy fölé akasztott képen folyamatosan váltakozó, színes foltok alkottak absztrakt mintákat. Az erkélyajtót áttetsző fehér függöny takarta, előtte pedig apró, kör alakú asztal állt, két kényelmes fotellel. Lao Tao szorongva pislogott körbe, mert elképzelni sem tudta, hogy ki lehet az idősebb férfi és mit akarhat tőle.

– Üljön le! Na, üljön már le! – Az idős férfi vállon veregette Lao Tao-t és szélesen elmosolyodott. – Minden rendben van.

Lao Tao gyanakodva pislogott rá.

– A Harmadik Térből jött, igaz? – Az idősebb férfi a fotelekhez vonszolta, és nyájasan rámutatott az egyikre.

Lao Tao rájött, hogy ennek az embernek nem hazudhat.

– Ezt honnan tudja?

– A nadrágjából. – A férfi Lao Tao övére bökött. – Nem vágta ki a címkét az oldalából. Ezt a márkát kizárólag a Harmadik Térben

forgalmazzák. Gyerekkoromból emlékszem rá. Az édesanyám ugyanezt vette az apámnak.

– Uram, csak nem azt akarja mondani....

– Hagyjuk az uramozást és a magázódást! Nem hinném, hogy sokkal idősebb lennél, mint én. Tényleg, hány éves vagy? Én ötvenkettő.

– Negyvennyolc.

– Látod? Négy évvel vagyok csak idősebb. – A férfi egy pillanatra elhallgatott, majd folytatta. – Ko Ta-ping a nevem, de hívjál csak Lao Kónak, rendben?

Lao Tao kicsit megnyugodott. Lao Ko levette a zakóját és kissé megmozgatta a karját, hogy megdolgoztassa elmerevedett izmait. Aztán fogott egy poharat, a fali csapból vizet töltött bele, majd Lao Tao kezébe nyomta. Hosszúka arca volt, és mintha minden kicsit megereszkedett volna rajta, a szemöldöke, a szeme sarka, sőt a bőre is. Még a szemüvege is kicsit mintha ingatagon ült volna az orra hegyén. Göndör haját természetesen lazán hátrafésülte a homlokából. Beszéd közben a szemöldöke komikusan pattogott fel meg le. Készített magának egy pohár teát és megkérdezte Lao Taót, ő is kér-e. Lao Tao nemet intett.

– Eredetileg magam is a Harmadik Térből származom – mondta Lao Ko. – Ha úgy vesszük, ugyanaz a szülővárosunk! Tőlem aztán nem kell tartanod. Van még némi befolyásom errefelé, és nem foglak feladni a hatóságoknak.

Lao Tao hangosan és megkönnyebbülten felsóhajtott, és titokban gratulált magának, amiért ekkora szerencséje volt. Beszámolt Lao Kónak a Második Térben tett látogatásáról, majd elmesélte, miért jött át ide, az Elsőbe, de a Ji Jennel folytatott beszélgetésről nem tett említést. Csak annyit mondott, hogy kézbesítette az üzenetet, és most az Átalakulást várja.

Lao Ko is megosztotta vele a saját történetét. A Harmadik Térben nőtt fel, ahol a szülei kézbesítőként dolgoztak. Tizenöt évesen az egyik honvédelmi főiskolán kezdte meg tanulmányait, majd belépett a seregbe, ahol radartechnikusként szolgált. Mivel keményen

dolgozott, láthatóan értett a műszaki dolgokhoz és élt azzal a néhány jó lehetőséggel, amely jutott neki, végül dandártábornoki rangig jutott a radaregység aktatologatói között. Ezzel nagyjából el is érte a legtöbbet, amiben átlagos családi háttérével reménykedhetett.

Leszerelése után belépett egy ügynökséghez az Első Térben. Kormányzati cégek logisztikai támogatását látták el, találkozókat és utazásokat szerveztek és különböző társadalmi eseményeket koordináltak. Nem politikai jellegű munkát végzett, viszont a kormánytisztviselők ügyeivel foglalkozott, ezért engedélyt kapott rá, hogy az Első Térben telepedjen le. Sokan jártak hasonló cipőben – orvosok, séfek, titkárnők, házvezetőnők –, akik létfontosságú szerepet játszottak az Első Tér életszínvonalának fenntartásában. Az ügynöksége – Lao Ko a cég igazgatójaként tevékenykedett – rengeteg fontos társadalmi összejövetelt és eseményt szervezett. Bármennyire is lekicsinylően nyilatkozott saját magáról, mondván, nem tartozott az elit tagjai közé, Lao Tao tudta, hogy azoknak, akik az Első Térben élhettek és dolgozhattak, mind kivételes képességeik voltak. Itt még egy séf is valószínűleg a szakmája mesterének számított. Lao Ko minden bizonnyal rendkívül tehetséges szakember lehetett, ha a seregben betöltött műszaki karrierjét követően egészen idáig jutott a Harmadik Térből.

– Miért nem pihensz egy kicsit? – kérdezte Lao Taót. – Este majd kapsz enni is.

Lao Tao még mindig alig merte elhinni, hogy ekkora szerencséje van, ezért kissé nyugtalanul bólintott. Viszont képtelen volt ellenállni a patyolatfehér lepedő és a kényelmes párna csábításának, és szinte azonnal el is nyomta az álmot.

Mire felébredt, már besötétedett. Lao Ko a tükör előtt állt és fésülködött. Amikor látta, hogy Lao Tao kinyitotta a szemét, egy díványra kiterített öltönyre mutatott, és közölte, hogy ideje átöltöznie. Miután ez megtörtént, haloványan piros színben derengő kitűzött biggyesztett Lao Tao zakójára – az új személyazonosságát.

A lenti tágas csarnokban nyüzsgött a tömeg. A jelek szerint éppen most érhetett véget egy prezentáció, és a résztvevők kisebb

csoportokba verődve beszélgettek. A csarnok egyik végében burgundivörös bőrrel borított ajtók nyíltak a díszterembe, és mindenhol kisméretű, magasított asztalok álltak. Mindegyiket alul aranszín masnival megkötött, hófehér abrosszal takarták le, a közép-re helyezett vázákban egy-egy szál lilium díszelgett. A vázák melletti kis tálkákban aszalt gyümölcsök és rágcsálnivalók kellették magukat, a fal melletti hosszú asztalon borospalackok és kávéskannák sorakoztak. Az asztalok között vendégek sétálgattak és beszélgettek, miközben a lábuk között cikázó parányi robotok folyamatosan gyűjtötték össze az üres poharakat.

Lao Tao nyugalmat erőltetett magára, és Lao Ko nyomában átvágott a kedélyes tömegen a különterem felé. Amikor belépett, először a felaggatott, hatalmas transzparenst vette észre, amelyen „Ötven éves az Átalakuló Város!” felirat állt.

– Ez meg micsoda? – kérdezte.

– Ünnepség! – Lao Ko megindult az üres teremben, és gondosan szemrevételezte az előkészületeket. – Hsziao Csao, gyere ide egy percre! Szeretném, ha még egyszer megnéznéd, minden asztalon a megfelelő névjegykártya van-e. Az ilyesmit nem szívesen bízom robotokra. Néha hiányzik belőlük a megfelelő rugalmasság.

Lao Tao körülnézett a különteremben, és szemügyre vette a sok hatalmas, kerek asztalt, amelyeken mind gyönyörű virágcsokrok pompáztak.

Az egész látvány teljesen valószínűtlennek tűnt. Behúzódott az egyik sarokba és onnan meredt a gigászi csillárra: úgy érezte magát, mintha egy egész szikrázó világ lógott volna felette, ő pedig legfeljebb jelentéktelen porszem lenne az árnyékában. A terem túlsó végében lévő emelvényen külön kis pódium állt, mögötte pedig folyamatosan váltakozó képek követték egymást egy kivetítőn – mindegyik Pekinget ábrázolta. A fényképeket valószínűleg repülőőről készíthették, és a tábló bemutatta a metropolisz összes arcukat: a hajnali és a szürkületi lágy fényeket, a sötétlila és a mélykék eget, az egymást kergető felhőket, az utcasarok mögül felkelő holdat, a tető íve mögé lebukó napkorongot. A légifelvételek hűen adták vissza

Peking ősidők óta létező szimmetriájának páratlan szépségét – a modern téglaházak udvarainak szőttesét, a Hatodik körgyűrűig nyújtózó hatalmas, zöld parkokat, a kínai színházakat, a japán stílusú múzeumokat meg a minimalista hangversenytermeket. És akadtak fotók a teljes városról is, amelyek a metropolisz mindkét arcát megörökítették Átalakulás közben: az éppen átforduló földdarabokat, a túloldalt tarkító felhőkarcolók éles kontúrjait, az energikusan munkába igyekvő férfiakat és nőket, az éjszakát beragyogó, csillagok fényét kioltó neonreklámokat, az égbe nyújtózó toronyházakat, mozikat, gyönyörű emberekkel teli éjszakai klubokat.

Lao Tao munkahelyéről egyetlen fénykép sem készült.

Kitartóan bámulta a kijelzőt, hátha mutatnak valamit az átalakuló város építéséről is. Szerette volna legalább egy pillantás erejéig látni, hogyan festhették az apja ifjúkorában. Gyerekkora egyik visszatérő emléke az volt, hogy az édesapja rámutat valamelyik épületre és belekezd egy újabb történetbe, ami mindig azzal kezdődött, hogy „akkoriban még mi...”. Zsúfolt, parányi lakásuk falán lógott egy régi fénykép, amelyen az édesapja éppen téglát rakott: ezt a mozdulatsort életében több ezerszer, de valószínűleg több százezerszer megismételte. Lao Tao annyiszor látta azt a fotót, hogy a végén már a látványától is elfogta a csömör, de itt és most mégis abban reménykedett, hátha pár másodpercre felvillan a téglát rakó munkások egyik fotója.

Teljesen elmerült a gondolataiban. A sok újdonság mellett ez volt az első olyan alkalom, hogy a felvételeknek hála a távolból láthatta az Átalakulás folyamatát. Nem is emlékezett rá, mikor ült le egyáltalán, és az sem tűnt fel neki, amikor lassan mások is helyet foglaltak körülötte. A pulpituson megjelent egy férfi és beszélni kezdett, de Lao Tao az első pár percben nem is hallotta, mit mond.

– ...kifejezetten előnyös a szolgáltatás szektor fejlődése szempontjából. A szolgáltatóipar a népsűrűségtől és a populáció méretétől függ. Városunk szolgáltatóipara jelenleg a GDP-nk több mint nyolcvanöt százalékát adja, akárcsak a világ többi meghatározó méretű metropoliszáé. A másik fontos szektor a környezetvédelem és az újrahasznosítás. – Lao Tao erre viszont felkapta a fejét. Ezt a két

szót nemcsak gyakran emlegették a hulladékfeldolgozóban, hanem embermagas írásjelekkel a falakra is felfestették. Alaposabban szemügyre vette az emelvényen álló férfit, aki élemedett kora és ősz haja ellenére is majd' kicsattant az egészségtől és az energiától.

– Mostanra az összes hulladékot szétválogatjuk és feldolgozzuk – folytatta éppen az idős férfi –, olyannyira, hogy a tervezett határidő előtt elértük az energiafelhasználás és a károsanyag-kibocsátás megcélzott csökkentését. Sikerült olyan szisztematikus, átfogó újrahasznosításra épülő gazdálkodást kialakítanunk, amely az elektronikus hulladékból kinyert összes ritkaföldfémeket és értékes ásványt képes visszaépíteni a gyártás folyamatába, és még a műanyagok újrafeldolgozása is elérte a nyolcvan százalékot. A feldolgozóállomások közvetlen kapcsolatban állnak az újrahasznosító telepekkel...

Lao Tao egyik távoli rokona az egyik újrahasznosító telepen dolgozott az egyik techparkban, a várostól távol. A park valójában többhektárnyi üzemi épületet jelentett, és egyszer azt hallotta, hogy a telepek majdnem teljesen egyformán néztek ki – a gépek tulajdonképpen önállóan végezték a dolgukat, és nagyon kevés munkásra volt szükség. Amikor ez a pár ember éjszakánként összegyűlt a telepen, egy fogyatkozó törzs utolsó túlélőinek érezhették magukat a vadon közepén.

Lao Tao ismét elkalandozott, és csak a beszéd végén felcsattanó taps rezzentette fel csapongó merengéséből. Ő is tapsolt, bár fogalma sem volt, kinek és miért. Tekintetével követte az emelvényről leereszkedő idős férfit, aki visszaballagott a díszhelyre a legelegánsabb asztalnál. Minden szempár őt kísérte.

Ekkor látta meg Vu Vent, Ji Jen férjét.

Vu Ven a díszhely melletti asztalnál ült. Amikor a szónok helyet foglalt, Vu Ven felállt, odalépett hozzá, rövid köszöntőt mondott, majd valamit súgott az idős férfinak, amivel rögtön felkelthette az érdeklődését, mert a szónok felállt és Vu Vennel kísért a különteremből.

A kíváncsi Lao Tao szinte ösztönösen, gondolkodás nélkül felpattant és követte őket. Lao Ko közben eltűnt valamerre. Éppen megérkeztek a felszolgálórobotok az ételekkel.

Lao Tao kilépett a különteremből és megállt a csarnokban. Nagy nehézséget nem okozott megtalálni a két férfit, de nem mert túl közel húzódni hozzájuk, ezért csak foszlányokat tudott elcsípni a beszélgetésükből.

– ...közben számtalan előnye van az ajánlatnak – mondta éppen Vu Ven. – Igen, láttam a gépeiket... automata hulladékfeldolgozás... az általuk használt oldószer valóban mindent felold, aztán tömbösítve kiválasztja a felhasználható anyagokat a masszából... tiszta, nagyon gazdaságos... megtenné, hogy legalább fontolóra veszi az ajánlatot?

Vu Ven ugyan nagyon halkán beszélt, de Lao Tao tisztán hallotta a „hulladékfeldolgozás” szót, és rögtön közelebb araszolt hozzájuk.

Az ősz hajú férfi kifürkészhetetlen arccal nézett maga elé, és miután Vu Ven befejezte a mondókáját, egy ideig még hallgatott.

– Szóval az oldószer minden szempontból biztonságos? Nem környezetszennyező? Nem mérgező?

Vu Ven egy ideig hallgatott.

– A jelenlegi változat még környezetszennyező valamennyire – felelte végül –, de biztosra veszem, hogy ezen nagyon hamar javítani fognak.

Lao Tao erre még közelebb húzódott.

Az idős férfi a fejét ingatva méregette Vu Vent.

– A helyzet ennél bonyolultabb. Ha rábólintok a projektjükre, és elkezdjük bevezetni, annak komoly következményei lesznek. Ehhez az eljáráshoz nincs szükség munkásokra, szóval mihez kezdenek majd a több tízmillió emberrel, aki elveszíti a munkáját?

Az idős férfi sarkon fordult és visszatért a különterembe. Vu Ven döbbent arccal, mozdulatlanul meredt utána, amíg oda nem lépett hozzá egy férfi, aki eddig tisztes távolságban ácsorgott – talán az

öregember titkára lehetett –, és együtt érző hangsúllyal megszólította:

– Miért nem csatlakozik a többiekhez? Élvezze inkább a vacsorát. Ön is tudja, hogyan működnek a dolgok errefelé. A legfontosabb szempont mindig a foglalkoztatottság. Tényleg azt hiszi, önök az elsők, akik hasonló technológia ötlettel állnak elő?

Lao Tao haloványan felfogta, hogy bármiről is beszélnek, az őt is érinti, csak azt nem tudta eldönteni, kedvezően vagy rosszul. Vu Ven arcán értetlenség, bosszúság, végül pedig beletörődés váltotta egymást gyors egymásutánban. Lao Tao-ban hirtelen feltámadt iránta az együttérzés: ezek szerint neki is voltak gyenge pillanatai.

A titkár most vette észre Lao Tao-t.

– Elnézést, ön új nálunk? – kérdezte.

Lao Tao meglepetten összerezzen.

– Hogy mi? Én... nos...

– Mi a neve? Nekem miért nem szólt senki, hogy új kollégánk van?

Lao Tao szíve vadul dübörgött. Fogalma sem volt, mit mondjon. Némán a hajtókájára erősített kitűzőre bökött, mintha abban bízna, hogy majd az megszólal helyette vagy egyéb más módon kiségi szorult helyzetéből. A kitűző azonban nem oldott meg semmit. Lao Tao érezte, hogy izzad a tenyere. A titkár áthatóan bámulta, és arckifejezése pillanatról pillanatra gyanakvóbbá vált. Odaintette a személyzet egyik tagját, de a férfi sem tudta megmondani, kicsoda lehet Lao Tao. A titkár arca teljesen elkomorult. Egyik kezével megragadta Lao Tao karját, a másikkal a kommunikátora gombjait nyomogatta.

Lao Tao szíve addigra már majdnem kiugrott a helyéről, de ebben a pillanatban meglátta Lao Kót. Az idősebb férfi odasietett hozzájuk, udvarias mozdulattal kikapcsolta a kommunikátort, majd széles mosollyal, mély meghajlással üdvözölte a titkárt. Elmagyarázta, hogy nem volt elég embere a nagy eseményre, azért egy másik részlegről kért kölcsön egy kollégát besegíteni.

A titkár elhitte Lao Ko magyarázatát, és végül magukra hagyta őket, Lao Ko pedig inkább visszakísérte Lao Taót a szobájába, hogy elkerülje a további hasonló helyzeteket. Ha bárki alaposabban megpróbált volna utánanézni Lao Tao személyazonosságának, nagyon hamar kiderült volna a turpisság, és akkor még Lao Ko sem tudta volna megvédelmezni.

– A sors nem akarja, hogy élvezd a finom vacsorát – mondta Lao Ko nevetve. – Maradj itt. Majd hozok neked valamit enni.

Lao Tao szó nélkül végigheveredett az ágyon és ismét elnyomta az álom. Elalvás előtt még egyszer lejátszotta gondolatban Vu Ven és az idős férfi beszélgetését. *Automatikus hulladékfeldolgozás. Az vajon milyen? És jó vagy rossz?*

Ínycsiklandó illatokra ébredt. Lao Ko éppen megterített az apró, kerek asztalon. Egymás után vette elő a falba süllyesztett mikrosütőből a kisméretű tányérokat. Hozott egy fél üveg *pajcsiut* is, és gyorsan megtöltött két poharat a rizspálinkával.

– Az egyik asztalnál csak ketten ültek – magyarázta –, és még korán is távoztak, ezért a legtöbb fogáshoz hozzá sem nyúltak. Elhoztam párat. Nem sok, de biztosan ízleni fog. Remélem, nem bántalak meg azzal, hogy maradékokkal látlak vendégül.

– Dehogyan! – tiltakozott Lao Tao. – Hálás vagyok, amiért egyáltalán kapok enni. Pompásan néznek ki! Biztosan nagyon sokba kerültek, igaz?

– A fogadásra a helyi konyha főzött, de hozzájuk nem lehet csak úgy beülni rendelni valamit, ezért fogalmam sincs, mennyibe kerülne mindez egy étteremben – mondta Lao Ko, aki közben már neki is látott az ételeknek. – Annyira nem különlegesek. Ha tippelnem kellene, azt mondanám, tízezer, talán húszezer jüanba kerülhetnek? Az egzotikusabb fogások harminc- vagy negyvenezer körül lehetnek. Ennél több biztosan nem.

Lao Tao az első pár falat után jött csak rá, mennyire éhes. Már régen hozzászokott a teljesen rendszertelen étkezésekhez és néha egy egész napot is kibírt evés nélkül. A végén ugyan már az egész testét csillapíthatatlan remegés rázta, de megtanulta, hogyan lehet

átvészelni. Most azonban leküzdhetetlen erővel támadt fel benne az éhség. Ha tehetne volna, legszívesebben még gyorsabban rág, hogy mielőbb eleget tegyen korgó gyomra követelőzésének. Az ételt a *pajcsi*val öblítette le, ami páratlanul aromás itálnak bizonyult, és egyáltalán nem kaparta a torkát.

Lao Ko kényelmesen falatozgatott, és mosolyogva nézte Lao Taót.

– Hú! – mondta végül Lao Tao. Most, hogy végre csillapodni kezdett mardosó éhsége, eszébe jutott a kihallgatott beszélgetés. – Ki volt az a férfi, aki a beszédet tartotta? Kissé ismerősnek tűnt.

– Rengeteget szerepel a tévében – felelte Lao Ko. – A főnököm. Ő a valódi hatalom... ő felel a várost érintő összes döntésért.

– Valamilyen automata hulladékfeldolgozó folyamatról beszéltek. Mit gondolsz, tényleg bevezetnék?

– Ezt nehéz megmondani. – Lao Ko belekortyolt a *pajcsi*uba és hangosan böffentett. – Szerintem amúgy nem. Gondolj csak bele, miért döntöttek már a legelején az automatizálás helyett a kétkezi feldolgozás mellett. Akkoriban az itteni helyzet nagyon hasonlított arra, ami Európában történt a huszadik század végén. A gazdaság nőtt, de ezzel együtt a munkanélküliség is. A pénznyomtatás nem oldotta meg a problémát. A gazdaság nem akart megfelelni a Phillips-görbének. – Észrevette Lao Tao értetlen arcát és felnevetett. – Mindegy, ne is törődj vele. Amúgy sem értenéd.

Koccintott Lao Taóval, majd mindketten felhajtották az italt és újratöltötték a poharat *pajcsi*val.

– Maradok inkább a munkanélküliségnél – folytatta Lao Ko. – Ezt a fogalmat neked sem kell elmagyarázni. Szóval amint megdrágul a munkaerő, és közben olcsóbbá válnak a gépek, eljön az a pillanat, amikor jobban megéri gépeket igénybe venni emberek helyett. A termelékenység növekedésével megugrik a GDP, viszont a munkanélküliség is. Ilyenkor mi a teendő? Törvényekkel védjük meg a munkásokat? Adjunk több munkanélküli segítyt? Minél inkább próbálják védeni a munkásokat, annak drágább lesz a munkaerő, és a munkáltatók még kevésbé akarnak embereket foglalkoztatni. Sétálj ki a város peremére, az ipari zónába. Azokban a gyárakban szinte alig

dolgozik élő ember. Ugyanez igaz a nagyobb földekre is. Egy komolyabb birtok több ezer hektáron terül el, de mindent gépesítettek, ezért ott sincsen szükség munkaerőre. Az automatizálásnak ez a típusa elengedhetetlen, ha növelni akarod a gazdasági mutatókat... pontosan ezért lestük el a módszert Európától és Amerikától, emlékszel? Aztán az országunk méreteire szabtuk az egészet. A gond ott kezdődik, amikor sem a gyárakban, sem a mezőkön nem alkalmaznak már embereket, mert akkor mihez kezdünk velük? Európában azt a megoldást találták ki, hogy törvényileg korlátozták a munkaidő hosszát, ezzel pedig növelték a munkalehetőségek számát. Ez azonban pont a gazdaság lendületét fogja lecsökkenteni, érted?

– A legjobb megoldás – folytatta Lao Ko –, ha magát az időt korlátozzuk, amelyet a népesség egy része a saját életére fordít, és a lehető legváltozatosabb módokon foglaljuk le őket. Érted, nem? Úgy bizony, számúzzuk őket az éjszakába! Ennek a megközelítésnek mellesleg van még egy előnye... a társadalmi piramis legalsó szintjén nem érezhető az infláció hatása. Azok, akik tudnak kölcsönt felvenni, és ki tudják fizetni a kamatot, úgyis elköltik az állam összes pénzét. A GDP növekszik, de az alapvető szükségletek ára nem változik. És a legtöbben mit sem sejtenek az egészeztől.

Lao Tao feszülten figyelt, de így is legfeljebb csak a felét értette meg annak, amit hallott. Ettől függetlenül azonban kihallotta Lao Ko szavainak hideg és kegyetlen élet. Az idősebb férfi továbbra is ugyanolyan nyájasan beszélt, mint eddig, de Lao Tao most már érezte, hogy a viccelődő hangnemmel csak a mondanivalója kíméletlenségét akarja leplezni, mert nem akarja megbántani, vagy legalábbis nem nagyon.

– Igen, ez kicsit könnyörtelenül hangzik – jegyezte meg Lao Ko is szinte ugyanebben a pillanatban. – De ez az igazság. Nem akarom megvédeni ezt a helyet csak azért, mert itt élek. Viszont ennyi év után kissé érzéketlenné válik az ember. Sok minden van az életben, amire semmi ráhatásunk, így nincs mit tenni, mint elfogadni és elviselni mindazt, ami történik velünk.

Végül mindketten enyhén berúgtak, és nosztalgiázni kezdtek a múltból, a gyerekkoruk ételeiről és a nagy kakaskodásokról az iskolaudvaron. Lao Ko kedvence kölyökkorában a csípős-savanyú rizsgombóc és az erjesztett tofu volt. Az Első Térben sehol sem készítettek ilyesmit, és rettenetesen hiányzott neki. A szüleiről is mesélt, akik még mindig a Harmadik Térben laktak, ahova kizárólag különleges és nagyon nehézkesen beszerezhető engedéllyel utazhatott el, ezért nagyon ritkán látogatta meg őket. Mint kiderült, létezett hivatalos átjárás az Első és a Harmadik Tér között, sőt akadtak olyan kiváltságosok, akik kifejezetten gyakran ingáztak a két város között. Lao Ko bevallotta, hogy szeretné, ha Lao Tao elvinne néhány apróságot a szüleinek, mert büntudata volt, amiért nem lehet mellettük, és nem tud törődni velük.

Lao Tao a magányos gyerekkoráról beszélt. A halovány lámpafénybe meredve idézte fel, milyen volt egyedül kóborolni egész nap a szeméttelpek környékén.

Közben késő éjjel lett, és Lao Kónak le kellett mennie megnézni, mi a helyzet az estélyen. Lao Tao-t is magával vitte. A zenés-táncos mulatság a végéhez közeledett, a teremből kettesével-hármasával szállingóztak elő a fáradt férfiak és nők. Lao Ko szerint a vállalkozói réteg tagjai legendásan bírták lendülettel, és általában hajnalig táncoltak. A kiüresedett különterem a bál után olyan benyomást keltett, mint egy nő, aki egy hosszú, fárasztó nap után lemosta a sminkjét. Lao Ko a maradékok eltakarításával próbálkozó robotokra nézett.

– Az Első Tér kizárólag az ilyen pillanatokban mutatja meg valódi arcát – mondta nevetve.

Lao Tao az órájára nézett. Három óra múlva megkezdődik az Átalakulás. *Ideje hazamenni*, gondolta hirtelen józansággal.

Az ősz hajú szónok közvetlenül a fogadás után visszatért az irodájába, ahol várt még rá némi papírmunka, majd lebonyolított egy európai videóhívást. Éjfélre már rettenetesen elfáradt. Levette a szemüvegét és megdörgölte az orrnyergét. Végre indulhatott haza – majdnem mindig éjfélig dolgozott.

Megcsörrent a telefon. A titkára kereste.

A konferenciát előkészítő kutatócsoport aggasztó felfedezést tett. Valaki hibás számadatra bukkant a konferencia előre kinyomtatott zárónyilatkozatában, és a csoport engedélyt kért rá, hogy még egyszer kinyomtathassák. Az idős férfi rögtön jóváhagyta a kérésüket. Egy ilyen rendkívül fontos anyagban nem maradhatott hiba. Megkérdezte, ki a felelős. Vu Ven igazgató, felelte a titkár.

Az öregember elhevert a díványon és lepihent. Hajnali négy körül ismét megcsörrent a telefonja. A nyomda a vártnál lassabban dolgozott, és úgy becsülték, még legalább egy óra, mire végeznek. A férfi feltápászkodott a díványról és az ablakhoz lépett. Odakint minden csendes volt. A sötét égbolton élénken sziporkáztak az Orion csillagai.

Lao Tao ebben a pillanatban ugyanezt a csillagképet csodálta, csak ő a park tavának rezzenéstelenül sima tükreben. A parton ült és az Átalakulást várta.

Körülpillantott az éjszakában, és most tudatosult benne, hogy valószínűleg utoljára lesz része ilyen látványban, de sem szomorúságot, se nosztalgiát nem érzett. Csodálatos és békés hely volt ez, de ő egyáltalán nem tartozott ide. Nem irigykedett és nem bánkódott. Egyszerűen szerette volna az emlékeibe vésni az elmúlt napok történéseit. Szinte teljesen sötét volt, ami annyira másnak tűnt, mint a Harmadik Tér éjszakáit nappallá változtató neonok ragyogása. Az Első Tér épületei mintha békésen szunnyadtak volna körülötte.

Hajnali ötkor ismét telefonált a titkár. A nyilatkozatot másodsorra is kinyomtatták és bekötötték, de a példányok még a nyomdában voltak, ezért tudni akarták, elhalasszák-e a beütemezett Átalakulást.

Az idős férfi szinte gondolkodás nélkül döntött. Természetesen a halasztás mellett.

Negyven perc múlva a bekötött nyilatkozatok megérkeztek a konferenciaközpontba, de még egyesével el kellett helyezni mind a háromezret a külön dossziékba.

Lao Tao a hajnal erőtlen fényét nézte. Az évnek ebben a szakaszában a nap csak hatkor kelt, de előtte már finoman megfestette a látóhatár peremét.

Lélekben már felkészült. A telefonjára pillantott: pár perc múlva hat, de furcsamód semmi sem jelezte a hamarosan megkezdődő Átalakulást. *Talán az Első Térben még ez is diszkrétebben és simábban történik.*

Tíz perccel hat után a nyilatkozat utolsó példánya is a megfelelő dossziéba került.

Az ősz hajú férfi megkönnyebbülten felsóhajtott. Aztán felemelte a telefont és elrendelte az Átalakulás megindítását.

Lao Tao észrevette, hogy végre megmozdult a talaj. Felpattant és néhány gyors tornagyakorlattal átmozgatta elzsibbadt végtagjait. Óvatosan az egyre szélesedő réshez lépett. Megvárta, amíg a hasadék mindkét oldala lassan emelkedni kezd, majd a peremhez kúszott, próbaképpen kicsit tapogatózott a lábával, majd lemászott. Lassan elfordultak a talajlemezek.

Hat után húsz perccel ismét jelentkezett a titkár, újabb váratlan fejleményekkel. Mint kiderült, Vu Ven igazgató gondatlanságból a különteremben felejtett egy fontos iratokat tartalmazó adattárolót, és megijedt, hátha a takarítórobotok eltüntetik, ezért személyesen ment vissza érte. Az öregember bosszúsan ugyan, de parancsot adott az Átalakulás leállítására és a folyamat visszafordítására.

Lao Tao éppen lassan kúszott előre a talajdarab oldalán, amikor nagy zökkenéssel minden megállt. A következő pillanatban ismét megindult a föld, de ellenkező irányba. A hasadék kezdett bezáródni. Lao Tao a rémülettől szinte szárnyakat kapott, és olyan gyorsan kapaszkodott felfelé, ahogyan csak mert – nagyon vigyáznia kellett, hova markol vagy lép az elforduló talajdarabon.

A rés sokkal gyorsabban zárult, mint gondolta. Abban a pillanatban érte el a lemez tetejét, amikor a hasadék két fele csattanva összeért és csapdába ejtette az egyik vádliját. El nem törte, ahhoz túlságosan puha volt a vastag talajréteg, viszont teljesen satuba szorította, és bármennyire is próbálkozott, nem tudott kiszabadulni. A félelemtől és a fájdalomtól verejtékezve hevert ott. *Lebuktam?*

Mozdulatlanul hallgatózott. Folyamatosan azt képzelte, hogy éppen megérkeznek a rendőrök és letartóztatják. Levágják a lábát, és féllábú nyomorékként börtönbe zárják. Elképzelni sem tudta, mikor derülhetett fény a valódi személyazonosságára.

A fűszálakról lassan átszivárgott a tagjaiba a hajnali harmat csípős hidege. A nyirkos levegő befészkelte magát a nyakába és a csuklójába, amitől teljesen felébredt és folyamatosan vacogott. Némán számolta a másodperceket, és bármennyire is valószínűtlennek tűnt, abban bízott, hátha csak műszaki hiba történt. Gondolatban megpróbálta megfogalmazni, mit mond majd, amikor elfogják. Talán sikerülhet némi együttérzést kicsikarnia, ha megemlíti, hogy huszonnyolc éven át becsületesen és szorgalmasan dolgozott. Vajon bíróság elé kerül egyáltalán? Végzete fenyegető árnyként kavargott előtte.

Láthatatlan erő nehezedett a mellkasára. Mindabból, ami az előző negyvennyolc órában történt vele, a legmélyebb benyomást a Lao Kóval folytatott beszélgetése tette rá. Úgy érezte, ott és akkor sikerült közel férkőznie az igazság valamelyik vetületéhez, és talán ezért sejlett most fel előtte a rá váró sors is – a vízió azonban túlságosan távolinak, hidegnek és megfoghatatlannak hatott. Lao Tao nem is értette, mi értelme megismerni az igazságot. Mire jó az, ha tisztán látja a jövő egyes pillanatait, de semmit sem tehet ellenük? És ebben az esetben még csak tisztán sem látott.

A végzet egy felhő volt, ami ideiglenesen mintha felismerhető alakot öltött volna, de mire alaposabban szemügyre vehette volna, már szerte is foszlott. Lao Tao pontosan tisztában volt vele, hogy ő maga csak egy szám, egy teljesen átlagos ember az 51 280 000 hozzá hasonlóból. És ha valakinek nincsen kedve ilyen precízen fogalmazni,

és inkább ötvenmilliót mond, akkor Lao Tao máris kerekítési hiba áldozatává vált és mintha soha nem is létezett volna. Még egy porszemnél is kevesebbet ért.

Mindeközben kétségbeesetten markolta a fűcsomókat.

Vu Ven fél hétkor megtalálta az adattárolót. Hat óra negyven perckor visszaért a házába.

Háromnegyed hétkor az ősz hajú öregember végre kimerülten elheverhetett az iroda sarkában elhelyezett szűk ágyon. Már kiadta a parancsot, és a világot működtető fogaskerek lassan újra mozgásba lendültek. A dohányzóasztalra és az íróasztalra átlátszó fedőréteg borult és mindent rögzített. Az ágy altatógázt bocsátott ki, felcsapódtak rajta a korlátok és az egész bútordarab lassan a levegőbe emelkedett. Mozdulatlanul, vízszintesen lebegett, akár egy különleges bölcső, miközben az egész világ elfordult körülötte. Folytatódott az Átalakulás.

Lao Tao előtt a rettegéssel eltöltött harminc perc után ismét felszikkantott a reménysugár. Megmozdult a talaj. Amint tágulni kezdett a rés, azonnal kirántotta a lábát, és amint kellően széles lett a hasadék, már folytatta is a fáradságos kapaszkodást. Most még óvatosabban mozgott, mint az előbb. Elgémberedett lábába lassan visszatért a vér, és a vádlija úgy bizsergett és sajgott, mintha több ezer pók csípte volna össze. Többször majdnem orra esett. A fájdalom egy ponton olyan elviselhetetlenné vált, hogy rá kellett harapnia az öklére, máskülönben hangosan üvöltött volna a kintől. Elbukott, felállt, újra elesett, megint feltápáskodott. Minden erejére és ügyességére szüksége volt ahhoz, hogy ne zuhanjon le a folyamatosan mozgó földdarabról.

Utólag arra sem emlékezett, miként jutott fel a lépcsőkön, csak az maradt meg benne, hogy abban a pillanatban elájult, amint Csin Tien kinyitotta a lakása ajtaját.

Lao Tao tíz órát aludt egyhuzamban a Második Térben. Csin Tien közben elhívta az egyik orvosi egyetemre járó ismerősét, aki el tudta látni a sebet. Lao Tao lábában súlyosan károsodtak a szövetek és az izmok, de csontja nem tört. Igaz, mint megtudta, jó darabig még gondjai lesznek a járással.

Miután végre felébredt, átadta a fiatalembernek Ji Jen levelét, és látta, hogyan önti el az arcát a boldogság és a csalódottság egyvelege. Nem szólt semmit. Tudta, hogy Csin Tien még nagyon sokáig nem fog tudni szabadulni a halvány reménytől.

*

Mire visszaért a Harmadik Térbe, úgy érezte magát, mintha egy hónapja úton lett volna. Körülötte lassan ébredezett a város. A lakók többsége mélyen és zavartalanul aludt, és most pontosan onnan folytatták az életüket, ahol az előző ciklusban abbahagyták. Senkinek sem fog feltűnni, hogy Lao Tao egy ideig nem volt itt.

Amint a sétálóutca kifőzdéi megkezdték az árusítást, letelepedett az egyik műanyag asztalhoz és rendelt egy adag pirított tésztát. Életében először kért hozzá darált sertéshúst is. *Csak most az egyszer, gondolta. Ez a jutalom magamnak.*

Utána felkereste Lao Ko szüleit és átadta nekik a két doboz gyógyszert, amit a fiuk küldött. A két idős ember már mozogni sem tudott. Egy mogorva fiatal lány élt velük, aki a gondjukat viselte.

Lao Tao lassan sántikálva visszaballagott a saját bérelt lakásmoduljába. A lenti folyosón lármásan visszhangzott a tipikus reggeli káosz: családtagok pereltek egymással, lehúzott vécéartályok hörögtek, csapok csobogtak. Mindenhol kócos, félig felöltözött lakók mászkáltak.

A liftre várni kellett. Amint kilépett a lakásához vezető emeleti folyosóra, azonnal egy hangos veszekedés kellős közepén találta magát. A szomszédjában lakó két lány, Lan Lan és Ah Pej vitatkozott a lakbért begyűjtő idős hölgyel. Az összes modul kormányzati tulajdonban volt, de minden lakókörzet kinevezett egy ügynököt, aki

beszedte a lakbért – egész pontosan nem is ő, hanem a beosztottjai, akikből minden emeleten lakott egy. Az öregasszony nagyon régóta élt itt. Sovány, aszott teremtés volt és egyedül lakott – régebben a fiával osztozott a modulon, de a férfi egyszer elment, és senki sem tudta, hova. Az idős nő alig nyitott ajtót és csak ritkán érintkezett a többi lakóval. Lan Lan és Ah Pej nemrégén költözött ide. Mindketten az egyik nagy ruházati üzletben dolgoztak. Amikor Lao Tao megérkezett, Ah Pej már hangosan kiabált az öregasszonnyal, Lan Lan pedig próbálta lefogni. Ah Pej végül megpördült és Lan Lannal kezdett el üvölteni, mire a másik lány elbőgte magát.

– Mindenkinek alkalmazkodnia kell a haszonbérleti szerződéshez!
– Az öregasszony a falra erősített monitoron legördülő szövegre mutatott. – Van képük engem vádolni hazugsággal? Tudják, mi az a szerződés, nem? Itt áll feketén-fehéren: ősszel és télen tíz százalék pluszköltséget számolunk fel a fűtésért!

– Ha! – Ah Pej erőteljes mozdulattal beletúrt a hajába, és felszegett állal az öregasszonyra meredt. – Azt hiszi, ilyen ócska trükkel átverhet minket? Amíg mi dolgozunk, kikapcsolja a fűtést, aztán megpróbálja behajtani rajtunk az el nem használt áram árát, amit szépen zsebre is vág! Tényleg ennyire ostobának tart? Amikor munka után hazaérünk, olyan hideg van a lakásban, mint egy hűtőkamrában! Mindennap! Azt hiszi, átverhet minket, csak azért, mert most költöztünk a városba?

Ah Pej éles, átható hangja késként hasított a folyosó nyüzsgésébe. Lao Tao a fiatal nő eltökélt, haragos arcára pillantott. Nagyon szép lány volt. Ah Pej és Lan Lan gyakran vigyázott Tangtangra, amikor Lao Tao nem volt otthon, és néha meglepték egy-egy tál zabkásával is. De pillanatnyilag csak arra vágyott, hogy Ah Pej abbahagyja a kiabálást és ne veszekedjen ilyen apró-cseprő dolgok miatt. Legszívesebben közölte volna vele, hogy egy lány inkább üljön csendben és elegánsan, húzza a térdére a szoknyáját, úgy mosolyogjon, hogy látszódnak a szép fogai, és akkor mindenki kedvelni fogja. De jól tudta, hogy a két szomszédjának teljesen másra van most szüksége.

A belső zsebéből előhúzott egy tízezer jüanos bankjegyet és az öregasszony kezébe nyomta. Remegett a keze a kimerültségtől. Az idős hölgy döbbenten meredt rá, akárcsak a két lány. Lao Tao nem kívánt magyarázkodni. Csak intett nekik és belépett a lakása ajtaján.

Tangtang éppen most ébredezett a kis gyerekágyban, és álmosan dörzsölgette a szemét. Lao Tao a kislány arcába nézett, és máris meglágyult törődött szíve. Eszébe jutott a nap, amikor megtalálta Tangtangot a hulladékfeldolgozó telep előtt. Élénken emlékezett a kislány koszos, könnyáztatta arcára is. Sohasem bánta meg, hogy magához vette és befogadta.

A kislány felnevetett és hangosan cuppogott. Lao Tao arra gondolt, mennyire szerencsés ember valójában: megsérült ugyan, de nem fogták el, és sok pénzzel tért haza. Vajon sokáig tart majd, mire Tangtang megtanul énekelni, táncolni és elegáns fiatal hölgy lesz belőle? Az órájára nézett. Lassan indulnia kellett a munkába.

Juhász Viktor fordítása

TANG FEJ

Tang Fej a spekulatív fikció műfajában alkotó író, akinek művei (számos írói álnéven) olyan magazinokban jelentek meg Kínában, mint a *Science Fiction World*, *Csiucsou Fantasy* és a *Fantasy Old and New*. Írt már fantasyt, science fictiont, tündérmesét és *vu-hsziát* (harcművészettel tarkított fantasyt) is, de írásmódjával legszívesebben átfogja vagy feszegeti a műfaji határokat. Ezen felül műfaji kritikus is, kritikái esszéi a *The Economic Observer* hasábjain jelentek meg.

Amikor nem ír, dokumentarista fotósként és táncosként alkot. A kínai LGBT-közösségek életét bemutató portrészorozatai nagy figyelmet kaptak. Jelenleg egy többéves projekten dolgozik, amelynek során a világszerte több helyszínen megrendezendő WorldCon¹⁵ rendezvényeket dokumentálja.

Fordításban a *Clarkesworld* és az *Apex* magazinban jelentek meg munkái. A *Call Girl* című írását beválogatták Rich Horton *Year's Best*

Science Fiction & Fantasy gyűjteményének 2014-es kiadásába.

Tang Fej legtöbb műve dacol a leegyszerűsített műfaji besorolással. Szürreális képeket és játékos nyelvezetet alkalmaz a minél nagyobb hatás eléréséhez, és egy pillanatig sem habozik félrevezetni az olvasót, ha a történet célját ez szolgálja.

Habár Pekingben él, amikor csak alkalma nyílik rá, igyekszik elszabadulni a városból. Igazi ínyencnek tartja magát, kedvencei az étcsokoládé, a kéksajt és a jó borok.

CALL GIRL

1.

Ahogy a reggel bekúszik az ablakon, az árnyékok visszahúzódnak Hsziao-ji testéről, akár a fák illatával átítatott zöld apály. Ahol egykor az ár volt, most Hsziao-ji karcsú teste fekszik, meztelenül az áttetsző napsugarak alatt.

A lány kinyitja a szemét, felkel, felöltözik, megmossa a fogát, egy törülközővel letörli a habot a szája széléről. Nagy komolyan bámul a tükörbe, míg végül arcjátéka egy tizenöt éves mosolyába fordul át. Feje fölött a mennyezetről a rózsás tapéta újabb darabon leválik. Most már a negyedik helyen.

A házam tele van nyíló virágokkal, gondolja Hsziao-ji.

– Biztos egy újabb lyuk van a csöveken – mondja az anyja. – A terjedelmes vízfolt egyre nagyobb a falon.

Együtt fogyasztják el bőséges reggelijüket: szójatej, tojás, serpenyőben pirított *pao-ce*¹⁶, zabkása. Hsziao-ji némán eszik.

Amikor indulásra kész, kivesz egy köteg pénzt a táskájából és az asztalon hagyja. Anyja úgy tesz, mintha nem látta volna a dolgot, miközben a mosogató felé fordul. A csapból zubogó víz hangja elnyomja a lány lépteit.

Hsziao-ji elsétál az anyja és az asztalon hagyott pénz mellett, és becsukja maga mögött az ajtót. Nem hallja már a víz csobogását. Olyan csönd van, hogy egyáltalán semmit nem hall.

Reszketnek a térdei.

A nyakában függő ezüstmedálért, egy kutyasípért nyúl.

2.

Az iskola a város másik felében van, és Hsziao-jinak háromszor át kell szállnia, hogy eljusson odáig.

Li Ping-ping egyszer megkérdezte tőle, nincs-e kedve vele utazni Ping-ping apjának autójával. *Nagyon kényelmes, amikor BMW-vel furikáznak.*

De Hsziao-ji nemet mondott, mert nem zavarta különösebben az utazás módja. Az iskola így is, úgy is unalmas volt; pont, mint egy buszút. Ha már mindenképp buszoznia kell, nem mindegy, hogy mikor száll fel? Persze Hsziao-ji *ezt* nem mondta el Ping-pingnek. Általánosságban nem szeretett senkivel sem beszélgetni, kivéve *velük*.

Ők sosem jelentek meg az iskolában, amitől még unalmasabbá vált az egész. Hsziao-ji az utolsó sorban, az ablak mellett ül. Egész nap csak üldögél és álmodozik. Sem az órák alatt, sem a szünetekben nem háborgatja senki.

Nincsenek barátai. Senki nem beszélget vele. Senki sem veszi észre. A lányok szeretnek klikkeket alkotni: az egyik csoportba a nagy mellű lányok, a másikba meg a kis mellű lányok tartoznak. Néha napján egy mellesebb lány összebarátkozhat egy lapossal, de ezek a barátságok sosem tartanak sokáig.

Hsziao-ji mindannyiuktól különbözik. Nem hord melltartót. Soha. Sokan ezt furcsának találják. Aztán a lányok tudomást szereztek *róluk*. Így ezek után bármerre is ment Hsziao-ji, hirtelen mindig csend támadt körülötte. De ahogy elhaladt a többiek mellett – ám

még hallótávolságon belül járt –, újra folytatódott az élénk fecsegés:
– Nézzétek, ez Tang Hsziao-ji!

Igen, ő Tang Hsziao-ji. Senki nem tud mit kezdeni vele. Ha nem lenne Ping-ping, aki néha egészen megszállottan viselkedik, Hsziao-jinek teljesen békés élete lenne.

– Hé, tudtad, hogy Li Csien és Ting Meng összejöttek? – kérdezi Ping-ping.

Vége van a földrajznak, az utolsó délelőtti órának. Ping-ping leül Hsziao-ji mellé és fecsegni kezd. Néha megáll egy pillanatra a monológjában, amíg szippant egyet a cigarettájából. Mikor végre elszívja a cigijét, semmi nem állíthatja meg.

– Tudod, Hsziao-ji, egy csomóan beszélnek mindenfélét a hátad mögött. Tényleg igaz? Mindegyik öreg és gazdag? Gazdagabbak, mint az apám? Mennyit fizetnek neked alkalmanként?

Hsziao-ji a tenyerén nyugtatja állát és kibámul az ablakon. Az ebédlőből kikígyózó sor egyre hosszabb, már az iskola kapujánál álló vutungfáig ér.

Ekkor egy meghatározhatatlan, kicsi autó áll meg a kapunál. Kinyílik az ajtaja, de nem száll ki senki. Vár, Hsziao-jire vár.

A lány lassan feláll és kimegy az osztályteremből, léptei halkán visszhangoznak, haja a válla körül hullámszerűen, mintha szél fújna az arcába.

Néma csend van körülötte. Egy napsugár úgy szeli keresztül a vállát, mintha késpenge volna.

3.

– Úgy tettem, ahogy kérted, és lecseréltem az autómát. Elmondanád, miért volt erre szükség? Elég... szokatlan kérdés.

A középkorú férfi Hsziao-ji felé fordul és mereven bámulja a lányt. Ez az első találkozásuk. A hátsó ülésen ülnek, elég szorosan egymás mellett a kicsi Daihatsu Charade hátsó ülésén: az iskolás lány rövid,

sötétkék szoknyájában, és a férfi elegáns *hanfujában*¹⁷. Időnként, pillanatnyi figyelmetlenségüknek köszönhetően a térdek összeérnek, de azonnal el is húzódnak egymástól.

Egy sofőr vezeti az autót, kifogástalan, ezüst váll-lapos egyenruhában, vadonatúj fehér kesztyűben.

- Sofőrrel jöttél – ráncolja homlokát Hsziao-ji.
- Már nagyon rég nem vezettem.

Hsziao-ji az ablakon át a hömpölygő forgalomra pillant, amely egyáltalán nem halad. Péntek van, a dugó már dél óta tart. De nem is számít igazán. Nem sietnek sehova. A férfi zsebkendőt vesz elő, hogy megtörölje izzadó homlokát. A Charade klímája nem működik – kényelmetlen lehet azoknak, akik Cadillachez szoktak.

- Hova menjünk? – kérdezi a lánytól.
- Sehova.
- Rendben. Amíg ez boldoggá tesz.

Ők mindig olyan szívélyesek, úgy bánnak vele mintha egy kisállat volna, imádattal és megvetéssel fordulnak felé. Mielőtt igazán elkezdenék, mindegyik egyforma.

Hsziao-ji a középkorú férfi felé fordul és alaposan megnézi magának. Sötét szemei különösek, de barátságosak. Megragadják a lányt és nem eresztik.

- Mit szeretnél, mit csináljak? – kérdezi a férfit.
- Amit a többiekkel is szoktál.
- Szóval nem gondoltad még át, hogy te magad mit szeretnél.

A férfi felnevet.

– Csak nem vagyok benne biztos, hogy ki tudod elégíteni a vágyaimat.

– Mohó vagy – kacsint rá Hsziao-ji. Hosszú, sötét pillái csábítóan rebegnek.

A férfi nagyot nyel. Ahogy Hsziao-ji inge rátapad a testére, elárulja, hogy nem visel melltartót.

– Kezdjük el most – mondja a lány.

– A kocsiban?

Hsziao-ji a férfi felé nyúl és lecsukja a szemeit. A kezei jéghidegek.

4.

A férfi kinyitja a szemét és körülnéz. Semmi nem változott. A Charade még mindig ugyanolyan. Az utak is zsúfoltak, mint egy székrekedéses vastagbél.

De a sofőr eltűnt.

A férfi tapasztalt ember. Tudja, mikor kell nyugodtnak maradnia.

– Igazuk volt veled kapcsolatban. Azt hiszem végre megtaláltam az igazit.

– Kinyújthatod a lábadat. Most már elég nagy a hely.

A férfi úgy tesz, ahogy Hsziao-ji javasolta. Nézi, ahogy a lábai lassan áthatolnak az első ülésen, oly könnyedén, mintha árnyék volna. Ellazul és hátradől. Sokkal kényelmesebb így. Megfizette az árát, úgyhogy ki is élvezhetné; ez is az üzlet része.

A magánklubok, az egyedi szolgáltatások és az elit egyéb szórakozási formái már egy jó ideje hidegen hagyták. Olyan különleges élményekre vágyott, mint például ez a lány. A weboldal ezt írta róla: *Történeteket árulok. Különlegeseket. Drágákat. Nem üres pótlékokat. Egy ütött-kopott autóval gyere, és legyen nálad elég pénz. Nem számít, mi történik, többször nem jöhetsz el hozzám.*

A jobb mutatójaja remeg. Minden készen áll. Várakozásteljesen ül. Kezdi elhinni, hogy a lány tényleg képes azt nyújtani neki, amit kínál.

– Készen állok – mondja.

Hsziao-ji bólint. Anélkül, hogy a férfi észrevenné, most már szemben ül vele, a vezetőülés helyén, egy fotelben.

– Újra megkérdezem. Mit szeretnél?

– Megvan mindenem.

Hsziao-ji szóttlanul b4mul a f4rfira. Hirtelen leveszi a cip4j4t, 4s a l4b4t maga al4 h4zza a fotelben 4lve. 4sszeg4mb4ly4dik 4s beles4pped a puha fehér b4rbe.

– Ha 4tgondoltad, majd sz4lj. Csak sz4lok, hogy 4rab4rben vagyok.

Ez nehéz 4gyf4l lesz, gondolja. Teljesen kif4raszt majd. Lehunyja a szem4t 4s meg4rzi az erej4t, am4g tudja.

– Mi4rt nem mes4lsz nekem valami k4l4nlegeset, valami olyanr4l, amim m4g sose volt, vagy amit sosem tapasztaltam?

– Egy t4rt4netet? – k4rdezi Hsziao-ji.

– Igen.

Hsziao-ji kinyitja a szem4t, de nem mozdul.

– Azt mondt4k, hogy nagyon j4 vagy, egyed4l4ll4. De dr4ga vagy. Akik 4g4nybe vettek m4r a szolg4ltat4s4dat, azt mondj4k...

4gy t4nik, nem veszi 4szre, mennyire izgatott lett a hangja.

A dud4l4 aut4k hangja f4lbeszak4tja a f4rfit. A hangok nagyon t4volinak t4nnek. Kezdi 4gy 4rzeni, hogy valami nincs rendben. A leveg4 v4konynak t4nik, a napf4ny b4nt4n er4snek, 4s sustorg4s t4lti meg a f4l4t. Nehez4re esik meg4t4lni a dolgok s4r4s4g4t. Ez egy m4sik vil4g.

A f4rfi fel4ll 4s k4rbej4r a kicsi Charade hom4lyos k4rvonalai k4z4tt. De 4gy is t4z percig tart, mire k4rbe4r. Soha nem gondolta volna, hogy az 4d4 m4l4sa megv4ltozhat.

Mikor 4jra le4l, Hsziao-ji megsz4lal.

– Elmes4lek neked egy kedves t4rt4netet.

– Hallottam m4r ilyeneket. H4gak. Ragad4sak, nedvesek 4s k4nny-meg ny4lkaillatuk van. Nem szeretem az 4lyesmit.

– A t4rt4netek nem h4gak – b4mul r4 Hsziao-ji.

Miel4tt m4g a f4rfi vit4ba szállhatna vele, valami az 4gb4l az 4l4be hullik. Meleg, sz4r4s 4s f4szkel4dik – egy tiszta fehér k4ly4kkutya! Kerek, s4t4t szemek. Nedves orr. 4h, most kidugja r4zsasz4n nyelv4t 4s megnyalogatja a f4rfi ujj4t.

– A történetek olyanok, mint a kutyák – magyarázza a lány. – Amikor szükséged van rájuk, és hívod őket, megjelennek.

– Ezt meg hogy csináltad? – kérdezi a férfi, miközben gyengéden fogja a kiskutyát és nézi, ahogy az ujját nyalogatja.

– Ezzel. – Megrázza a nyakában függő medált.

– Egy kutyasíp?

– Csak én tudom működtetni. Amikor a történetek meghallják a hívásomat, megjelennek, aztán az emberek magukkal viszik őket. – Hsziao-ji felül. – Szóval, szeretnéd ezt a történetet?

A férfi a kutyára néz.

– Szeretnék még néhány másikat is megnézni.

5.

– Mit szólnál ehhez? Hogy tetszik? – kérdezi Hsziao-ji.
A férfi megrázza a fejét.

Hsziao-ji körül néz az autóban. Tele van a kutyusokkal, amiket idehívott. Csendben, várakozó arccal ülnek. Több mint húsz pár szem bámul rá ártatlanul.

A rottweiler, akit épp az előbb idézett meg, a kezének nyomja nedves orrát. Hsziao-ji szórakozottan megvakarja a fülét. Fáradt és fázik. Az érzés úgy tapad rá, mint a nedves ruha.

– Tartsunk egy kis szünetet? – kérdezi a férfi. De a szemeivel egyre csak biztatja: *Haladjunk! Gyorsabban, gyorsabban! Kérem a történetemet!*

A lány feláll és megragadja a férfi kezét.

Szél vág az arcukba. Ismeretlen illat.

Forog velük az égbolt. Ősi, komor ima dallama visszhangzik körülöttük.

Pásztorok máglyát gyújtottak cipruslevelekből. Héják gyűlnek köréjük és porfelhőt kavarva landolnak mellettük.

Az öreg sámánpap remegő hangon énekel. Addig élesíti a kését és kampóját, amíg nem csillognak. Az élők meghajolnak, míg a holtak meztelen mellkassal fekszenek. A héják néhány szárnycsapással továbbállnak, rikoztva köröznek a levegőben.

Messze a távolban, a látóhatáron ragyogó zászlók lobognak a szélben.

A hatalmas ég alatt, tündöklő, éles napfényben állnak a határtalan pusztában.

A férfi elsápad.

– Mi a...?

– Leegyszerűsítve, ez a történet túl nagy. Egyszerűbb volt, ha mi magunk jövünk ide, mintha őt kellett volna elhozni hozzánk – mondja Hsziao-ji oldalra lépve.

A férfi ekkor látja meg a vérebet. Bár magunk közt szólva, ez nem is igazán kutya.

Óriási. Széles szája és hatalmas orra van. Fogai pengeélesek. A földre lapul, nem mozog, csak vastag bundája hullámzik a szélben. Több ezer éves vér folyik az ereiben. A kegyetlen és megmásíthatatlan természeti törvények megtestesülése. Egy szent szörnyeteg.

– Mit szólsz hozzá? Nagyon drága.

– Azt mondd, hogy magammal vihetem?

– Igen, ha hajlandó vagy ilyen sokat áldozni.

– Nagyon magas az ára, és nem csak pénzben kell megfizetni, ugye?

Hsziao-ji toroka összeszorul, majd bólint.

A férfi a borzasztó vérebre néz, amely még mindig nem mozdul, bár úgy tűnik, gőgösen befogad mindent, ami előtte történik. Végül a férfi megrázza a fejét.

– Van még másik is?

– Biztos vagy benne, hogy tovább szeretnél menni?

A férfi nem mond semmit, nem is kell neki.

Fütyülő szél tör fel Hsziao-ji mellkasából: vékony, száraz, elnyújtott hang, ahogyan a homok pereg a homokórában.

6.

Bármerre néznek, minden egyforma. A világ egyetlen anyagból áll. Élénk fény csillog a mélykékből.

A tenger fenekén vannak. A víz hangtalanul ring.

Hsziao-ji haja és szoknyája a hínárok között örvénylik.

A férfi kinyitja a száját, de nem jönnek ki rajta buborékok. A tenger fenekén nem szükséges a lélegzet.

– Ez az utolsó történetem.

A férfi szeme hamar hozzászokik a vízhez. Körülnéz, de nem lát egyetlen kutyát sem. – Hol van?

– A kutyaalak csak formát kölcsönöz a történeteknek, amitől könnyebb hívni és elfogadni őket. De itt a természetes állapotukban láthatod őket. Bár nem, ez sem teljesen igaz. A természet alapjaiban nullákból és egyesekből áll, a legősibb adatbázis részeként. Ez a tenger is illúzió, a leglényegibb természet kivetülése. Az adatok tengere túl nagy, hogy egy kutya alakjába lehessen tömöríteni. Persze, attól még hívhatjuk kutyának. A történet szempontjából semmi sem lehetetlen.

Hsziao-ji elhallgat és kortyol egyet a tengervízből. A sós létől csak még szomjasabb lesz. – Ez a hely már nagyon régóta létezik, és túl erős. A számítási képességem nem elegendő ahhoz, hogy megváltoztassam, hogy hívjam őt. Csak ő hívhat *engem*.

– Másokat is elhoztál már ide?

– A legtöbb embert könnyebb kielégíteni.

– Mi történt azokkal, akiket ide hoztál?

Hsziao-ji nem válaszol, csak mosolyog.

A férfi érzi a láthatatlan áramlatot – 1 1 0 0 1 1 0 1 1 1 – maga körül. A megszámlálhatatlan árkok és barlangok felé lebegnek, és maguk mögött hagyják ezt a helyet. Egyszer majd ez az ősi forrás is elapad. De nem most. Ami a férfit illeti, számára ez az örökkévalóság.

Tesz egy lépést előre. Megremeg a tenger, az ég, minden az égen és a tengerben remeg. Ha egyszer egy madár a tenger felszíne fölé száll, ő is érzi majd annak a merülésnek az izgalmát és örömét a tengervízen keresztül.

– Tetszik?

– Igen.

– Ez még sokkal drágább, mint képzelnéd.

– Tudom.

– Úgy értem, hogy ezt lehetetlen magaddal vinned.

A férfi némaságba burkolózik. Messze északon a tenger egy része sötét áramlatokban kavarg. Nem sok ideje maradt már a gondolkodásra.

– Akkor nem megyek el.

Hsziao-ji az ajkába harap. Hosszú csend után kinyitja a száját és némán egy szót tátog.

Egy narancssárga zászlós tündérsügérraj úszik közéjük, és eltakarják a férfi és a lány arcát.

Mikor újra megpillantják egymást, mindketten mosolyognak.

7.

Este hat óra. Csúcsforgalom. A metróaluljárókból emberek áradata tör fel, megtölti a boltokat, az utakat, a felüljárókat.

Hsziao-ji kiszáll a Charade-ból. A jelen világában van. Az alkonyat fényesen és gyengéden ragyog. A gyalogosok áramlata kettéválik körülötte.

A lány mögött hosszúra nyúlik az árnyéka. Együtt haladnak lassan, nagy erőfeszítések árán.

Hsziao-ji felemeli a kezét és megérinti a nyakában lógó kutyasípot.

Léteznek. Mindig is léteztek.

Egyáltalán nincs egyedül.

Nem sír.

Molnár Berta Eleonóra fordítása

CSENG CSING-PO

Cseng Csing-po írásai számos elismerésben részesültek, többek között elnyerték a Galaxis-díjat (Jinho) és a Nebula-díjat (Hszingcsün), valamint több alkalommal is beválogatták őket a kínai irodalom „Az év legjobbjai” gyűjteményébe. Ezenkívül zsáneríró létére Cseng írásai többször is megjelentek a *Népi irodalom* című tekintélyes kínai, irodalmi fősodorba tartozó lapban. A kínai Csengtuban él, és gyermekkönyvek szerkesztésével foglalkozik.

Cseng történeteit nehéz kategóriába sorolni. A több rétegből álló, álomszerű képeket a metafora logikája, tartalomban bővelkedő mondatok, valamint emlékezetes és célzott kifejezések kötik össze egymással. Mivel Cseng ugrándozik a gondolatok között, arra készíti az olvasót, hogy úgy navigáljon a történetben, ahogyan a molnárka közlekedik a hullámszó vízen. A novellák kihívást jelentenek az olvasó és a fordító számára egyaránt, ám az erőfeszítés végül megtérül.

A SZENTJÁNOSBOGARAK SÍRJA

FEBRUÁR 16.: ÁTKELÉS A NYÁRBA VEZETŐ AJTÓN

A Nincs Több Hó madarak felbukkantak az égen, amitől még sűrűbb lett a világon elhatalmasodott káosz.

Verdeső szárnyaik, amelyek eredetileg a tiszta időt jelezték, úgy kavarogtak a narancsszínű égbolton, mintha visszatértek volna a hóval terhes felhők. Fehér tollaik megtöltötték a levegőt, azután behullottak a szemem fekete korongjába, amitől olyanná változott, mint egy havas gömb.

Február tizenhatodikán az országúton láttam meg a napvilágot menekülteként. Ébenfekete szemem csillogott, és tele volt élettel, de senki sem jött oda hozzám, hogy homlokon csókoljon. A körülöttem lévő emberek hangosan sóhajtoztak. Felemeltem a fejem, és láttam, hogy a hamufehér madárraj dél felé tart. A madarak kiáltozása ugyanolyan megkapó volt, mint vakító fénnel csillogó szárnyaik.

Dél felé volt a Nyárba Vezető Ajtó, amely lebegő aszteroidákból épült, mint a mennyországba vezető út.

A hatalmas csillag, amely megvilágította az utat a menekülők számára, fokozatosan elhalványult, és az emberek arca árnyékba borult. Miután rövid időre megtapasztaltam a nappali világosságot, megláttam életem első alkonyát: az anyám alakja úgy hajolt be a halvány fénybe, mint egy titokzatos virág.

Az emberiség átözönlött az idő folyóján, és egyenesen a Nyárba Vezető Ajtó felé tartott. Abban a pillanatban a mi aprócska bolygónk úgy zuhant a végtelen univerzumban, mint egy harmatcsepp. A repülőgép felé bukdácsolt, amely a bolygó törött darabjaiból készült.

A Nincs Több Hó madarak újra rikoctozni kezdtek. Miközben átszelték a gravitáció szétdarabolta felhőket, a puha és törékeny teremtményeket hirtelen magával ragadta egy ismeretlen erő. A madárraj megriadt, és úgy vonaglott az égen, mint egy hatalmas angolna, amelynek minden egyes pikkelyét madarak alkotják. Közelebb húzódtak egymáshoz, és bizonyos időközönként halk csattanás kíséretében összeért a szárnyuk vége. A csattogás fokozatosan felerősödött, miközben a madarak egyre közelebb húzódtak egymáshoz, hogy képesek legyenek ellenállni annak az ismeretlen erőnek, amely szét akarta választani őket. A szárnyaik

között keletkezett súrlódás elektromos szikrák formájában ugrándozott egyik szárnyvégről a másikra. Egy hatalmas, láthatatlan kéz ráfonta az ujjait a madárraj torkára, az égen vonagló, hamufehér angolna remegni kezdett, és az egész teste kék színű lángba borult.

Azután hirtelen szétterült az a láthatatlan erő, amely egyre magasabbra űzte őket az égen. Az angolna a haláltusáját vívta a felhők között, és a kétségbeesetten verdeső madarak tollai úgy hullottak le odafentről, mint a vulkanikus hamu. Hamarosan elborított bennünket a madártollhó. Besiklottak a marhabőr ponyva résein, nekivágódtak a gázlámpák zsíros üvegének, mint a molylepkék, csomókba gyűlve úsztak a rézedényekben tárolt, mocskos víz felszínén, beleakadtak a szempillámba, és beszorultak a szemem sarkába.

Az ökrösszekér döcögve vánszorgott előre. Anyám énekelni kezdett a hamu és bánat hóviharában. Miközben gyönyörű hangját hallgattam, lassan álomba merültem. Anyám szeme viszont megtelt a szekéren túl elterülő világ látványával: a fullasztó és perzselő levegőben több tízezer ökrösszekér igyekezett ugyanabba az irányba. Az emberiség maradéka elborította a hegyeket és a síkságokat. Minél távolabbra pillantott anyám, annál több ökrösszekeret látott, és mindegyik pontosan úgy nézett ki, mint a miénk.

Egy idős férfi odarohant a szekerünk elé, és letérdelt.

– A csillag mindjárt ki fog hunyni.

Az anyám már azelőtt tisztában volt ezzel, hogy a férfi megszólalt volna. Mielőtt a férfi szólásra nyitotta a száját, anyám tekintete elkomorult. Mivel az ökrök szemét fekete vászon borította, nem estek pánikba, de amikor minden sötétségbe borult, ők is megborzongtak.

A felszálló porfelhők elhomályosították az idős férfi szavait, ahogyan a végtelen éjszaka elhomályosította az anyám gyönyörű, kifürkészhetetlen tekintetét.

A férfi nem vette észre a szekér kerekeiből kiálló dárdákat. A talajt átítatta a vér, és a sötét folt beleolvadt az éjszakába. Alvás közben éreztem, hogy a szekér egy pillanatra megbillen, mintha beakadt

volna valami a kerekék közé. Azután gurultuk tovább, mintha mi sem történt volna.

Anyám folytatta az éneklést. A dal a fehér szakállú Főpapról szólt, aki a Királynőhöz igyekezett, de útközben meghalt, mert rossz híreket vitt neki.

Akkor láttam utoljára Nincs Több Hó madarat.

A legenda szerint az én aprócska bolygóm a születésem napján haladt át a Nyárba Vezető Ajtón. Az összes Nincs Több Hó madár halálát lelte az ajtó előtt. Annak dacára, hogy a tavasz madarai voltak, esett a hó, amikor meghaltak. Minden egyes hópehely egy hamuszürke toll volt, és minden egyes tollat halványkék láng ölelt körül.

Azon a napon, amikor a Nincs Több Hó madarak eltűntek a déli égbolton, áthatoltunk egy 1301 aszteroidából álló falon, és a Nyárba Vezető Ajtón keresztül kiléptünk a Halál Kertjéből.

FEBRUÁR 19.: A VÖRÖS UNIVERZUMBAN LEHULL A FÜGGÖNY

Az emberek azért hívtak Rosamundnak, mert azt mondták, hogy én vagyok a világ rózsája.

Én úgy gondoltam, hogy a világ egy haldokló rózsza. Az egyre hidegebb univerzum tele volt a mi napunkhoz hasonló, öreg csillagokkal, amelyek összeomlottak, kihültek, megvénültek, azután önmaguk miniatűr változatává zsugorodtak, és többé nem adtak nekünk fényt. Ezekről az összetöpörödött és megvakult testektől csupán hiábavaló imádságra futotta, miközben végignézték, ahogyan az éjszaka peremén menekülünk.

Ezer évvel ezelőtt kilenc pap egy titkos találkozót tartott egy kör alakú asztal mellett, és megpróbálták kifürkészni az istenek akaratát. Választ kerestek arra a kérdésre, hogy miért döntöttek hirtelen úgy a csillagok, hogy megöregszenek és meghalnak.

Mivel nem találtak kielégítő választ a kérdésre, a király büntetésül lefejeztette őket.

De az egyik papnak, az összes közül a leghatalmasabbnak, sikerült túlélnie a megtorlást. Azért maradt életben, mert két arca volt. A második hosszú, sűrű haja alatt rejtőzött, és senki sem tudott a létezéséről. Ha valakinek elég bátorsága lett volna ahhoz, hogy széthúzza kígyószerű tincsekből álló hajfüggönyét, meglátta volna a szorosán összepréselt ajkat és a tágra nyílt szemet. Amikor a király a papok fejét követelte, ez a pap kettéosztotta a saját fejét egy kétélű karddal, és a felső felét adta oda a királynak. Ezután az otthonától távol vándorolt, és a feje titkos felével élte az életét.

Azt beszéltek, hogy ennek a férfinak a leszármazottai hozták létre a Súlytalan Várost, az első bolygót, ahová megérkeztünk, miután áthaladtunk a Nyárba Vezető Ajtón. A hátunk mögött összeomlott a csillag, miközben a menekültek úgy áramlottak a világegyetem utolsó fényforrása felé, mint a molyok.

Senki sem tudta megmagyarázni, hogy miért haldokolnak a csillagok. Ezer évvel ezelőtt egy ősi jóslat miatt az őseink átalakították a bolygónk szerkezetét, és úgy állították be a gravitációját, hogy egy Bárkává váljon, amely a fiatalnak tűnő csillagok felé menekül.

Az volt a terv, hogy amikor megérkezünk a Súlytalan Városhoz, mindenki elhagyja a bolygónkat, és átköltözik oda. A Bárkát megviselte az ezer évig tartó repülés, és nem bírta tovább. És miután elhagytuk az otthonunkat, ez a bolygó, amely valaha az egész emberiség szülő- és nevelőanyja volt, belezuhan egy ismeretlen csillag hőjébe, és milliányi harmatcseppé változik.

Abban az évben lettem hatéves. Február tizenkilencedike különleges nap volt. Anyám, a Királynő, felültetett egy fehér bika hátára, és én több tízezernyi koromfekete ökröt láttam, amelyek áradatként cipelték a talaj fölött az alattvalóimat.

A távoli horizonton magányos, aranyszínű torony magasodott. Napnyugtára a menekültek odaértek a tövéhez. A torony is olyan benyomást keltett, mintha hosszú utat tett volna meg. Mély árok

húzódott mögötte, mint valamiféle sebészeti bemetszés. A mélyéről feltörő, sűrű, húsos iszap égett szagot árasztott.

Ez volt a Dokk. A Súlytalan Város, a felettünk forgó sötétzöld bolygó lakói dobták le ide. Ezen a különleges napon a két bolygó közötti gravitáció tökéletesen kiegyenlítődt, ezért a tornyon keresztül felmegettünk az új otthonunkba.

Ha valaki a távolból figyelte volna a két aprócska bolygó nászát, ezt látta volna: az egyik bolygóból kiemelkedik egy aranyszínű rúd, mint egy felemelt gyufaszál. A két bolygó forgása közben a gyufaszál megkarmolja a másik bolygó felszínét, behúzza egy barázdát, azután megáll.

A torony aljából azonban isteni jelenéshez volt hasonlatos a látvány. Bizonyos időközönként, amikor szétnyíltak a felhők, megpillantottuk a jövőbeli otthonunkat, a sötétzöld és derűs Súlytalan Várost. Az előttünk magasodó, gigantikus méretű, aranyszínű torony álomszerűen nyúlt alá abból a mennyországból, azután elmozdíthatatlanul megvetette a lábát a talajon. Mindenki boldogan kiáltozott. Serényen munkához láttak: erős, mágneses patkókkal vértették fel az ökröket, ezüstsínű porral kenték be a kerekek tuskéit, és megfoltozták a lyukas marhabőr ponyvákat...

Azután az ökrösszekerek elindultak felfelé a toronyba, az érkezés sorrendjében. Én messze voltam a toronytól, mezítláb, és futni kezdtem. A fű közül itt-ott felvirított egy-egy virág. Úgy éreztem, mintha erős szél szállt volna fel a talaj mélyéről, és mintha egy hang azt kiáltozta volna az ég és a föld között, hogy *Rosamund, Rosamund*. Rászorítottam a fülem a fűszálak hegyére. Ki akartam deríteni, hogy a bolygóm valóban az én nevemet kiáltozza-e.

Amikor hátrafordultam, láttam, hogy az égbolt lassan elfordul, már megbillent a horizont. A torony elhajlott a zenittől, és végül mindenki végigmehetett rajta mezítláb, ahogyan én.

Beköszöntött az éjszaka, és az egész emberi faj ezen az úton lépdelt a mennyország felé. Egy nő véletlenül felborított egy fémvödröt, amely csörögve és csattogva zuhanni kezdett lefelé a toronyban, majd végül eltűnt egy nedves, fekete felhőben, és csupán hullámok

maradtak utána a felhő felszínén. Akkora csönd lett, hogy hallani lehetett az asszony bosszús dünnyögését. De azután húzni kezdte a vödörhöz erősített kötelet – az ökrösszekerekben szinte mindent lekötöztek kötelekkel, hogy útközben semmi ne mozduljon el a helyéről –, és így visszaszerezte a vödrét, amelyben tiszta víz volt.

A sötét, néma éjszakában meneteltünk. Úgy csillogott előttünk az új város, mint a jádekő. A híddá alakult aranyszínű torony körül csupán a csillagos égboltot láttuk. Az univerzum olyan volt, mint valami hatalmas színpadi függöny, amelyet fokozatosan leengedtek. Egyre kevesebb csillag maradt. Sietősre fogtuk a lépteinket.

FEBRUÁR 22.: A SÚLYTALAN VÁROS MÁGUSA

Anyám volt az egyetlen, aki nem sírt, amikor megpillantotta a Súlytalan Várost.

Miután végimentünk a tornyon, az ég visszaállt az eredeti helyére. Már nem volt megbillenve a horizont. Mindenki tisztán látta a mennyországot: az is romokban hevert.

Anyám azt mondta az első idegennek, akivel találkozott:

– Vigyél el a királyodhoz, előljáródhoz, vezetődhöz vagy... akárminek is hívod!

– Itt nincs ilyen – felelte a férfi. – Csak egy mágusunk van.

És így találkoztunk az acélból készült gépemberrel. Úgy ült az egyik téren, mint egy halom meghajlított vas. Öt percig tartott az út a bal lábától a jobb lábáig. De egy egész délutánba telt, mire felmáztunk a jobb lábától a derekáig.

– Hallgass ide! – mondta az anyám. Leguggolt, hogy a szemembe tudjon nézni. – Rosamund, kicsikém, be kell mennem oda, és beszélnem kell a mágussal. Várj meg itt! Drága kicsikém, ne menj el addig, amíg nem jönök ki!

Bólintottam. Anyám elmosolyodott, és adott egy leheletkönnyű csókot a homlokomra. Senki sem látta ezt a búcsút, és ezért szóltak

arról a későbbi történetek, amelyeket az emberek meséltek, hogy a Királynő azért halt meg, mert tévedésből mérgező gombát evett a Súlytalan Városban. Én viszont a saját szememmel láttam, ahogyan anyám felkapaszkodik a hatalmas robot vállára, azután belép az egyik fülébe, és végül eltűnik.

*

Hat évvel azután, hogy árva lettem, hogy a bolygóm és anyám elhagyott és elfelejtett engem, tizenkét éves, akaratos fiatal nővé serdültem. Mindenki Vadrózsának hívott.

A Súlytalan Város új világában felfedeztem egy növényt, amely az én bolygómon is létezett. Az indái több száz kilométeresre nyúltak, és törékeny oldalhajtásai nőttek, amelyek vékony és sérülékeny hegyben végződtek. Imádtam mezítláb szaladgálni közöttük. Amikor a talpam hozzáért az oldalhajtásokhoz, élénksárga folyadék szivárgott ki belőlük, és távoli kiáltásokat hozott a szél: *Rosamund, Rosamund*. Rászorítottam a fülem a fekete talajra. Ki akartam deríteni, hogy az én bolygóm hív-e engem ezen az új földön keresztül. Az elmúlt hat évben egyre inkább úrrá lett rajtam a magány, és végül beleette magát a vérembe és a csontjaimba.

Az egyik alkalommal, amikor meghallottam a kiáltásokat, és a sáros talajra szorítottam a fülem, lehunytam a szemem, és megláttam anyám arcát.

– Rosamund, kicsikém...

Elmosolyodott, és úgy csókolta meg a homlokomat, mintha valóban én lettem volna a világ rózsája. Azután kinyitottam a szemem. Semmi.

Egy másik alkalommal, amikor kinyitottam a szemem, döbrent és riadt önmagamot láttam: egy fiatal férfi (alig idősebb egy fiúnál) felfújta az arcát. Nyakig el volt temetve, de az arca gyakorlatilag hozzáért a homlokomhoz. Pislogni kezdett, kék szeme tiszta volt, mint a víz, és éreztem az arcom körül a légáramlatot. Felálltam.

– Ki vagy te?

– Egy szabad ember a Súlytalan Városból – felelte vidáman. Miközben válaszolt a kérdésekre, könnyedén kimászott a gödréből, mintha a talaj egyáltalán nem tanúsított volna ellenállást. – De te ki vagy?

Döbenten néztem rá. Lesöpörte a sarat a ruhájáról. Most virágok virítottak azon a helyen, ahová el volt temetve.

– Hadd találgassak! – javasolta. – Le merem fogadni, hogy ki tudom találni a neved.

Azzal keresett egy kényelmes helyet, ahová leült, és komoly elhatározással nekilátott kitalálni a nevemet.

A magányosan ülő, fiatal férfi sziluettje felejthetetlen látványt nyújtott a hajnali fényben. Nem láttam az arcát, de el tudtam képzelni az arckifejezését. Hirtelen karcsú fűszálak bújtak ki körülötte a földből, és egyre nagyobb területet foglaltak el.

– Rendben van – mondta végül. – Feladom. Mi lenne, ha te próbálnád meg kitalálni az én nevemet? – Ekkor azonban felpillantott az égre, és a homlokára csapott. – Ó, elfelejtettem, hogy miért jöttem ide! Rosamund, kicsikém, merre vagy?

Miközben ezt mondta, már el is szaladt, olyan sebesen, mint a szél, ezért kénytelen voltam tölcserűt formálni a tenyeremből, és utánakiáltani:

– Ismered Rosamundot?

– Nem. – Már jó messze járt. – Előbb meg kell találnom. És akkor majd megismerem.

– Miért keresed Rosamundot?

Már majdnem a horizonton járt.

– Mert ő az én vendégem.

Felsóhajtottam. Már nem is látszott.

– *Én* vagyok Rosamund.

A horizonton forgószél támadt. A fiatal férfi ismét előttem állt. Megfésülte a haját a kezével, elsimította az ingén lévő ráncokat,

azután rendkívül lovagiasan meghajolt előttem.

– Örülök, hogy megismerhetlek... vendégem.

– De te ki vagy?

– Egyikünk sem tudta kitalálni a másik nevét. Ha te valóban Rosamund vagy, akkor engedd meg, hogy eláruljam neked a valódi nevemet: a Súlytalan Város Mágusa vagyok.

FEBRUÁR 25.: A RÓZSA LOVAGJA

Hat évvel a találkozásunk után a Súlytalan Város Mágusa már nem tűnt olyan fiatalnak. A kastélya volt a titka az örök fiatalságának.

Én viszont továbbra is imádtam mezítláb szaladgálni a vad, füves pusztán. A mágusnak gyakran el kellett hagynia a kastélyát, hogy láthasson engem. És így együtt nőttünk fel.

Mostanra, mire tizennyolc éves lettem, olyanná vált, mint egy lovag, acélos akarattal és kőszikla vállal. De tizenkét évesen léptem be először a kastélyába.

A kastély a földön gubbasztó, néma robot volt. Mivel a robotnak nem volt szüksége húgyhólyagra, ott helyezkedett el a kastély bejárata. Miután beléptünk (akkor még kisfiús volt a lovag kinézete), a jobb kezével megfogta a kezem, a bal kezében pedig *puff*, megjelent egy fáklya. A kastély belsejében tökéletes sötétség uralkodott.

Elhaladtunk jó néhány freskó mellett, számtalan szőnyegen végigtaposott a lábunk, és a hetedik lépcsőforduló után felborítottunk három ezüstszínű üveget és egy kristálygömböt. A Mágus szeme és haja fényesen világított a fáklya fényében. Mind a ketten kizárólag az utazásról beszélgettünk, és mindarról, amivel útközben találkoztunk, mintha oda sem figyeltünk volna egymásra.

Végül megpillantottam anyámat, aki egy tigrisbőrrel borított széken ült. Derűsnek látszott, és semmit sem változott az arca, mióta utoljára láttam.

– Hadd vessek rád egy pillantást, ifjú hölgy! – mondta, azután hirtelen rám ismert. – Veled meg mi történt?

A Mágus tapsolt egyet, és a fáklya eltűnt a bal kezéből. A hatalmas csarnok sötét plafonján hirtelen számtalan fénypont jelent meg. Olyanok voltak, mint a csillagok, mint a szentjánosbogarak.

A férfi, aki fényt teremtett, így szólt anyámhoz:

– Felség, maga csupán rövid időt töltött itt, ő viszont egyedül élt odakint hat éven keresztül!

– Ez meg miféle boszorkányság?!

Anyám megölelt, azután eltartott magától, és erősen megszorította a karom, hogy alaposan szemügyre tudjon venni. Túlságosan szégyelltem magam ahhoz, hogy álljam a tekintetét.

A mágus így folytatta:

– Ezer évvel ezelőtt az egyik ősöm átkelt a Nyárba Vezető Ajtón. Varázslat és boszorkányság segítségével felépítette az örök fiatalság kastélyát. Ami bejön ide, legyen élő vagy akár halott, azt nem koptatja tovább az idő folyama. Az odakint töltött, rövid időszakok miatt öregedtem azzá a kisfiúvá, akit látsz.

Anyám a sötétben beszélt. A csillagfény megvilágította a homlokát, a szemét viszont nem. A Királynő elismerte, hogy a szökevény leszármazottja jogosan tart igényt a területére, és a Súlytalan Város első lovagjává üttette.

*

A páratlan kitüntetésre hat évvel később érkezett válasz. A lovagom megtalálta a kastély mélyén a poros, ezüstsínű páncélzatot, magára öltötte, és kissé meghajolt a tigrisbőr trónon ülő Királynő előtt.

– Kérlek, engedd meg, hogy Rosamund lovagja lehessen! Elérte a megfelelő kort, és készen áll arra, hogy saját lovagja legyen.

Én a sarokban lapultam, és tágra nyílt szemmel bámultam, mint egy óz.

– Miért? – kérdezte anyám.

– Azért, mert szüksége van egy lovagra. És nem egy akármilyen lovagra, hanem rám. És nekem egy tiszta hölgy lovagjának kell lennem. És nem egy akármilyen hölgy lovagjának, hanem az övének.

– És mit tehet egy lovag egy hercegnőért? – kérdezte anyám. – Talán a lovag nem tudja, hogy a hercegnőnek mire van szüksége, és maga a hercegnő sem.

A Súlytalan Város Mágusa, a büszke kisfiúból lett, magas, bátor lovag, reszketni kezdett, amikor ezt meghallotta. Hideg, merev árnyéka hosszúra és keskenyre nyúlt, és miközben reszketett, úgy tűnt, mintha az árnyéka felemelkedett volna a földről.

Végül felfelé görbült a szája sarka, és azt válaszolta a magas trónon ülő nőnek:

– A szívében rejtőző magány ugyanolyan sötét, mint a szeme. De én örök fényt fogok ajándékozni neki.

Azzal a lovagom kilépett a homályos kastélyából, és hátra sem nézett.

A háta mögött felkiáltott a Királynő, akit az örületbe kergetett az örökkévalóságtól való rettegés:

– A csillagok kihunynak! Nem tudod visszahozni a tartós fényt.

A csillagok kihunynak. Nem tudod visszahozni a tartós fényt. A mezítlábas hercegnő azonban rejtve maradt a sötétségben, és a szíve megtelt reménységgel.

FEBRUÁR 28.: EGY-KÉT CSONTVÁZ

Beteg voltam.

Már nem számoltam, hány év telt el. Hat év? Hatvan év? Vagy talán hatszáz? A február huszonnyolcadika volt a felfüggesztett időszak utolsó dátuma, és úgy közeledett a vég, mint egy szikla, amely kettészeli a teret.

Az emberiség Királynője megőrült a kastélyban. Elviselhetetlennek találta azt a gondolatot, hogy az idő folyama megkoptatja, azt pedig még elviselhetlenebbnek találta, hogy a napok úgy repültek el a feje fölött, mint a vándormadarak egy rég elfeledett fa fölött. Éppen ezért állandóan a kastély termeit róttá, túlságosan rettegve attól, hogy elhagyja az örök élet mennyországát, ennek ellenére képtelen volt örömet találni a tökéletes csöndben.

Többé nem tudtam felfedezni az arcán azt a titkos virágot. A csillagos égbolt, amely szüntelenül elterült a nagycsarnok plafonján, sötét árnyékokat rajzolt a szeme alá, amelyek erősen kiütözköztek sápadt arcbőréen. Anyám ragyogó, fekete szeme, amely hosszú, hosszú, *hosszú* évek alatt semmit sem változott, végül elhalványult, és beleolvadt a sötétségbe.

Eszembe jutott az a férfi, aki egykor ezt a kastélyt építette, az a nagyszerű pap, akinek csak fél feje volt. Vajon hová tűnhetett?

Amikor a kinti világban zuhogott az eső, szalmakötegekből fáklyákat készítettem, és bújócskát játszottam a kastélyban. Egyik poros szobán haladtam át a másik után. Olyan könyvekre bukkantam, amelyek a puszta érintésemtől darabokra hullottak. Talán az idő olykor-olykor mégis megérintette őket? Volt köztük egy napló, amelyet egy másik hercegnő írt, aki nagyon régen élt ezen a helyen. Kiöntötte a szívét a lúdtollán keresztül.

Néha vittem magammal olajlámpást, és a falakon táncoló árnyékok olykor ismerős arcokká folytak össze. Néha meggyújtottam egy gyertyát a rózsaszínű lampionban, és a fény úgy pislákol, hogy majdnem kihunyt.

Bejártam a kimmer kastélyt, eltévedtem benne, keresgéltem, és néha egy hosszú folyosó végén megpillantottam egy alakot, halk mormogást hallottam, azután mindent újra elnyelt a sötétség és a csönd. Anyám volt, aki sétálgatott, eltévedt és keresgélt, ugyanúgy, ahogyan én.

Végül egy szobában találkoztak az útjaink, egy olyan szobában, ahol még sohasem jártam. Minden olyan újnak tűnt benne, mint az a hajdani nap, amikor a kastély felépült. Anyám az ágyon ült, a fehér

kálásínű hálóban, és úgy zokogott, mint egy kísértet. Abban az elegáns szobában padlóig érő függönyök lógtak. Élénkvoros színük volt, mintha bármelyik pillanatban csöpögni kezdett volna belőlük a vér.

Odamentem hozzá, és félrehúztam az ágy hálóját, de csak két üres szemgödör nézett vissza rám. Egy hullára leltem csupán, már régóta hevert ott.

A játékom véget ért. Választ kaptam a kérdésekre. Ez a kiszáradt porhüvely valaha híres volt. Ő lehetett az a pap, aki megszökött, a Súlytalan Város megalkotója, a hatalmas varázsló, akinek valaha két arca volt. Megpillantottam egy gyűrűt, amely egy madzagon lógott a nyakában, és amikor felismertem, levegő után kapkodtam.

A születésem napjától fogva én is ilyen gyűrűt viseltem a nyakamban.

A gyűrű belsejébe egy titok volt belevésve: annak a férfinak a neve, aki az anyám szeretője lett, és akit ezer évvel ezelőtt elveszített. Valaha ő volt a királyság leginkább nagyrabecsült papja, de szerelembe esett a hercegnővel, és szeretkeztek a lány szobájában. A dühös király megparancsolta, hogy mind a kilenc főpapot fogják el, és vágják le a fejüket. A hercegnőt pedig, aki elvesztette a szüzességét, bezárta egy bronztükörbe. Egy másik királyság hercegének szánták, és olyan királynőnek kellett volna lennie, akit az alattvalói és a férje egyaránt szeretnek.

Olvastam ezt a történetet egy régi könyvben, de nem tudtam, hogy a legendás hercegnő, akit bezártak, az én anyám volt. A kétarcú varázslónak nem nyílt alkalma elbúcsúzni a szerelmétől. Levágta a fél fejét, odaadta a király testőreinek, azután áthaladt a Nyárba Vezető Ajtón, és szökevény lett belőle. Ezer évvel később a hercegnő kilépett a bronztükörből, egy király felesége lett, azután egy nép királynője. Mire megszülettem, az apám, akinek sohasem sikerült elnyernie anyám szívét, már eltűnt. Anyám uralkodott, amikor az összeomló nap katasztrófális helyzetet teremtett, és ekkor elvezette a népet azon az úton, amelyet a szeretője tett meg ezer évvel korábban.

Annak ellenére, hogy a pap azért építtette ezt az időtlen kastélyt, hogy megvárja őt, anyám elkésett.

A férfi naplójából anyám megtudta, hogy mennyit szenvedett ezer éven keresztül. A lúdtoll átalakult anyám szájává, és így beszélt hozzá mindennap. Azt a naplót, amelyet megtaláltam, valójában a pap írta, miközben belemerült az anyámmal folytatott, képzeletbeli beszélgetésekbe.

Végül egy napon, amikor eluralkodott rajta az izgatottság és a várakozás miatt érzett harag, felhasította a saját szívét. Friss és fényes magány zúdult ki belőle, és így halt meg az ő sötét kastélyában.

Ezer évet töltött azzal, hogy kioltson minden egyes csillagot, anyám pedig ezer évet töltött azzal, hogy az utolsó, fényes csillag felé meneküljön. A pap tudta, hogy oda fog menni. Anyám tudta, hogy a pap várni fogja, annak ellenére, hogy amikor a pap levágta a fél fejét, semmit sem tudott elárulni neki.

Az anyám régóta tisztában volt az igazsággal. A hulla üres szemgödrében a legkegyetlenebb véget látta. Attól fogva anyagtalan kísértetté változott, aki ezt az üres, masszív, ősi kastélyt járta. A neki tulajdonított, tovasuhanó árnyékok és a mormogás csupán a képzeletem játékaik voltak.

Végre megértettem, hogy anyám miért változtatta inkább a fény peremén táncoló kísértetké ostoba szenvedélyét ahelyett, hogy kitette volna a lábát ebből a végtelen pokolból. Amikor látta, hogy egymás után kihunynak a csillagok, ő volt a legboldogabb nő a világon. Amikor a sötétség áradatként öntötte el a szemét, eltűnt az élet és az idő partján azzal a férfival, akit szeretett.

Miután megértettem a világ legképtelenebb szerelmét, rájöttem, hogy árva vagyok. Ezúttal az anyám és a bolygóm valóban elhagyott engem.

A kastély hideg padlóján feküdtem, alig néhány centire és másodpercre a haláltól.

Úgy éreztem, hogy visszatérek az aprócska bolygómra, amely az űrben forgott, és kéklett, akár a víz. Karcsú fűszálak bújtak ki

körülöttem a földből, és egyre nagyobb területet foglaltak el. A fűszálak hegyére szorítottam a fülem, itt-ott felvirított egy-egy virág. Tudtam, hogy meg fogok halni. Minden hadokló az élete legszebb jeleneteit látja maga előtt.

Láttam a színpompás virágokat, a zuhogó esőt, az erdőben ragyogó, piros lampionokat. Legendákat láttam, amelyek fellángoltak, azután elhalványultak, egy fiatal arcot, törékeny, ugyanakkor makacs füvet. Láttam a Súlytalan Város Mágusát. Ezüst páncélzatát kifényesítette a világ legmagasabb hegyén lévő jég és hó, és megmosta a legmélyebb óceán vize. A páncélzat megvédte őt a sivatagban, a mocsárban, az emberiség városainak romjai között, és a vad szörnyetegek Édenkertjében, azután felcipelték az égig érő tornyon, és miután a bolygó, amelyik elhagyott engem, elért egy halhatatlan csillaghoz, a páncélzat behorpadt, eltörött, és megtelt lyukakkal. Láttam a Mágus hosszú, keskeny árnyékát, amely a szemem előtt terült szét a hideg padlón. Szemtanúja voltam a Rózsa Lovagja visszatérésének.

Csak a szemét ismertem fel. A többi részét elrejtette megviselődött páncélzata. Nem tudtam megállapítani, hogy gesztenyebarna haja megőszült-e. Csupán az ezüst héj sebeiből áradó szél- és földszagot éreztem.

A lovagom odalépett hozzám, és kinyitotta a bal kezét: egy fekete gyöngyöt tartott benne.

Talált egy vékony fonalat, és húzni kezdte. A fekete gyöngy pörögni kezdett a kezében. Á, ezek szerint egy apró fonalgombolyag! Csak húzta és húzta. Úgy tűnt, hogy az örök éjszaka kastélyában a fonal sem ér véget.

Végül felemelt a padlóról. Addig a pillanatig legyengült állapotomban annak tudtam be némaságát, hogy én is anyagtalan árnyékká változtam, mint anyám, és úgy gondoltam, hogy én leszek a második élő kísértet, amely a kastélyban barangol.

A Mágus belenyomta a tenyerembe a bal kezét, és ökölbe szorította az ujjaimat. Azután a jobb kezével kihúzta az ujjaim közül a fonal

maradékát. Abban a pillanatban megértettem, hogy még életben vagyok.

Ezernyi, milliányi fénysugár tört elő az öklömből. A Mágus nekem adta az univerzum legvakítóbb fényét, egy maroknyi szentjánosbogarat.

A Súlytalan Város Mágusa valóban visszahozott nekem egy darabot a csillagból. Még sohasem láttam ehhez fogható ragyogást. Láttam a születésemet és a halálomat, vulkanikus hamuként aláhulló tollakat, érzékeltem a Nincs Több Hó madarak tiszta, távoli rikoltásait. Az a hóvihar a Nyárba Vezető ajtó túlsó oldalán maradt, és a pelyhek most behullottak a szemembe, amely sötét volt, mint az éjszaka.

A lovagom lehajolt, hogy megcsókolja a homlokomat. A fényes hó feloszlatta a páncélját. Őt és engem ezernyi, milliányi sugár döfött át.

A fény megolvasztotta a hajunkat és a szemünket, a bőrünket és a belső szerveinket, és végül neki nem maradt szája, nekem pedig homlokom. A testünk helyhez volt kötve. Két csontváz, amelyek a karjukkal egymást ölelték.

Sok évvel később újabb felfedezők érkeznek majd erre a helyre. Betörnek a robot kapuját, amely a húgyhólyagja helyén állt. Besétálnak a kastélyba, és felfedeznek ebben az örökös ragyogásban egy különös csontvázat.

– Talán ez volt az a pap, aki több tízezer évvel ezelőtt megszökött – mondja majd az egyikük.

A többiek, hosszas vita után, végül egyetértésre jutnak, és nyilvánosságra hozzák, hogy miért hunytak ki a csillagok: „A tömegük ellenállhatatlan gravitációja miatt a vörös óriások összeomlottak és elpusztultak, miután felélték a magjukban lévő üzemanyagot.”

Az egész kastélyt nem tudják átkutatni. Az örök csillag darabkája sok felfedezőt elvakít majd. Képtelenek lesznek közelebbről megvizsgálni azt a különös csontvázat, mert senki sem mer közvetlenül ránézni, még a másodperc ezredrészéig sem.

A pap kioltotta a világegyetem összes lámpását, kizárólag azért, hogy azonnal megpillantsa azt a nőt, akit szeretett, a menekültek tömegében. A lovag azért hozta vissza nekem azt a csillagdarabot, hogy a kiolthatatlan láng felmelegítse a sötét szememben rejtőző magányt. Az éjszaka kiegészítette anyámat, a nappal kiegészített engem.

Itt, a mi tündöklő kriptánkban, sohasem lehet kioltani a tüzet.

Bosnyák Edit fordítása

CIXIN LIU

Cixin Liut széles körben a kínai science fiction hangdójának tekintik. Zsinórban nyolc éven keresztül elnyerte a kínai Galaxy-díjat (Jinho) 1999 és 2006 között, aztán 2010-ben újra. 2010-ben és 2011-ben megkapta a Nebula-díjat.

Mérnöknek tanult, 2014-ig a China Power Investment Corporationnek dolgozott egy erőműben Niangcekuanban, és hobbiból kezdett el science fiction novellákat írni. Az igazi népszerűséget a *Háromtest* sorozat hozta meg a számára (a sorozat első kötete, *A Háromtest-probléma* először sorozatban jelent meg a *Science Fiction World* magazinban 2006-ban, majd 2008-ban regény formában.) Az epikus történet, amely egy idegen faj invázióját és az emberiség csillagokba való utazását meséli el, egy titkos Mao-kori katonai programmal indul, amely során földönkívüliekkel próbálnak kapcsolatba lépni, és szó szerint a világegyetem végével fejeződik be. A Tor Books 2014-ben kezdte el kiadni angol fordításban, és az első kötet, amelyet én fordítottam (ti. Ken Liu, az angol fordító), Hugo-díjat kapott 2015-ben, ezzel az első fordításban közölt könyv lett, amely elnyerte ezt a díjat. A Tor kiadta a sorozat másik két kötetét is: *A sötét erdő* (2015, ford.: Joel Martinsen) és *A halál vége* (2016, ford.: Ken Liu).

Liu művei általában megfelelnek a „kemény SF” meghatározásának, beleillenek az Arthur C. Clarke-féle hagyományba. Néhányan emiatt „klasszikus” írónak nevezik, mivel

történetei előtérbe helyezik a tudomány romantikáját és nagyságát, valamint az emberiség erőfeszítését a természet titkainak megfejtésére.

Itt Liu két novellája szerepel. *A kör* *A Háromtest-probléma* egyik fejezetének variánsa, amely jól példázza Liu képzeletvilágát. *A Isteni gondoskodás* Liu másik oldalát mutatja be, azaz hogyan illeszkednek a kínai kultúra humanista értékei a nagyobb törvények irányította világegyetembe.

A KÖR

HSZIENJANG, CSIN ÁLLAM FŐVÁROSA, KR. E. 227¹⁸

Csing Ko lassan göngyölytette ki a térkép selyemtekercsét a hosszú, alacsony asztalon.

Az asztal túlsó felén Cseng király elégedetten sóhajtott, ahogy apránként feltárultak az ellenség hegyei és folyói. Csing Ko azért jött, hogy tolmácsolja Jen királyának fegyverletételét. A térképre rajzolt földeket, utakat, városokat és katonai bázisokat nézve nem volt nehéz nyeregben éreznie magát. A valóságos, végtelen földek láttán azonban néha elerőtlenedett.

Amikor Csing Ko a tekercs végéhez ért, fém csillant, és előbukkant egy éles tör. A palota nagycsarnokának levegője egy pillanatra mintha összesűrűsödött volna.

A király összes minisztere legkevesebb harminc lépésnyire állt, és amúgy sem hozhattak be fegyvert. A fegyveres őrök még távolabb voltak, a nagycsarnokba vezető lépcsősor alján. Ezeket az intézkedéseket a király biztonságának érdekében hozták, ám most csak megkönnyítették az orgyilkos dolgát.

Cseng király azonban nem vesztette el a hidegvérét. Futó pillantást vetett a törre, aztán éles, józan tekintetét Csing Kóra

szegezte. A király jó megfigyelő volt, látta, hogy a tőr markolata mutat őfelé, a hegye az orgyilkosra szegeződik.

Csing Ko felkapta a tórt. A nagycsarnokban jelenlévők lélegzete elakadt, Cseng király viszont megkönnyebbülten sóhajtott. Látta, hogy Csing Ko csupán a tőr hegyét fogja, továbbra is a tompa markolata mutat őfelé.

– Fenség, kérem, öljön meg ezzel a tőrrel. – Csing Ko a feje fölé emelte a tórt, és meghajolt. – Jen uralkodója, Tan koronaherceg megparancsolta, hogy törjek fenséged életére, és nem szegülhetek ellen gazdám parancsának. De annyira csodálom felségedet, hogy képtelen vagyok véghezvinni.

Cseng király nem mozdult.

– Elég, ha csak kicsit megszúr, felség. A pengét méregbe mártottam. Egy apró szúrás is véget vet az életemnek.

Cseng király nyugodtan ült, csak a karját emelte fel, hogy megállítsa a nagycsarnokba berohanó öröket. Egyetlen arcizma sem rezzent.

– Nem kell megölnöm téged ahhoz, hogy biztonságban érezzem magam. A szavaid meggyőztek, hogy a szíved mélyén nem vagy orgyilkos.

Csing Ko a jobb kezét egyetlen gördülékeny mozdulattal átcsúsztatta a tőr hegyéről a markolatára. A hegye most a mellkasának szegeződött, mintha öngyilkosságra készülne.

– Tanult ember vagy, kár lenne most meghalnod. – Cseng király hangja hidegen csengett. – Szeretném, ha a tudásod és képességeid a hadseregemet szolgálnák. Ha mindenképp meg akarsz halni, előbb tegyél meg nekem ezt-azt. – És egy legyintéssel elbocsátotta Csing Kót.

Az orgyilkos óvatosan letette a tórt az asztalra, és meghajolva kihátrált a nagycsarnokból.

Cseng király felállt és ő is kísért. Az ég kristálytiszta volt, a sápadt fehér hold úgy világott a kék égen, akár az éjszaka hátrahagyott, törékeny álma.

– Csing Ko – szólt az orgyilkos után, aki a lépcsőn tartott lefelé. – A hold gyakran látszik nap közben?

Az orgyilkos fehér köntöse a napfényben lángnyelvként világolt.

– Nem szokatlan, hogy a nap és a hold egyszerre látszik az égen. A holdnaptár szerint minden hónap negyedik és tizenkettedik napja között látni lehet a holdat különböző időszakokban nappal is, már ha jó az idő.

Cseng király bólintott.

– Szóval nem szokatlan látvány – dörmögte magában.

*

Két évvel később Cseng király audienciára hívatta Csing Kót. Amikor Csing Ko megérkezett a palota elé Hszenjangban, látta, hogy fegyveres örök három katonatisztet kísérnek ki a nagycsarnokból. A katonákat megfosztották a rangjelzésüktől, a fejük fedetlen volt. Ketten falfehéren botladoztak az örök között, a harmadik pedig annyira megrémült, hogy járni sem tudott, két ór cipelte. Ez az ember megállás nélkül motyogott magában, könyörgött Cseng királynak, hogy kímélje meg az életét. Csing Ko többször hallotta a szájából az „orvosság” szót. Sejtette, hogy a három embert halálra ítélték.

Cseng királyt derűs hangulatban találta, mintha mi sem történt volna. A király a három távozó katonatiszt felé mutatott és magyarázat gyanánt annyit mondott:

– Hszü Fu flottája nem tért vissza a Keleti-tengerről. Valakinek vállalnia kell a felelősséget.

Csing Ko tudta, hogy Hszü Fu egy okkultista, aki azt állította, hogy ismer három varázshegyet a Keleti-tenger szigetein, ahonnan el tudja hozni az örök élet elixírjét. Cseng király a rendelkezésére bocsátott egy hatalmas flottát, háromezer fiatal férfival és nővel, megrakva kincsekkel a halhatatlanoknak, akik az örök élet titkát őrzik. A flotta három éve kihajózott, azóta nem is hallottak felőle.

Cseng király pusztán egyetlen legyintésre méltatta a kényes témát:

– Hallom, hogy az elmúlt években sok csodás dolgot feltaláltál. Az új íj, amelyet tervezél, kétszer olyan messzire visz, mint a régiek; az ügyes rugókkal felszerelt harci szekereid göröngyösebb talajon is simán gurulnak, nem kell lassítaniuk; a hidak, amelyek építését felügyelted, fele annyi anyagból készültek, mégis erősebbek. Nagyon elégedett vagyok. Honnan veszed az ötleteket?

– Ha a mennyek parancsát követem, minden lehetséges.

– Hszü Fu ugyanezt mondta.

– Uram, hadd legyek őszinte. Hszü Fu egy sarlatán. Jóslással és üres meditálással nem lehet megérteni a világegyetem rendjét. A hozzá hasonlók egy szót sem értenek a mennyek nyelvéből.

– Miért, mi a mennyek nyelve?

– A matematika. A mennyek számok és formák révén írnak üzeneteket a világnak.

Cseng király elgondolkodva bólintott.

– Érdekes. És most min dolgozol?

– Állandóan azon vagyok, hogy a mennyek üzenetéből minél többet megértsek felséged üdvére.

– És jutottál valamire?

– Mondhatjuk. Néha úgy érzem, a kincstár ajtaja előtt állok, ami telis-tele van a világegyetem titkaival.

– És a mennyek hogyan árulják el neked ezeket a titkokat? Most mondtad, hogy a mennyek nyelve számokból és formákból áll.

– A kör révén.

Látván, hogy Cseng király nem érti, Csing Ko engedélyt kért és kapott, hogy ecsetet használjon. Egy kört rajzolt az alacsony asztalra terített selyemre. Nem használt iránytűt vagy más eszközt, a kör mégis tökéletesre sikerült.

– Uram, az ember készítette tárgyakon kívül láttál valaha tökéletes kört a természetben?

Cseng király elgondolkodott.

– Nagyon ritkán. Egyszer egy sólyom szemébe néztem és láttam, hogy nagyon kerek.

– Igen, ez igaz. Hozhatnék más példát is, bizonyos vízi állatok tojását, egy esőcsepp és egy levél metszési síkját, és így tovább. De alaposan megmértem mindet, és egyik sem tökéletes kör. Mint ez, amit rajzoltam: körnek látszik, de szabad szemmel nem látható hibákat és tökéletlenségeket rejt. Valójában ovális, nem tökéletes kör. Hosszú ideje keresem a tökéletes kört, és végül rájöttem, hogy a lenti világban nem létezik, csak fent a mennyekben.

– Igen?

– Uram, kérlek, menjünk ki a szabad ég alá.

Csing Ko és Cseng király kimentek a palotából. Gyönyörű idő volt, a hold és a nap is látszott a tiszta égen.

– A nap és a hold is tökéletes kör – mutatott az égre Csing Ko. – A mennyek az égbe helyezték a tökéletes kört, nem a földre. És nem is csak egyet, hanem kettőt, ráadásul mindkettő a mennybolt két legfeltűnőbb jellegzetessége. Az üzenet nem is lehetne világosabb: a mennyek titkai a körben rejlenek.

– De a kör az egyik legegyszerűbb forma. Az egyenes vonal után ez a legkevésbé bonyolult alakzat. – Cseng király megfordult és elindult vissza a palotába.

– Ez a látszólagos egyszerűség mélységes misztériumot leplez – követte a királyt Csing Ko. Az alacsony asztalhoz visszaérve az ecsettel téglalapot rajzolt a selyemre. – Nézze csak ezt a négyszöget. A hosszabb oldala négy hüvelyk, a rövidebb kettő. A mennybolt ezzel is hozzánk szól.

– És mit mond?

– A mennybolt azt mondja nekem, hogy a rövidebb oldal és a hosszabb oldal aránya kettő.

– Most bolonddá akarsz tenni?

– Eszembe nem jutna, felség. Ez csak egy példa az egyszerű üzenetre. Kérem, nézze meg ezt. – Csing Ko újabb négyszöget rajzolt.

– Ennek a hosszabb oldala kilenc hüvelyk, a rövidebb hét. A mennybolt ebben sokkal gazdagabb üzenetet fogalmazott meg.

– Én még mindig roppant egyszerűnek látom.

– Pedig nem az, felség. Ennél a négyzetnél a hosszabb és rövidebb oldal aránya $1,285714285714285714\dots$. A 285714 sorozat a végtelenségig ismétlődik. Vagyis akármennyire igyekszünk, sosem tudjuk teljes pontossággal kiszámolni. Tehát az üzenet továbbra is egyszerű, de sokkal több jelentést lehet belőle leszűrni.

– Érdekes.

– Most pedig hadd mutassam meg a legtitokzatosabb alakzatot, amelyet a mennybolt ránk ruházott: a kört. – Csing Ko egyenes vonallal húzta át a korábban rajzolt kör közepét. – Figyelje meg, hogy az arány a kör kerülete és átmérője között egy végtelen számsor, ami úgy kezdődik, hogy $3,1415926$, és ismétlődés nélkül folytatódik a végtelenségig.

– A végtelenségig?

– Bizony. Felség, képzeljen el egy akkora selymet, mint ameddig ellát a mennybolt alatt. A kör arányszámát felírhatnánk olyan apró betűvel, akár egy légy feje, innen egész az ég pereméig, aztán itt új sort kezdhethetnénk. Az egész anyagot teleírhatnánk, akkor sem érne véget a számsor, és a sorozat sem ismétlődne. Felség, ez a végtelen számsor tartalmazza a világegyetem misztériumait.

Cseng király arckifejezése nem változott, de Csing Ko látta, hogy a szeme felragyog.

– Még ha meg szerezned is ezt a számsort, hogyan olvasnád ki belőle a mennybolt üzenetét?

– Annak sok módja van. Például a számok lehetnek koordináták, akkor pedig új alakzatokat és képeket lehet összerakni belőlük.

– Mi lenne azokon a képeken?

– Azt nem tudom. Talán a világegyetem rejtélyének ábrája. Talán egy értekezés vagy akár egy egész könyv. De először elég számjegyet meg kell szerezni a kör arányszámából. Becslésem szerint több tízezer vagy akár százezer számot fel kell dolgoznunk, hogy jelentést

kapjunk. Egyelőre úgy száz tizedesjegyig jutottam, ami nem elégséges a rejtett jelentés kihüvelyezéséhez.

– Csak százig?

– Még az is tíz évnél több munkát igényelt, felség. A kör arányszámának kiszámításához sokszögekkel kell telerajzolni és körülrajzolni egy kört. Minél több oldala van a sokszögnek, annál pontosabb számításokat lehet végezni, annál több tizedesjegyet lehet nyerni. Azonban a számítás mind bonyolultabb és bonyolultabb lesz, csak lassan tudok haladni.

Cseng király egyre csak a vonallal áthúzott kört bámulta.

– Gondolod, hogy megtalálod benne az örök élet titkát?

– Természetesen – felelte Csing Ko izgatottan. – Az élet és a halál alapvető törvények, amelyeket a mennyek adtak a világnak. Vagyis élet és halál misztériuma ebben az üzenetben is benne kell hogy legyen, beleértve az örök élet titkát.

– Akkor ki kell számítanod a kör arányszámát. Adok két évet, hogy kiszámíts tízezer tizedesjegyet. Még öt éven belül pedig százezret várok.

– Az... az lehetetlen!

Cseng király köntöse hosszú ujját végigrántotta az asztalon, a padlóra söpörte a selymet, az ecsetet és a tintát.

– Csak nevezd meg, mire van szükséged, és megkapod. – Jegesen nézett Csing Kóra. – De időben be kell fejezned a számításokat.

*

Öt nappal később Cseng király ismét hívatta Csing Kót. Ezúttal nem a palotába Hszienjangban, hanem útközben találkozott a birodalmát bejáró királlyal és kíséretével. Cseng király első szava az volt, hogy helyzetjelentést kért a számítások alakulásáról.

Csing Ko meghajolva felelt:

– Felség, az egész birodalomból összegyűjtöttem az összes matematikust, aki képes ilyen számításokat végezni. Mindössze nyolcan vannak. Még ha mind a kilencen egész életünket a feladatnak szenteljük is, a szükséges számítások mennyiségéből úgy vélem, a kör arányszámának háromezer tizedeséig jutunk. Vagyis két év alatt a legjobb eredmény, amire képesek vagyunk, háromszáz tizedesjegy.

Cseng király bólintott és intett Csing Kónak, hogy tartson vele. Egy hat méter magas gránitkőhöz értek. A tetejébe lyukat fúrtak, amelyen ökörbőrből font vastag kötelet dugtak át, így a kő úgy lógott egy fadobogóról, akár egy hatalmas inga súlya. A kő sima alja embermagasságban lebegett a föld felett. Nem volt rajta felirat.

Cseng király a kőre mutatott.

– Nézd, ha időben befejezed a számításokat, ez lesz a diadalod emlékműve. Felállítjuk és teleírjuk számtalan eredményeddel. Viszont ha nem fejezed be a számításokat, a szégyened mementója lesz. Akkor is felállítjuk, de mielőtt a kötelet elvágjuk, alá kell állnod, és egyben a sírköved is lesz.

Csing Ko felemelte tekintetét a gigantikus kőre, amely betöltötte a látóterét. Az égen mozgó felhők előtt a sötét tömeg baljósnak tűnt.

A király felé fordult.

– Fenséged egyszer megkímélte az életemet, és még az sem tudná eltörölni azt a bűnt, hogy meg akartam ölni, ha időben befejezném a számításokat. Nem félek a haláltól. Kérem, adjon még öt napot, hogy gondolkodjam ezen. Ha nem jut eszembe semmi, önként odaülök a kő alá.

*

Négy nap múlva Csing Ko audienciát kért a királytól, aki azonnal fogadta is. A királynak a kör arányszámának kiszámítása volt a legfontosabb vállalkozás.

– Az arcodról úgy látom, kitaláltál valamit – mosolyodott el.

Csing Ko választ helyett így szólt:

– Fenséged egyszer azt mondta, csak nevezzem meg, mire van szükségem, és megkapom. Áll még ez az ajánlat?

– Természetesen.

– Akkor kérek hárommillió embert a hadseregéből.

A királyt nem döbbsentette meg a szám. A szemöldöke csak futólag szaladt fel.

– Milyen katonákat?

– A közkatonák megfelelnek.

– Tudnod kell, hogy hadseregemben a katonák zöme írástudatlan. Két év alatt még a matematikai alaplételekre sem tudod megtanítani őket, nemhogy bonyolult számítások végrehajtására.

– Uram, amire szükségük lesz, azt a legmulyább katona is megtanulja egy óra alatt. Kérem, adjon három katonát, hogy bemutathassam.

– Hármat? Csak hármat? Adhatok akár háromezret is.

– Csak háromra van szükségem.

Cseng király intett, mire három katona előrelépett. Mindhárman nagyon fiatalok voltak, és mint Csin összes katonája, parancsteljesítő gépekként mozogtak.

– Nem tudom a neveteket – koppintott kettőnek a vállára Csing Ko –, de ti lesztek felelősek a számbemenetért, ezért ti lesztek „Első bemenet” és „Második bemenet”. – A harmadikra mutatott: – Te leszel felelős a számkimentért, ezért te leszel „Kimenet”. – Beállította a katonákat. – Alkossatok háromszöget, így. Kimenet a csúcsa, Első bemenet és Második bemenet az alapja.

– Mondhattad volna nekik, hogy alkossanak támadó ékformációt – pillantott rá mosolyogva Cseng király.

Csing Ko elővett hat kis zászlót – három fehérét és három feketét –, és minden katonának adott mindegyikből.

– A fehér lesz a nulla, a fekete az egy. Értve? Helyes. Most figyeljeteK. Kimenet, nézz a két Bemenetre. Ha mindketten fekete

zászlót emelnek fel, te is azt teszed. Minden más esetben te a fehér zászlót emeled fel.

Csing Ko még egyszer megismételte az utasítást, hogy a három katona biztosan megértse. Aztán elkezdett parancsokat kiabálni:

– Kezdjük! Első bemenet és Második bemenet, emeljétek fel az egyik zászlót, amelyiket akarjátok. Helyes. Emel! Jó. Emel! Megint emel!

Első bemenet és Második bemenet háromszor felemelték a zászlójukat. Először fekete-fekete, másodszor fehér-fekete, harmadszor fekete-fehér kombinációban. Kimenet helyesen reagált, egyszer emelte fel a fekete zászlót, és kétszer a fehéret.

– Nagyon jó. Királyi felség, a katonái nagyon okosak.

– Erre még egy gyengeelméjű is képes. Mondd, mit csinálnak igazából? – kérdezte értetlenül Cseng király.

– A három katona egy számítókomponenst alkot, amolyan kaput. Úgy nevezem: AND kapu. Ha a kapun bejutó mindkét bemenő szám egy, akkor az eredmény is egy, de ha az egyik bemenet nulla, például nulla-egy, egy-nulla vagy nulla-nulla, a kimenet is nulla. – Csing Ko elhallgatott, hogy Cseng király megemészthesse a hallottakat.

– Nem vagyok lenyűgözve – jegyezte meg szenvtelenül Cseng király. – Folytasd.

Csing Ko megint a három katona felé fordult:

– Alkossunk egy másik komponenst. Kimenet, ha Első bemenet vagy Második bemenet fekete zászlót emel fel, te is fekete zászlót emelsz fel. Ez három helyzetben lehet igaz: fekete-fehér, fehér-fekete, fekete-fekete. Ha fehér-fehér lesz, akkor te is a fehéret emeled fel. Érted? Jól van, okos vagy. Te vagy a kapu helyes működésének kulcsa. Dolgozz keményen, és meglesz a jutalmad! Kezdjük. Emel! Jó, megint emel! Megint emel! Tökéletes. Császári felség, ez az OR kapu: amikor a kettő bemenet közül valamelyik egy, a kimenet is egy.

Aztán Csing Ko a három katonát elrendezve alkotott még NAND kaput, NOR kaput, XOR kaput, végül XNOR kaput, és egy háromállású kaput is. Végül csak két katonával a legegyszerűbb

kaput: a NOT kaput, amikor Kimenet az ellenkező színű zászlót emelte fel, mint Bemenet.

Csing Ko meghajolt az uralkodó előtt.

– Az összes kapukomponenst bemutattam. Bármelyik három katona egy óra alatt elsajátítja.

Cseng király arcáról lerítt a bizalmatlanság.

– Hogyan lehet bonyolult számításokat végrehajtani ilyen egyszerű, gyermeketeg trükkökkel?

– Nagy király, a világegyetemben minden bonyolult dolog a legegyszerűbb elemekből épül fel. Vagyis, ha hatalmas számú egyszerű elemet megfelelően rakunk össze, rendkívül bonyolult lehetőségeket kapunk. Hárommillió katonával egymillió ilyen kaput alkothatunk, a kapukból pedig összerakhatunk egy olyan egységes alakzatot, amely képes bármilyen bonyolult számítás végrehajtására. A találmányomnak a „számítóalakzat” nevet adtam.

– Még mindig nem értem, hogyan zajlik a számítás.

– A folyamat elég bonyolult. Ha fenségedet érdekli, később elmagyarázom. Egyelőre elég annyit tudnia, hogy a számítóalakzat működésének alapja a számokkal való gondolkodás és a számok lejegyzésének új módszere. Csak két számra van szükség, az egyre és a nullára, amelyek a fehér és fekete zászlónak felelnek meg. De a nulla és az egy bármilyen számot jelképezhet, és a számítóalakzat így nagyszámú egyszerű elemet használva gyors számításokat végezhet.

– Hárommillió katona szinte az egész hadseregemet jelenti, de mind a rendelkezésedre bocsátom. – Cseng király nyomatékosan sóhajtott. – Csak siess. Öregszem.

*

Eltelt egy év.

Ismét gyönyörű idő volt, a nap és a hold is látszott az égen. Cseng király és Csing Ko egy magas kőemelvényen álltak, mögöttük várakozott a király számos minisztere. Alattuk Csin állam

hárommillió katonája sorakozott, fenséges látványt nyújtva. Az egész alakzat belefért egy hat kilométer oldalú négyzetbe. Ahogy a nap felkelt, a falanx mozdulatlan maradt, akár egy hárommillió terrakotta harcosból álló óriási szőnyeg. Ám amikor madárraj repült a falanx fölé, a madarak azonnal megéreztek a halál fenyegetését odalent, és izgatottan szétszóródtak.

– Fenség, a hadserege páratlan – szólalt meg Csing Ko. – Rendkívül rövid idő alatt rendkívül bonyolult kiképzésen estek át.

Cseng király keze hosszú kardja markolatán nyugodott.

– Noha az egész bonyolult, az egyes katonáknak nagyon egyszerű a feladata. A katonai kiképzéshez képest, amelyen átestek, ez semmi nekik.

– Akkor adja ki a parancsot, fenség! – Csing Ko hangja remegett az izgatottságtól.

Cseng király bólintott. Egy ór odaszaladt, megragadta az uralkodó kardjának markolatát, és hátralépett. A bronzkard olyan hosszú volt, hogy a király egymaga ki sem tudta húzni a hüvelyből. Az ór letérdelt, és a királynak nyújtotta, aki az ég felé döfött a karddal:

– Számítóalakzat!

Harci dobok szólaltak meg, és az emelvény négy sarkában négy óriási bronzüstből harsogó lángnyelvek csaptak fel. Az emelvény szélén egy csapat katona állt szemben a falanxszal, és uniszónóban azt kántálták:

– Számítóalakzat!

A földön a falanx színei mozogni kezdtek. Bonyolult, aprólékos minták jelentek meg és töltötték ki fokozatosan az egész alakzatot. Tíz perccel később a hadsereg harminchat négyzetkilométeres számítóalakzatot alkotott.

Csing Ko a formációra mutatott, és elkezdte magyarázni:

– A számítóalakzatot Csin Egynek neveztük el, felség. Nézze, a közepén van a feldolgozóegység, a központi számítókomponens, amelyet az öt legjobb hadosztályából alakítottunk ki. Itt ez a diagram, ennek alapján megtalálja az összeadóegységeket, a

gyorstárolóegységeket és a veremmemória-egységet. A körülötte lévő szabálytalan alakzat a memória. Amikor építettük, kiderült, hogy nincs elég katona. Szerencsére ebben a komponensben kell a legegyszerűbb munkát végezni, ezért minden katona több színes zászlót is kapott. Minden ember annyi munkát végez, amihez eredetileg húsz ember kellett. Így meg tudtuk növelni a memóriakapacitást, hogy megfeleljen a számításhoz szükséges minimális követelményeknek. Figyelje meg a nyitott részt, amely az egész alakzaton végigfut, és az ott parancsra váró könnyűlovasságot: ez a fő kommunikációs vonal, ez felelős az információközvetítésért az egész rendszer komponensei között.

Két katona odavitt egy nagy tekercest, amely olyan széles volt, akár egy ember, és kiterítették Cseng király előtt. Amikor a tekercs végéhez értek, minden jelenlevőnek eszébe jutott a palotában pár éve lejátszódott jelenet, és mindenki visszatartotta a lélegzetét. Ám a képzelt tör nem jelent meg, csak egy nagy selyem terült el előttük, tele akkora jelekkel, mint egy légy feje. A sűrű jelek éppoly szédítő látványt nyújtottak, mint a lenti számítóalakzat.

– Császári felség, ezeket a parancsokat fejlesztettem ki a kör arányszámának kiszámítására. Kérem, nézzen oda – mutatott Csing Ko a lenti számítóalakzatra –, ahol a katonák állnak arra készen, amit úgy nevezek: „hardver”. Amit ezen a papíron lát, azt úgy hívom, „szoftver”, ez a számítóalakzat lelke. A hardver és a szoftver között ugyanaz a viszony, mint a *kucsin*¹⁹ citera és a kotta között.

Cseng király bólintott.

– Helyes. Kezdjük.

Csing Ko a feje fölé emelte mindkét karját, és ünnepélyesen kántálta:

– A nagy király parancsára induljon a számítóalakzat!
Rendszerteszt!

A kőemlévény oldalán álló katonák sora zászlójelekkel ismételte el a parancsot. A hárommillió emberből álló falanx egy pillanat alatt szikrázó fényekkel teli tóvá vált, ahogy több millió apró zászló lengett.

– Rendszerteszt befejezve! Betöltési szekvencia indul! Számítási folyamat betöltése!

A könnyűlovasság szaporán munkához látott az egész emberi alakzaton átvágó kommunikációs vonalon. A járat hamarosan folyóvá duzzadt, amely számtalan vékony torkolatot táplált, behatolt minden moduláris al-alakzatba. A fekete-fehér zászlók fodrozódása gyorsan hullámokká dagadt, amelyek megtöltötték az egész falanxot. A központi feldolgozóteréség úgy nyüzsgött, mint a száraz fán a lángnyelvek.

Hirtelen azonban, mintha elfogyott volna az üzemanyag, a központi feldolgozóegység mozgása lassult, majd végül megállt. A dermedtség a központtól kifelé haladva minden irányba terjedt, ahogy a tó vize befagy. Végül az egész számítóalakzat mozdulatlanúságba dermedt, csak pár elszórt komponens villogott élettelen, végtelenített hurokban.

– Rendszerhiba! – kiáltotta az egyik jelzőtiszt. Hamarosan meghatározták a meghibásodás helyét: a központi feldolgozóegység státuszregiszterének egyik kapuja.

– Újraindítani a rendszert! – rendelkezett magabiztosan Csing Ko.

– Várjunk! – ragadta meg a kardját Cseng király. – Cseréljék le a hibás komponenst, és fejezzék le az összes katonát, aki azt a kaput alkotja. A jövőben minden meghibásodást így hozunk helyre!

Néhány lovas kivont karddal lovagolt be a falanxba. A három szerencsétlen katonát megölték, helyükre új embereket állítottak. Az emelvényről három feltűnő vértócsa látszott a központi feldolgozóalakzat közepén.

Csing Ko elrendelte az újraindítást. A művelet ezúttal simán ment. Tíz perccel később a katonák már a számítást végezték. A falanxban repdestek a zászlójelek, a számítóalakzat megkezdte a hosszú számítást.

– Ez nagyon érdekes – mutatott Cseng király a látványra. – Minden egyes személy viselkedése egyszerű, és együtt mégis olyan bonyolult, nagyszerű egészet alkotnak!

– Nagy király, ez csak egy mechanikusan működő gépezet, nem értelem. Ezek az alacsonyrendű emberek mind nullák. Csak amikor egy hozzád hasonló egyes kerül az élükre, akkor kap az egész értelmet – mosolygott Csing Ko megnyerően.

– Meddig tart kiszámítani a kört tízezer tizedesig?

– Úgy tíz hónapig. Ha minden jól megy, még annyi sem kell.

Vang Csien tábornok²⁰ lépett előre:

– Felség, óvatosságra inteném. Még szokványos katonai hadműveletnél is roppant veszélyes ekkora erőt egy ilyen nyílt térségen összegyűjteni. Ráadásul ez a hárommillió ember fegyvertelen, csak zászlóik vannak. A számítóalakzat nem harcra lett szánva, szörnyen sebezhető. Ennyi ember rendezett visszavonulása még normális körülmények között is legkevesebb egy nap. Ha itt megtámadnának bennünket, a visszavonulás lehetetlen lenne. Felség, ez a számítóalakzat az ellenségeink szemében vágódeszkára helyezett hús.

Cseng király felelet helyett Csing Kóra nézett. Ő meghajolt.

– Vang tábornoknak abszolút igaza van. Legyen óvatos, ha folytatni akarja a számítást.

Ekkor Csing Ko merész, példátlan cselekedetre vetemedett: felemelte a tekintetét és farkasszemet nézett Cseng királlyal. A király azonnal megértette a pillantás jelentését: *Minden eddigi eredményed csupa nulla, csak az örök élet megszerzésével, egy eggyessel nyerhetnek jelentést.*

– Vang tábornok, túlzásba viszi az aggodást – intett köntöse ujjával megvetően Cseng király. – Han, Vej, Csao és Csu államokat meghódítottuk. A két megmaradt államot, Jent és Csit ostoba királyok vezetik, akik túlhajszták az embereiket. A teljes összeomlás szélén állnak, nem jelentenek fenyegetést. A dolgok állását tekintve, mire a kör arányszámának kiszámítása befejeződik, az a két állam talán magától is szétesik és megadja magát a nagy Csin államnak. Természetesen értékelem az óvatosságát. Javaslom, állítsunk felderítőket a számítóalakzattól távol, és fokozottabban

tartsuk szemmel Jen és Csi hadseregének mozgását. Így biztonságban leszünk. – Hosszú kardját az ég felé emelte és ünnepélyesen kijelentette: – A számítást be kell fejezni. Így döntöttem.

*

A számítóalakzat egy hónapig zökkenőmentesen működött, és a vártnál jobb eredményeket hozott. A kör arányszámát több mint kétezer tizedesjegyre kiszámították, és ahogy az alakzatokat alkotó katonák megszokták a feladatot, és Csing Ko finomította az eljárást, további gyorsulásra számíthattak. Úgy becsülték, hogy három év elég lesz a tízezer tizedes eléréséhez.

*

A számítások megkezdése utáni negyvenötödik napon olyan köd borította be a tájat, hogy az emelvényről nem lehetett látni a számítóalakzatot. Lent a katonák nem láttak tovább öt bajtársuknál.

A számítóalakzat működését azonban úgy tervezték meg, hogy ne legyen rá hatással a köd, és a művelet folytatódott. A ködben visszhangzottak a parancsok és a könnyűlovasság hátasainak patakopogása.

A számítóalakzat északi részén posztoló katonák azonban mást is hallottak. A zaj eleinte szaggatott volt, szinte hallucinációnak hatott, de aztán folytonos dübörgéssé erősödött, mintha valahol mennydörgött volna a ködben.

Sok ezer ló patájának dübörgése volt. Hatalmas lovasság közeledett a számítóalakzathoz északról, és az élükön Jen állam zászlaja lobogott. A lovasok lassan haladtak, megtartották az alakzatot. Tudták, hogy van idejük bőven.

Csak akkor indítottak rohamot, amikor fél kilométerre jártak a számítóalakzat szélétől. Csin katonái még nem is látták rendesen az

ellenséget, ahogy a lovasság előőrsé már behatolt a számítóalakzatba. A roham elején tízezer csin katonát egyszerűen agyontapostak a támadók lovai.

Nem harc következett, hanem mézárulás. Jen parancsnokai előre tudták, hogy nem kell számottevő ellenállásra számítaniuk. A vérfürdőhöz a lovasok nem hagyományos lovassági fegyvert – lándzsát vagy alabárdot – viseltek, hanem kardot és dobócsillagot. Jen sok százezres lovassága halálos felhővé nőtt, és amerre vonult, csin katonák holtteste borította a földet.

Hogy ne vonják magukra a számítóalakzat belsejének figyelmét, a jen lovasok némán gyilkoltak, mintha gépek lennének, nem is emberek. Azonban a levágott vagy agyontaposott csin katonák halálsikolya messze hallatszott a ködben.

A számítóalakzatban részt vevő csin katonákat arra képezték ki halálos fenyegetéssel, hogy ne törődjenek a külső ingerekkel, csak arra koncentráljanak, hogy hatékony számítókomponensek legyenek. Emiatt, valamint a sűrű köd okán a számítóalakzat nagy része nem is volt tudatában, hogy az alakzat északi szélét megtámadták. Miközben a halálosztó ellenséges regiment lassan és rendezetten rágta át magát az alakzaton, holttestek tömegét hagyva maga mögött a véráztatta, sáros földön, az alakzat többi része folytatta a számolást, noha mind több és több hiba hátráltatta a rendszert.

A lovasság első hulláma után több mint százezer jen íjász célozta meg a számítóalakzat szívéét. Pillanatokon belül milliónyi nyílvessző zuhogott, akár a zivatar, és szinte minden egyes nyílvessző célba talált.

A számítóalakzat csak ekkor kezdett szétesni. Közben az ellenség támadásának is híre ment, ami tovább növelte a káoszt. A könnyűlovasság a fő kommunikációs vonalon híréét vitte a támadásnak, de a helyzet romlásával ez a járat elzáródott, és a pánikba esett lovasok a sűrű falanxban próbáltak utat törni maguknak. Számtalan csin katona lelte halálát honfitársa lovának patája alatt.

A számítóalakzat keleti, déli és nyugati szélén, amit eddig nem támadtak meg, a csin katonák megkezdték ugyan a visszavonulást, de a rendezettség minden nyoma nélkül. Az információhiány és a megszakadt parancslánc miatt a folyamat lassan és zavarosan zajlott. Az immár céltalanná vált számítóalakzat sűrű tintabuborék lett, amely nem akart feloldódni a vízben, csak gyér csápok szakadtak le belőle itt-ott.

A keletnek menekülő csin katonákat nemsokára megállította Csi fegyelmezett hadserege. Roham helyett a csi parancsnokok a gyalogságból és a lovasságból áthatolhatatlan védelmi vonalat állítottak fel, kivárták, hogy a menekülő csin katonák csapdába rohanjanak, akkor körülvették és lemészárolták őket.

A csin hadsereg reményvesztett maradékának, akik nem akartak harcolni, egyetlen menekülési út maradt, délnyugatnak. Sok százezer ember özönlött a síkságon, akár egy koszos áradat. Nemsokára azonban ők is ellenséggel találkoztak: Jen és Csi fegyelmezett erőivel ellentétben ezt vad hun lovasok alkották. Úgy rontottak a csin katonáknak, akár farkasok a nyájnak, és gyorsan eltiporták őket.

A mézszárlás délig folytatódott, amikor is erős nyugati szél oszlatta el a ködöt, és a delelő nap ragyogása feltárta a csatateret.

A jen, csi és hun erők sok helyen egyesültek, körülvették a csin hadsereg megmaradt kis csapatait. A három hadsereg lovassága továbbra is rohamozta a csin katonákat, a sebesülteket és a néhány menekülőt pedig a gyalogság pusztította el. A vérontás betetőzéseként tűzzel kergettek rájuk ökröket, és katapultokat is bevetettek.

Estére harci kürtök fújtak bús hangokat a holttestekkel és vérpatakokkal teli mezőn. Csin hadseregének utolsó túlélőit három kis zsugorodó csapat jelentette.

Éjszaka telihold volt. A tiszta, hideg hold közömbösen lebegett a mézszárlás mezeje felett, nyugodt, folyékony fényében fürdetve a holttesthegyeket és a vértengert. A gyilkolás egész éjjel folytatódott, csak másnap reggel ért véget.

A Csin birodalom hadseregét az utolsó emberig felkoncolták.

*

Egy hónappal később Csi és Jen egyesített erői behatoltak Hszenjangba és foglyul ejtették Cseng királyt. A Csin birodalom elbukott.

A Cseng király kivégzésére kijelölt napon is egyszerre látszott az égen a nap és a hold. Utóbbi úgy lebegett az azúr égbolton, akár egy hópihe.

A Csing Kónak szánt emlékmű még mindig a levegőben lógott. Cseng király alatta ült, várva, hogy a Jen hóhér elvágja az ökörbőr kötelet.

Csing Ko vált ki a kivégzést szemlélők közül. Még mindig fehér ruhát viselt. Odament Cseng király elé és meghajolt.

– Fenség.

– A szíved mélyén mindig is jen orgyilkos maradtál – mondta a király. Nem nézett fel Csing Kóra.

– Igen, de nemcsak fenségedet akartam megölni, az egész seregét meg akartam semmisíteni. Ha pár éve sikerrel járok és megölöm fenségedet, attól Csin még erős maradt volna. A ragyogó stratégiáknak és a veterán parancsnokoknak köszönhetően a milliós csin hadsereg akkor is fenyegetést jelentett volna Jenre.

Cseng király feltette élete utolsó kérdését:

– Hogyan tudtál észrevétlenül annyi embert olyan közel juttatni a hadseregemhez?

– Abban az évben, amikor a számítóalakzat kiképzése zajlott, Jen és Csi alagutakat ástak. Mindegyik alagút sok kilométer hosszú és széles volt, hogy a lovasság elférjen benne. Az én ötletem volt, hogy a szövetségeseinkkel így kerüljük ki az őrszemeket és hirtelen megjelenjünk a védtelen számítóalakzat közelében.

Cseng király bólintott és nem szólt többet. Szemét lehunyva várta a halált. A felelős tiszt kiadta a parancsot, és a hóhér késsel a szájában elkezdett felmászni a dobogóra.

Cseng király mozgást hallott maga mellett. Felnézett és látta, hogy Csing Ko ül le mellé.

– Együtt halunk meg, felség. A lezuhanó kő mindkettőnk emlékműve lesz. A vérünk és húsunk összekeveredik. Ez talán némi vigaszt nyújt önnek.

– Mi értelme? – kérdezte Cseng király jegesen.

– Nem én akarok meghalni, Jen királya rendelte el a kivégzésemet.

Mosoly tűnt fel és tűnt el gyorsan Cseng király arcáról, akár a szél.

– Annyi mindent tettél Jenért, hogy a nevedet többet emlegetik a királyénál. Fél tőled. Várható volt.

– Valóban, ez is közrejátszik, de nem ez a fő oka. Azt tanácsoltam Jen királyának, hogy építse meg a saját számítóalakzatát. Ez csupán ürügyül szolgál a megöletésemhez.

Cseng király ránézett, a szemében őszinte meglepetés látszott.

– Nem bánom, ha nem hisz nekem, felség – mondta Csing Ko. – Azért tanácsoltam, mert erősebbé akartam tenni Jent. Igaz, hogy a számítóalakzatot stratégiai okból találtam ki, hogy az ön örök élet iránti megszállottságát kihasználva elpusztítsam Csint. De valóban zseniális találmány. A számítóereje révén megérthetjük a matematika nyelvét és megfejthetjük a világegyetem titkait. Új korszakot nyithatott volna.

A hóhér felért az emelvényre, megállt a követ tartó kötélen előtt, és késsel a kezében várta a végső parancsot.

A távolban egy színes baldachin alatt Jen királya jóváhagyón intett. A felelős tiszt parancsot adott az ítélet végrehajtására.

Csing Ko szeme hirtelen nagyra nyílt, mintha álomból ébredne:

– Rájöttem! A számítóalakzathoz nem is kell hadsereg, de még csak emberek sem. Azokat a kapukat mechanikus alkatrészekből is el lehet készíteni. Lehetnek nagyon kicsik is, és együtt egy gépi számítóalakzatot alkotnak! Nem is számítóalakzatnak kéne nevezni, hanem... számítógépnek! Királyom, várjon! – kiáltotta Jen királya felé a távolban. – A számítógép! A számítógép!

A hóhér elvágta a kötelet.

– A számítógép! – Ez volt Csing Ko utolsó szava.

Ahogy az óriási kő lehullt, abban a pillanatban, amikor a hatalmas árnyék mindent kioltott a világon, Cseng király csak a saját élete végét érezte. A Csing Ko szemében kialvó halvány fénysugár azonban egy új kor kezdetét jelezte volna.

Pék Zoltán fordítása

ISTENI GONDOSKODÁS

1.

Isten ismét keresztbe tett Csiu-seng családjának.

Pedig csodás napnak indult. Ritka, fehér köd lebegett embermagasságban a Hszicen falu körüli földeken, akár egy rizspapírlap, amely most csupaszodott le: a csendes vidék volt a táj, amely lecsorgott a papírról. A nap első sugarai megvilágították a tájat, és az év első dérkristályai megkezdték kurta életüket... de akkor isten tönkretette a reggelt.

Isten a szokottnál is korábban kelt és bement a konyhába, hogy tejet melegítsen magának. A Támogatás kora a tejpiac fellendülését hozta. Csiu-seng családja vett egy tehenet kicsivel több mint tízezer jüanért, aztán másokhoz hasonlóan vizezte az eladásra kínált tejet. A család másik árucikke a hamisítatlan tej lett.

Miután megmelegítette a tejet, isten fogta a tálat, és átvonult a nappaliba tévén, csak hogy a propán-bután gáztűzhelyet nem kapcsolta ki.

Amikor Csiu-seng felesége, Jü-lien a tehenistálló és a disznóól kiganézása után visszament a házba, erős gázszag fogadta. Egy törülközőt tett az orra elé, berohant a konyhába, kikapcsolta a tűzhelyet, feltépte az ablakot és bekapcsolta a ventilátort.

– Te vén számár! Még megöled az egész családot! – kiabált a nappaliban. A család közvetlen azután váltott propán-bután tűzhelyre, hogy befogadták istent. Csiu-seng apja mindig is ellenezte a váltást, mondván, a gáz nincs olyan jó, mint a szénbrikett. Most még egy érv kínálkozott a véleménye alátámasztására.

Isten szokása szerint lehajtott fejjel, bűnbánóan állt, seprűszerű fehér szakála a térde alá ért, úgy mosolygott, mint egy gyerek, aki tudja, hogy rosszat csinált.

– Levettem az edényt, amelyben a tejet melegítettem. Miért nem kapcsolt ki magától?

– Azt hiszed, hogy még mindig az úrhajódon vagy? – trappolt le a lépcsőn Csiu-seng. – Itt minden buta. Minket nem szolgálnak ki mindenféle okos gépek. Nekünk keményen kell dolgoznunk buta szerszámokkal, hogy rizs kerüljön az asztalunkra!

– Mi is keményen dolgozunk – védekezett isten –, különben ti hogy jöttetek volna létre?

– Elég volt a „hogyan jöttetek volna létre?” szövegből! Elég. Már csömöröm van tőle. Ha olyan hatalmas vagy, keress magadnak másik engedelmes gyereket, aki gondoskodik rólad! – vágta a törülközőt a földhöz Jü-lien.

– Jó, felejtsem el – mondta Csiu-seng. Mindig ő békített. – Együnk.

Felkelt Ping-ping is, ásítva jött le a lépcsőn. – Anya, apa, isten egész éjjel köhögött, nem hagyott aludni.

– Nem is tudod, milyen jó dolgod van – mondta neki Jü-lien. – Apáddal mi a mellette lévő szobában vagyunk, mégse panaszkodunk, igaz?

Mintha ez lett volna a végszó, isten ismét köhögött. Úgy köhögött, mintha a kedvenc sportját úzné nagy összpontosítással.

Jü-lien pár pillanatig bámulta, majd nagyot sóhajtott:

– Nyolc nemzedék óta nekem jutott a legnagyobb balszerencse. – Azzal dühösen kiment a konyhába reggelit készíteni.

Isten némán ülte végig a reggelit. Egy tál zabkását evett, savanyított zöldséggel és egy fél *mantouval*²¹. Egész idő alatt túrnie kellett Jü-lien megvető pillantását. Az asszony talán még mindig mérges volt a gáz miatt, vagy úgy gondolta, isten túl sokat eszik.

A reggeli végeztével isten szokás szerint gyorsan felállt, leszedte az asztalt és a konyhában nekilátott mosogatni. Jü-lien az ajtóból bekiabált neki:

– Ne használj mosószeret, ha nem zsíros a tál! Minden pénzbe kerül. Amit az ellátásodért fizetnek, az alamizsna.

Isten meg sem állva mordult egyet, hogy jelezze, megértette.

Csiu-seng és Jü-lien elindultak a földekre. Ping-ping elment iskolába. Csiu-seng apja csak ekkor kelt fel. Még félálomban lejött a földszintre, megevett két tál zabkását, és megtömte a pipáját. Akkor jutott eszébe, hogy isten is ott van.

– Hé, tata, hagyd abba a mosogatást, és gyere, játssz velem! – kiabált át a konyhába.

Isten kötényébe törölve a kezét kilépett a konyhából. Behízeltgőn biccentett Csiu-seng apjának. Nehéz feladat volt neki kínai sakkot játszani az öreggel: akár nyert, akár veszített, kellemetlen következményekkel járt. Ha ő nyert, Csiu-seng apja bemérgesedett: *Te hülye, vén barom! Fel akarsz vágni itt nekem? Kurva élet. Te vagy isten! Nem nagy dolog, ha engem megversz. Inkább tanulj egy kis jómodort. Elég rég élsz már a fedelünk alatt!* De ha veszített, Csiu-seng apja akkor is méregbe gurult: *Te hülye, vén barom! Ötven kilométeren belül én vagyok a legjobb sakkozó. Olyan könnyen megverlek, ahogy elnyomok egy szúnyogot. Azt hiszed, hagylak nyerni? Te sértegetsz engem!*

A végeredmény mindig ugyanaz lett: az öregember felborította a táblát, a figurák szanaszét repültek. Csiu-seng apja hírhedten rossz természetű ember volt, és isten személyében végre talált valakit, akin kiélhette magát.

Viszont nem tartott haragot. Amikor isten felvette a sakktáblát és csendben visszaállította a figurákat, az öreg leült és megint játszott vele. És az egész mindenség megisméltődött. Pár ciklus után mindketten elfáradtak, és már délre járt az idő.

Isten akkor felállt és nekilátott zöldségeket mosni. Jü-lien nem engedte főzni, mert isten pocsék szakácsnak bizonyult, de a zöldségeket neki kellett megmosnia. Ha nem mosta meg, mire Csiu-seng és Jü-lien visszatértek a földekről, az asszony keserűen, gúnyosan lehordta a sárga földig.

Amíg isten a zöldséget mosta, Csiu-seng apja átment a szomszédba. Ez volt isten napjának legnyugodtabb része. A déli napfény minden repedést megtöltött a téglával borított udvaron,

megvilágította a mély repedéseket az emlékezetében. Ilyenkor isten gyakran megfeledkezett a munkáról, és némán, gondolatokba veszve állt. Aztán amikor a földekről hazatérő falusiak hangja felriasztotta a révedezésből, sietve befejezte a zöldségmosást.

Sóhajtott. *Hogy fordulhatott ilyenre az életem?*

Nem csak isten sóhajtott így. Csiu-seng, Jü-lien és Csiu-seng apja is. Ötmilliárd ember és kétmilliárd isten a Földön.

2.

Az egész egy őszi estén kezdődött három éve.

– Gyertek gyorsan! Játékok vannak az égben! – kiáltotta Ping-ping az udvaron. Csiu-seng és Jü-lien kirohantak a házból, és látták, hogy az ég tényleg telis-tele van játékokkal, vagy legalábbis olyan alakú tárgyakkal, amelyek csak játékszerek lehetnek.

A tárgyak egyenletesen oszlottak el az égbolton. A szürkületben mindegyik a nyugvó nap fényét tükrözte vissza, ami már a horizont alatt járt, és mindegyik úgy fénylett, akár a telihold. A fény azonban minden irányból jött, és nem vetett árnyékot, mintha az egész világot egy hatalmas műtőlámpa világítaná meg.

Eleinte mindenki azt hitte, hogy a tárgyak a légkörön belül vannak, azért látszanak olyan tisztán. Végül az emberek kiderítették, hogy ezek a tárgyak irdatlan nagyok és harmincezer kilométerre lebegnek geostacionárius pályán.

Összesen 21 530 űrhajó volt. Az égbolton egyenletesen szétszóródva vékony burkot alkottak a Föld körül. Az idegen űrhajók összetett manőversorozat végén mind egyszerre foglalták el a helyüket, ezzel elkerülték, hogy a tömegük miatt életveszélyes árapályt okozzanak az óceánokon. A gesztus némileg megnyugtatta az embereket, bizonyíték volt arra, hogy az idegenek nem rossz szándékkal érkeztek a Földre.

A következő pár napban az idegenekkel való kapcsolatteremtésre tett minden kísérlet kudarcot vallott. Az idegenek az ismételt

kérdések dacára sem törték meg a csendet. A Föld viszont éjszaka nélküli bolygó lett. A húszezernél több űrhajó olyan sok fényt tükrözött a Föld éjszakai oldalára, hogy nappali világosság uralkodott, míg a nappali oldalon az óriási hajók hatalmas árnyakat vetettek a földre. A rettenetes látvány az emberi faj pszichológiai tűréshatárát feszegette, így a legtöbb ember nem vett észre egy másik különös eseményt, amely a bolygó felszínén zajlott, és nem kötötte azt össze az égi flottával.

A világ nagyvárosaiban ténfergő öregek tűntek fel. Mindnyájan hasonlóan néztek ki: nagyon öreg arc, hosszú fehér haj és szakáll, hosszú fehér köntös. Eleinte, mielőtt a fehér köntös, a fehér szakáll meg a fehér haj bekoszolódott volna, hóembernek néztek ki. Nem tartoztak egyik rasszhoz sem, inkább mintha keveredett volna bennük minden etnikum. Nem tudták papírokkal igazolni magukat vagy a nemzetiségüket, nem tudták megmagyarázni, honnan jöttek.

A következőket ismételték el minden járókelőnek a helyi nyelven, erős akcentussal:

– Isten vagyunk. Mi teremtettük ezt a világot, kérem, adnának nekünk egy kis ételt?

Ha egy-két öreg mondja ezt, akkor hajléktalanszállóra vagy aggok házába küldik őket, mint a hajléktalan demenseket. Csakhogy öreg emberek és asszonyok milliói mondták ugyanazt, ami teljesen más helyzet.

A ténfergő öregek száma fél hónap alatt harmincmilliónál is többre nőtt. Ott voltak New York, Peking, London, Moszkva utcáin... mindenütt látni lehetett őket, erre-arra csoszogtak, megállt miattuk a forgalom. Néha olybá tűnt, hogy többen vannak, mint az adott város lakói.

Az volt a legszörnyűbb, hogy mind ugyanazt ismételtgették:

– Isten vagyunk. Mi teremtettük ezt a világot, kérem, adnának nekünk egy kis ételt?

Az emberek csak most fordították figyelmüket az űrhajókról a hivatlan vendégek felé. Ekkoriban nagyszabású meteorzápor ért minden kontinenst, és minden lenyűgöző csillaghullás után

jelentősen megnőtt az adott térségben ténfergő öregek száma. Alapos megfigyelés után a következő hihetetlen tényre derült fény: az öregek az égből jönnek, az idegen űrhajókról.

A különleges védőrétegű űrruhájukban vetették magukat bele a légkörbe, mintha úszómedence lenne. Ahogy a légköri súrlódás elégette a ruha felszínét, az a védőréteg megóvta viselőjét a hőtől és lassította a zuhanását. A gondos tervezésnek köszönhetően a lassulás sosem haladta meg a 4G-t, ami jóval belül esett az öreg vándorok testének tűrőképességén. A földet érés pillanatára a sebességük szinte a nullához közelített, mintha csak egy padról ugrottak volna le. Ennek ellenére sokuk mégis kifícamította a bokáját. Ezzel egy időben a védőréteg nyom nélkül elégett körülöttük.

A meteorzáporok folytatódtak. Újabb vándorok értek földet. A számuk már a százmillióhoz közeledett.

Minden ország kormánya igyekezett képviselőket keresni a vándorok között, de ők állították, hogy az istenek abszolút egyenrangúak, bármelyikük képviselheti mindnyájukat. Így az Egyesült Nemzetek rendkívüli ülésén egy találomra kiválasztott öreg vándor lépett a terembe, akit a Times Square-en találtak, és aki tűrhetően beszélt angolul.

Láthatóan azok közé tartozott, akik elsőként értek földet: a köntöse koszos volt és csupa lyuk, fehér szakálla annyira elkoszolódott és összecsomósodott, akár egy felmosórongy. A feje felett dicsfény helyett pár hűséges légy lebegett. Egy bambusz sétabotra támaszkodva a kerek tárgyalóasztalhoz csoszogott és a vezetők tekintete előtt helyet foglalt. Felnézett a főtitkára, arcán ugyanaz a gyermeki mosoly tükröződött, mint minden öreg vándor arcán.

– Még... nem... reggeliztem.

Hozattak reggelit. Az emberek világszerte bámulták, hogy úgy fal, mint aki majd' éhen hal, párszor félre is nyelt. A pirítós, virsli és saláta gyorsan eltűnt, majd követte egy nagy pohár tej. Aztán újra ártatlan mosollyal nézett a főtitkára.

– Haha... ööö... bor nincs? Egy kis pohárka is elég.

Hoztak egy pohár bort. Kortyolgatta és elégedetten bólogatott.

– Éjjel egy rakás újonnan érkezett elfoglalta a kedvenc metrórácsomat, amely meleg levegőt fűjt. Új alvóhelyet kellett keresnem a Times Square-en. De ettől a bortól felélednek az ízületeim... Nem tudna megmasszírozni? Csak egy kicsit.

A főtitkár elkezdte masszírozni az öreg vándor hátát, aki a fejét csóválva sóhajtott.

– Sajnálom, hogy ennyi gondot okozok.

– Honnan jönnek? – kérdezte az Egyesült Államok elnöke.

Az öreg vándor a fejét rázta.

– A civilizáció csak zsenge korában helyhez kötött. A bolygók és csillagok ingatagok, változnak. A civilizáció is kénytelen folyamatosan mozgásban lenni. Mire fiatal nő lesz, már többször költözött. Aztán felfedezi: egyik bolygó sem olyan stabil környezet, mint egy zárt űrhajó. Úgyhogy űrhajóban rendezkedik be, és a bolygókra csak kirándul. Vagyis minden felnőtt civilizáció űrjáró civilizáció, amely megállás nélkül vándorol a kozmoszban. Az űrhajó az otthona. Honnan jövünk? Az űrhajókról jövünk – mutatott fel az egyik koszos ujjával.

– Hányan vannak?

– Kétmilliárdan.

– Kik maguk igazából? – A főtitkár kénytelen volt megkérdezni, mert az öreg vándorok szakasztott úgy néztek ki, mint az emberek.

– Már sokszor elmondtuk – legyintett türelmetlenül az öreg vándor. – Istenek vagyunk.

– Meg tudná magyarázni?

– A mi civilizációnk, nevezzük istencivilizációnak, már jóval azelőtt létezett, hogy a Föld létrejött. Amikor az istencivilizáció aggkorba lépett, az újonnan kialakult Földön elvetettük az élet magvait. Aztán az istencivilizáció fénysebességhez közel utazva időugrást végzett. Amikor a Földön megfelelő szintre fejlődött az élet, visszatértünk, meghonosítottuk az ősi génjeinken alapuló új fajt, eltüntettük az ellenségeit, és gondosan irányítottuk az evolúcióját, amíg a Föld egy olyan új civilizált faj otthona nem lett, mint mi.

- Hogyan várja, hogy ezt elhiggyük?
- Egyszerű.

Akkor egy féléves időszak kezdődött az állítások bizonyítására. Az emberek döbbenetben nézték, hogy az űrhajók leküldik az élet eredeti tervét és képeket a primitív Földről. Az öreg útmutatását követve az emberek hihetetlen gépeket ástak ki a földburok mélyéből, amelyek hosszú eónokon keresztül figyelték és szabályozták a bolygó bioszféráját.

Az emberek végül kénytelenek voltak elhinni. A földi élet szempontjából tényleg az istenek voltak Isten.

3.

Az Egyesült Nemzetek harmadik rendkívüli közgyűlésén a főtitkár az emberi faj nevében végre feltette istennek a kulcskérdést: miért jöttek a Földre?

– Mielőtt erre a kérdésre válaszolnék, meg kell ismerniük a civilizáció helyes fogalmát. – Isten a hosszú szakállát simogatta. Ugyanaz az isten volt, aki az első rendkívüli közgyűlésen is részt vett fél évvel korábban. – Maguk szerint a civilizáció hogyan fejlődik idővel?

– A földi civilizáció jelenleg a gyors fejlődés állapotában van – felelte a főtitkár. – Ha nem történik olyan természeti katasztrófa, amelyet nem tudunk elhárítani, akkor a fejlődésünk a végtelenségig folytatódhat.

– Tévedés. Gondolkodjon. Mindenki megéli a gyerekkort, ifjúságot, középkort, öregkort és végül elérkezik a halálhoz. A csillagokkal ugyanez a helyzet. Sőt, az egész világegyetem ugyanezen megy keresztül. Még maga a világegyetem is véget ér egy nap. Miért lenne kivétel egy civilizáció? Nem, a civilizáció is megöregszik és meghal.

- Ez pontosan hogyan történik?

– A különböző civilizációk különféleképpen öregszenek és halnak meg, mint ahogy az egyes embereknek is különféle betegségektől vagy csak az öregségtől huny ki az életük. Az istencivilizációnál az aggkor első jele az volt, hogy minden egyén élethossza szélsőségesen megnőtt. Addigra az istencivilizációban minden egyén négyezer földi évnek megfelelő élethosszra számíthatott. A kétezredik évre a gondolataik teljesen elmeszesedtek, és elvesztettek minden kreativitást. Mivel ilyen egyének kezében volt a hatalom, új élet nehezen született és fejlődött. A mi civilizációnk akkor öregedett el.

– És aztán?

– A civilizáció aggkorának második jele a Gépbölcső kora volt.

– Az mi?

– Akkorra a gépek már nem szorultak a készítőikre. Függetlenül működtek, saját magukat tartották karban és maguktól fejlődtek. Az okosgépek megadtak mindent, amire szükségünk volt, nemcsak anyagi, de pszichológiai értelemben is. Nem kellett erőfeszítéseket tennünk a megélhetésért. A gépek gondunkat viselték, és úgy éltünk, mintha kényelmes bölcsőben feküdnénk. Gondoljanak bele: ha a primitív Föld dzsungeljei tele lettek volna kimeríthetetlen gyümölcskészlettel és szelíd állatokkal, amelyek hön áhították volna, hogy élelmül szolgáljanak, hogyan fejlődött volna a majom emberré? A Gépbölcső ilyen dzsungel. Fokozatosan elfelejtettük a saját technológiánkat és tudományukat. A civilizációnk ellustult és kiüresedett, kihalt a kreativitás és a törekvés, ami csak még jobban felgyorsította az öregedést. Amit most látnak, az a haldokló istencivilizáció.

– Akkor... elmondaná, hogy miért jött az istencivilizáció a Földre?

– Már nincs otthonunk.

– De... – mutatott felfelé a főtitkár.

– A hajóink öregek. Igaz, hogy a hajókon a mesterséges környezet stabilabb, mint bármelyik természetes környezet, beleértve a Földét is, de a hajók öregek, maguk el sem tudják képzelni, mennyire öregek. A régi alkatrészek elromlottak. Az eónok során felgyűlt kvantumhatás egyre több szoftverhibát okoz. A rendszerek

karbantartó funkciói mind több áthághatatlan akadállyal találkoznak. Az életkörülmények a hajókon egyre romlanak. Az egyéni élethez szükséges kellékek napról napra fogynak. Épp csak életben tudunk maradni. A hajókon lévő húszezer város levegőjét szennyezés és kétségbeesés tölti meg.

– Nincsen megoldás? Új alkatrészek? Szoftverfejlesztés?

Isten a fejét rázta.

– Az istencivilizáció az utolsó éveiben jár. Kétmilliárd haldokló férfi és nő vagyunk, akik háromezer évnél is idősebbek. Előttünk már sok száz nemzedék élt a Gépbölcső kényelmében. Réges-rég elfelejtettük a saját technológiánkat. Már nem tudjuk megjavítani a hajókat, amelyek sok tízmillió éve maguktól működnek. Sőt, még annyira sem vagyunk képesek tanulmányozni és megérteni a technológiát, mint maguk. Egy izzófoglalatot sem tudunk bekötni, vagy megoldani egy másodfokú egyenletet...

– Egy nap a hajók azt mondták nekünk, hogy közel vagyunk a teljes összeomláshoz – folytatta isten kisvártatva. – A meghajtórendszer már nem tudja a fénysebesség közelében mozgatni a hajókat. Az istencivilizáció csak sodródni tud, a fénysebességnek tizedét sem érzük el, és az ökológiai ellátórendszer az összeomlás küszöbére jutott. A gépek már nem tudnak kétmilliárdunkat életben tartani. Megoldást kellett keresnünk.

– Sosem jutott eszükbe, hogy ez megtörténhet?

– Dehogynem. Kétezer éve a hajók már figyelmeztettek. Akkor kezdtük meg az élet elültetését a Földön, hogy öregkorunkra legyen támaszunk.

– Kétezer éve?

– Természetesen a hajóink idejét értem ezen. Maguknak az három egész ötmilliárd év, amikor a Föld először lehűlt.

– Van egy kérdésünk: azt mondja, elfelejtettek minden technológiát. Az élet elültetése nem igényel technológiát?

– Ó. Az élet fejlődését egy bolygón elindítani nem nagy művelet. El kell szórni pár magot, aztán az élet magától megsokszorozódik és

fejlődik. Ilyen szoftverünk már a Gépbölcső kora előtt volt. Csak el kell indítani a programot, és a gépek mindent intéznek. Egy bolygót életképesé tenni, fejlődőképes civilizációt teremteni elsősorban idő kérdése, pár milliárd évé. Mivel majdnem fénysebességgel repültünk, szinte végtelen sok idő állt a rendelkezésünkre. Most azonban az istencivilizáció hajói meg sem közelítik a fénysebességet. Akkor még lenne esélyünk új civilizációt és új életet teremteni, lenne választásunk. A lassúság csapdájába estünk. Azokat az álmokat nem tudjuk megvalósítani.

– Szóval a Földön akarják tölteni életük alkonyát?

– Igen, igen. Reméljük, hogy gyermeki kötelességüknek tekintik, hogy befogadjanak minket. – Isten remegve a botjára támaszkodott, ahogy próbált meghajolni a nemzetek vezetői előtt, és majdnem orra esett.

– De hogyan akarnak itt élni?

– Ha együtt akarnánk maradni, akkor maradhatnánk az űrben, meghalhatnánk ott. Szeretnénk, ha befogadnának a társadalmaikba, családjaikba. Az istencivilizáció gyerekkorában nálunk is voltak családok. A gyermekkor a legértékesebb időszak. Mivel az önök civilizációja még a gyerekkorát éli, ha visszatérhetünk ebbe a korba, és életünk végéig a család melegében élhetünk, az jelentené nekünk a legnagyobb boldogságot.

– Kétmilliárdnyian vannak. A Földön minden családnak be kéne fogadni egyet vagy kettőt önök közül.

A főtitkár szavai után csend lett a teremben.

– Igen, igen, sajnálom, hogy ennyi gondot okozunk... – mondta isten még mindig meghajolva, lopott pillantásokat vetve a főtitkára és a vezetőkre. – Természetesen hajlandók vagyunk kárpótlást adni.

Intett a botjával, és még két fehér szakállú isten sétált be, akik egy ezüstös, fémes láda súlya alatt rogyadoztak.

– Ezek nagysűrűségű információtárolók. Szisztematikusan tárolják mindazt a tudást, amit az istencivilizáció a tudomány és technológia

minden területén megszerzett. Ezzel a civilizációjuk ugrásszerűen fejlődhet. Szerintem ennek örülni fognak.

A főtitkár és az összes vezető a fémládára nézett és próbálta titkolni az izgatottságát.

– Istenről gondoskodni az emberiség kötelessége. Természetesen együttműködést igényel a nemzetek között, de elviekben...

– Sajnálom, hogy ennyi gondot okozunk. Sajnálom, hogy ennyi gondot okozunk... – Isten szeme megtelt könnyel, és nem emelkedett fel a meghajlásból.

Miután a főtitkár és a vezetők elhagyták az üléstermet, látták, hogy több tízezer isten gyűlt össze az ENSZ épülete körül. Bólogató fehér fejek tengere töltötte meg a teret, a levegőt pedig elmormolt szavak. A főtitkár figyelmesen fülelt és rájött, hogy mind ugyanazt mondják különféle nyelveken, ugyanazt az egy mondatot:

– Sajnálom, hogy ennyi gondot okozunk. Sajnálom, hogy ennyi gondot okozunk...

4.

Kétmilliárd isten érkezett a Földre. Különleges védőrétegből készült ruhában zuhantak át a légkörön. Olyankor élénk, színes csíkot lehetett látni az égen még nappal is. Miután az istenek leszálltak, szétszóródtak és otthont találtak egy egész ötmilliárd családnál.

Az istenek tudományos és technológiai tudásától mindenki reménykedve álmódott a jövőről, mintha az emberiség egyik napról a másikra a Paradicsomba készülne belépni. Az öröm hatására minden család szívesen fogadta be istent.

Aznap délelőtt Csiu-seng és családja, ahogy a falu összes családja, a falu bejáratánál álltak, hogy fogadják a Hszicenbe kirendelt isteneket.

– Csodálatos nap – mondta Jü-lien.

A kijelentést nem csupán az érzései sugallták. Az űrhajók az éjszaka folyamán eltűntek, az égbolt újra tágnak és végtelennek tűnt. Emberek nem léphettek a hajókra. Nem az istenek utasították el a kérést, maguk a hajók nem adtak engedélyt. Nem fogadták a különféle primitív szondákat, amelyeket a Föld küldött, szorosán lezárták a zsilipjeiket. Miután az istenek utolsó csoportja is kiugrott a légkörbe, az összes űrhajó egyszerre elhagyta a Föld körüli pályát, mind a húszezer. Nem mentek azonban messze, csak az aszteroidaövig.

A hajók ugyan öregek voltak, ám a régi rutin továbbra is érvényben maradt. Egyetlen feladatuk az istenek szolgálata volt. Ezért nem mentek messzire; ha az isteneknek újra szükségük lesz rájuk, eljönnek.

Két busz érkezett a megyeszékhelyről, az hozta a Hszicennek jutó százhat istent. Csiu-seng és Jü-lien találkoztak a családjukhoz kirendelt istennel. A házaspár közrefogta az istent, és karjánál fogva szeretettel hazavezették a napsütésben. Ping-ping és Csiu-seng apja mosolyogva ment mögöttük.

– Isten... ööö, isten nagypapa. – Jü-lien közel hajolt isten vállához, a mosolya ragyogott, akár a nap. – Úgy hallom, a tőletek kapott technológia révén hamarosan megtapasztalhatjuk, mit jelent az igazi kommunizmus! Akkor mindenki megkapja, amire csak szüksége van. Semmi nem kerül majd pénzbe, az ember csak bemegy a boltba és leveszi a polcról.

Isten mosolyogva bólogatott, fehér haja lobogott. Erős akcentussal beszélt kínaiul:

– Igen, de a „mindenkinek szüksége szerint” csak a civilizáció legalapvetőbb szükségleteit fedezi. A tőlünk kapott technológiával olyan virágzó és kényelmes élet köszönt rátok, amelyet elképzelni sem tudtok.

Jü-lien nevetett, és az arca kinyílt, akár a virág.

– Nem, nem. A „mindenkinek szüksége szerint” nekem bőven elég!

– Ühüm – értett egyet nyomatékosan Csiu-seng apja.

– Örökké élhetünk anélkül, hogy megöregednénk, mint ti? – kérdezte Csiu-seng.

– Nem élhetünk örökké öregedés nélkül, csak mi tovább élhetünk nálatok – magyarázta isten. – Nézd meg, én milyen öreg vagyok! Véleményem szerint, ha valaki háromezer évnél tovább él, akkor már nem is él. Az egyén szélsőségesen hosszú élete végzetes lehet a civilizáció számára.

– Á, nem kell nekem háromezer év. Csak háromszáz. – Csiu-seng apja most már úgy nevetett, akár Jü-lien. – Akkor most is fiatalembernek számítanék. Talán egyszer még lehetek... hahaha.

A falu olyan ünneplést csapott, mintha kínai újév lett volna. Minden család díszebédet rendezett az istenének, és Csiu-seng családja sem volt kivétel.

Csiu-seng apja hamar berúgott a jó évjáratú *huangcsiutól*²². Megveregette isten vállát.

– Ti aztán szép kis firmák vagytok! Annyi élőlényt teremteni... ti tényleg természetfelettiök vagytok.

Isten is ivott, ám az ő feje tiszta maradt. Legyintett.

– Természetfelettiök? Nem, nem. Az csak tudomány. Amikor a biológia elér bizonyos szintet, életet teremteni olyan, mint gépeket építeni.

– Mondod te, de a mi szemünkben halhatatlan vagy, aki leereszkedett közénk.

Isten a fejét rázta.

– A természetfeletti lények sosem hibáznak. Mi egyik hibát a másik után követtük el a teremtések közben.

– Hibákat vétettetek a teremtésünk közben? – nyílt nagyra Jü-lien szeme. Az ő képzeletében a sok élet teremtése ahhoz hasonlított, mint amikor ő megszülte Ping-pinget nyolc éve. Hibázásról szó sem lehetett.

– Sokat. Mondok egy viszonylag friss példát. A világteremtő szoftver hibákat vétett a földi környezet elemzése közben, ezért jelentek meg a dinoszauruszok: hatalmas test, csekély alkalmazkodóképesség. Végül a ti fejlődésetek miatt ki kellett őket irtani. Vagy jöjjünk még közelebb időben: az ókori égei civilizáció eltűnése után a világteremtő szoftver azt hitte, hogy a földi civilizáció megalapozása sikeresen megtörtént. Abba hagyta a megfigyelést és a mikromenedzselést, mintha egy felhúzott órát magára hagyna. Ez további hibákhoz vezetett. Például engednie kellett volna, hogy az ókori görög civilizáció magától fejlődjön, megállítani a makedón hódítást és az azt követő római hódítást. Noha végül mindkettő a görög civilizáció örököse lett, a görög fejlődés iránya megváltozott...

Csiu-seng családjából senki nem értette ezt, de tisztelettel hallgatták.

– Aztán két nagyhatalom jelent meg a Földön: a Han-Kína és a Római Birodalom. A korábbi görög helyzettől eltérően ezeket viszont nem lett volna szabad egymástól elszigetelni, hogy külön fejlődjenek. Kapcsolatba kellett volna kerülniük egymással...

– Ez a „Han-Kína”, amiről beszélsz, a Han-dinasztia? Liu Pang és Hszieng Jü? – Csiu-seng apja végre hallott valamit, amit értett. – De mi az a „Római Birodalom”?

– Azt hiszem, egy akkori külföldi ország – próbálta neki magyarázni a fia. – Nagyon nagy volt.

Az apja nem értette.

– Miért? Amikor a Csing-dinasztia alatt megérkeztek az idegenek, nagyon megverték minket. Még korábban kellett volna érkezniük? A Han-dinasztia idején?

Isten nevetett ezen.

– Nem, nem, akkor Han-Kína olyan erős volt, mint a Római Birodalom.

– Az akkor sem jó. Ha két nagyhatalom találkozik, nagy háború lett volna. Folyókban ömlött volna a vér.

Isten bölintott. Az evőpálcikával szójaszószban párolt marhahúsért nyúlt.

– Elképzeltető. De ha az a két nagy civilizáció, a nyugati és keleti találkozik, csodás szikrák pattantak volna ki, és nagyban segítette volna az emberiség fejlődését... Ha azokat a hibákat elkerültük volna, a Föld mostanra már a Marsot gyarmatosítaná, és a szondáitok elhagyták volna a Szíriuszt is.

Csiu-seng apja felemelte a *huangcsiu* tálat és csodálattal mondta:

– Mindenki azt mondja, az istenek a bölcsőjükben elfelejtették a tudományt, de te még mindig olyan sokat tudsz.

– A bölcsőbeli kényelemhez fontos tudni valamicskét filozófiáról, művészetről, történelemlről. Csak a közismert tényeket, nem igazi tudást. Sok földi tudósnaak vannak sokkal mélyebb gondolatai.

Az isteneknek az emberi társadalomban töltött első pár hónap jelentette az aranykort, amikor harmóniában éltek az embercsaládokkal. Mintha visszatértek volna az istencivilizáció gyerekkorába, teljesen belemerültek a családi élet rég elfeledett melegébe. Úgy érezték, így a legjobb eltölteni rettenetesen hosszú életük utolsó éveit.

Csiu-seng családjának istene élvezte a békés életet ebben szép dél-kínai faluban. Minden áldott nap lement a bambuszligettel övezett tóhoz horgászni, beszélgetett öregekkel a faluból, sakkozott, és általában véve jól érezte magát. A legnagyobb szenvedélye a népi operák voltak. Amikor vándorszínház érkezett a faluba és a közeli városba, elment minden előadásra.

A *Pillangószerelmesek* volt a kedvenc operája. Egy előadással be sem érte. Követte a társulatot jó ötven kilométeren át, zsinórban többször végignézte a műsort. Végül Csiu-seng bement a városba és megvette neki az operát video-CD-n. Isten annyiszor megnézte, hogy már el tudta dúdolni pár sorát, méghozzá egész jól.

Egy nap Jü-lien felfedezett egy titkot. Azt súgta férjének és az apósának:

– Tudtátok, hogy amikor isten nagypapa végignézi az operát, elővesz a zsebéből egy kis kártyát? És a kártyát nézve dúdol. Az előbb meglestem. Az a kártya egy fénykép. Egy nagyon szép fiatal nő van rajta.

Aznap este isten újra megnézte a *Pillangószerelmeseket*. Utána elővette a csinos nő fényképét és dúdolni kezdett. Csiu-seng apja halkán odament.

– Isten nagypapa... az a régi barátnőd?

Isten megriadt. Gyorsan eldugta a fényképet és úgy mosolygott Csiu-seng apjára, akár egy gyerek.

– Haha. Igen, igen, kétezer évvel ezelőtt őt szerettem.

Jü-lien, aki hallgatózott, elfintorodott. *Kétezer évvel ezelőtt!* A korát tekintve ez elég perverznek hangzott.

Csiu-seng apja meg akarta nézni a fényképet, de isten annyira féltette, hogy kínos lett volna elkérni. Így aztán Csiu-seng apja megelégedett azzal, hogy meghallgassa isten visszaemlékezését.

– Akkor még mind fiatalok voltunk. A kevesek közé tartozott, akiket nem kábított el teljesen a Gépbölcső élete. Nagy felfedezőutat indított a világegyetem végére. Á, ne gondolkodj rajta sokat. Nagyon nehéz megérteni. Ezt az utazást akarta arra használni, hogy felélessze az istencivilizációt, amely mélyen aludt a Gépbölcsőben. Persze csak egy szép álm volt. Szerette volna, hogy vele tartsak, de nem volt bátorságom. A világegyetem végtelen üressége megijesztett. Húszmilliárd fényéves utazás lett volna. Úgyhogy maga ment. De kétezer év elteltével is vágyom utána.

– Húszmilliárd fényév? Akkora távolság, amekkorát a fény húszmilliárd év alatt megtesz? Ejha! Az nagyon sok. Akkor örökre búcsút mondtatok egymásnak. Isten nagypapa, el kell felejtened. Soha nem fogod már viszontlátni.

Isten bólított és nagyot sóhajtott.

– Már ő is annyi idős, mint te, nem? – kérdezte Csiu-seng apja.

Isten felriadt a révedezésből. A fejét rázta.

– Nem, nem. Ilyen hosszú útnál a felderítőhajó majdnem fénysebességgel repül. Vagyis ő még mindig nagyon fiatal, csak én öregedtem meg. Te nem fogod fel, milyen nagy a világegyetem. Amit te örökkévalóságnak hiszel, az csak egy homokszem a téridőben. Persze az, hogy nem érted és nem érzed át, néha áldás.

5.

Az istenek és emberek közötti mézeshetek hamar véget értek. Az emberek eleinte eksztatikus örömmel fogadták az istenek tudományos anyagait, mert azt hitték, hogy azok segítségével egyik napról a másikra megvalósíthatják az álmaikat. Az istenektől kapott interfészeszköznek hála hatalmas mennyiségű adatot másoltak át sikeresen a tárolóeszközökről. Az információt lefordították angolra, és a viták elkerülésére a világ minden nemzete kapott egy példányt.

Csakhogy rá kellett jönniük, hogy az isteni technológia a gyakorlatban megvalósíthatatlan, legalábbis ebben az évszázadban. Képzeljük csak el, hogy az ókori egyiptomiaknak egy időutazó ad információt a modern technológiáról, és sejthetjük, hogy milyen kínos helyzetbe kerültek az emberek.

Ahogy a kőolajkészletek kimerülése fenyegette az emberi fajt, mindenkinek az energiatechnológia járt a fejében. A tudósok és mérnökök azonban rájöttek, hogy az istencivilizáció energiatechnológiája használhatatlan a kor emberei számára. Az istenek energiaforrása az anyag-antianyag annihilációra, azaz megsemmisülésre épült. Ha az emberek megértik is az összes információt, és sikerül építeniük egy annihilációs hajtóművet és generátort (ennek a nemzedéknek lehetetlen feladat), akkor sem érnek vele semmit. Ugyanis a hajtóművekhez szükséges antianyagot a mélyűrben kell bányászni, és az istenek adatai szerint a legközelebbi antianyagforrás a Tejút és az Androméda-galaxis között van, ötszázötvenezer fényévnnyire.

A fénysebesség-közeli csillagközi utazás technológiájához szükség volt a tudományos tudás minden területére, márpedig az istenek

feltárta elméletek és technikák zöme az ember számára felfoghatatlannak bizonyult. Csak az alapok megértése legalább fél évszázados munkát követelt a tudósoktól. Az eleinte reményteli tudósok irányított atommaghasadásról kerestek információt az istenektől kapott anyagban, de nem találtak semmit. Ez érthető is volt: a mi energiatudományi szakirodalmunkban sem szerepel, hogyan kell két botot összedörgölve tüzet gyújtani.

Ugyanez volt a helyzet más tudományos területeken is, mint például az információtudomány és élettudomány terén is (beleértve az emberi élethossz titkát). Még a legkiválóbb elmék sem értették az istenek tudományát. Akkora szakadék tátongott az istenek tudománya és az emberi tudomány között, amekkorát lehetetlen volt áthidalni.

A Földre érkezett istenek semmiben nem tudtak segíteni a tudósoknak. Ahogy azt az isten mondta az ENSZ-ben, a mai istenek közül kevesen tudtak akár egy másodfokú egyenletet is megoldani. Az aszteroidák között lebegő űrhajók pedig nem reagáltak az emberek hívására. Az emberi faj olyan volt, mint egy csapat általános iskolás, akiknek hirtelen PhD-szintű anyagot kellett megérteniük, ráadásul oktató nélkül.

Ugyanakkor a Föld lakossága hirtelen kétmilliárddal megnőtt. Mind igen idős egyének, akik már nem termeltek. A legtöbbjüket különféle betegségek gyötörték, és példátlan nyomást gyakoroltak az emberi társadalomra. Így azután minden kormány jelentős járandóságot fizetett minden családnak, ahol isten élt. Az egészségügy és más infrastruktúrák elérték a töréspontot. A világgazdaság az összeomlás szélére sodródott.

Isten és Csiu-seng családja között megromlott a harmonikus kapcsolat. A család egyre inkább égből pottyant tehernek látta. Megvetették, de mindannyian más okból.

Jü-lien gyakorlatias okból, amely a legközelebb állt az alapvető problémához: isten elszegényítette a családját. Isten az egész családból tőle tartott a legjobban, az asszony nyelve éles volt, akár a kés, jobban félt tőle, mint a fekete lyukaktól és szupernóváktól.

Amikor az asszony igazi kommunizmusról szőtt álma szertefoszlott, állandóan abajgatta istent: *Mielőtt jöttél, a családunk jól és kényelemben élt. Akkor minden jó volt. Most minden rossz. És csak miattad. Nagy balszerencse, hogy egy ilyen vén bolondot varrtak a nyakunkba.* Amikor csak tehetete, szapulta istent.

Isten ráadásul krónikus hörghurutól szenvedett. Nem volt költséges a kezelése, de folyamatos ellátást és állandó pénzkidrást jelentett. Végül Jü-lien egy nap megtiltotta Csiu-sengnek, hogy elvigye istent a városi kórházba és gyógyszereket vegyen neki. Amikor a kommunista párt falusi titkára ezt megtudta, felkereste Csiu-sengék házáat.

– Fizetniük kell a családi istenük ellátását – közölte Jü-liennel. – A városi orvostól tudom, hogy ha nem kezelik a hörghurutot, az tüdőátáguláshoz vezethet.

– Ha kezelteni akarja, akkor fizesse a falu vagy a kormány! – kiabált a titkárral Jü-lien. – Megdolgozunk a pénzért.

– Jü-lien, az istengondozási törvény értelmében a családnak kell viselnie ezeket az apróbb orvosi kiadásokat. A kormány úgy állapította meg a családoknak folyósított járadékot, hogy abban ez a költség benne van.

– Az a járadék semmire se elég!

– Nem beszélhet így. Miután elkezdtek kapni a járadékot, vettek tehenet, átálltak propán-bután tűzhelyre, és új színes tévét vásároltak! Most meg azt akarja mondani, hogy nincs pénzük istent orvoshoz vinni? Mindenki tudja, hogy ebben a családban a maga szava dönt. Nem köntörfalazok: most az egyszer segítek, de ne kísértse a szerencsáját! Legközelebb nem én jövök, hogy győzködjem, hanem a Megyei Istengondozási Tanács. Akkor aztán nagy bajban lesz.

Jü-liennek nem volt választása, továbbra is fizetniük kellett isten orvosi ellátását, viszont ettől kezdve még cudarabbul bánt vele.

Egyszer isten azt mondta Jü-liennek:

– Ne aggódj. Az emberek nagyon okosak, gyorsan tanulnak. Még egy évszázad, és az istenek tudásának legegyszerűbb vonatkozásai alkalmazhatóak lesznek az emberi társadalomra. Akkor jobb lesz az életek.

– Azt a mindent! *Egy évszázad?* Hallod, amit mondasz? – Jü-lien éppen mosogatott, hátra sem nézett istenre.

– Az nagyon rövid idő.

– Nektek! Azt hiszed, mi olyan sokáig élünk? Egy évszázad múlva már a csontjaim sem lesznek meg! De hadd kérdezzem meg: *te* meddig élsz még?

– Á, én gyertyaláng vagyok a szélben. Megelégszem még három-négyszáz évvel.

Jü-lien egy egész rakás tányért ejtett a padlóra.

– Ennek nem így kéne lennie! Szóval úgy gondolod, hogy nemcsak én gondoskodom rólad egész életemben, de még a fiam, sőt unokáim is tíz nemzedéken át? Miért nem halsz már meg!?

Csiu-seng apja csalónak látta istent, ami amúgy elég széles körben elterjedt véleménynek számított. Mivel a tudósok nem értették a tudományos dokumentumokat, nem volt mi bizonyítsa a hitelességüket. Talán az istenek csak becsapják az emberiséget. Csiu-seng apja sok bizonyítékot talált ennek alátámasztására.

– Te vén svindler, gyalázatos vagy – mondta egy nap istennek. – Túl lusta vagyok, hogy lebuktassalak. Nem éri meg a fáradságot. Még az unokámnak se éri meg.

Isten megkérdezte, mit talált.

– Kezdem a legegyszerűbbel: a tudósaink tudják, hogy az ember a majomból fejlődött ki, igaz?

Isten bólintott.

– Pontosabban a primitív emberszabásúakból.

– Akkor hogyan mondhatjátok, hogy ti teremtettetek? Ha embereket akartatok teremteni, miért nem egyből ebben az alakban

teremtettetek meg bennünket? Minek kellett először primitív emberszabásúakat teremteni, aztán végigmenni az egész macerás evolúción? Semmi értelme.

– Az ember csecsemőként kezdi, aztán felnőtté érik. A civilizáció ugyanígy primitív állapotból fejlődik ki. A tapasztalat hosszú útját nem lehet kihagyni. Valójában az ember sokkal primitívebb fajjal indult, a majom már nagyon fejlett stádium volt.

– Ez csak hablaty, nem hiszem el. Jól van, akkor mondok valamit, ami nyilvánvalóbb. Az unokám fedezte fel. A tudósaink szerint volt élet a Földön hárommilliárd éve. Ezt elismered?

Isten bölintott.

– A becslés nagyjából helytálló.

– Akkor hárommilliárd évesek vagytok?

– A ti viszonyítási rendszeretek szerint igen, de a hajónké szerint csak háromezeröttszáz évesek. A hajóink majdnem fénysebességgel repültek, az idő sokkal lassabban telt nekünk, mint nektek. Persze időnként pár hajó lelassított és eljött a Földre, hogy igazításokat végezzen az evolúción. De ehhez nem kellett sok idő. A hajók visszatértek a flottába, amely a fénysebességhez közel repült, és folytattuk az idő átugrását.

– Baromság – horkantott Csiu-seng apja megvetően.

– Apa, ez a relativitás-elmélet – szólt közbe Csiu-seng. – A tudósaink bizonyították.

– Relativitás, egy frászt! Te is csak meg akarsz etetni. Lehetetlen. Az idő talán olyan, mint a szezámagolaj, más-más sebességgel tud folyni? Annyira öreg még nem vagyok, hogy bevegym. De te... az a sok könyv csak meghülyített, fiam!

– Be tudom bizonyítani, hogy az idő különböző sebességgel folyik – mondta isten, és az arca maga volt a misztérium. Elővette kétezeréves kedvese fényképét és Csiu-sengnek adta. – Nézd meg alaposan, memorizálj minden részletet.

Amint Csiu-seng egy pillantást vetett a képre, tudta, hogy emlékezni fog minden részletre. Lehetetlen volt elfelejteni. Az

istenekhez hasonlóan a nőben is keveredett minden etnikum. A bőre meleg elefántcsontszín volt, a szeme olyan életteli, hogy szinte énekelt, azonnal rabul ejtette Csiu-seng lelkét. Nő volt az istenek között, a nők istene. Az istenek szépsége úgy ragyogott, akár egy második nap. Emberek sosem látták, elviselni sem tudták.

– Szinte folyik a nyálad! – Jü-lien kikapta a fényképet Csiu-seng kezéből, de mielőtt megnézhetné volna, az apósa elvette tőle.

– Hadd lássam – morogta Csiu-seng apja. A képet közel vitte vén szeméhez. Egy hosszú pillanatig nem moccant, mintha erőt merítene a fényképből.

– Mért olyan közélről nézed? – kérdezte Jü-lien megvetően.

– Fogd be. Nincs nálam a szemüvegem – felelte Csiu-seng apja. A kép szinte az arcához ért.

Jü-lien pár pillanatig megvetően nézett az apósára, aztán ajkát biggyesztve kiment a konyhába.

Isten kivette a képet Csiu-seng apjának kezéből, aki alig akarta elengedni.

– Emlékezzetek minden részletre! Holnap ilyenkor megint megnézhetitek.

Másnap apa és fia alig szóltak egymáshoz. A fiatal nő járt az eszükben, nem volt mit mondaniuk. Jü-lient még a szokottnál is pocsékabb kedvében találták.

Végül elérkezett az idő. Isten láthatóan elfeledkezett róla, Csiu-seng apjának kellett emlékeztetnie. Akkor isten elővette a fényképet, amely egész nap a két férfi eszébe járt, és először Csiu-sengnek adta.

– Nézd meg alaposan. Látsz rajta változást?

– Nem igazán. – Csiu-seng feszülten fürkészte a képet. Egy idő múlva észrevett valamit. – Aha! A két ajka közti rés valamivel kisebb. Nem sokkal, csak kicsit. A szája sarka...

– Nem szégyelled magad? Ennyire megnézni egy nőt? – Jü-lien megint kikapta a kezéből a képet, de az apósa ismét elvette tőle.

– Hadd lám... – Csiu-seng apja feltette a szemüvegét és alaposan megszemlélte a fényképet. – Igen, a nyílás keskenyebb. De van itt más is, amit nem vettél észre, fiam. Nézd ezt a hajtincset. A tegnapihoz képest jobbra van.

Isten elvette a képet.

– Ez nem fénykép, hanem televíziós vevő.

– Tévé?

– Igen. Ez pedig élő adás arról a felderítőhajóról, amely a világegyetem végéhez tart.

– Élő adás? Mint egy focimeccs-közvetítés?

– Igen.

– Akkor a nő a képen... él?! – Csiu-seng szája tátva maradt a döbbenettől. Még Jü-lien szeme is akkorára tágult, akár a dió.

– Igen, él. De a földi tévéadástól eltérően ez késik. A felderítőhajó nyolcvanmillió fényévre jár, vagyis a késés nyolcvanmillió év. Most azt látjátok, amilyen nyolcvanmillió éve volt.

– Ez az apró micsoda képes olyan távoli jelet fogni?

– Az ilyen szuperhosszútávú űrkommunikációhoz neutrínók vagy gravitációs hullámok kellenek. A hajóink fogják a jelet, felerősítik, aztán tovább sugározzák erre a tévére.

– Igazi kincs! – Csiu-seng apjának dicsérete szívből jött, bár nem volt világos, hogy az apró tévéről vagy a fiatal nőről beszél. Mindenesetre miután hallották, hogy még mindig él, Csiu-seng és az apja is mély vonzalmat érzett a nő iránt. Csiu-seng megint el akarta kérni az apró tévét, de isten nem adta oda.

– Miért mozog olyan lassan a képen?

– Mert az idő különböző sebességgel folyik. A mi szemszögünkből rendkívül lassan folyik a fénysebességhez közel repülő űrhajón.

– Akkor... még tud beszélni veled? – kérdezte Jü-lien.

Isten bólintott. Felkattintott egy kapcsolót a tévé hátulján. Hang szólalt meg belőle. Női hang, de kitarzott, hosszú hang, mint egy dal végén. Isten szeretettől kicsorduló szemmel bámulta a képernyőt.

– Most is beszél. Egy szót fejez be: „szeretlek”. Minden szótaghoz bő egy év kell. Három és fél év telt el, most fejezi be a szót. Még három hónap kell, hogy a végére érjen. – Isten a tévéről az udvar feletti égboltra emelte tekintetét. – Még sok mindent akar mondani. Egész életemben őt fogom hallgatni.

Ping-ping egy ideig jó kapcsolatot ápolt istennel. Az istenekben volt valami gyermeki, szerettek gyerekekkel játszani és beszélgetni. Aztán egy nap Ping-ping el akarta kérni istentől a nagy karóráját, de ő nem adta oda. Elmagyarázta, hogy annak segítségével kommunikál az istencivilizációval. Anélkül nem tud kapcsolatba lépni az övével.

– Tessék, még mindig a saját civilizációdra és fajodra gondolsz – vetette a szemére dühösen Jü-lien. – Nem minket tekintesz az igazi családnak.

Attól kezdve Ping-ping sem volt kedves istennel, sőt gyakran űzött tréfát a rovására.

A családból egyedül Csiu-seng érzett még tiszteletet és gyermeki áhítatot isten iránt. Csiu-seng elvégezte a középiskolát és szeretett olvasni. Pár emberen kívül, akiket felvettek főiskolára, ő volt a legtanultabb a faluban. A saját otthonában azonban nem volt szava. Szinte mindenben a felesége útmutatásait és az apja parancsait követte. Ha néha a felesége és az apja utasításai ellentmondtak egymásnak, csak leült a sarokba és sírt. Puhány lévén nem volt módjában megvédeni istent.

6.

Az istenek és emberek közötti viszony végül helyrehozhatatlanul elmérgesedett.

Isten és Csiu-seng családja között a végleges szakadás az instant tészta esete után következett be. Egyik nap ebéd előtt Jü-lien egy

papírdobozzal jött ki a konyhából, és megkérdezte, hova tűnt az előző nap vásárolt zacskós tészta fele.

– Elvittem azoknak, akik a folyónál laknak – felelte isten megszeppenve. – Alig van mit enniük.

Azokról az istenekről beszélt, akik otthagyták a családot, ahová rendelték őket. Újabban egyre többször bántalmazták a falu isteneit. Egy különösen kegyetlen házaspár verte és káromolta az istenét, még éhezett is. Végül az az isten öngyilkos akart lenni a falu mellett futó folyóban, de szerencsére a többiek megakadályozták.

Az eset nagy nyilvánosságot kapott. A megyén kívül is híre ment, kiszállt a rendőrség, jöttek riporterek a helyi tévéállomástól és az országos tévétől is, és a házaspárt bilincsben vitték el. Az istengondozási törvény értelmében istenbántalmazást követtek el, amiért legkevesebb tíz év börtön jár. Ez volt az egyetlen törvény, amely a világ összes nemzeténél érvényben volt, és a börtönbüntetés hossza is megegyezett.

Attól kezdve a falusiak óvatosabbak lettek, nem bántak rosszul az istenükkel mások előtt. A történetek azonban csak rontottak a falusiak és az istenek viszonyán. Az istenek egymás után hagyták ott a családjukat. Mostanra Hszicenben az istenek harmada elhagyta a neki kijelölt családot. Ezek a hontalan istenek a folyón túli mezőn vertek tábort, és primitív körülmények között tengődtek.

Az ország más részein, sőt az egész világon hasonló volt a helyzet. A nagyvárosok újra megteltek kóborló, hajléktalan istenekkel. A számuk gyorsan emelkedett, mintha a három évvel korábbi rémálom ismétlődne meg. Az istenekkel és emberekkel túlsúfolt világ gigantikus válság elé nézett.

– Jaj, de nagylelkű vagy, te vén bolond! Hogy merészeled elajándékozni a mi ételünket? – Jü-lien hangosan káromkodott.

Csiu-seng apja az asztalra csapott és felállt.

– Te idióta! Tűnj el innen! Ha annyira hiányzik a többi isten, költözz oda hozzájuk!

Isten egy ideig némán ült és gondolkodott. Aztán felállt, bement a kis szobájába, összecsomagolta a kevéske holmiját. A bambuszbotjára támaszkodva kibicegett a házból és elindult a folyó felé.

Csiu-seng nem a családjával evett, a sarokban kuporgott lehajtott fejjel és nem szólt.

– Hé, dinka, gyere ide és egyél. Délután be kell mennünk a városba takarmányért – förmedt rá Jü-lien. Mivel a férje erre sem reagált, odament és megfogta a fülét.

– Engedj el – szólalt meg Csiu-seng. Nem beszélt hangosan, de Jü-lien úgy elrántotta a kezét, mintha áramütést kapott volna. Még sosem látta a férjét ilyen komornak.

– Hagyd a fenébe! – mondta Csiu-seng apja a menyének. – Az ő baja, ha nem eszik.

– Hiányzik az istened? Akkor te is menj a folyóhoz! – bökött Csiu-seng fejére Jü-lien.

Csiu-seng felállt és felment a szobájába. Ő is összeszedte a cókmókját, mint isten, és bepakolt abba a hátizsákba, amellyel valaha a városba járt dolgozni. A hátizsákkal elindult kifelé.

– Hová mész? – kiabált rá Jü-lien. Csiu-seng nem felelt. Az asszony megint kiáltott neki, de már félelem érződött a hangjában. – Meddig leszel el?

– Nem jövök vissza – felelte Csiu-seng hátra sem nézve.

– Mi? Azonnal gyere ide! Megőrültél, vagy mi? – Az apja követte ki a házból. – Mi ütött beléd? Ha a feleséged és gyereked nem kellenek is, hogy mered elhagyni a saját apádat?

Csiu-seng megállt, de nem fordult meg.

– Miért törődjek veled?

– Hogy kérdezhetsz ilyet? Az apád vagyok! Én neveltelek! Anyád korán meghalt. Azt hiszed, könnyű volt felnevelni téged meg a húgodat? Elment az eszed?

Csiu-seng ekkor megfordult és az apjára nézett.

– Ha te elüldözöd a házból azt, aki az őseink őseinek őseit teremtette, akkor az már elenyésző bűn, hogy nem gondoskodik rólad öregkorodban.

Azzal elment. Az apja meg Jü-lien döbbenten állt ott.

Csiu-seng átballagott a vén kőhídon és az istenek sátrai felé tartott. Láta, hogy pár isten egy kondérban főz valamit az aranyszín falevelekkel teli, füves tisztáson. A fehér szakálluk és a kondérból szálló fehér gőz úgy verte vissza a napfényt, akárha egy ősi mítosz jelenete lenne.

Csiu-seng megkereste az ő istenét és azt mondta neki:

– Isten nagypapa, menjünk innen.

– Én nem megyek vissza abba a házba.

– Oda én se. Menjünk el a húgomhoz, nála egy ideig ellehetünk. Aztán bemegyek a nagyvárosba, keresek állást, és együtt bérelünk egy lakást. Gondoskodom rólad életem végéig.

– Jó fiú vagy – paskolta meg a vállát finoman isten. – De ideje mennünk. – A csuklóján viselt órára mutatott. Csiu-seng most vette észre, hogy az összes isten órája vörösen villog.

– Hová mentek?

– Vissza a hajókra – mutatott az égre isten. Csiu-seng felnézett és látta, hogy két űrhajó már az égen lebeg, élesen kirajzolódtak a kékségben. Az egyik közelebb volt, hatalmas alakja baljósan lebegett, mögötte a másik sokkal messzebb várakozott, ezért kisebbnek tűnt. A legmeglepőbb azonban az volt, hogy az első űrhajóból egy pókhálóvékony fonál futott le a földre. Ahogy a napfény megmegcsillant a kék égen lebegő fonál különböző részein, akkorákat szikrázott, akár a villámlás.

– Űrlift – magyarázta isten. – Már több mint háromszáz üzemel, minden kontinensen. Visszamegyünk velük a hajókra. – Később Csiu-seng megtudta, hogy amikor egy űrhajó geostacionárius pályáról ledob egy űrliftet, a másik oldalán, az űrben kell ellensúlynak lennie. Erre szolgált a másik űrhajó, amelyet látott.

Amikor Csiu-seng hozzászokott a fényességhez, sok ezüstös csillagot látott a távolban. Egyenletesen helyezkedtek el, hatalmas mátrixot alkotva. Csiu-seng megértette, hogy az istencivilizáció húszezer hajója visszatért a Földhöz az aszteroidaövből.

7.

Ismét húszezer űrhajó töltötte meg az eget a Föld körül. A következő két hónapban űrkapszulák jártak fel-le az űrlifteken, elszállították a kétmilliárd istent, akik rövid ideig a Földön éltek. Az űrkapszulák ezüstös gömbök voltak. Távolról pókfonálon csüngő harmatcseppnek látszottak.

Amikor Hszicen falu istenei távoztak, az összes falusi kivonult elbúcsúzni tőlük. Mindenki kedves volt az istenekkel, és eszébe jutott az egy évvel korábbi nap, amikor az istenek először jöttek Hszicenbe. Mintha az istenek elszenvedte bántalmazás és megvetés nem is az ő művük lett volna.

Két nagy busz parkolt a falu bejáratánál, ugyanaz a két busz, amelyik egy éve idehozta az isteneket. A több mint száz istent a legközelebbi űrlifthez viszik, ahol beszállnak az űrkapszulákba. A távolban csillámló ezüstfonál valójában sok száz kilométerre volt.

Csiu-seng egész családja kivonult elköszönni az istenüktől. Útközben senki nem szólt. A falu széléhez közeledve isten megtorpant, a botjára támaszkodott és meghajolt a család felé.

– Kérlek, álljatok meg itt. Köszönöm, hogy gondoskodtatok rólam. Komolyan köszönöm. Akárhol leszek is a világegyetemben, mindig emlékezni fogok rátok. – Aztán levette karjáról a nagy órát, és Ping-pingnek adta. – Ajándék.

– De... akkor hogyan kommunikálsz majd a többi istennel? – kérdezte Ping-ping.

– Mind a hajókon leszünk. Erre már nem lesz szükségem – nevetett isten.

– Isten papa – mondta Csiu-seng apja bánatos képpel –, a hajóitok mind öregek, már nem bírják soká. Akkor hová mentek?

Isten a szakállát simogatva nyugodtan felelt:

– Nem számít. Az úr végtelen, és a halál mindenhol ugyanolyan.

Jü-lien hirtelen elsírta magát.

– Isten papa, én... nem vagyok jó ember. Nem lett volna szabad rád zúdítanom minden keserűségemet, ami egész életemben gyűlt bennem. Csiu-sengnek igaza volt: úgy viselkedem, mintha nem lenne lelkiismeretem... – Egy bambuszkosarat nyomott isten kezébe. – Reggel főztem tojást. Kérlek, vidd magaddal.

Isten elvette a kosarat.

– Köszönöm. – Kivett egy tojást, megpucolta, majd enni kezdte, kiélvezve az ízét. Hamarosan tojássárgája színezte meg a fehér szakállát. Evés közben tovább beszélt: – Nem csak azért jöttünk a Földre, mert életben akartunk maradni. Két-három ezer év után mi félnívalónk van a haláltól? Csak veletek akartunk lenni. Tetszik nekünk az élet iránti szenvedélyetek, a kreativitásotok, a képzeletetek. Ezek rég eltűntek az istencivilizációból. A civilizációnk gyerekkorát láttuk bennetek. De nem gondoltuk, hogy ennyi bajt okozunk. Nagyon sajnáljuk.

– Kérlek, maradj, nagypapa – sírt Ping-ping. – Jobb leszek, ígérem!

Isten lassan a fejét rázta.

– Nem azért megyünk el, ahogyan bánatokat velünk. Elég volt, hogy befogadtatok és maradhattunk. Azért nem maradhatunk, mert a szemetekben az istenek szájalmasak. Szántok bennünket, szántok bizony.

Isten eldobta az üres tojáshéjat. Felemelte arcát, fehér haját hátrarázta, és úgy nézett az égre, mintha a kékségen keresztül látná a fényes csillagtengert.

– Hogyan szánhatja az ember az istencivilizációt? Fogalmatok sincs, milyen nagyszerű civilizáció volt. Fogalmatok sincs, milyen fenséges eposzokat teremtett, mennyi lenyűgöző tettet hajtott végre.

1857-ben, a Tejút-kor idején a csillagászok felfedezték, hogy nagyszámú csillag süvít a Tejút közepe felé. Ha ezt a csillagáradatot felfalja az ott lévő fekete lyuk, a keletkező sugárzás elpusztít minden életet a galaxisban.

Válaszul nagyszerű őseink építettek egy felhőpajzsot a galaxis közepe köré, aminek tízezer fényév volt az átmérője, hogy az élet és civilizáció ne haljon ki a galaxisban. Milyen fenséges mérnöki teljesítmény! Több mint ezernégyszáz évbe telt befejezni...

Közvetlen utána az Androméda-galaxis és a Nagy Magellán-felhő összefogott, hogy elfoglalják a mi galaxisunkat. Az istencivilizáció csillagközi flottája százezer fényéveket ugorva megállította a hódítókat az Androméda és a Tejút közötti gravitációs egyensúlypontra. A csata csúcspontján mindkét oldalról tömérdek hajó keveredett és akkora felhőt alkotott, akár a naprendszer.

A csata utolsó szakaszában az istencivilizáció merész döntéssel az összes megmaradt hadihajót és még a civil flottát is beküldte a felhőbe. A hirtelen tömegnövekedéstől a gravitáció meghaladta a centrifugális erőt, és a hajókból és emberekből álló felhő összeomlott a gravitációtól és csillaggá lett! Mivel a csillagban olyan nagy arányban voltak jelen nehéz elemek, a születése után azonnal szupernóvává alakult, és bevilágította az Androméda és a Tejút közti mélységes sötétséget! Bátor őseink nagy önfeláldozással így pusztították el a betolakodókat, és a Tejúton békében fejlődhetett az élet...

Igen, a civilizációnk öreg, de ez nem a mi hibánk. Bármit teszünk, a civilizációk előregszenek. Minden megöregszik, még ti is. Nem kell a szánalmatok.

– Hozzátok képest az emberi faj semmi – rebegete Csiu-seng áhítattal.

– Ne mondj ilyet. A földi civilizáció még mindig csecsemőkorát éli. Reméljük, hogy gyorsan felnőttek. Reméljük, hogy megöröklitek és folytatjátok teremtőitek dicsőségét. – Isten ledobta a botját. A kezét Ping-ping és Csiu-seng vállára tette. – Búcsúzóul szeretnék még mondani nektek valamit.

– Nem biztos, hogy minden szavadat értjük, de kérlek, beszélj, hallgatunk – felelte Csiu-seng.

– Először is el kell mennetek erről a kőről! – tárta a karját az úr felé isten. Fehér köntöse lobogott a szélben, akár egy vitorla.

– Hová menjünk? – kérdezte Csiu-seng apja értetlenül.

– Először repüljete el a naprendszer többi bolygójára, aztán ki a csillagokba. Ne kérdezzétek, miért, csak szenteljétek minden energiátokat ennek, minél messzebb juttok, annál jobb. Sok pénzbe és sok életbe kerül, de el kell mennetek innen. Minden civilizáció, amelyik a szülőhelyén marad, öngyilkosságot követ el. Menjete ki az univerzumba és keressete új világokat, új otthont, és szórjatek szét az utódaitokat a galaxisban, akár a tavaszi eső a cseppjeit.

– Nem felejtjete el – bólintott Csiu-seng, noha sem ő, sem a felesége, sem az apja nem értették isten szavait.

– Jó – sóhajtott elégedetten isten. – Most pedig elárulok nektek egy titkot, egy nagy titkot. – Kék szemével végignézett a családon. Tekintete hideg szélként érte őket, mindenki szíve beleborzongott. – Vannak testvéreitek.

Csiu-seng családja értetlenül nézett istenre, de Csiu-seng sejtette, hogy érti.

– Azt akarod mondani, hogy teremtettete más Földeket is?

Isten lassan bólintott.

– Igen, más Földeket, más emberi civilizációkat. Rajtatok kívül még hármate. Mindet hozzátok közel, kétszáz fényéven belül. Ti vagytok a Négyes Föld, a legfiatalabb.

– Voltál a többi Földön is? – kérdezte Ping-ping.

Isten ismét bólintott.

– Mielőtt idejöttünk, elmentünk a másik három Földre, és ott is kértük, hogy fogadjanak be. Az Egyes volt a legjobb. Miután megkapták a tudományos anyagunkat, egyszerűen elkergettek bennünket.

A Kettes Földön viszont egymillió túszt ejtettek közülünk, és váltságdíj gyanánt űrhajókat kértek tőlünk. Adtunk nekik ezer hajót, aztán rájöttek, hogy nem tudják működtetni őket. Akkor kényszerítették a túszoikat, hogy tanítsák meg nekik, de ők sem tudták, mert a hajók önműködőek. Úgyhogy megölték a túszoikat.

A Hármas Földön hárommillió túszt ejtettek közülünk, és követelték, hogy rohanjunk le az Egyes és Kettes Földet több űrhajóval, mivel hosszú ideje háborúban álltak. Az antianyaghajtású hajóink egyetlen találata minden életet elpusztított volna a bolygókon. Nemet mondtunk, úgyhogy megölték az összes túszt.

– Hálátlan gyerekek! – fakadt ki Csiu-seng apja. – Meg kéne büntetnetek őket!

Isten a fejét rázta.

– Sosem támadunk meg civilizációt, amit mi teremtettünk. Ti vagytok a négy testvér közül a legjobbak. Ezért mondom el ezt. A három testvéretek támadásra készül ellenetek. Ők nem tudják, mi a szeretet, mi az erkölcs. Olyan kegyetlenek és vérszomjasak, hogy el sem tudjátok képzelni.

Valójában először hat Földet teremtettünk. A másik kettő ugyanabban a naprendszerben volt, mint az Egyes Föld és a Hármas Föld. Mindkettőt elpusztította a testvére. Annak, hogy a másik három még nem pusztította el egymást, csupán a naprendszereiket elválasztó távolság az oka. Mostanra mindhárom tud a Négyes Föld létezéséről, ismeri a pontos koordinátáitokat. Ezért kell menetek és elpusztítanotok őket, mielőtt ők teszik veletek.

– Ez rémisztó! – rebegette Jü-lien.

– Egyelőre még nem is annyira. A három testvéretek fejlettebb nálatok, de még nem tudnak gyorsabban utazni a fény sebességének tizedénél, vagyis nem mehetnek harminc fényévnél messzebbre. Élet-halál kérdése, hogy melyikőtök valósítja meg elsőnek a fénysebességhez közeli űrutazást. Csak így lehet kitörni a téridő börtönéből. Aki először kifejleszti ezt a technológiát, az marad életben. A lassabbra biztos halál vár. Ez túlélésért folytatott küzdelem, gyerekeim, nincs sok időtök. Dolgozzatok keményen!

– A legtanultabb és leghatalmasabb emberek a Földünkön tudják ezt? – kérdezte Csiu-seng apja remegve.

– Igen, de ne hagyatkozzatok rájuk. A civilizáció túlélése minden egyén erőfeszítésén múlik. Még a hozzátok hasonlóknak is jut szerep.

– Hallod, Ping-ping? – mondta a fiának Csiu-seng. – Tanulj szorgalmasan.

– Amikor kirepültök a világegyetembe majdnem fénysebességgel, hogy ezt a fenyegetést elhárítsátok, még egy sürgős feladat vár majd rátok: keresnetek kell életre alkalmas bolygókat, és ott meghonosítani egyszerű, primitív létformákat, baktériumokat és algákat. Hadd fejlődjenek maguktól.

Csiu-sengnek voltak még kérdései, de isten fogta a botját és elindult. A család elkísérte a buszhoz. A többi isten már felszállt.

– Ja, Csiu-seng – torpant meg isten. – Pár könyvedet elhoztam, remélem, nem baj. – Kinyitotta a batyut, és megmutatta. – A középiskolás matek-, fizika- és kémiakönyveket.

– Nem gond. Vidd csak el. De minek kellenek?

Isten összefogta a batyuját.

– Tanulni. A másodfokú egyenletekkel kezdem. Valahogy el kell foglalnom magam a hosszú évek alatt. Ki tudja, egy nap talán meg tudom javítani a hajónk antianyaghajtóművét, és megint fénysebesség közelében tudunk utazni.

– Bizony – értett egyet izgatottan Csiu-seng. – Akkor megint tudnátok ugrani az időben. Kereshettek másik bolygót, teremthettek másik civilizációt, amely gondoskodik rólatok öregségetekre.

Isten a fejét rázta.

– Nem, nem. Már nem akarjuk, hogy gondoskodjanak rólunk öregkorunkban. Ha ideje meghalnunk, hát meghalunk. Azért akarok tanulni, mert van egy utolsó kívánságom. – Elővette zsebéből a kis tévét. A képernyőn a kétezer évvel ezelőtti szerelme még mindig a háromszótagos szó utolsó szótagjánál tartott. – Látni akarom még egyszer.

– Szép kívánság, de vágyálom – mondta Csiu-seng apja. – Gondolj bele, kétezer éve indult el fénysebességgel. Ki tudja, hol jár most? Még ha megjavítod is a hajótokat, hogyan éred utol? Azt mondtad, a fénynél semmi sem mehet gyorsabban.

Isten botjával az égre mutatott.

– Ebben a világegyetemben minden kívánságod valóra válhat, ha türelmes vagy. A valószínűsége talán minimális, de van. Egyszer meséltem, hogy a világegyetem egy nagy robbanásból keletkezett. A gravitáció fokozatosan lelassította a tágulását. Ez a tágulás egyszer majd megáll, és összehúzódás követi. Ha a hajónk megint a fénysebességhez közel tud repülni, akkor majd vég nélkül gyorsulunk és vég nélkül közeledünk a fénysebességhez. Így végtelen időt ugrunk át, amíg el nem érünk a világegyetem utolsó pillanatához.

Akkorra a világegyetem nagyon kicsire zsugorodik, kisebbre, mint Ping-ping játék labdája, kisebbre, mint egy pont. Az egész univerzumban minden találkozik, és ő meg én újra együtt leszünk.

Egy könnycsepp hullt le isten szeméből a szakállára, fényesen megcsillant a reggeli napon.

– Akkor a világegyetem lesz a sírkő a *Pillangószerelmesek* végén, és ő meg én leszünk a két pillangó, amely előbukkan a sírból...

8.

Egy héttel később az utolsó úrhajó is elhagyta a Földet. Isten elment. Hszicen falu folytatta a csendes életét.

Ezen az estén Csiu-seng családja az udvaron ült és a csillagokkal teli eget nézte. Mélyen benne jártak az őszben, a rovarok már nem zajongtak a réteken. Könnyű szellő borzolta a lehullott leveleket a lábuknál. A levegő hűvös volt.

– Olyan magasan repülnek. Olyan erős, hideg szél fújhat... – mormolta Jü-lien.

– Ott nincs szél – magyarázta neki Csiu-seng. – Az úrben vannak, ahol levegő sincs. De hidegnek hideg. Azt a hideget a könyvekben úgy nevezik: *abszolút nulla fok*. Nagyon sötét van, és nincs vége. Az ember még rémálmában sem lát ilyet.

Jü-lien megint elsírta magát, de a szavaival igyekezett leplezni:

– Emlékszel az utolsó két dologra, amit isten mondott? A három testvért értettem, de akkor azt mondta, hogy vigyünk baktériumokat más bolygókra. Azt még mindig nem értem.

– Én rájöttem – szólalt meg Csiu-seng apja. A fényes, csillagos ég alatt egy életnyi ostobaság után végül megvilágosodott az elméje. Felnézett a csillagokra. Egész életében a feje felett fénylettek, de csak ma fedezte fel, hogyan is néznek ki. Olyan érzés áradt el a vérében, mint még soha, úgy érezte magát tőle, mintha valami sokkal nagyobb érintette volna meg. Noha az érzés nem lett a része, lénye mélyéig megrázta. Felnézett a csillagtengerre és azt mondta:

– Az emberi fajnak el kell kezdenie gondolkodni arról, ki fog rólunk gondoskodni öregkorunkban.

Pék Zoltán fordítása

ESSZÉK

CIXIN LIU:

A LEHETSÉGES VILÁGOK LEGROSSZABBIKA ÉS A LEHETSÉGES FÖLDEK LEGJOBBIKA: A HÁROMTEST ÉS A KÍNAI SCIENCE FICTION

Pár éve megjelent Kínában egy science fiction regény, amely a különös *Háromtest* címet viselte.

A háromkötetes regényfolyam *A Föld múltjának emlékei* átfogó címet kapta. Az első kötet, a *Háromtest* (a hivatalos angol cím: *A*

Háromtest-probléma) után következett *A sötét erdő* és a *Death's End* (A halál vége). A kínai olvasók azonban *Háromtest* címen emlegetik az egész sorozatot.

A science fiction műfaj nem örvend nagy tiszteletnek Kínában. A kritikusok régóta óva intenek tőle, és az ifjúsági irodalomhoz sorolják. A *Háromtest* témájával – a Föld idegen lényektől való megszállása – ugyan már foglalkoztak, de ritkán és nem mélységében.

Így aztán mindenkit meglepett, hogy a könyv mekkora érdeklődést keltett és mennyi vitát kavart Kínában. Egyetlen science fiction regényre sem pazaroltak annyi tintát és pixelt, mint a *Háromtestre*.

Mondok pár példát. Kínában a science fiction könyvek fő vásárlói a középiskolások és főiskolások. A *Háromtest* azonban valamiért felkeltette az információtechnológusok figyelmét, akik a könyv bizonyos részeit (például a kozmosz „sötéteredő-elméletét” – válaszként a Fermi-paradoxonra – és az idegenek naprendszer elleni dimenzióredukciós támadását) metaforának tekintették a kínai internetes társaságok között folyó, gyilkos versengésre. Ezt követően a *Háromtestre* felfigyelt a kínai irodalmi világ, amelyben mindig is a realista próza volt túlsúlyban. A *Háromtest* szörnyként toppant be ebbe a világba, és noha az irodalomkritikusok nem értették, mégsem hagyhatták figyelmen kívül.

A könyv még a tudósokra és mérnökökre is hatást gyakorolt. Li Miao kozmológus és húrelméleti szakértő egy egész könyvet írt *The Physics of Three-Body* (A *Háromtest* fizikája) címmel. Sok űrrepülőmérnök a könyv rajongója lett, és Kína űrrepülő-ügynöksége még szakvéleményt is kért tőlem (annak ellenére, hogy a regényemben az ügynökséget olyan konzervatívnak és maradinak ábrázolom, hogy egy szélsőséges tiszt kénytelen tömeges orgyilkosságokat elkövetni, hogy gátat vessen az új ötletek elterjedésének). Az efféle reakció talán ismerős az amerikai olvasóknak (például *A Star Trek fizikája* könyv és a NASA tudósainak együttműködése science fiction írókkal), de Kínában példátlan és élesen ellene megy a hivatalos politikának, amely értelmében az 1980-as évektől elnyomták a science fictiont.

Az interneten sok dalt találhatunk, amit rajongók szereztek a regényhez, az olvasók filmadaptációt sürgetnek, olyannyira, hogy néhányan még saját előzetest is készítettek más filmekből összevágott jelentekkel. A Szena Vej-po – egy kínai mikroblog-szolgáltató, ami a Twitterhez hasonló – számtalan felhasználója a *Háromtest*ből vette a felhasználónevét, akik a karakterük nevében kommentálják a napi híreket, ezzel kiterjesztve a regény cselekményét. Ezek a virtuális személyiségek egyeseket arra a következtetésre vezettek, hogy az FTM, a regényben kitalált szervezet, amelyet az idegen oldalára átállt emberek alkotnak, a valóságban is létezik. Amikor a CCTV, Kína legnagyobb állami televíziója interjúorozatot akart készíteni a science fictionról, a százfős stúdióközönség elkezdte kántálni: „Le az emberi zsarnoksággal! A világ a Trisolarisé!”, ami idézet a regényből. A két műsorvezető zavarba jött, nem tudták, mit tegyenek.

Természetesen ezek csak a legfrissebb bejegyzések a kínai science fiction évszázados történetéből.

*

A kínai science fiction a huszadik század fordulóján született, amikor a Csing-dinasztia az összeomlás szélén imbolygott. Akkoriban a kínai értelmiséget megigézte a nyugati tudomány és technológia, és úgy vélte, csak ilyen tudás mentheti meg a nemzetet a szegénységtől, gyengeségtől és általános elmaradottságtól. Sok tudományt népszerűsítő munka jelent meg, köztük science fiction művek is. A kudarcba fulladt „száznapos reform” (1898. június 11. – szeptember 21.) egyik vezetője, az elismert tudós, Liang Csi-csao írt egy science fiction történetet *Új-Kína jövőjének krónikája* címmel. Ebben egy sanghaji világkiállítást vizionált, amely végül 2010-ben valósult meg.

A legtöbb irodalmi műfajhoz hasonlóan a science fiction is ki volt téve instrumentalista hatásoknak, és gyakorlati célokat kellett szolgálnia. Születésekor propagandaeszközt jelentett azoknak a kínaiaknak, akik a gyarmati kizsákmányolás alól felszabadult erős Kínáról álmodtak. Ennek megfelelően a Csing-dinasztia utolsó és a

köztársaság első éveiben született science fiction művek mind erős, virágzó és fejlett Kínát ábrázoltak, olyan nemzetet, amelyet a világ tisztel, nem pedig elnyom.

A Népköztársaság 1949-es megalapítása után a science fiction a tudományos tudás népszerűsítésének eszköze lett, és elsősorban a gyerekolvasókat célozta meg. A legtöbb történet a technológiát helyezte előtérbe, alig volt bennük humanizmus, csak egyszerű karakterek, naiv irodalmi eszköztár. Kevés regény merészkedett a Marson túlra, és a legtöbb megmaradt a közeljövőnél. Ezekben a művekben a tudomány és a technológia mindig pozitív erő, a technológiai jövő mindig fényes.

Érdekes jelenséget figyelhet meg, aki ennek a kornak a science fictionját tanulmányozza. A kommunista forradalom utáni években a politika és a forradalmi láz átítatta a mindennapi élet minden területét, még a levegőt is kommunista ideálok propagandája töltötte meg. Ennek alapján az ember arra számíthatna, hogy a science fictionben is kommunista utópiák voltak túlsúlyban. Azonban egyetlen ilyen mű sem akad. Lényegében egyetlen science fiction mű sem foglalkozott a kommunizmussal, még egyszerű jelenetekben sem.

Az 1980-as évekre, ahogy Teng Hsziao-ping reformja éreztette hatását, a nyugati science fictionnek a kínai science fictionre gyakorolt hatása nyilvánvalóvá vált. Kínai science fiction írók és kritikusok elkezdtek arról vitatkozni, hogy a science fiction inkább tudomány, vagy inkább fikció, és végül az utóbbi tábor győzött. A vita hatalmas hatást gyakorolt a kínai science fiction fejlődésére, és bizonyos tekintetben megkésett kínai válasznak lehet tekinteni a science fiction nyugati újhullámára. A science fiction végre megszabadulhatott attól, hogy a tudomány népszerűsítésének pusztá eszköze legyen, új irányokba fejlődhetett.

Az 1990-es évek közepétől máig a kínai science fiction a reneszánszát éli. Az új írók és a friss ötleteik alig-alig kötődnek a múlt évszázadhoz, és ahogy a kínai science fiction sokszínűbb lett, úgy kezdte elveszíteni a sajátos „kínaiságát”. A kortárs kínai science fiction egyre jobban hasonlít a világ science fictionjéhez, például az

amerikai írók használta stílusok és témák könnyen fellelhetők a kínai science fictionben is.

Érdemes megjegyezni, hogy a tudományt övező optimizmus, amely a múlt évszázad kínai science fictionjének zömére jellemző volt, szinte teljesen eltűnt. A kortárs science fiction a technológiai fejlődés iránti gyanakvást és szorongást tükrözi, az ábrázolt jövő sötét és bizonytalan. Ha néha fényes jövő jelenik is meg, csak sok szenvedés és gyötrelmes odavezető út után.

*

A *Háromtest* megjelenésekor a kínai science fiction piacot szorongás jellemezte. Mivel a műfajt hosszan mellőzték, az olvasótábor kicsi és elszigetelt lett. A rajongók egy szigetre száműzött törzsnek tekintették magukat; úgy érezték, nem értik őket a kívülállók. Az írók nehezen értek el a törzsön kívüli olvasókhoz, és úgy érezték, fel kell adniuk a campbelli „science fiction fundamentalizmus”-t, növelniük kell a műfaj irodalmi értékeit és realizmusát.

A *Háromtest* első két kötetében találhatunk erre példákat. Az első kötet zöme a kulturális forradalom idején játszódik, és a másodikban a jövőendő Kínában a jelenlegihez hasonló szociopolitikai intézmények léteznek. Ezzel realista érzetet akartam kelteni az olvasóban, a feltételezett elemeknek jelenbeli alapot adni. Emiatt sem én, sem a kiadó nem fűztünk nagy reményeket a harmadik kötethez. Ahogy a történet alakult, lehetetlen volt a harmadik kötetet a jelenben tartani, a távoli jövőt és a kozmosz távoli sarkait kellett leírnom, márpedig az általános vélemény szerint a kínai olvasókat nem érdekelte ilyesmi.

A kiadómmal arra jutottunk, hogy mivel képtelenség a harmadik kötettől piaci sikert várni, ne is akarjak olyan olvasókra számítani, akik eleve nem science fiction rajongók. Írjak inkább egy „tisztán” science fiction regényt, ami nekem vigasztaló gondolat volt, mert én igazi rajongónak tartom magam. Úgyhogy a harmadik kötetet magamnak írtam, és megtöltöttem multidimenziós és kétdimenziós

univerzumokkal, mesterséges fekete lyukakkal és miniuniverzumokkal, és a regény idejét kitoltam az univerzum haláláig.

Hatalmas meglepetésünkre a kizárólag science fiction rajongóknak írt harmadik kötet lett a sorozatból a legnépszerűbb.

A *Háromtest* hatására a science fiction írók és kritikusok átértékelték a kínai science fictiont és Kínát. Rájöttek, hogy figyelmen kívül hagyták a kínai olvasók gondolkodásmódjában végbemenő változásokat. A modernizáció gyorsulásával az új olvasónemzedékek gondolkodása már nem korlátozódott a jelenre, ahogy a szüleiké, őket a jövő és a kozmosz érdekelte. A jelenlegi Kína kicsit olyan, mint Amerika a science fiction aranykorában, amikor a tudomány és technológia csodával töltötte meg a jövőt, egyszerre hozott nagy válságokat és nagy lehetőségeket. Ez igencsak gazdag táptalaj a science fiction növekedéséhez.

*

A science fiction a lehetőségek irodalma. Az univerzum, amelyben élünk, csak egy a számtalan lehetőség közül. Az emberiség számára egyes univerzumok élhetőbbek, mint mások, és a *Háromtest* megmutatja a lehetséges legrosszabb univerzumot, amelyben a létezés sötét és nehézkes.

Nem olyan rég Robert Sawyer kanadai író járt Kínában, és amikor a *Háromtest*ről beszélt, azt, hogy a lehetséges univerzumok legrosszabbikát választottam, Kína és a kínai nép történelmi tapasztalatának tulajdonította. Azt mondta, kanadaiként ő optimistán látja az emberek és földönkívüliek közti viszonyt.

Nem értek egyet ezzel az elemzéssel. Az elmúlt évszázad kínai science fictionjében az univerzum barátságos hely volt, a legtöbb földönkívüli barátként vagy mentorként jelent meg, és isteni türelemmel és kitartással megáldva megmutatta a helyes utat nekünk, elveszett bárányoknak. Csin Tao *Moonlight Island*jében (Holdfénysziget) például a földönkívüliek csillapították a kulturális

forradalom szellemi megrázkódtatásait. Tung En-cseng *Distant Love* (Távoli szerelem) című könyvében az ember-idegen románc megható és csodálatos. Cseng Ven-kuang *Reflections of Earth* (Tűnődések a Földről) regényében az emberiség erkölcsileg olyan romlott, hogy a gyengéd, erkölcsileg kifinomult idegenek megrémülnek és elmenekülnek, hiába sokkal fejlettebb a technológiájuk.

Ha az ember a Föld civilizációjának helyét akarja meghatározni, akkor az emberiség sokkal közelebb áll a kanadai területek őslakóihoz az európai telepesek érkezése előtt, mint a mai Kanadához. Ötszáz éve Új-Fundlandtól Vancouver-szigetig száz meg száz nép élt, tíz nyelvcsaládot képviselve. Az, ahogyan ők éltek meg egy idegen civilizációval való találkozást, sokkal közelebb esik ahhoz, ahogyan a *Háromtestben* leírtam. Georges Erasmus és Joe Saunders erről írott esszéje, a *Kanadai történelem: perspektívafeledhetetlen*.

A *Háromtestben* a lehető legrosszabb univerzumokról írtam abban a reményben, hogy törekedhetünk a lehető legjobb Földre.

Pék Zoltán fordítása

CSEN CSIU-FAN: A SZÉTSZAKÍTOTT NEMZEDÉK: KÍNAI TUDOMÁNYOS FANTASZTIKUM EGY ÁTMENETI KULTÚRÁBAN

Tavaly márciusban részt vettem a *Huadi* irodalmi díjátadóján Kantonban, ahol a debütáló regényem, a *Waste Tide* megkapta a zsánerirodalom (SF) legmagasabb elismerését. A Kína legfejlettebb tartományának székhelyén kiadott *Huadi a Jangcsengi Esti Hírek*, a világ legnagyobb (egymilliót is meghaladó) példányszámban megjelentetett újságjának magazinmelléklete. Továbbá ez volt a második irodalmi díj, amelyben a regényem részesült (a kínai Nebula után). Volt Google-dolgozóként kihasználnám a ritkán megnyomott gombot: „Jó napom van”!

A *Huadi* díjátadó az önkormányzat és a helyi média együttes erőfeszítésének eredménye volt, és ahogy az elvárható, nem kímélték a bürokrácia kelepcéi. Még magát az ünnepséget is egy kormányzati előadóban tartották. A nyerteseket végigkalauzolták egy esti úton a Gyöngy-folyón, a házigazdánk pedig izgatottan mutogatta a posztmodern építészet pompáját mindkét oldalon. Csakhogy az egyik győztes, Csen Tan-csing, a közismert liberális hangadó és művész felidézte a gyermekkori látogatásait Kantonban, a kulturális forradalom idejéből.

– Ameddig a szem ellátott – szólt, karja végigmutatott az éjszakán –, testek lógtak minden fán. – Felnéztünk a jelzett irányba, és csupán a manhattani testvéreikhez megszólalásig hasonlító, ragyogó felhőkarcolókat láttuk az üzleti negyedben. – Mindig a fiatalság az előőrs.

A csapat legifjabb tagjaként – én voltam az egyetlen, aki 1980 után született – eljátszottam a lelkes diák szerepét, aki megragadja az alkalmat, hogy tanuljon a tiszteletreméltó öregektől.

– Mit tanácsol nekünk, az ifjabb nemzedéknek?

Csen Tan-csing egy darabig töprengve pöfékelt a cigarettájával, majd annyit mondott:

– Hat szót mondok: „Maradj a partvonalon; reméld a legjobbat”.

A pazar neonfények tükörképét bámulva elmerengtem ezen a hat szón. A rövid út hamarosan véget ért, a folyó tükre pedig beleolvadt a sötétségbe. Úgy véltem, bőséges bölcsesség rejlik a szavaiban, bár az általuk hirdetett, hitevesztett értékek éles ellentétben álltak a kormány hirdette „kínai álom” szellemével.

Han Szung – egy a hatvanas években született kínai tudományos-fantasztikus író – szemében az 1978 után született kínaiak a „szétszakított nemzedékbe” tartoznak. Han Szung figyelemre méltó nézetet képvisel. Noha a Hszinhua, Kína egyik leghatalmasabb állami hírügynökségének dolgozója, ugyanakkor olyan lenyűgöző regények szerzője is, mint a *Subway* és a *Bullet Train*. Ezekben a szürrealista művekben a sebesvonatok természetes rendjét olyan események törik meg, mint a felgyorsult törzsfajlás, a vérfertőzés, a

kannibalizmus és így tovább. A kritikusok szerint a „*metrók élete a társadalom robbanásszerű átalakulását tükrözi, továbbá Kína hipersebességű fejlődése valóságtartalmának metaforája*”.

Egy közelmúltbeli, széles körben terjesztett esszéjében Han Szung azt írta: „*A fiatalabb nemzedékek szétszakadása a miénkénél sokkal nagyobb mértékű. A mi fiatalságunk Kínája az átlagoké volt, de ebben a korban, amikor megalakul az emberiség új nemzedéke, Kína növekvő sebességgel hasad széjjel. Ezzel a ténnyel a felső tízezernek és az alacsony jövedelműeknek is szembe kell nézniük. A spirituális álmoktól kezdve az életigazságokig minden szertefoszlik.*”

A Hszinhua újságírójaként Han Szung az átlagnál szélesebb nézőpontból vizsgálódik. Rámutat, hogy a fiatalok, akiket azért soroltak egy nemzedékbe, mert véletlenül pont ugyanabban az időszakban születtek, eltérőek, akárcsak a kaleidoszkóp szilánkjai, és gyökeresen más értékeket és életstílust képviselnek.

Az én nemzedékembe tartoznak a Foxconn robotoktól megkülönböztethetetlen munkásai, akik napról napra ugyanazokat a mozdulatokat ismétlik egy szerelőszalag mellett; ugyanakkor a vagyonosok és a befolyásos kommunista hivatalnokok fiai és lányai is, hercegecskék, akik velük született előjogként tekintenek a luxusra, és élvezhetik az élet minden előnyét. Vállalkozók, akik hajlandók hátrahagyni egy sokmilliós biztos fizetést az álmaik eléréséért, ugyanakkor sok száz friss diplomás is, akik könyörtelenül versengenek egy-egy alantas tintanyalói állásért. A „külföldiek talpnyalói”, akik annyira istenítik az amerikai életstílust, hogy az egyetlen életcéljuk kivándorolni az Egyesült Államokba, valamint az idegengyűlölő, demokráciát gyalázó „ötvencentes párt”, akik minden reményüket egy hatalmasabb, felemelkedő Kínába vetik.

Képtelenség egy kalap alá venni mindezeket az embereket.

Vegyünk példának engem. Egy dél-kínai kisvárosban születtem (népesség: egymillió fölött). A születésem évében a városomat besorolták a Teng Hsziao-ping uralma alatti négy „különleges gazdasági övezet” egyikébe, és idővel élvezhette a fejlődést hirdető

különleges kormányintézkedések előnyeit. Ennélfogva a gyermekkorom viszonylagos anyagi kényelemben telt egy fejlett oktatási módszerekkel és az információhoz növekvő nyitottsággal forduló környezetben. Láthattam a *Csillagok háborúját* és a *Star Treket*, és számtalan tudományos-fantasztikus klasszikust elolvashattam. Arthur C. Clarke, H. G. Wells és Jules Verne rajongója lettem. Az ő hatásukra tizenhat évesen megjelent az első történetem.

Csakhogy alig hetven kilométerre az én lakóhelyemtől egy olyan kisváros helyezkedett el – közigazgatási szempontból ugyanazon helyi önkormányzat alá tartozott –, ahol az életmód gyökeresen eltért. Ennek az alig kétszázézeres lélekszámú településnek a több mint háromezer-kétszáz üzlete, amelyek legjava csupán családi vállalkozás volt, e-hulladék feldolgozó központot alkotott. A világ minden pontjáról, de főleg a fejlett országokból szállítottak ide erősen mérgező elektronikus hulladékot – többnyire feketén –, a képzettség és védelem nélküli munkások pedig pusztán kézzel válogatták ki belőle az újrahasznosítható fémeket. A nyolcvanas évek vége óta az iparágak sikerült kitermelnie számos milliárdot, ezzel ugyanakkor a város Kuangtung tartomány egyik legszennyezettebb területévé vált.

Az ellentétek és a társadalmi szakadások területén szerzett efféle tapasztalataim vezettek a *Waste Tide* megírásához. A regény egy elképzelt közeljövőben, századunk harmadik évtizedében játszódik. A Szilikonszigeten, Dél-Kína e-hulladék újrahasznosításon alapuló földdarabján a szennyezés majdhogynem élhetetlenné tette a vidéket. Ezt könyörtelen tusa követi, amelynek során a hatalmas helyi klánok, a Kína más területeiről érkező bevándorlómunkások és a nemzetközi kapitalizmust képviselő elit küzd az uralomért. Mimi, az ifjú bevándorlómunkás és „kukáslány” hosszú szenvedés után poszthumánná válik, és az elnyomott bevándorlómunkások élére áll a lázadásban.

Han Szung így írt a regényemről: „A *Waste Tide* megmutatja a Kínát széjjeltépő repedéseket, a Kínát a világ többi részétől elválasztó szakadékokat, és a különböző tartományokat,

korcsoportokat és törzsi kötelékeket elválasztó szurdokokat. Ebben a jövőben a fiatalság átérzi az idealizmus halálát”.

Ami azt illeti, nem kétségbeesett komorsággal tekintek Kína jövőjére. Azért egy átalakulófélben levő Kína szenvedéséről írtam, mert folyamatos változásokra vágyok, méghozzá a jó irányba. Elvégre a tudományos fantasztikum a széptan egyik módszere, hogy megmutassam az értékeimet és kifejezzem magam.

Szerintem minden tudományos fantasztikum szíve a „mi lenne, ha”. A puszta valóságból kiindulva a szerzőnek érthető és logikusan egybefüggő feltételek sorával kell végigvinnie egy elméleti kísérletet, miközben egy elképzelt, rácsodálkozást és elidegenedést keltő hiperrealitás felé tereli a szereplőket és a cselekményt. A jelenkor Kínájának abszurd valóságával szembeállítva egy író számára képtelenség minden ízében feltárni a végletes szépség és végletes ocsmányság lehetőségeit anélkül, hogy ne kellene a tudományos fantasztikumra hagyatkoznia.

Az 1990-es évektől kezdve Kína uralkodó osztálya eltökélte, hogy a propaganda gépezetének segítségével előállít egyfajta ideológiai látomást: a fejlődés (a GDP-növekedés) elég minden probléma megoldásához. Csakhogy a módszer elbukott, így további gondokat szült. A teljes népesség eme ideológiai hipnózisa közepette a „siker” fogalma, miszerint az anyagi jólét mindennél fontosabb, csírájában fojtotta el az ifjabb nemzedék képességét arra, hogy elképzelje az élet és a jövő lehetőségeit. Ez az ötvenes és hatvanas években születettek politikai döntéseinek súlyos következménye, amelyet ráadásul nem csupán nem fognak fel, de a felelősséget sem vállalják érte.

Manapság középvezetőként dolgozom Kína egyik legnagyobb webes cégénél. Az 1985, sőt, akár 1990 után született fiatalok egy csoportjáért felelek. A napi érintkezésünk közben leginkább azt érzékelem velük kapcsolatban, hogy legfőképpen belefáradtak az életbe, és nyugtalanok a jövő miatt. Aggasztják őket az egekbe szökő ingatlanárak, a környezetszennyezés, a kisgyerekeik taníttatása, az öregedő szüleik orvosi kezelése, a terjeszkedés és a karrierlehetőségek – aggódnak, hogy ahogy a Kína végtelen népessége kitermelte javakat lassacskán feléli az ötvenes és a

hetvenes évek között született nemzedék, az általuk megörökölt Kínát már csak a zuhanó születésszám és az öregedő népesség fogja jellemezni, ahol a vállukra nehezedő terhek évről évre súlyosbodnak, miközben elhamvadnak az álmaik és a vágyaik.

Mindeközben az állami kezekben összpontosuló média olyan szólásokat szajkózik, mint „a kínai álom”, „a kínai nép felvirágzása”, „a nagy nemzet felemelkedése”, „tudományos fejlődés”... Az egyéni kudarc és a nemzeti jólét kendőzetlen mutogatása között áthidalhatatlan szakadék húzódik. Ennek eredményként a népesség két végletbe sorolható: az egyik ösztönösen lázad a kormány ellen (néha úgy, hogy nincs tisztában azzal, mi is az „indíték”), és nem bíz semmiben, amit a vezetés állít; a másik a nacionalizmus pajzsa mögé húzódva teremti meg magának az önnön sorsa feletti uralom képzetét. A két oldal között szüntelenül sárdobálás robban ki az interneten, mintha erre a nemzetre csupán „egyetlen igaz sors” várhatna a jövőben: minden csak fekete vagy fehér lehet; ha nem vagy velünk, akkor ellenünk vagy.

Viszont, ha az ember a kellően elvonatkoztatva, megfelelő távolságtartással vizsgálja a saját történelmét, akkor beláthatja, hogy a társadalom utópiákat talál fel, épít fel, hoz létre – tökéletes, elképzelt jövőképeket –, amelyek elkerülhetetlenül összeomlanak, elárulják az elveiket, és disztópiákká válnak. Ez a folyamat ördögi kör módjára játszódik le, akár csak Nietzsche örökös körforgása.

Maga a „tudomány” is egyike az emberiség valaha létrehozta legnagyobb utópisztikus illúzióknak. Azt semmi esetre nem javaslom, hogy térjünk át az antitudomány ösvényére – a tudomány kínálta utópiát bonyolítja a tény, hogy a tudomány értéksemleges, objektív törekvésnek álcázza magát. Ugyanakkor most már tudjuk, hogy a tudományos erőfeszítések mögött is az ideológiai, a hatalomért és a tekintélyért vívott harcok, valamint a bevételnövelés bújlik meg. A tudomány történetét a törzsvagyon elosztása és a tőkeáramlás, bizonyos tervezetek mások ellenében való előnyben részesítése, továbbá a háborús igények újra és újra átírják.

Miközben a mikrofantáziák fellobbannak és újjászületnek, akár a tenger tajtéka, addig a makrofantázia rendíthetetlen marad. A

tudományos fantasztikum a tudományból való szüntelen kiábrándulás mellékterméke. A szavak egyfajta tudományos látomásokat keltenek az olvasóban. Ezek a látomások lehetnek kedvezőek, vagy tele lehetnek gyanúval és bírálattal – mindig a jelenkortól függ. Korunk Kínája egy átmeneti állapot társadalma, ahol a régi illúziók szertefoszlottak, az újak viszont még nem vették át a helyüket; alapvetően ez az oka a szakadásoknak és a megosztottságnak, a zavarodottságnak és a zűrzavarnak.

1903-ban, a kínai történelem másik forradalmi időszakában, mikor az új leváltotta a régit, Lu Hszün, a modern kínai irodalom atyja azt mondta: „*A kínai nép fejlődése a tudományos fantasztikummal veszi kezdetét*”. A tudományos fantasztikumra a nemzetet a tudomány szellemiségével megihlető, és a feudális népbútítást elüldöző eszközként tekintett. Több mint egy évszázadra rá a velünk szembenálló problémák jelentősen bonyolultabbak, és tudományos módszerekkel valószínűleg nem javíthatók, ugyanakkor hiszem, hogy a tudományos fantasztikum képes kicsiny lehetőségeket feltárni, hogy egybeforrassa a széttépett nemzeteket, hogy lehetővé tegye a különféle látomásokat és az elképzelt leendő Kínák békés együttélését, hogy meghallgassuk egymást, egyetértésre jussunk, és közösen haladjunk tovább.

Akármilyen jelentéktelen, lassú, tétova léptekkel.

Benkő Ferenc fordítása

HSZIA CSIA: MITŐL LESZ KÍNAI A KÍNAI SCIENCE FICTION?

2012 nyarán részt vettem egy kínai sci-firől rendezett kerekasztal-beszélgetésen a Chicon 7-en. Valaki a közönségből megkérdezett engem és a többi kínai szerzőt: „Mitől lesz kínai a kínai science fiction?”

Erre a kérdésre egyáltalán nem könnyű válaszolni, és ahány ember, annyiféle válasz születik rá. Az viszont tény, hogy az elmúlt nagyjából száz évben a „kínai science fiction” meglehetősen egyedi helyet foglalt el a modern Kína kultúráján és irodalmán belül.

A science fiction kreatív ihlető forrásai – a hatalmas gépek, az újfajta közlekedési eszközök, a távolsági utazás, a világűr felfedezése – mind az iparosodás, az urbanizáció és a globalizáció velejárói, csupa olyan folyamat, amelyek a modern kapitalizmusban gyökereznek. Ám a huszadik század elején, amikor a zsáner az első fordítások révén felütötte a fejét Kínában, a többségüket még csak a modernitásról szőtt képzelgéseknek és vágyálmoknak tekintették, alapanyagnak, amelyet beleágyazhatnak a „kínai álmom” felépítményébe.

A „kínai álmom” jelen esetben a kínai nemzet modern kori újraélesztését takarja, ami előfeltétele volt annak, hogy valóra váltsák a kínai nép álmának rekonstrukcióját. Más szóval, a kínaiaknak előbb fel kellett ébredniük ötezer éves, ősi civilizációként töltött álmukból, hogy megálmodhassanak maguknak egy demokratikus, független, fejlődő modern nemzetállamot. Következésképp az első kínai nyelven írott science fiction műveket – a híres író, Lu Hszünt idézve – a „közgondolkodás fejlesztésére és a kultúra megsegítésére” irányuló irodalmi eszköznek tekintették. E korai alkotások egyrészt a tudomány, a felvilágosodás és a fejlődés mítoszai voltak, s mint ilyenek, „a Nyugat” / „a világ” / „a modernitás” utánzásával kísérletet tettek a *valóság* és az *álmom* közti szakadék áthidalására. Másrészt viszont korlátozott érvényű történeti kontextusuk révén mélyen átítatták őket a sajátos kínai jegyek, amelyek csak tovább mélyítették a szakadékot az *álmom* és a *valóság* között.

A korai kínai sci-fi regények egyike Lu Sie 1910-ben megjelent *Új Kínája*. A főhős mély álomba merül, és amikor felébred, 1950-ben találja magát Sanghajban. Kína haladó szellemű és gazdag, mint kiderül, egy bizonyos Szu Hanmin doktor erőfeszítéseinek köszönhetően, aki külföldi tanulmányait követően két forradalmi technológiát talált fel: a „szellemi orvosságot” és „a szemet felnyitó módszert”. E két technológia alkalmazásával a szellemi posványban

és ópiumos kábulatban tévelygő népesség egy csapásra feleszmélt, és robbanásszerű politikai reformok és gazdasági fejlődés vette kezdetét. Akínai nemzet nemhogy újjáéledt, de még az afféle önsorsrontáson is felül tudott kerekedni, amely a Nyugatot béklyóba zárta. A szerző nézetei szerint ugyanis „*az európai vállalkozókat pusztán az önzés vezérelte, jöttányit sem törődtek mások szenvedéseivel. Így teremtettek táptalajt a kommunizmus térnyeréséhez.*” Ellenben a Szu doktor feltalálta szellemi orvosságnak köszönhetően minden egyes kínai önzetlen emberbaráttá vált, aki „*saját felelősségének tekinti mások boldogulását; ez maga a megvalósult szocializmus, ezért a kommunista eszmék már nem fertőzhetnek meg minket*”.

A Kínai Népköztársaság megalakítása után a hazai sci-finek a szocialista szépirodalom egyik ágazataként kötelessége volt a népszerű tudományos ismeretterjesztés, a jövőbe vezető szép terv megfogalmazása, valamint a társadalom ösztönzése a terv teljesítésére. Cseng Ven-kuang író például egyszer azt mondta: „*A tudományos fantasztikum másképp realiztikus, mint a többi irodalmi zsáner: a realizmus összefonódik benne a forradalmi idealizmussal, mivel az olvasói célcsoportja a fiatalság.*” Az említett „forradalmi idealizmus” lényegében egyenes folytatása a kínaiak nagy modernizációs narratívába vetett hitének és lelkesedésének. A töretlen fejlődés és haladás iránti optimizmust jelképezi, továbbá a feltétlen szenvedéllyel épített nemzetállamot.

A forradalmi idealizmus egyik klasszikus példája Cseng Ven-kuang 1958-as *Kommunista capricciója*. A történet arról szól, hogy 1979-ben a Tienanmen téren megünneplik a népköztársaság megalapításának harmincadik évfordulóját. A „kommunizmus építői” felvonulnak a téren, és bemutatják a szülőhazájuknak a tudományos vívmányaikat: a *Mars I.* nevű űrhajót, a Hajnan-szigetet és a kontinenst összekötő gigantikus gátat, a gyárat, ahol a legkülönfélébb ipari termékeket állítják elő szintetikus úton az óceán vizéből, sőt, mesterséges napokat is, amelyek megolvasztják a Tiensan gleccsereit, és dús szántóföldeket varázsolnak a sivatagokból. A tengernyi csodával szembesülve a főszereplő így

lelkendezik: „*Ó, ilyen bámulatos jeleneteket is csak a tudomány és a technológia tehetett lehetővé!*”

A kulturális forradalom kikényszerítette szünet után, 1978-ban újult erővel támadt fel a modern nemzetállam megépítése iránti szenvedélyes igény. Je Jung-lie 1978 augusztusában megjelent *Jövőbarangoló gézengúzában* egy gyermek szemén keresztül elevenednek meg egy egy jövőbeli város lebilincselő víziói – a vékonyka kötetből a kínai sci-fi újhullámának előfutáraként másfél millió példányt adtak el az első kiadásból. Paradox módon azzal párhuzamosan, ahogy Kína a valóságban a modernizáció útjára lépett a Teng Hsziao-ping-korszak reformpolitikájával, a jövőt illető lelkes álmodozások apránként eltűntek a kínai science fictionból. Az olvasók és az írók mintha kiszorították volna a romantikus, idealizált utópiákból, és visszatértek a valóságba.

1987-ben Je Jong-lie közreadta *Hideg hajnali álmok* című novelláját. Egy hideg téli éjszakán Sanghajban a főhős nehezen tud elaludni fűtetlen otthonában. Nagyszabású sci-fi álmok peregnek le a fejében: geotermikus fűtőberendezések, mesterséges napok, „a déli és északi pólus megcserélése”, sőt, „Sanghaj lefedése üvegházkupolával”. A valóság azonban olyan prózai aggodalmakkal tologatja be, mint hogy elfogadnák-e a benyújtott projektterveket, meg lehet-e teremteni hozzájuk a szükséges anyagi és energiaforrásokat, milyen nemzetközi konfliktusokat szülne, és így tovább... végül pedig az összes látomást kivitelezhetetlennek ítéli meg, és elveti. „*Ezer kilométer választja el a két szerelmezt: a Valóságot és az Ábrándot!*” A távolság és a szakadék voltaképp azt a szorongást és kényelmetlenséget szemlélteti, ahogy a kínai nép felébred a kommunizmus vágyálmából.

A hetvenes évek végén tömegével kezdték lefordítani és megjelentetni Kínában az európai és amerikai sci-fi műveket, és a nevelő célzatú szovjet ismeretterjesztő irodalommal traktált kínai science fiction szerzők egyszeriben rádöbbenek önnön elmaradottságukra, marginális státuszukra. Megpróbálták tehát elszakadni az évtizedek óta béklyóba záró, tudományos-népszerűsítő vonalasságtól, s ebben erősen motiválták őket a *Kína/Nyugat*,

elmaradott/fejlett, hagyomány/modernitás ellentétpárjai, meg az, hogy szerettek volna visszacsatlakozni a nemzetközi sodorba. Abban bíztak, hogy a kínai sci-fi rohamtempóban növi majd ki az elmaradott, elnyomott, infantilis jellegét (és fejlődik tovább), hogy érett, modern irodalmi kifejezésmóddá válhasson. Ezzel egy időben rengeteg vitát váltott ki az írók és a kritikusok között, hogy hogyan lehet egyfelől tartalmilag és formailag közelíteni a nemzetközi mércéhez, másfelől viszont körbejárni a kínai sci-fi sajátos „nemzeti karakterisztikáját”, melynek révén „Kína” visszakerülhet a globális kapitalizmus térképére. A kínai szerzőknek egyszerre kellett utánózniuk a nyugati sci-fi tematikáját és formai megoldásait és utalniuk azokra, valamint kiharapniuk egy szeletet a kínai kultúrának a globalizálódó világban, majd pedig kivívott szerepkörükben közreműködniük az emberiség közös jövőjének elképzelésében.

A hidegháború végével az 1990-es években Kína felgyorsult tempóban tagozódott be a globális kapitalizmusba, amely számos társadalmi változással járt, és végeredményben megkövetelte, hogy a piaci elvek szerint szerveződjön a társas élet valamennyi vonatkozása, a gazdasági észszerűség pedig különösen sokkoló és pusztító hatást fejtett ki a hagyományok terén. A „hagyományok”-on jelen esetben értendő egyfelől az ősi vidéki kínai életmód, másfelől pedig az ország múltjának egyenlőségre kihegyezett szocialista ideológiai rendszere is. Míg tehát Kína óriási horderejű átalakuláson ment keresztül, a sci-fi eltávolodott a modernizált jövőről szőtt álmoktól a jóval bonyolultabb társadalmi valóság irányába.

Az európai és amerikai science fiction a Nyugat politikai és gazdasági fejlődésének történeti tapasztalataiból merít ihletést és tematikus alapanyagokat egyaránt, hogy aztán allegorikus formába öntve álmokká és rémálmokká csiszolja az emberiség saját sorsa feletti félelmeit és reményeit. Azzal, hogy számos különböző témakört, képet, kulturális kódrendszert és narratív sablont átemeltek a nyugati sci-fiből, a kínai sci-fi szerzők apránként kialakítottak maguknak egy kulturális és szimbolikus teret, amely a szépirodalmi fősodorról és más szórakoztató zsánerekkel szemben egyfajta teljességre és önfegyelemre tett szert. Ebben a mozgástérben

az apránként érlelődő formai keretek magukba szívták azokat a társadalmi élményeket, amelyek a szimbolikus rendben még nem csapódtak le teljesen, majd sorozatos átalakulások, egységbe rendeződések és átszervezések folyamatán keresztül új szókinccs és nyelvtan született. Ilyen értelemben a kínai sci-fi kilencvenes évektől napjainkig tartó szakasza tekinthető a globalizációs kor nemzeti allegóriájának.

Összességében a kínai sci-fi szerzők sajátos történelmi teherrel kénytelenek megbirkózni. Egyfelől a kommunizmusnak nem sikerült alternatívát nyújtania a kapitalizmus válságára, vagyis a kapitalista kultúra válsága – a globalizációs folyamatok kíséretében – a kínai emberek mindennapjaiban is testet ölt. Másfelől azok után, hogy Kína elszenvedte a gazdasági reformokkal járó megrázkódtatásokat, és súlyos árat fizetett a fejlődésért, sikeres gazdasági repülőrajtot vett, és ismét nemzetközi nagyhatalommá vált. A válság és a fellendülés egyidejű jelenléte miatt az írók a legkülönbözőbb módokon viszonyulnak az emberiség jövőjéhez: van, aki pesszimista, és úgy gondolja, nem vehetjük fel a harcot a feltartóztathatatlan trendekkel; mások azt remélik, hogy az emberi leleményesség végül mégis győzedelmeskedni fog; megint mások az élet abszurditására vonatkozó ironikus megfigyelésekhez folyamodnak. A kínai nép egykor szentül hitte, hogy a tudomány, a technológia, és az, hogy mernek nagyot álmodni, elegendő hajtóerőt jelent majd ahhoz, hogy egy nap utolérjék a fejlett nyugati államokat. Most viszont, hogy a nyugati sci-fi és kulturális termékek hemzsegek az emberiség sötét végzetét megjövendölő, ötletgazdag látomásoktól, a kínai sci-fi szerzők többé nem tekinthetik megválaszolt kérdésnek, hogy: „hová tartunk?”.

A kortárs kínai sci-fi szerzők alkotta közösségen belül rengeteg a nézeteltérés. A különbségek életkorban, származási helyben, szakmai háttérben, társadalmi osztályban, ideológiában, kulturális önazonosságban, esztétikai kifejezőeszközökben, és még sok más egyéb területen megtestesülnek. Mindazonáltal műveik figyelmes olvasása révén mégis vélek némi hasonlóságot felfedezni köztük (beleértve jómagamat is). A történeteinket elsősorban kínai

olvasóknak írjuk. Azok a problémák foglalkoztatnak és készítenek fejtőrésre, amelyekkel valamennyiünknek szembe kell néznünk ezen a földrészén, és amelyek egyúttal ezerféle bonyolult úton-módon kapcsolódnak az emberiség kollektív sorsához.

A nyugati sci-fi olvasva a kínai olvasóközönség az ember – a modern Prométheusz – saját sorsa feletti félelmeivel és reményeivel szembesül, és azzal, hogy maga szabja meg végzetét. Talán ha a nyugati olvasók a kínai science fictiont forgatják, akkor megtapasztalhatnak egy lehetőséget a kínai modernitáson keresztül, amely arra fogja ösztönözni őket, hogy másféle jövőt képzeljenek el.

„A kínai sci-fi történetek ugyanakkor nem csupán Kínáról szólnak. Példának okáért Ma Po-jung *A csend városa* című novellája Orwell 1984-e előtt tiszteleg, egyszersmind a hidegháború után megmaradt, láthatatlan falakat is ábrázolja; Cixin Liu *Isteni gondoskodás* című novellája a civilizációs térhódítás és az erőforrások felélésének általános motívumait egy vidéki kínai faluban lejátszó, erkölcsi drámában fogalmazza meg; Csen Csiu-fan *Sacuj virága* című elbeszélése pedig kiterjeszti a cyberpunk sötét világképét a Sencsennel szomszédos tengerparti halászfalvakra, azon belül is a „Sacuj” nevű, kitalált településre, amely nemcsak a mai globalizált világ mikrokozmosza, hanem annak tünete is egyben. Saját novellám, a *Száz szellem esti parádéja* villanások erejéig megidézi más mesterek műveit: Neil Gaimantól *A temető könyvét*, Tsui Hark *Szellemharcosok* című filmjét, és Mijazaki Hajao filmjeit. Nézetem szerint mindezek a különböző történetek rátapintottak valamire, ami közös bennük, és a kínai kísértettörténetek és science fiction közötti feszültség megint csak alkalmas e gondolat újfajta kifejtésére.

A sci-fi – Gilles Deleuze szavaival élve – olyan irodalmi kifejezési forma, amely mindig *valamivé válik*, amely a határvidéken születik meg – az ismert és ismeretlen, a varázslat és a tudomány, az álom és a valóság, az én és a másik, a jelen és a jövő, Kelet és Nyugat határvidékén –, és képes megújulni, valahányszor a határvidék elmozdul, elvándorol. A civilizációs fejlődést mindig a kíváncsiság hajtja: azért akarunk átkelni a határvidéken, érzékeltetni az

előítéletek és sztereotípiák fonákságait, hogy ezáltal teljesebb önismeretre és érettségre tegyünk szert.

Kritikus történelmi fordulóponthoz érkeztünk, nekem pedig még inkább meggyőződésem, hogy a valóság megreformálásához nem csupán tudományra és technológiára van szükség, mindannyiunknak hinnie kell abban, hogy az életünk jobbra fordulhat – jobbra *kell* fordulnia –, csupán rendelkezünk kell elegendő képzelőerővel, bátorsággal, kezdeményezőkésséggel, egyetértéssel, szeretettel, reménnyel, valamint idegenek iránti odafordulással és empátiával. Ezek a felbecsülhetetlen jellemvonások mind velünk születnek, és egyben alighanem a sci-fi legbecesebb adományai lehetnek az emberiség számára.

Huszár András fordítása

JEGYZETEK

1 Kínai szokás szerint a neveknél a családnév szerepel elől.

2 A kínai science fictiont mind nagyobb és nagyobb akadémiai érdeklődés övezi, olyan tudósok tesznek róla mély meglátásokat, mint Szung Ming-vej, Nathaniel Isaacson és mások. Gyakran rendeznek kerekasztal-beszélgetéseket a kínai science fictionról az összehasonlító irodalomtudományi és ázsiai konferenciákon. Ennek ellenére nekem az a benyomásom, hogy a zsáner sok (legtöbb?) olvasója, írója és kritikusa számára ismeretlen ez a tudományos munkásság. A tudományos esszék általában elkerülik az általam említett buktatókat, az elemzések alaposak és árnyaltak. Akiket komolyabban érdekel a téma, azoknak javaslom, hogy vegyék kézbe ezeket a műveket.

3 Weöres Sándor fordítása

4 *votou*: Egyfajta párolt kenyér, amelyet Észak-Kínában kukoricából készítenek.

5 A nahszik egy Kína délnyugati részén élő kisebbségi csoport. A Jünnan tartománybeli Licsiang a nahszi kultúra központja.

6 Licsiang környékének leghíresebb látnivalói a Jádesárkány-hegység és Licsiang óvárosa, amely szabályozott csatornák és hidak egyvelegének ősi városa, továbbá az UNESCO világörökségi helyszíne.

7 Egy híres nahszi zenetudós neve.

8 *pakua*: A taoista kozmológia része, a valóság fő alapelveinek bemutatására használt ábra

9 <http://www.locusmag.com/Reviews/2012/02/lois-tilton-reviews-short-fiction-early-february-2>

10 *hucsin*: egyfajta vonós lant, bőrrezonánssal fedett, gömbölyű vagy csőszerű testű nyárshegedű

11 *erhu*: jellegzetes hangú, középkori eredetű, távol-keleti kéthúros vonós hangszer

12 A denevér ezt a sort, és még több másikat is Haj Cse *Álmokon lovagló* című verséből idézi.

13 Vatanabe Hirosi: japán animációs művész, rendező

14 *Vang Er*: a kínai író, Vang Hsziao-po történeteinek a főhőse

15 A WorldCon (World Science Fiction Convention) a World Science Fiction Society (WFSF) sci-fi világszervezet összejövedele. A rendezvényen a tudományos-fantasztikus irodalom rajongói, művelői és művészei találkozhatnak egymással.

16 *pao-ce*: kínai töltött gőzgombóc

17 *hanfu*: hagyományos kínai hímzett ruha

18 Ez a történet a hadakozó fejedelemségek korában játszódik, amikor Kína hét független államra szakadt: Csin, Csi, Vej, Csao, Jen és Han. Cseng király, Csin uralkodója majd meghódítja a többi hat államot, és a Csin-dinasztia alatt egyesíti Kínát. Ismertebb neve Csin Si Huang-ti, Kína első császára.

19 *kucsin*: héthúros, domború hangszerestű citeratípus

20 Cseng király hadjáratában a négy nagy tábornok egyike. Történelmi szempontból Vang C sien volt felelős három állam elpusztításáért: Jen (ahonnan Csing Ko jött), Csao és Csu.

21 mantou: gombócszerű kínai kenyér

22 huangcsiu: rizsbor

A SZERZŐRŐL

Ken Liu 1976-ban született Lancsouban, Kínában. Tizenegy éves volt, amikor a szülei bevándoroltak az Amerikai Egyesült Államokba. A Harvard angol szakán szerezte a diplomáját, és éveken át a technológia világában dolgozott, majd a Harvard jogi karán doktorált adótörvényekre szakosodva. Liu mostanában főként tanácsadóként vesz részt perekben, ahol a jogi és technológiai világban szerzett tudását is kamatoztathatja. A feleségével és két lányával Massachusettsben él.

Az írás Liu életében a 2000-es évek első fele óta jelen van, a 2010-es évektől vált világszerte elismertté. Mostanra két regény és több tucat rövid történet szerzője. A novellái szinte minden jelentős amerikai sci-fi és fantasy folyóiratban közlésre kerültek. Számos alkalommal jelölték a Hugo-, Nebula-, World Fantasy- és Locus-díjakra, és mindegyiket legalább egyszer megkapta már. 2016-ban jelent meg *A papírsereglet és más történetek* című novelláskötete, ami a legjobb műveit gyűjti össze. A kötet később Locus-díjat kapott. Liu az írás mellett műfordítással is foglalkozik, többek közt ő fordította kínairól angolra *A háromtest probléma* című, Hugo-díjjal kitüntetett regényt Cixin Liutól, valamint a *Láthatatlan bolygók* című antológiát – aminek szerkesztője is volt –, melyben hét Kínában élő sci-fi szerző

tizenhárom novellája található Kína különböző arcairól és lehetséges jövőiről.

A SZERZŐ EDDIG MEGJELENT MŰVE AZ AGAVE KÖNYVEK GONDOZÁSÁBAN

A papírsereglet és más történetek

Az Agave Könyvek megvásárolható e-könyveit megtalálja a
DiBookon.